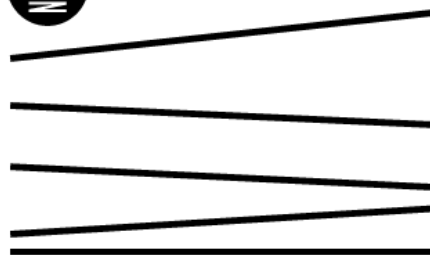

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Scott, Walter.; af Walter Scott ; oversat fra
Engelsk ved C.J. Boye.

Titel | Title:

Midlothians Hjerter eller Fængslet i Edinburgh :
en Fortælling

Alternativ titel | Alternative title:

The heart of Midlothian.

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Vol. 3-4

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : Gyldendal, 1822

Fysiske størrelse | Physical extent:

Deel 1-4 i 2 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Printed in London.

Midlothians Hjerter
eller
Fængslet i Edinburgh.

En Fortælling
af
Walter Scott.

Oversat fra Engelsk

ved

C. J. Boye.

Tredie Deel. .

Kjøbenhavn.
Trykt paa den Gyldendalske Boghandlings Forlag.

1822.

Midlothians Hjerte
eller
Fængslet i Edinburgh.

En Fortælling,

udgivet

af

Jedediah Cleishbotham,

Skolemester og Sognedegn i Gandercleugh.

Tredie Deel.

100-107410-102

100-107410-103

100-107410-104

100-107410-105

100-107410-106

100-107410-107

Første Kapitel.

„Saa klager den Dorne, (jeg kender den god' Ven)
J har vaft mig alt for tidlig, jeg vil sove igjen;
Som om sin Hængsel Døren, der tungt lukkes op,
Saa dreier han i Sengen sin døjsige Krop.“

Watt.

Dumbiedikes's Baaningshums, hvilket vi nu ere i Begreb med at føre vore Læsere ind i, laae en tre til fire Mile — vi bede om Tilgivelse for denne Mangel paa topographisk Nøiagtighed — Sonden for St. Leonard. Det havde fordum staaet i temmelig megen Aye, da den „gamle Laird,“ hvis Griller og gale Streger man hørte tale om i alle Kroerne i Naboelaugget, bar sit Sværd ved Siden, havde gode Heste og et Kobbel Windspillere; han gjorde dygtig Støi, hvor han kom hen, bandede, og indgik Væddemaal ved Hanesfægtninger og Hesteræddeløb, fulgte Sommerville af Drums paa Falkejagt, var med, naar Lord Ross slap sine Hunde løs, og kaldte sig selv point device, en Gents Sængstet i Edinburgh III.

leman. Men den nærværende Stamherre havde berøvet Slægten meget af dens Glæde, da han ikke fandt Behag i hine landlige Fornøielser, og var ligesaa frygtsom, tilbageholden og sparsommelig, som hans Fader havde været uforfærdet, vild og paastrængende, samt ødsel, naar det gjaldt om at tilfredsstille sine Lidenstaber, medens han til samme Tid var gjerrig i høi Grad.

Dumbiedikes's Boelig var, hvad man i Skotland kalder, et "single house," det vil sige et Hus, der kun bestod af een eneste Længe, og var indeelt i flere Værelser, hvoraf ethvert optog Husets hele Bredde, og fik Lysning gennem en sex til otte Smaaevinduer ligeover for hverandre, der med deres brede Kammer og smaae Ruder knap vare istand til at oplyse Værelset saameget, som eet af vore nyemodens, rigtig indrettede Vinduer. Det hele Hus røbede en slet Bygmester, og var ikke opført bedre, end Barnet pleier at bygge sit Korthus; det brat opgaaende Tag var belagt med raae Graestene istedet for med Skifer, et ovalformet Taarn, hvis øverste Deel var besat med Skydehuller, tjente til at bedække en smal Bindeltrappe, ad hvilken man maatte stige op, for at komme fra den ene Etage til den anden, og paa dette Taarn var der nede ved Jorden en Dør, giret med bredhovede Søm. Her fandtes ingen

Forstue, og der var knap saameget Rum imellem Dørene, der førte ind til de forskjellige Værelser, at man beqvemt kunde ståe der. Omkring Baaningshuset var et Par lave og forfaldne Udhus, der stode i Forbindelse med hverandre ved en Steenmur, der ligeledes var faldefærdig; Gaardsrummet havde været brøvelagt, men Borrer og Tidseler vare fremskudte imellem de oprevne Stene, og stode i frodig Væxt, og den lille Have, man kunde see igjennem en Laage paa Steengjærdet, saa ikke ud til at være i synderlig bedre Orden. Oven over den lave Port, hvorigjennem man kom ind i Gaarden, var indsat en med med Pirater forsynet Steen, paa hvilken man opdagede et temmelig stet indhugget Baaben; og ind til Gaarden hang, og havde der hængt i mange Aar en gammel Riggplade, der fortalte, at høifalige Laurence Dumbie til Dumbiedikes var bleven samlet med sine Fædre paa Newbattle Kirkegaard. Til dette smukke Lykilot kom man ad en Bei, som var belagt med utilhugne Stene, man havde opsanket paa Marken, og paa alle Sider var det omgivet med Algerland, som dog ikke var indhegnet. Mellem Agrene laae der et Stykke upløiet Eng, og der saa man Lairdens sindige Kleppert ståe tørt, og fornøie sig ved et godt Maaltid Græs. Det Hele røbde

Forsømmelse, og saae heelt sørgeligt ud; men dette var ikke en Folge af fattigdom, men af Dovenskab og Ligegyldighed.

Inde i Gaarden ved dette Huns stod Johanne Deans aarle, en smuk Foraarsmorgen, ikke uden Frygtssomhed og Uufælsse. Hun var ingen Romanheltinde, og betragtede derfor med Velbehag og nysgjerrig Opmærksomhed Baaningshuset og de dertil hørende Eiendomme, hvilke det i dette Øieblik faldt hende ind hun kunde være bleven Herskerinde over, naar hun blot havde givet Bedkommende en saadan lille Opmuntring, som Damerne i alle Stænder, ligesom ved et Instinct, forstaae at anvende til rette Tid og Sted. Vel fandt hun, at Dumbiedikes's Boelig ikke var saa stor eller smuk, som Holyroodhouse eller Dalkeith's Pallads, men som en Folge af den Tid, den Stand og det Land, hvori hun var opdraget, var hendes Smag forlidenet dannet, til at hun ikke skulde have syntes, at Huset tog sig godt ud, hvor det stod, og at Gorderne kunde være „en deilig Eiendom, naar de blot vare blevne passede og drevne noget bedre.“ Men Johanne Deans var en simpel, ærlig og veltænkende Pige, der vel havde Øie for den Glands, der omgav hendes fornufts Tilbeder, og vidste at skatte hans betydelige Formue, men ikke eet eneste Øieblik kunde nære den Tanke, at bedrage Lairden,

Butler og sig selv — en Friselsse, som mangen en Dame af høiere Rang sikkert ikke havde været istand til at modstaae.

Da hun var kommen derhen i den Hensigt, at tale med Lairden selv, saa hun sig om til alle Sider, for, om mueligt, at faae fat paa En af Tyendet, der kunde melde hende hos Huusherren. Men der var ingen at see eller høre, og hun gik derfor hen og aabnede en af Dørene — det var den forrige Lairds Hundehuus, som nu var forladt af dets egentlige Beboere, og blev brugt til Basterhuus, som endeel Valler og Kar syntes at vise. Hun lukkede en anden Dør op, og saa det lave Skur, hvor Falkene før havde været, hvilket hun sluttede sig til af det Var endnu ikke ganske opraadnede Fuglepinde, som fandtes der, tilligemed Lokkepiber og Memme, der hang halv fortærede paa Væggen. En tredie Dør førte ind til Kul-kammeret, som var rigeligen forsynet; thi at skaffe Brændsel nok til Kamin og Skorsteen var det eneste huuslige Anliggende, Dumbiedikes selv tog vare paa. Ved alt det Øvrige, Huusholdningen vedkommeude, forholdt han sig ganske passiv, og overlod det aldeles til sin Huusholderke, den samme tjenstagtige Dame, til hvem allerede hans Fader havde overdraget denne Forretning, som rigelig hav-

de malet sin egen Rage paa hans Bekostning, saas fremt ellers ikke Rygtet gjorde hende Uret.

Johanne blev paa denne Maade ved at aabne den ene Dør efter den anden, liig den anden eensiede Calendar i de hundrede artige Damers Palads, indtil hun, ligerviis, som denne omflakkende Prinds, kom til Stalden. En gammel Bekjendt, nemlig den rapsfodede hailandste Pegasus, som man ofte saae græsse paa Engen, var Enebeboer af det særskilte Rum, hun først kom til, hvilket hun sluttede af den hende velbekjendte Saddel og øvrige gammeldags Ridetøj, der tildeels hang oppe paa Væggen, deels laae uordentlig henlæggt paa Gulvet. I nogen Afstand derfra stod en Koe, som vendte Hovedet om, og brølede i det Johanne traadte ind i Stalden — en Opfordring, som hendes daglige Beskæftigelser havde lært hende tilfulde at begribe, og som hun ikke kunde bringe over sit Hjerte at lade være at agte paa. Hun trak derfor noget Foder ned, og kastedet det hen for Dyret, der, som alle andre Ting i denne Dovenskabens Boelig, var bleven forsømt.

Men i det hun saaledes var ifærd med at give Koen den Føde, som den egentlig skulde have havt for et Par Timer siden, kom en Pige stættende paa sine nedtraadte Skoe ind i Stalden, for at oprette, hvad hun havde forsømt ved at blive

for længe liggende i Sengen, som hun endelig, efter lang Betænkning, havde forladt — hun fik Pie paa den Fremmede, der stod i Begreb med at opfylde hendes Pligter, og med det Skrig: „Herre du min Gud! Nissen! Nissen!“ styrtede hun ud af Stalden, som om det var Janden selv, hun havde seet.

For at kunne forklare sig denne hæftige Skræk, maa man lægge Mærke til, at Dumbiedikes's Huus havde, efter Sagnet, i lang Tid været hjemløst af en Nisse, eet af disse Væsener, der ifølge gammel Overtroe opholde sig i Nærheden af Menneskene, og tage vaere paa een eller anden Dødt, som bliver forsvundet af Lyendet —

„Med travle Køst, og rappe Pleil i Haand.“

Sandt er det, at der neppe var noget Sted, hvor man bedre kunde være tjent med et saadant overnaturligt Væsens Bistand, end i et Huus, hvis Beboere vare meget lidet oplagte til med Iver at passe deres Forretninger; men det var dog saa langt fra, at Tjenestepigen skulde være bleven glad ved at finde en Nisse i Begreb med at gjøre det, hun selv for længe siden skulde have gjort, at hun fandt sig besejret til at vække den hele Familie ved et Rædselskrig, der var saa gjennemtrængende, at man maatte troe Nissen havde flaaet hende.

Johanne, der strax var standset i sit frivillig paatagne Arbeide, og havde fulgt efter den hylende Nygterſke ud i Gaarden, for at bringe hende ud af hendes Wildfarelſe, og faae hende til at tie, traf derpaa Miſtreſſ Janette Balchriſtie, den forrige Lairds Favorit-Sultaniinde, ſom onde Lunger kaldte hende, og Huuſholderſke hos nærværende Eier af Dumbiedikeſ. Den trivelige, raſke Madame, mellem de fyrgetyve og halvtreds (thi ſaaledes beſkreve vi hende, da vi omtalte den ſalige Lairds dødelige Afgang) var nu bleven til en ladſket, rødſjæſet gammel Dame paa halvfjerds eller derover, ſom gjorde ſig ikke lidet til af ſin Indflydſe, hvilken hun ikke lod ſig berøve. Hun vidſte imidlertid ret godt, at hendes Magt ikke hvilede paa ſaa faſt en Grundvold, ſom under den forrige Huuſherre, og havde derfor haft den Betænkhed, at anſkaffe hiin, nyſomtalte ſkrigende Qvinde, der foruden ſine ſtarke Lunger ogſaa beſad en ret ſmuk Skabning og et Par glindſende Øine. Dog var denne ikke iſtand til at gjøre nogen Erobring i Lairden, der levede ſaaledes, at man ſkulde troe, han ikke havde ſeet noget andet Gruentimmer i hele Berden, end Johanne Deans, uden at han derfor syntes at bære nogen hæftig eller uovervindelig Lidenſkab for hende. Men dette forhindrede ikke, at jo Miſtreſſ Balchriſtie begyndte at gjøre

sig mange Betænkeligheder over hine, næsten daglige Besøg i St. Leonard, og mere end eengang, naar Lairden, efter sin gamle Bane, blev staaende og saae hende stift i Vinene, førend han oplod sin Nøst, frøgtede hun for, at nu vilde der komme: „Jeanette, nu gaar jeg hen, og tager mig en Kone; — men det falder altid ud til: „Jeanette, jeg gaar hen, og tager et Par andre Skoe paa.“ —

Ikke destomindre betragtede Mistress Balchrisie stedse Johanne Deans med misundelige Øine, som det Slags Mennesker jo altid pleie at gjøre ved den, om hvem de troe, at hun mueligen kunde være i stand til at skade dem; og hun følte, i det Hele taget, Afsky for ethvert qvindeligt Væsen, der ikke var ret gammelt, og saae nogenlunde godt ud, saasnart det satte sin Fod paa Dumbiedikes's Grund, og syntes at ville nærme sig Husets Herre. Hun havde i Dag maattet reise sin tunge Krop to hele Timer før den sædvanlige Tid af Sengen, for at komme sit skraalende Sødskendebarn til Hielp, og var derfor saa fiendtlig fremt imod alle Mennesker, at Saddletree sikkerlig ikke vilde have undladt at sige om hende, at hun nærede inimicitiam contra omnes mortales.

„Hvem, for Ganden, er da J?“ skreg den tykke Dame til den stakkels Johanne Deans, som

hun i det første Øieblik ikke gjenkjendte — „hvorfor kommer J her, og gjør saadan Støi i en skikkelig Mand's Huus saa tidlig paa Dagen?“

„Det er En, som onskede at faae Lairden i Tale,“ svarede Johanne, som følte noget af den Gysen, hun mangengang tilforn havde følt ved Synet af denne Klappenstralle, naar hun undertiden havde været hos Dumbiedikes i hendes Faders Grinder.

„En? — Og hvad for en Sort er J da af? — har J da intet Navn? — Mener J at en honet Mand, som Hans Naade, ikke har andet at bestille end at snakke med enhver løs og ledig Person, som kommer slakkende omkring her, og det paa en Tid, da han endnu ligger i sin Seng?“

„Kjære Mistress Valchristie,“ svarede Johanne hende i en ærbødig Tone, „kan J ikke kjende mig mere? — erindrer J ikke Johanne Deans?“

„Johanne Deans!!“ udbrød den arrige Madame, med en skjærende Røst, der udtrykte hendes store Forbauselse — traadte derpaa et Par Skridt nærmere hen til hende, og gloede hende ind i Ansigtet med et nysgjerrigt Blik, hvori tillige laae en høj Grad af Spot og Dandskab — „Ja vist, ja rigtig! Johanne Deans er det — Johanne Djævel burde man snarere kalde Jer! — Det er et smukt Stykke Arbeide J og Eders Søster har havt

for, at myrde et uskyldigt lille Barn; og Eders dydige Jomfrue Søster skal jo hænges for det, som hun da ogsaa ærligt har fortjent! — Og saadan en Person, som J, tør lade Eder see ved en honet Mand's Huus, og forlange at faae en ærbar Herremand i Tale saa tidlig om Morgenens, medens han endnu ligger i sin Seng? — Pak Jer, siger jeg — pak Jer!”

Denne umenneskelige nederdrægtige Beskyldning forbløffede Johanne saaledes, at hun ikke var istand til at svare; og da hun blev staaende uden at kunne fremføre et eneste Ord til sit Forsvar mod Damens Mistanke angaaende Hensigten af hendes Besøg, benyttede hiin sig af denne Fordeel over hende, og vedblev i samme Tone: „Kom, kom, tag Benene med Jer, og træk afsted — hører J? — Jeg kan begribe J er kommen her, for at søge Jer en Fader til nok et Barn — Var det ikke for det, Eders Fader, den gamle David Deans, havde været Forpagter hos os, skulde jeg kalde alle Mandsofolkene op, og lade dem dyppe Jer ned i Bækken for Eders Uforskammenhed!”

Johanne havde allerede vendt hende Ryggen, og var i Begreb med at gaae ud igjennem Porten, saa at Mistress Balchristie maatte anstrænge sin Stemme af al Magt, for at hiin ikke skulde gaae Glip af de sidste kraftige Ord, hun tilraabte

hende. Men det gik den gode Madame ved denne Leilighed, som det er gaaet saa mangen en General — hun tabte de allerede erhvervede Fordele, i det hun med alt for megen Gridsked søgte at vinde endnu flere.

Lairden var bleven vakt af sin Slummer ved Huusholderkens gjennemtrængende Skjændeskrig — en Lyd, der vel paa ingen Maade var ham ubekjendt, men som i Dag vakte hans Opmærksomhed, fordi den lod sig høre saa usædvanlig tidligt. Han vendte sig om til den anden Side, i Haab om, at Stormen snart skulde faae udraset, men strax fornam han Huusholderkens andet Angrebskraal, og hørte nu ganske tydeligen, at Navnet Deans blev nævnet. Han syntes paa en vis Maade at have lagt Mærke til, hvor liden Grad af Belvillie Mistress Balchristie nærede for Familien ved St. Leonard, og han begreb derfor, uden ret lang Betænkning, at det maatte være et Bud fra disse, der saa ubetimeligen havde bragt hende i Harnisk; han steg derfor ud af sin Seng, iførte sig, saa hurtig han kunde, en gammel Brocades Sloprok, og nogle andre af de nødvendigeste Klædningsstykker, satte sin Faders guldtressede Hat paa Hovedet (thi uden denne lod han sig meget sjelden see, omvendtjændt jeg her finder mig beføiet til at gjendrive det Mygte, at han skulde have havt den

Bane at sove med den, ligesom Don Quixotte med sin Hjelm) — derpaa aabnede han Sovestuevinduet, og fik, til sin største Forbauselse, Øie paa Johanne Deans ham velbekjendte Figur, just som hun var paa Veie til at forlade hans Gaard; medens hans Huusholderste med Albuerne i Siden, og knyttede Næver, hævede sig paa Tærne, og rystende af Urrighed, sendte en drøi Rædning Matroseder efter hende. Hans Forbauselse forvandlede sig til en lige saa høi Grad af Brede, der sandsynligviis var bleven forøget ved den Omstændighed, at man havde forstyrret ham i hans Søv. — „Hør,“ raabte han ud af Vinduet, „hør, du gamle Her af en Kvinde, hvem Guden giver dig Lov til at jage en brav Mand's Datter paa Porten?“

Disse Ord gjorde fuldkommen deres Virkning. Misses Walchristie mærkede af den Varme, hvormed Lairden udtrykte sig i dette Tilfælde, at det var hans alvorlige Mening, han tilkjendegav; og det vidste hun, at saa sjelden det end var, at hans Liden skaber kom i Bevægelse, saa var der dog visse Ting, der kunde bringe hans Blod i Røg, og skee dette, var han ikke at spøge med. Under saadanne Omstændigheder fandt hun det altid raadeligt, at gaae forsigtig tilværks — og hun søgte derfor i al Hast at gjøre godt igjen, hvad hun havde

gjort galt. „Hun havde kun taget sig af Husets gode Navn og Rygte,“ yttrede hun, „og det kunde aldrig falde hende ind, at forstyrre Herren i hans Sovn saa tidlig om Morgenens, da den unge Pige jo kunde have bilet eller kommet igjen en anden Gang; og hun maatte sikkert have taget feil af Søstrene, thi den Eine af dem var det vist ikke værdt, at have noget Bekjendtskab med.“

„Hold Mund, gamle Laptaske,“ sagde Dumbiedikes; „den værste Løste, der nogensinde gik i to Skoe, er ligesaa god, som I har været, dersom det er sandt, hvad man har fortalt mig. — Johanne, min gode Pige, gaae ind i Dagligstuen — men nei, der er vel ikke ryddet op endnu — biev lidt, saa skal jeg komme, og lukke op for Jer — bekymre Jer ikke om, hvad Jeanette der siger.“

„Nei, vist, nei,“ sagde Jeanette med en Latzer, hvorved hun forgjæves søgte at udtrykke et Slags Godmodighed, „bekymre Eder ikke om hvad jeg siger, min Pige — hele Verden veed, at jeg mener det ikke saa ondt, som jeg taler til — I kunde jo sagt mig, at det var aftalt mellem Herren og Jer, at I skulde komme — jeg er ikke saa grov og ubehøvet, som I maaskee troer. Gaae kun ind, min Glut.“ Med disse Ord aabnede hun Døren ved Hjælp af en Hovednøgle.

„Men der har ingen Aftale fundet Sted

mellem mig og Lairden," svarede Johanne, i det hun vandrede om igjen; „jeg kom blot for at tale et Par Ord med ham, og det vil jeg helst gjøre herude, Mistress Balchristie."

„Herude i den aabne Gaard? — Nei, det gaaer aldrig i Evighed an, Pige; det tør vi ikke lade see. — Hvordan lever da Ederes Fader, den gamle, brave Mand?"

Lairden lod sig tilsyne i det samme, og spærrede Johanne den Uleilighed, at svare paa dette ubetimelige Spørgsmaal.

„Gaae ind, og lav Frokost til for os," sagde han til Huusholderessen; „og, hører I, I skal selv spise med os — I veed Beskeed dermed — og see for alting til, at det brænder godt paa Kaminen. — Kom nu, Johanne; kom, min Pige og gaae ind — der kan I hvile Jer."

„Nei, Herre," svarede Johanne, og gjorde sig al muelig Umage for at udtrykke sig med Noelighed, omendstjendt hun endnu bævede af Angst — „jeg kan ikke gaae ind, thi jeg har endnu meget, som jeg skal have gjort i Dag — Jeg maa være tyve Miil herfra endnu før Natten bryder frem, dersom mine Fødder kan udholde det."

„Herren bevare os! — tyve Miil — tyve Miil paa Ederes Fod!" udbrød Dumbiedikes, der ikke var vant til at komme ret langt bort fra sit

Hjem — „Nei, det maa I aldrig tænke paa —
kom, og gaae ind.“

„Det kan jeg ikke, Herre,“ svarede Johanne;
„det Par Ord jeg har at sige Eder, kan jeg lige-
saagodt sige herudenhver — undtagen maaskee Mi-
stres's Walchristie —“

„Fanden tage Mistres's Walchristie, og føre
hende bort herfra,“ sagde Dumbiedikes; „han
vil faae nok at slæbe paa. Jeg siger Eder, Jo-
hanne Deans, jeg er en Mand af faa Ord, men jeg
er Herre hjemme i mit Huus, ligesaagodt som ude;
hvert et Menneske og hvert et Bæst, der hører til
mit Huus, kan jeg faae Bugt med, naar det gjøres
nødigt, undtagen med min Hest, det stedige Dyr.“

„Jeg er egentlig kommen til Eder, Herre,“
sagde Johanne, der mærkede det blev nødvendigt
strax at komme frem med sit Ærinde, „for at for-
tælle Eder, at jeg har i Sindet at foretage mig en
lang Reise, uden min Faders Vidende.“

„Uden hans Vidende? — Er det rigtig gjort?
Nei, den Beslutning maa I forandre — det er ikke
Ret,“ sagde Dumbiedikes med en høist vigtig
Mine.

„Saa fremt jeg kunde naae til London,“ svare-
de Johanne til sin Udflydning, „er jeg næsten
ganske sikker paa, at jeg skulde faae Dronningen i
Tale, og erholde Benaadning for min Eosier.“

„London — og Dronningen — og hendes Søsters Liv!“ sagde den forbausede Dumbiedikes halv sagte for sig selv — Pigen maa være gaaet fra Forstanden!“

„Nei, jeg er ikke fra Forstanden,“ svarede hun; „og det maa briste eller bære, til London vil jeg, det har jeg fast besluttet, om jeg saa skal være nødt til at tigge mig frem fra Dør til Dør — og det vil jeg komme til at gjøre, dersom J, Herre, ikke vil laane mig en liden Sum Penge til at bestride mine Udgifter med — meget behøver jeg ikke. J veed jo, at min Fader er en velhavende Mand, og at han ikke vil, at noget Menneſke skal komme til at tabe ved ham, allermindst J.“

Dumbiedikes vilde neppe troe sine egne Øren, da han hørte, at dette var Hensigten af hendes Besøg; han svarede ikke eet eneste Ord, men blev staaende og stirrede ned for sig.

„Jeg seer nok, Herre, at J ikke har i Sinde at hjælpe mig ud af min Forlegenhed,“ sagde Johanne. „Farvel altså — besøg min Fader saa ofte J kan — han er nu ganske allene og forladt.“

„Hvor vil den arme Pige hen?“ sagde Dumbiedikes, greb hendes Haand og førte hende ind i Huset. — „Det er ikke, fordi jeg ikke har tænkt paa den Ting før,“ sagde han; „men jeg har aldrig kunnet komme frem med det.“

Disse Ord mumlede han ved sig selv, og førte hende ind i den gammeldags Dagligstue, lukkede Døren i Laas efter sig, og slog Slaaen for. Medens Johanne, der blev forbauset over disse Anstalter, holdt sig saa nær ved Døren, som mueligt, slap Lairden hendes Haand, gik hen til Væggen, og trykkede paa en hemmelig Tjeder i Panelet, der strax sprang op. Inde i et Afslukke i Væggen selv stod et fast Jernskrin skjult, hvilket han aabnede, uddrog en to til tre Skuffer, og viste hende, at de vare fyldte med Læderposer, fulde af Guld- og Sølvpenge.

„See Johanne, see Pige, det er mit Skatkammer,“ sagde han, i det han først saae paa hende, og dernæst paa sine Rigdomme, med en Mine, der udtrykte en høi Grad af Selvtilfredshed — „Det faaer ingen af Eders Guldsmede Fingre paa — de ødelægge kun Folk.“

Derpaa forandrede han pludselig Tonen, tog Mand's Mod og Hjerte til sig, og sagde: „Johanne, før Solen gaar ned, vil jeg gjøre Eder til Lady Dumbiedikes, og saa kan I kjøre til London Eders egen Karet, om I lyster.“

„Nei, Herre, det gaaer ikke an,“ svarede Johanne — tænkt paa al den Sorg min Fader har — min Søsters Forsatning — al den Dmtale, I selv vilde udsætte Eder for.“

„Det bliver min Sag,” svarede Dumbiedikes;
„Just fordi J siger dette, kan jeg endnu bedre lide
Eder — en forstandig Kone er nok til et lykkeligt
Ægteskab. Men har J nu formået at tænke paa,
saa tag alle de Penge J behøver, og lad det be-
roe, indtil J kommer tilbage — bedre silde, end
fortidligt.”

„Men, Herre,” sagde Johanne, der nu ind-
saae Nødvendigheden af at forklare sig tydeligere
for en saa usædvanlig Frier angaaende denne Ma-
terie — „der er en anden Mand, som jeg liden
bedre, end Eder, og altsaa kan jeg ikke blive Eders
Kone.”

„En anden Mand bedre, end mig, Johanne?
” sagde Dumbiedikes; „hvor kan det være
muligt? — Nei, det er aldrig muligt, Pige —
J har jo nu kjendt mig saalænge.”

„Ja,” svarede Johanne med sin sædvanlige
Alabenhjertighed, uden at lade sig afskrække fra at
sige Sandheden — „ja, men ham har jeg kjendt i
endnu længere Tid, end Eder.”

„Længere? — Det er ikke muligt; J er jo
født paa vort Gods. O, Johanne, kjære Pige,
J har endnu ikke seet Halvdelen af hvad jeg eier —
nei, det har J ikke.” Han trak en anden Skuffe
frem — „See, alt dette er Guld, og Beviser for

udlaante Summer — og her er Rentebogen, Johanne — rene trehundrede Pund Sterling — saa see dog paa det, kjære Menneske. Og saa min Moders Garderobe, og min Bedstemoders ovenikjøbet — Silkeklæder, saa stive, at man kan sætte dem opreiste paa Gulvet, og de deiligste Kniplinger, saa fine, som Vedderkoppens Spind, og Finger-
ringe og Ørenringe, ovenikjøbet, som har hørt dem begge til. Det ligger oppe i Liigkammeret — gaae dog op ad Trappen med mig, Johanne, og tag det altsammen i Øiesyn.”

Men Johanne var for ærlig, til at lade sig overvinde af Fristelserne, skjøndt de ikke vare ringe for et Fruentimmer — en Omstændighed, som Lairden af Dumbiedikes syntes at have indseet, da han greb til dette Middel for at bevæge hende.

„Jeg kan ikke, Herre — det har jeg eengang sigt Eder — jeg kan ikke bryde det Ord, jeg har givet ham, om I saa end vilde give mig hele Baroniet Dalkeith, og Lugton ovenikjøbet.”

„Det Ord, I har givet ham,” sagde Lairden noget stødt; „men hvem er da denne han? hvad er han? Jeg har ikke hørt hans Navn endnu, Johanne — I vil kun drille mig; der er vel ikke saadant et Menneske til i Verden engang. I vil kun søge Udflugter, tænker jeg — Hvem er det da? hvem er det?”

„Ingen anden, end Ruben Butler, som er Skolemester i Libberton,” svarede Johanne.

„Ruben Butler! Ruben Butler!” gjentog Lairden af Dumbiedikes, der i heftig Bevægelse gik op og ned i Bærelset — „Ruben Butler, Hjælpe lærer i Libberton! — Ruben, Son af een af mine Forpagtere! — Ja, ja, Johanne; et egenfindigt Fruentimmer er man uedt til at lade faae sin Vilsne. — Ruben Butler! han har jo ikke saameget i sit hele Eie, som den gamle sorte Kjole er værd, han gaaer med — men det gjør intet til Sagen.” Med disse Ord skjed han den ene Skuffe ind efter den anden, og det ikke uden temmelig Hestighed. „Et godt Tilbud, Johanne, skal klog Mand ikke vrage — hver Mand kan trække en Hest til Vands, men tyve kan mangengang ikke faae den til at drikke — Forresten, at anvende mine Penge, blot til andres Fornøielse.” —

Disse sidste, udelikate Ord pirrede Johannes Vredfølelse. — „Jeg skal sandelig ikke friste Eders Naade til at give noget bort,” sagde hun, „og allermindst paa den Naade — God Morgen, Herre; I har vilst Jer god imod min Fader, og jeg kan ikke bære over mit Hjerte at tænke andet, end godt om Eder.”

Med disse Ord forlod hun Bærelset, uden at agte paa, at han raabte efter hende; „Johanne

da — Johanne — saa hie dog, Pige!" — Hun gik med raske Skridt over Gaarden, ud af Porten, og kom ud paa Veien igjen, glødende af Begjærlighed og Skamfuldhed, som ethvert ædelstænkende Menneske pleier at føle, naar det har nedladt sig til at bede om en Gudsbeviisning, som tvertimod al Forventning er bleven nægtet. Da hun var kommen over Lairdens Grændser, og havde betraadt den almindelige Landevei, sagtnedes hendes flende Skridt, den heftige Bevægelse, hvori hun var kommen, aftog, og andre Følelser begyndte nu at bemægtige sig hendes Hjerte, ved Tanken om de Følger, dette uventede Afslag maatte have paa hendes Forhavende. Et af to, syntes det hende, var her kun at vælge, enten at betle sig frem paa Veien til London, eller at vende om igjen, og bede sin Fader om Penge, hvorved hun baade vilde spille Tiden, der var hende saa saare kostbar, og tillige udsætte sig for den Fare, at faae et fuldkomment Afslag af ham i Henseende til Reisen. Hun saae ingen Middelvei mellem begge disse Uderligheder; og medens hun, under disse Betragtninger gik langtsom fremad, faldt det hende ind, om det dog ikke var bedre, at vende om igjen til sit Hjem.

I det hun saaledes vandrede ubestemt frem, hørte hun bag ved sig Hestetrampen, og en hende

velbekjendt Stemme at kalde hende ved Navn. Hun vendte sig om, og saae Dumbiedikes selv, i egen Person, komme ansættende hen mod hende paa et Øg, hvis Grime og usadlede Ring stak heel pudseerligt af mod Sloproffen, Pampufferne, og den guldtræssede Hat, Rytteren havde paa. Hans ivrige Bestræbelse for at indhente Johanne havde givet ham Kraft til at faae Bugt med sin rapfodede Gangers høilandiske Stivnaakkenhed, saa at den ne var bleven tvungen til at lade sin sædvanlige Trods fare, og gallopere ad den Wei, dens Rytter fandt for godt at vælge — dog skede dette ikke uden alle muelige Tegn paa Gjenstridighed, i det den idelig dreiede Hovedet, og ledsagede ethvert Skridt den gjorde fremad med en Bevægelse til Siden, der noksom tilkjendegav dens inderlige Ønske at vende om igjen, hvilket Lairden havde al Møie med at neddæmpe ved Hjælp af sin tykke Nidepidse og idelige Hælestad i Siden.

Da Dumbiedikes paa denne Maade havde indhentet Johanne, var det første han sagde: „Johanne, man siger, at ingen skal tage et Fruentimmer strax paa hendes Ord.“

„Ja, da maa I dog tage mig paa mit,“ svarede Johanne, der blev ved at gaa videre, uden at see op — „mit Ord er det eneste, jeg har at give, og det har aldrig bedraget Nogen.“

„Men saa skulde J dog i det ringeste ikke have taget en Mand strax paa hans første Ord,“ sagde Dumbiedikes. „Der maae nu komme ud af denne Reise, hvad der vil, uden Penge skal J ikke begynde den.“ — Med disse Ord stak han hende en Pengepung i Haanden. — „Jeg vilde gjerne lade Jer faae min Kleppert ogsaa, men den er ligesaa egensindig, som J selv; der er kun een eneste Wei, den vil gaae, og ad den er jeg bange for, haade han og jeg ere komne oftere, end vi kunde.“

„Men, Herre,“ tog Johanne til Orde, „endskjøndt jeg veed med fuldkommen Visshed, at min Fader vil betale Eder hver en Skilling tilbage, hvormeget her saa end er, saa vil jeg dog ikke gjerne laane af En, som maaskee gjør Fordring paa en større Rente, end jeg kan eller vil give ham for Laanet af denne Sum.“

„Der er netop fem og tyve Guineer i Pungen,“ sagde Dumbiedikes med et høimodigt Suk; „og enten Eders Fader betaler mig dem, eller ikke betaler mig dem igien, saa skal der ikke blive talt eet eneste Ord derom. — Gaae, hvorhen J lyster — gjør, hvad J lyster — og giøt Jer med alle de Butlere, der er i hele Skotland, om J finder det for godt — og dermed vil jeg ønske Jer Lykke paa Reisen, Johanne.“

„Herren velsigne Jer, og give Eder mange

glade Dage!" sagde Johanne, hvis rørte Hjerter dette Øieblik følte mere ved den uventede Udelmodighed, end Butler maaskee kunde have ønsket, dersom han havde kunnet læse i hendes Sjel. — „Og Held og Fred, baade med Gud og med Menneskene, være hos Eder, om vi aldrig skulde sees meer!"

Dumbiedikes vinkede med Haanden, og vendte om; og hans Ganger, der var langt villigere til at bære ham hjem igjen, end den havde været til at gaae udad, travede nu afsted med ham i saadan en Fart, at, da han manglede ordentlig Bidfel, saavel som Stighøiler og Sattel, saae Lairden sig nødsaget til at have sin hele Opmærksomhed henvendt paa at blive siddende fast, saa at han ingen Tid fik til at see sig tilbage, for endnu engang at fryde sig ved Gjenblikket af sit svindende Haab.

„Det er et skikkeligt Menneske," sagde Johanne, i det hun saae efter ham — „godmodig er han — det er Synd, at han skal have saadant et stivmundet Dyr til Hest."

Derpaa begyndte hun strax at sysselsætte sine Tanker med den høistvigtige Vandring, hun nu havde tiltraadt, og glædede sig hjertelig over, at hun nu, eftersom hun var vant til at leve og til at taale

Besværligheder, var tilstrækkeligen forsynet med alle de Penge, hun behøvede, for at komme til London og tilbage igjen, og til at bestride alle indløbende Udgifter med paa Veien.

Andet Kapitel.

„I angstfulde Elfers Hu
Saa svar en Frygt oprandt:
O, milde Himmel, om jeg nu
Min Brud i Graven fandt!“

Wordsworth.

Vor Heltinde fortsatte sin eensomme Vandring, og naaede snart en liden Høi, der laae et kort Stykke Wei borte fra Lairdens Gods; fra denne kunde hun, naar hun lod Øiet følge en mod Øst løbende Bæk, der sladdrende snøede sig i mange Krumninger mellem Pile og Biddier, see Woodend og Beerscheba, disse Steder, hvor hun havde tilbragt sine første Ungdomsaar. — hun opdagede det Dverdreu, paa hvilket hun saa ofte havde vogtet Faarene, den lille Bugt af Bækken, hvor hun saamangen Gang havde plukket Eiv med Butler, for deraf at flette Legetøi til Effie, dengang et tre Aar gam-

melt, deiligt, men forkjælet Varn. De Grindring-
dringer, der opstege i hendes Sjel, ved Synet af
disse Steder, vare saa bittre, at havde hun over-
givet sig til dem, vilde hun have bristet i Graad,
og ikke saasnart været istand til at gaa videre.

„Nei,“ sagde hun til sig selv, „græde vil jeg
ikke, thi dermed udrettes ikke stort; meget mere
har jeg Grund til at takke Gud, som viste mig
saamegen Godhed, og som lod mig i min Nød fin-
de Hjælp hos en Mand, der af mange kaldes en
Nabal og en Gnier, men som meddeelte mig af sin
Overflod saa villig, som Kilden giver den Tørstige
at drikke. Jeg maa ikke glemme, hvad der staaer
skrevet i den hellige Skrift om Israels Synd ved
Mirebah, dengang Folket knurrede, uagtet Moses
havde fremloftet af den haarde Klippe Vand til
Menigheden, saa den frelstes fra at døe af Tørst.
Nei, jeg vil ikke vende mine Øine oftere mod
Woodend — den blaae Røg, som stiger op af
Skorstenen der, kunde komme til at minde mig alt
for smerteligt om den sørgelige Forandring, der er
foregaaet med os.“

Med disse fromme og christelige Tanker fort-
satte hun sin Vandring, indtil hun var kommen et
godt Stykke bort fra hiint Sted, der havde ind-
budt hende til saa sørgelige Betragtninger, og hun
befandt sig nu ikke langt fra den Landsby, hvor

Butler opholdt sig, og hvis gammeldags Kirke med sit høie Taarn hævede sig over en Lund, der dækkede Toppen af en Høi, Sønden for Edinburgh. En Fjerdingvei borte ligger en stng firkantet Borg, som tjener til Residence for Lairden, som i forrige Tider, paa de gamle tydske Ridderses Røveriis skal have foruroeliget Byen Edinburgh og opsnappet de Levnetsmidler og Handelsvare, der bleve tilførte den fra de sydlige Egne.

Landsbyen, Borgen og Kirken laae vel just ikke saa egentlig paa Johannes Bei til London; men de laae dog heller ikke ret langt affides, og det var jo der Butler boede. Allerede da hun begyndte sin Reise havde hun fast besluttet at see ham, saasom hun ansaae ham for den meest passende Person, hun kunde finde til at underrette hendes Fader om sit Foretagende, og det Haab, hun gjorde sig om Udfaldet deraf. Dog var der vel endnu flere Bevæggrunde, der ledede den troefaste Johanne paa denne Bei. For det første ønskede hun i sit Hjerte, endnu engang at see et Menneske, hun saalange havde følt den inderligste Hengivenhed for, førend hun tiltraadte denne sin Pilgrimsgang, som hun maatte tilstaae sig selv kunde blive farlig nok, uden at hun derfor tillod Tanken herom at blive saa levende, at den skulde kunne afkræfte hende fra det engang fattede For-

fæt. En Piges Besøg hos sin Kjæreste vilde i de høiere Stænder have syntes upassende og usømmeligt; men den ædle Simpeltid, hvortil Johanne var opdraget, gjorde, at hun intet Begreb havde om en saadan affecteret Belanstandighed, og hun fandt aldeles intet upassende deri, at hun besøgte sin Ungdomsven, for at sige ham Farvel, da hun i lang Tid ikke skulde see ham igjen.

Endnu eet var der desuden, der bevægede hende til dette Besøg, og som gjorde hende mere og mere ængstelig om Hjertet, jo nærmere hun kom Landsbyen. I Domhuset havde hun med bekymret Blik seet sig om efter Butler, som hun sikkert ventede at have truffet der paa en saa sørgelig-vigtig Dag, da han jo dog burde kommet for at trøste og hjælpe, saa godt han kunde, en gammel Ven, der havde været hans Ungdoms troe Beskytter, om han end ikke havde taget Hensyn til den Kummer, der nedtrykte hende. Vel vidste hun, at han paa en Maade var nødtvungen til ei at forlade sit Hjem; men hun havde dog haabet, at han i det ringeste for den ene Dag, skulde have kunnet gjøre Udveie til at komme hjemmefra. Kort, den Ængstelighed, som Wordsworth har beskrevet som herskende i den fraværende Elfers Sjel, bragte hende til at antage som den eneste Grund til hans Fraværelse, at han maatte være syg. Og saa heftig

havde denne Forestilling virket paa hendes Indbildningskraft, at, da hun nærmede sig det Huus, hvori hendes Elsker havde sit lille Bærelse, og som en Pige med sin Melkespand paa Hovedet viste hende, skjalv hun af Angst for at faae sørgeligt Svar paa sin Forespørgsel efter hans Befindende. —

Virkelig var denne hendes Ængstelighed her ikke aldeles uden Grund. Butlers Legeme var af Naturen ikke stærkt, og han kunde derfor ei saa hurtig komme sig igjen efter den legemlige Udmattelse og Sjæls Svækkelse, der vare Følger af hine sørgelige Begivenheder, vi i Begyndelsen af vor Fortælling have gjort Læseren bekendt med. Hertil kom endnu den for ham saa pinlige Tanke, at der var kastet en Skygge af Mistanke paa hans Karakter, hvilket ikke lidet bidrog til at forøge hans Kummer.

Men det, der allermest saarede og smertede ham, var den Omstændighed, at Øvrigheden uduyffelig havde forbudt ham, at have nogen Omgang med Deans eller hans Familie. Uheldigvis var den falden paa den Tanke, at denne Familie havde, ved Hjælp af Butlers Mellemhandling, igjen fornyet Forbindelsen med Robertson, og den var det dem af yderste Vigtighed at afbryde, eller om muligt ganske forhindre. Vel havde Øvrighe-

den ikke meent at gaac haardelig tilværks ved denne Fremgangsmaade, men for et Menneske i Butlers Forsatning maatte den dog være yderst frænkende. Han følte, at han vilde blive udsat for en ufortjent Mistanke af de Mennesker, der vare ham kjærest i Verden, da de jo maatte troe om ham, at han nu forlod dem i Nødens Time, saalangt det end var fra ham at kunne handle saa.

Disse piinlige Tanter, der bestormede hans Sjæl, som allerede i Forveien var nedbøiet af Sorg, havde ogsaa Indflydelse paa hans Legeme, og en langsomt snigende Feber hentærede hans Kræfter, saa at han endelig følte sig ude af Stand til at passe alle sine Læsetimer i Skolen, hvilket var det eneste han havde at leve af. Til Lykke for Butler var den gamle Herr Whactbairn, under hvis Opsyn Sogneskolen stod, ham hjertelig hengiven; thi foruden det, at han jo maatte erkjende en saadan Medhjælperes Fortjenester og Bærd, som havde bidraget meget til at hæve den lille Underviisningsanstalts Anseelse, saa havde ogsaa den gamle Pædagog, der selv havde faaet en temmelig god Opdragelse, fra Ungdomsaarene beholdt nogen Smag for Klassikernes Læsning, og han gad nu gjerne om Aftenen, naar Børnesværmen vel var borte, tilbringe et Par Timers Tid med at læse Juvenal eller Horats i Selskab med sin Hører. Den Over-

eenstemmelse, der fandt Sted mellem dem i Henseende til deres Smag, frembragte lidt efter lidt en venstabelig Forbindelse; som en Følge heraf saae den Gamle med inderlig Bedrøvelse Butlers tiltagende Svagelighed, anstrængte alle sine Kræfter for at læse selv med Børnene saameget han kunde, og nødte sin Medhjælper til at udhvile sig, hvorhos han ogsaa sørgede saa omhyggelig for hans Pleie, som hans egen Forsatning tillod ham.

Saaledes var Butlers Forsatning; neppe istand til at slæbe sig hen til det Sted, hvor han Dag ud og Dag ind maatte forrette sit morsommelige Arbejde, for at fortjene det daglige Brød, piintes han bitterlig ved Tanken om alle de Ulykker, der mucligen kunde ramme de Mennesker, han havde kjærest af alle — og nu kom Effies Proces og Fordømmelse til, for at fylde ham Sorgens Bæger til Randen.

Om disse Begivenheder havde han faaet en fuldstændig Underretning af en Universitetskammerad, der opholdt sig i Landsbyen, og havde været overværende ved hiin sorgelige Tildragelse, som han derfor var istand til at fremstille for hans martrede Sjel med alle dens Nædsler. Det var ham aldeles umueligt at lukke et Øie efter saa rystende en Fortælling — Den hele Nat igjennem svævede frygtelige Syner for hans Indbildning, og

da han om Morgenens vaagnede efter en feberagtig Halvslumren, foregedes hans kvalfulde Tilstand ved det eneste, der endnu kunde gjøre den værre — Besøget af et ham utaaleligt Menneske.

Denne uvelkomne Gæst var Hr. Bartoline Saddle-tree i egen høie Person. Denne agtbare og saare flygtige Spidsborger havde ifølge Afrate havt sit Møde hos Mac-Croskies med Plumdamas og endel andre gode Venner, for der at gennemgaae Hertugen af Argyles Tale, undersøge Retfærdigheden af Effie Deanses Fordømmelse, og hvorvidt det kunde være rimeligt for hende at haabe Benaadning. Denne vise Forsamling havde seet dybt baade i Statens Anliggender og i Bertens Glæster, og Morgenens derpaa havde Bartoline, som han udtrykte sig, en Fornemmelse i sit Hoved, „som om Lov og Forordninger løbe surr derinde.“

For igjen at samle sine Lanker, besluttede Saddle-tree at gjøre sig en Ridetour paa en Slags Væggjænger, som han, Plumdamas og nogle andre Boutik-Eiere vare fælles om at holde, for ved forefaldende Leiligheder at benytte den, enten ved deres Forretninger, eller for deres Sundheds Skyld.

Da Saddle-tree havde to Værn i Kost hos Whackbairn, og, som vi forhen have bemærket, gjerne gad været i Selskab med Butler, lod han

sin Ganger styre ad Libberron til, og kom nu, for at forøge den ulykkelige Medhjælperes Ulykker med den Plage, som Imogene saa udtryksfuldt beklager sig over, naar hun siger:

„Som leed Gjenganger plager mig den Daare —
Med piinlig Snaak han marttrer mig til Døde.“

Kunde nogen Ting endnu forøge den bittere Qual Butler følte, maatte det netop være en Udvikling af den Materie, Saddletree gjorde til Gjenstand for sin uendelige Brøvlens, nemlig Effie Deanse's Proces, og Rimeligheden for, at Dommen maatte blive fuldbyrdet. Hvert af hans Ord lod frygteligt for Butlers Øre, som Bøddelørens Hug eller Natuglens ildevarslende Luden.

Johanne blev staaende udenfor sin Elfers lave Dør, da hun hørte Saddletrees lydelige Stemme fra det indre Værelse: „Tro mig, det vil blive Enden paa det, Hr. Butler (sagde han med Bigtighed) — Intet vil være istand til at frelse hende — hun kommer til Grassmarken med Manden i den sortegraae Kjole efter sig. — Det gjør mig ondt for Pigen; men Loven, Herre, Loven maae have sin Fremme —

”Vivat Rex

Curat Lex!”

som Poeten siger — i hvilken af Horatses Ode det staaer, maae I selv bedst vide.“

Den dyriske Jølesløshed og grove Uvidenhed, Bartoline her paa eengang gjorde sig skyldig i, var for drøi til, at Butlers Utaalmodighed ikke skulde være bragt til det yderste, og han yttrede den ved en bitter haanende Latter. Men Saddletree var, som hans Lige pleier, af Naturen begavet med en velsignet Portion Sløvhed i denne Henseende, saa at det var ham umueligt at blive det ubehagelige Indtryk vaer, han mangengang gjorde paa sine Tilhørere. Uden Naade og Barmhjertighed blev han ved at bombardere Butler med Stumperne af sin juridiske Rundskab, og spurgte ham tilsidst med megen Selvtilfredshed: „Var det dog ikke Synd og Skam, at min Fader ikke sendte mig til Utrecht? Kunde jeg vel ikke være bleven en ligedan clarissimus ictus, som gamle Grunwiggin selv? Og den Udsigt er bleven forspildt for mig! — Hvorfor taler J da ikke, Butler? Troer J ikke, jeg vilde bleven en clarissimus ictus? Hvad, kjære Menneſke?“

„Jeg maa sige, jeg forstaaer Eder ikke saa ganske,“ sagde Butler, der saaledes saa sig ned-saget til at svare. — Efter hans svage sygelige Stemme hørte man strax igjen Saddletrees lydelige buldrende Røst. —

„Forstaaer J mig ikke, Menneſke? — Ictus er dog juridisk Latin veed jeg? er det ikke?“

„Jeg har aldrig hørt det før, svarede Butler i samme Tone, der røbede hans Sjels Forsatning.

Jo, saa min Salighed, har J! — See bare her, Menneſke, her er en Memorial, ſom jeg i Morges laante af Hr. Bankeryg — ſee, her ſtaaer jo dog *ictus clarissimus et peri — peritissimus* — det er Latin altsammen, for det er ſkrevet med rommerſke Bogſtaver.“

„Na, det er *jurisconsultus* J mener! — *Ictus* er en Abbreviation for *jurisconsultus*.“

„J har ikke nødig at fortælle mig ſigt, min Kjære Mand,“ blev Saddle-tree ved: „Abbreviatur finder ikke Sted uden ved Domskjendelser — ſee dette jeg her har, det handler altsammen om den borgerlige Lyngde, der hviler paa Huuseiere, kaldet *tillicidian* *) eller Bandedryp (men det er maaskee heller ikke Latin, efter Ederſ Mening?) i Anledning af et Huus i Høiſtrædet.“

„Ja, det kan nok være,“ ſvarede den ulykkelige Butler, der var paa Veie til at bukke under for den høiſt beſværlige Gjæſts udtrættede Snakkeſyge — „Jeg er ikke iſtand til at indlade mig i nogen Diſput med Eder.“

„Nei, der er ikke mange — ikke mange, ſom ere iſtand til det, Hr. Butler, ſkjøndt det maaskee

*) Det er formodentlig *stillicidium* han mener.

ikke klæder godt, at jeg selv siger det," bemærkede Saddle-tree med en høj Grad af Selvtilfredshed. „Der er endnu et Par Miners Tid til, inden I skal i Skolen, og siden I ikke befinder Jer vel, vil jeg sidde her hos Eder og forklare Eder, hvorledes det hænger sammen med dette tillicidian. Seer I vel, naar vort Huus er en lavere Bygning, end Naboen's, saa paaligger os den borgerlige Lyngde, der vorder benævnet tillicide, det vil sige: vi ere forpligtede til at modtage det naturlige Vanddryp fra det høiere Huus, saafremt det kommer fra Himlen af, eller fra Taget paa vor Naboes Bygning, og deraf drypper ned paa vor lavere. — Nu er her i denne Henseende indtruffet et eget Tilfælde hos Mistress Crombie, min meget gode Veninde, hvilket hun vilde lade gaae hen upaa-talt; men jeg kom lykkeligvis til, og overtalte hende til at lade Sagen komme for Retten, hvilket da ogsaa er skeet; og hun maa nu tabe eller hun maa vinde, saa er det godt for hende, at det ikke gik stiltiende af — Sagen er denne." —

Himlen maa vide, hvilken vidtløftig udtværet Historie den arme Butler her vilde være kommen til at døie, og saaledes have tabt den sidste Rest af Taalmodighed, han endnu havde tilbage, dersom ikke Saddle-tree var bleven afbrudt i sin Fortælling ved Lyden af et Par Stemmer udenfor

Døren. Konen i Huset, hvor Butler logerede, var just kommen hjem i det samme, og havde truffet Johanne Deans staaende ved Døren, utaalmodig over Saddletrees langtrukne Brevlen, uden dog at ville gaae ind, førend denne Person var gaaet sin Vej.

Den gode Kone gjorde Ende paa hendes Benaaten ved det Spørgsmaal: „Er det Manden eller mig, I vil tale med, min Pige?“

„Jeg ønskede at faae Hr. Butler i Tale, dersom det nu var ham beleiligt,“ svarede Johanne.

„Saa gaae ind, min gode Pige,“ svarede Konen, og aabnede i det samme Døren — „Herr Butler,“ sagde hun, „her er en Pige, som gjerne vil tale et Par Ord med Eder.“

Hviligen forbauset blev Butler ved at see Johanne, der saare sjelden vovede sig en halv Mil bort fra sit Hjem, træde ind til ham.

„Gud i Himlen!“ raabte han, i det han rejste sig op fra Stolen, hvorpaa han sad, og Forfærdelsen gav hans Kinder den Farve igjen, som hans Sygelighed havde berøvet dem — „saa er der vel atter tilstødt Eder en nye Ulykke!“

„Nei, intet uden det, I vist nok allerede har hørt — Men I seer selv saa sygelig ud — o, hvad fattes der Eder?“ lagde hun til; thi den øieblikke-

lige Rødme var snart igjen forsvunden fra hans Ansigt, og hendes hjærlige Øie opdagede let de Spoer, Svækkelse og Kummer havde efterladt hos ham.

„Mig fattes intet — aldeles intet,“ svarede Butler urøvelig — „naar jeg paa nogen Maade kan være Eder, Johanne, eller Eders Fader behjælpelig.“

„Ja, rigtig!“ sagde Saddle-tree, „til disse to allene maa man nu ansee Familien for indskrænket — Effie, det arme Pigebarn, maa betragtes som om hun aldrig havde været henregnet dertil. Men, Johanne, hvad er det, der bringer Eder saa tidlig paa Dagen ud til Libberton, naar Eders Fader ligger syg i Luckenboderne?“

„Jeg havde et Ørinde fra min Fader til Hr. Butler,“ svarede Johanne, forlegen; men strax følte hun det urigtige i at have foregivet en Usandhed, (thi i sin Kjerlighed til Sandhed lignede hun næsten Quækersecten) og rettede siebliffelig sine Ord — „jeg mener nemlig, at jeg ønsker at tale med Hr. Butler angaaende min Faders og den arme Effies Anliggender.“

„Er det juridiske Anliggender?“ spurgte Saddle-tree — „thi skulde dette være Tilfældet, saa var det rigtigere, at I søgte at faae min Mening om Sagen at vide, end hans.“

„Nei, det er just ikke saadanne Unliggender,“ sagde Johanne, der indsaae, hvilke høist farlige Følger det kunde have for hende med Hensyn til hendes forehavende Reise, om Saddle-tree blev deelagtig i denne Hemmelighed — „det er et Brev, jeg vil faae Butler til at skrive for mig.“

„Det er godt,“ sagde Saddle-tree; „naar nu I vil fortælle mig, hvad det skal handle om, saa skal jeg dictere Hr. Butler, som Procurator Banzeryg pleier at gjøre med sin Skriver. Tag Pen-
nen, Hr. Butler, og begynd paa initialibus.“

Johanne saae til Butler, og vreed sine Hænder af Utaalmodighed og Ærgrelse.

„Jeg vil mene, Hr. Saddle-tree,“ bemærkede Butler, som indsaae Nødvendigheden af, i al Fald, at blive af med ham, „at det maa støde Herr Whackbairn, hvis I ikke er tilstede, naar Eders Drenge blive overhorte.“

„Ja, I har Ret, Hr. Butler, det er saamænd sandt; og jeg har desuden lovet at bede Børnene frie en halv Dag, for at de kan komme hen og see hende blive hængt, hvilket ikke kan andet end gjøre et fordeelagtigt Indtryk paa de Unge, da de see, at Jagen kan vide, hvorledes det kan gaae ham selv. — Ah, jeg erindrede ikke, at I var tilstede, Johanne; men I maa vænne Jer til at høre tale om den Ting — Lad Johanne

blive her til jeg kommer tilbage, Hr. Butler; det skal ikke vare over ti Minuter."

Og med denne meget ubefkomne Forsikkring om, at han snart igjen vilde være hos dem, befriede han dem for sit besværlige Selskab.

"Ruben," tog nu Johanne til Orde, da hun indsaae det var nødvendigt, at benytte denne Mellemtid, medens Saddle-tree var borte, til at fremsætte sit Børinde for ham — Jeg maa foretage mig en lang Reise — jeg vil gaae til London, for at bede Kongen og Dronningen om Benaadelse for Effie."

"Johanne, Du maa ikke være ved dine fulde fem," sagde Butler, heiligen forbauset — "Du gaae til London! Du tale med Kongen og Dronningen!"

"Ja, hvorfor ikke det Ruben?" svarede Johanne med den roelige Ligesremhed, der var hende egen — "De ere jo begge kun Mennesker, som vi. Deres Hjerter maae vel være ligesaadan beskafne, som andres, og Effies Skjebne vil være dem, om de end vare af Steen. Desuden har jeg hørt sige, at de ikke ere saa onde, som Jacobiterne paastaae."

"Ja, det er sandt nok, Johanne; men betænk deres majestætiske Værdighed — deres store Hef-

stat — og hvor vanskeligt det er at faae dem i Tale!" --

„Jeg har overveiet alt dette, Ruben, og det er ikke istand til at berøve mig Modet. I Pragt og Purpur veed jeg nok de gaae, med Kronen paa Hovedet og Scepteret i deres Haand, liig den store Ahasverus, da han sad paa sin kongelige Throne, som der staaer fortalt i den hellige Skrift. Men jeg bær det i mit Hjerte, som vil give mig Mod, og jeg er vis paa, at jeg vil føle mig stærk nok til at fremkomme med det Brev, jeg skal udrette."

„Ak! ak!" sagde Butler, nu sidde Kongerne ikke længer paa deres Throne blandt Folket, for at skifte Ret, som i Patriarchernes Dage; af egen Erfaring kjender jeg ligesaa lidet til Hoffet, som Du, Johanne; men efter hvad jeg selv har læst og hørt fortælle af andre, saa lade Kongerne af Britannien deres Tjenere tage vaere paa Landets Sager."

„Og saafremt de ere redelige, gudfrygtige Tjenere," svarede Johanne, „saa er det saameget desto bedre for Effie og for mig."

„Men Du forstaaer jo ikke engang de simpleste Udtryk for det, der henhører til Hoffet," indvendte Butler; „ved Tjenere forstaaer man Kongens fornemme Hofffolk."

„Ja tilsviffe,” sagde Johanne, „han maa vist have et langt større Antal, det tør jeg nok sige, end Hertugindeu har i Dalskeith; og store Folks Tjenere ere mangengang mere storagtige end Herskabet selv. Men jeg vil være mig høfligt og fornuftigt ad, og byde dem et Guldsmykke, som om jeg kom for at besee Palladset; og skulde de gjøre sig en Samvittighed over at tage imod det, saa vil jeg sige dem, at jeg er kommen der for en Sags Skyld, der angaaer et Menneskes Liv og Frelse, og saa veed jeg dog vist, at de vil skaffe mig Kongen og Dronningen i Tale.”

Butler rystede paa Hovedet — „O Johanne, alt dette er ikke andet, end en vild Drøm. Det vil aldrig blive Dig mueligt, at komme til dem, naar Du ikke kan faae nogen blandt de store Herrer til at være Dig behjælpelig, og det er jo ikke tænkeligt.”

„Jo, det kunde dog vist være mueligt,” sagde Johanne; „og især, naar Du vilde være mig lidt behjælpelig derved.”

„Jeg, Johanne! Nei, det er nu det Galeste af Alt!”

„Nei vist er det ikke, Stuben — Har jeg ikke hørt Dig sige, at din Bedstefader, som min Fader aldrig kan lide høre tale om, for lang Tid siden

har viist denne Mac-Callummore en Tjeneste, dengang han endnu var Lord af Lorn?"

„Jo, det er ganske rigtigt," svarede Butler ivrigt, „og det kan jeg bevise. — Jeg vil skrive til Hertugen af Argyle — man siger almindelig om ham, at han skal være en god, omgængelig Mand, ligesom han er bekendt for at være en brav Soldat og ærlig Fædrelandsven — jeg vil indstændigen anraabe ham om, at anvende al sin Magt, for at frelse din Søster fra den sørgelige Skjebne, der truer hende. Der er kun lidet Haab om, at dette Forsøg vil lykkes; men vi maa gjøre alt, hvad der staaer i vor Magt."

„Ja, alt, hvad der staaer i vor Magt maa vi gjøre," svarede Johanne; „men allene ved at skrive, udrette vi det ikke — et Brev kan ikke trygle og bede, eller tale saaledes til det menneskelige Hjerte, som den mundtlige Stemme formaaer. Et Brev er ligesom Moderne, de fornemme Damer have for sig ved Klaveret — intet uden sorte Streger, i Sammenligning med Melobien selv, der bliver spillet. Nei, skal noget kunne udrettes, saa maa det skee ved mundtlige Ord."

„Ja, Du har Ret," svarede Butler, der kaldte sin Standhaftighed til Hjælp; „og jeg har det visse Haab, at Himlen ikke vilde have givet dit bløde Qvindehjerte dette Mod og denne Kraft,

naar det ikke havde været dens Willie, at den ulykkelige Piges Liv skulde staae til at frelles ved dette Middel alene. Men, Johanne, denne farlige Rejse maa Du ikke foretage Dig ene; Du angaaer mig nær, og jeg vil ikke tillade, at min Johanne udsætter sig selv for alle de Farer, der kan møde hende. Du maa under disse Omstændigheder give mig en Mands Rettighed til at være din Beskytter; jeg vil selv ledsage Dig paa denne Vandring, og være Dig behjælpelig med at udøve denne Pligt mod din Søster."

„Alf, Ruben!" svarede Johanne, der meente det godt med ham; „det kan ikke lade sig gjøre. En Benaadning vil ikke kunne give min Søster sit gode Navn og Rygte tilbage, og gjøre mig til en værdig Hustru for en velagtet Mand og duelig Herrens Tjener. Hvem vil lægge det paa Hjerte, som bliver sagt fra Prædikestolen af den Mand, der har taget til Ægte et Gruentimmer, som er Søster til En, der var dømt til Døde for saa gruelig en Forbrydelse?"

„Men, Johanne," svarede Butler, for at gjendrive dette, „jeg troer ikke, og vil aldrig kunne troe, at Effie virkelig har gjort sig skyldig i denne Ugjerning."

„Gud velsigne Dig for det Ord, Ruben,"

sagde Johanne; men hun vil dog altid komme til at bære Banrygte derfor."

„Men dette Banrygte, om end hun fortjente det, kan jo dog ikke falde tilbage paa Dig, Johanne?"

„Ik, Ruben, Ruben!" svarede det unge Fruentimmer, „Du veed jo det er en Skamplet, som ogsaa vil besmitte Børn og Frænder — Schabod — som min arme Fader pleier at sige — Herren har forladt vort Huus; thi æret er den fattige Mand's Huus, naar der findes troefaste Hænder, redelige Hjerter, og godt Navn og Rygte — og dette sidste have vi mistet!"

„Men, Johanne, ihukom at Du har givet mig din Troe og dit hellige Løfte; og vilde Du da vel foretage Dig saadan en Rejse, uden at have en Mand med til Beskyttelse, og hvem anden skulde da det være, end din forlovede Fæstemand?"

„Du er from og god, Ruben, og jeg veed, Du vilde tage mig, uagtet al den Skam, der har rammet mig og Mine. Men det maa Du dog tilstaae, at nu er det ikke Tid at tænke paa at ægte, eller give til Ægte — skulde dette nogen- sinde kunne finde Sted mellem os, saa maatte det i det mindste skee under andre og bedre Omstændigheder, end de nærværende. — Og, kjære Ruben, Du taler om at bestjærme mig paa min Rejse —

hvem skulde da tage vaere paa, og drage Omforg for Dig — Du skjælver jo over hele dit Legeme, nu, da Du blot har staaet ti Minuter paa Gulvet — Hvor skulde Du være istand til at foretage Dig en Reise til London?"

„Men jeg er jo frisk — jeg har jo Kræfter nok," vedblev Butler, i det han, ganske udmattet, sank ned paa Stolen — „i det mindste vil jeg vist være frisk til i Morgen."

„Nei, Du seer og Du føler nok, at Du maa lade mig reise allene, Ruben," sagde Johanne efter et Ophold; derpaa greb hun hans udrakte Haand, saae ham kjærlig i Øiet, og lagde til: „Det er mig endnu een Sorg mere, at see Dig saaledes. Men for Johannes Skyld maa Du være ved godt Mod; thi skulde jeg ikke blive din Kone, saa veed jeg dog vist, jeg aldrig vil være nogen andens. Og giv mig nu Brevet med til Mac-Callummore, og bed Gud være med mig paa Veien."

Der laae noget romantisk og sværmerisk i Johannes kjække Forsæt; men da Butler efterat han endnu havde talt noget mere med hende om denne Sag, fandt det umueligt at overtale hende til at forandre sin Beslutning, eller at saae hende til at lade ham ledsage hende paa Veien, besluttede han sig endelig til at give hende det forlangte Papi'r, hvilket tilligemed Myusterrollen, hvori det var ind-

købt, var det eneste Erindringsstegn, der mindede
 om den glæve og entusiastiske Bibel-Butler, hans
 Bedstefader. Medens Butler opførte sine Papirer
 fik Johanne Tid til at tage hans Lommebibel
 frem — „Jeg har med din Blyantspen sat Mærke
 ved et Bibelsied, som det vil være os begge tjen-
 ligt at ihukomme,“ sagde hun til Butler, i det
 hun lagde Bogen bort fra sig. Og Du maa paa-
 tage Dig den Umage, at skrive om alt dette til
 min Fader; thi Gud bedre det, jeg har aldrig havt
 synderlig hverken Haand eller Hoved til at skrive
 lange Breve, og allermindst kunde jeg det nu —
 jeg overlader ham ganske i dine Hænder, og jeg er
 overbevist om, at det ikke vil vare længe, førend
 Du faaer Tilladelse til at besøge ham. Og,
 kjære Ruben, naar Du saa kommer til at tale med
 ham, saa glem ikke, at han er en gammel Mand,
 og tæl ikke Græsk og Latin til ham; han er af
 den gamle Verden, og kan ikke lide at høre Slegt,
 skjøndt jeg nok tør sige, han har Uret deri. Og
 afbryd ham ikke for ofte; men lad ham sidde og
 tale selv saameget som han vil; thi paa den Maa-
 de vil han snarest kunne trøste sig. — Og, af Ru-
 ben, den arme Pige i det snævre Fængsel — skjøndt
 jeg behøver ikke at minde dit gode Hjerte derom —
 giv Du hende al den Trøst, Du kan, saasnart de
 vil tillade Dig at komme ind til hende — fortæl

hende — men nei, jeg tør ikke tale mere om hende nu, thi jeg maa ikke tage Afsked med Dig med Taarer i Øinene — det vilde ikke være godt. — Herren velsigne Dig, Ruben!”

For at undgaae saa uheldtydende et Barsel, som Taarer maatte være for hende, der skulde tiltræde den lange Vandring, gik hun hurtig ud, i det hun fremtvang i sit Ansigt et Smil, hvorigjennem Sorgen dog stak frem, saameget hun end søgte at dølge den, for ei at forege Butlers Smerte.

Det var, som om Syn, Sands og Eftertanke var forgaaet ham, da hun var borte; Saddletree traadte strax derpaa ind, og overvældede ham med Spørgsmaal, som han besvarede, uden at have forstaaet dem, og med juridiske Undersøgelser, som han ikke fattede det allerringeste af.

Endelig randt det den velsærde Hr. Borgermand i Tanterne, at der skulde være et Møde for Underretten ved Loanhead den Dag, og omendkjøndt det vel neppe var Umagen værdt at gaae derhen, „saa vilde han dog hen og see, om der mueligen kunde foresfalde eet eller andet for ham at tage vaere paa, saasom han var en god Ven af Amtmanden der paa Stedet, som var en høiet Mand, der vilde være glad ved at see En hos sig, der kunde give ham eet eller andet nyttigt Bink i juridiske Sager.”

Saa snart Saddle-tree var vel ude af Døren, tog Butler strax fat paa Bibelen, den sidste Bog Johanne havde rørt ved. Til hans største Forbauselse faldt et Papiir, hvori var indsvøbt et Par Guldstykker, ud af Bogen. Med en sort Blyantspen havde hun sat et lille Mærke ved det sextende og fem og tyvende Vers af den syv og tredivte Psalme:

„Det Lidet, den Retfærdige eier, er bedre,
 „end den Læstefuldes Rigdomme;“ og: „Jeg
 „har været ung, og nu er jeg bleven gammel,
 „men aldrig har jeg dog seet den Retfærdige
 „lide Nød, eller hans Afkom betle om deres
 „Brød.“

Underlig rørt over denne Fjerlighedsfulde Delicatsse, hvormed hun vilde have sin egen Uedelmodighed betragtet som et blot ufrivilligt Middel i Forsynets Haand til at afhjælpe hans Mangel, trykkede han Guldet til sine Læber med mere Hefstighed, end Armodens Søn griber efter det med. At stræbe efter at worde hende liig i Sjælskraft og Tillid til Gud, syntes ham nu det værdigste og vigtigste han havde at tænke paa, og hans første Forretning var at give den gamle Deans skriftlig Underretning om hans Datters fattede Beslutning og tiltraadte Rejse til London. Hver Tanke, ja hvert Udtryk veiede han nøie, for at hans Brev

skulde blive istand til at stemme den gamle Mand for Datterens overordentlige Foretagende. — Hvad Virkning Brevet gjorde, vil Læseren siden blive underrettet om.

Tredie Kapitel.

„O Fødeland, farvel!“

Lord Byron.

En Reise fra Edinburgh til London er nuomstunder noget, som kan foretages med største Sikkerhed og Hurtighed, og uden mange Forberedelser, saa uersfaren end Bedkommende er i Sligt, og om han end maa reise ganske allene. Utallige Postvogne af forskjellig Indretning og Rang, og ligesaamange Paketbaade ere uophørligen i Bevægelse imellem Skotlands og Englands Hovedstæder, saa at endog det meest magelige og frygtsomme Menneske maa kunne beslutte sig til saadan en Reise efter et meget kort Overlæg. Men ganske anderledes forholdt det sig hermed i Aaret 1737. Der var dengang saa aldeles ubetydelig Samfærsel imellem London og Edinburgh, at endnu levende Mennesker

kun erindre sig den Hændelse, at Postkæffen fra Hovedstaden i England ikke medbragte flere, end eet eneste Brev til Posthuset i Edinburgh. Den almindelige Maade, hvorpaa man i de Tider reiste, var med Postheste, hvoraf den Reisende satte sig paa den ene, og hans ledsager paa den anden; og da Hestene bleve ombyttede paa hver Station, saa kunde den hele Rei tilbagelægges i meget kort Tid, vel at mærke, naar Rytteren var istand til at holde Strabadsen ud. Men saaledes at lade sig forstøde paa Leiehestens Ryg, var noget, som var den Velhavende allene forbeholdet; den Fattige maatte smukt lade sig nøie med de Befordringsmidler, Naturen havde givet ham.

Med kjæft Mod, og hærdet til at udholde legemlig Anstrængelse, tilbagelagde Johanne Deans i Almindelighed omtrent tyve Mile hver Dag, og undertiden endnu flere, og vandrede saaledes gien- nem den sydlige Deel af Skotland, indtil hun naaede Durham.

Hidindtil havde hendes Rei ført hende mellem Mennesker, der enten vare hendes Landsmænd, eller i det mindste vare alt for vant til at see en barskoddet Wandrerke med Tartan om sig, til at de skulde have opholdt sig over Johannes Dragt. Men da hun nu kom længere ned med Sønden, mærkede hun snart, at hun ved denne paadrog sig Spot og

Latter, som hun ellers ikke vilde have været udsat for; og omendskjøndt hun i sit Hjerte ærgrede sig over denne uvenlige og ugjæstmilde Bane at gjøre sig lystig over en Vandrer for Paaklædningens Skyld, saa var hun dog for klog til ikke strax at forandre ved den det, der paa en for hende saa ubehagelig Maade tildrog hende andres Opmærksomhed. Sin tærnede Tartan pakkede hun omhyggelig ind i Bylsten, og rettede sig ogsaa efter den ødsle Skik, som herskede der i Landet, at gaa med Skoe og Strømper paa den hele Dag.

Hun tilstod siden: „at, ikke at tale om hvor uoeconomisk det var, saa var det hende i Begyndelsen endogsaa langt besværligere at gaa med Skoene paa, end barføddet; men den Smule Lynggræs, der almindelig var ved Siderne af Veien, hjalp hende godt.“ Tartanen, som hun havde baaret over Hovedet, som et Slør, erstattede hun med en bon grace, som hun kaldte det — en storstykket Straaehat, liig den, de engelske Fruentimmer pleie at bruge, naar de arbeide i Marken. „Men jeg skammede mig ogsaa over mig selv,“ sagde hun, „da jeg førstegang tog en giøt Kones bon-grace paa mit Hoved, da jeg dog var en ugiøt Pige.“

Da hun var færdig med disse Forandringer ved sin Paaklædning, var der intet, der udmærkede

hende fra de Følk hun kom iblandt, saasnart hun taug stille; men naar hun oploed sin Mund, regnede der strax saamange Spotteglofer og uhoøfligt Skjæmt ned over hende, at hun snart kom til at erkjende det for rigtigst aldeles ikke at tale, uden høieste Nødvendighed. Naar derfor de Forbireisende hilste hende, besvarede hun deres Høøflighed blot med et artigt Knix, og var ængsteligen bekymret for at vælge saadanne Natteqvarterer, der baade syntes at være anstændige og tillige ikke meget besøgte. Hun bemærkede om den almindelige Mand i England, at han vel ikke var fuldt saa høøflig mod Fremmede, som Etik og Brug var i hendes eget mindre stærkt befolkede Fødeland, men at de dog paa ingen Maade i Gjerningen forsømte Gjæstfrihedens Pligter. Uden Bøgring skaffede man hende Herberge og Spise, og Vejvisning, for en meget billig Betaling, hvilken den ædelmodige Bert paa mange Steder endog ganske af slog at modtage, med de venstabelige Ord: „J har en lang Vej at gaae, Pige; jeg vil ikke tage Pengene fra en stakkels eenlig Pige — De er den bedste Ven, hun kan have med sig paa Reisen.“

Mangegange hendte det sig, at Bertinden, af Agtelse for den pene og nette skotske Pige, forskaffede hende en Ledfager eller Plads i en Vogn, et Stykke af Veien, eller gav hende en og anden

nyttig Underretning og Ubefaling med til de Steder, hvor hun burde tage ind.

I York blev vor Vandrerſke næſten en heel Dag over; deels for at ſamle Kræfter igjen — deels fordi hun var ſaa heldig at træffe et Vertshuus, hvor Vertinden var hendes Landsmandinde — og deels endelig for at ſaae to Breve færdige, et til ſin Fader og et til Ruben Butler; et Arbejde, der for hende ikke var ſaa let at blive færdigt med, ſaafom hun ikke havde megen Øveſe i at ſkrive Breve. Det til hendes Fader lød ſaaledes:

„Kjæreſte Fader!

„Den Reife jeg har begyndt paa, er bleven mig meer beſværlig og tung, fordi jeg med Bedrøvelſe maa tænke paa, at det ſkeer uden Ederſ Samtykke, hvilket jeg, det veed Gud, inderligen havde ønsket at undgaae; thi den hellige Skrift ſiger jo: „at det Løfte, Datteren haver gjort, ſkulde ingen forpligtende Kraft have, uden Faderens Samtykke“ — hvorimod jeg maaskee nu haver forſeet mig, ved at foretage mig denne lange Vandring, uden at have ſaaet Ederſ Samtykke dertil. Men det faſte Haab var opſtegen i min Sjel, at jeg ſkulde blive et Medſkab til at hjælpe min arme Søſter ud af hendes ſvære Ulykke; thi uden dette vilde jeg ikke for Alt hvad der er i Verden, hver-

ken for Guds eller Guld, have foretaget mig saadant noget, saafremt jeg ikke først havde erholdt Eders Tilladelse dertil. O, kjære Fader, dersom I ønsker, at min Reise skal vorde velsignet med et heldigt Udfald, og at det skal gaac Eders Huns vei, saa skriv en Linie, eller sig et Par Ord for at trøste min ulykkelige Søster. Har hun syndet, saa har hun ogsaa sørget og maattet bøde, og I veed jo selv bedre, end jeg, at vi maa tilgive andre, saafremt vi ønske Tilgivelse selv. Kjære Fader, bliv ikke vred paa mig for alt det, jeg her siger Eder; jeg veed nok, at det ikke passer sig for Ungdommen at ville lære de graae Haar; men jeg er saalangt borte fra Eder, at mit Hjerte med Uro tænker paa Eder alle, og glad vilde jeg blive ved at høre, at I har tilgivet hende, og derfor har jeg ikke frygtet for at jeg skulde sige mere, end jeg burde. Folkene her ere meget artige, og have, som der staar om Hedningerne og den hellige Apostel, vilst mig megen Godhed. Der findes et Slags Udvalgte her i Landet, thi de have Kirker uden Orgel, ligesom vore ere, og som kaldes Conventhuse, hvori Præsten prædiker uden at have Præsteskjole paa. Men de fleste af Indbyggerne her ere Prælatiser, hvilket er sørgeligt at tænke; og jeg saae to Mænd, som ere Ordets Tjenere, streife paa Jagt med Hunde, ligesaa rask, som Moslin

eller Triden, den unge Laird af Loupthedike, eller hvilkenfømhelst anden ung Friskfyr i Lothian. Ja, et bedrøveligt Syn var det sandelig! Og nu, kjære Fader, vil jeg ønske, at Herrens Gie maa vaage over Eder, naar I gaaer til Hvile, og naar I vaagner om Morgen, og glem ikke at indslutte i eders Venner Eders lydlige og hengivne Datter
Johanne Deans."

I en Efterskrift underrettede hun sin Fader om et Middel mod en almindelig Qvægsygdum, hvilket hun havde lært af en Qvægghandlers Enke i Cumberland, og som hun bad ham forsøge paa een af deres Kæer — Tillige meldte hun, at hun i London agtede at tage ind til sin Cousine Mistresses Glass, Tobakshandlerken, som hvert Aar pleiede at sende ham Tobak, og som var saa bekendt over hele London, at hun uden Vanskelighed nok skulde faae hendes Boepæl opspurgt.

Siden vi have ladet os forlede til at forraade saameget af vor Heltindes fortroelige Brevverling, vil vi ikke betænke os paa at gaae endnu eet Skridt videre, og meddele vore Læsere ogsaa Indholdet af det Brev, hun tilskrev sin Elsker.

„Hr. Ruben Butler!

Jeg skriver Eder dette Brev til, i Haab om, at det maa finde Eder i Bedring, og for at un-

derrette Eder om, at jeg har lykkelig naaet den store Bye, uden at være bleven udmattet af Gangen; ja jeg synes endog at befinde mig bedre derved. Og jeg har seet mangfoldige Ting, som jeg ønsker at kunne fortælle Eder om engang, blandt andet en stor Mængde Kirker, som her ere i denne Stad; og rundt omkring hele Byen er der Møller, som hverken have noget stort Hjul, eller nogen Mølledam ved sig, men gaae ved Vinden, hvilket er overmaade snurrigt at see — En Møller bad mig at træde ind, for at see Indretningerne, men det vilde jeg ei; thi jeg har jo ikke forladt Skotland for at gjøre Bekjendtskab med fremmede Mennesker. Jeg følger den flagne Landevei, og naar nogen taler mig høfligt til, saa hilser jeg dem, men jeg svarer Ingen med Ord, undtagen Fruentimmer. Jeg vilde ønske, Hr. Butler, at jeg vidste noget Lægemiddel, der kunde være Eder tjenligt; thi i denne Bye er der mere Medicin end man behøvede til at curere hele Skotland med, og vist nok maae der være eet eller andet deriblandt, som I vilde have godt af for Eders Helbred. Derfor som I havde et venligt, moderligsindet Menneske til at pleie Eder, og som ikke lod Eder sidde der og læse saameget, at I ødelagde Eders Sundhed — for I læser meget mere med Børnene i Skolen, end I burde — og som kunde skaffe Jer hver

Morgen nyemalket Mælk at drikke, saa vilde jeg være langt roligere for Eder. Kjære Hr. Butler, J maa endelig være ved godt Mod, thi vi staae jo alle i hans Haand, der veed langt bedre, end vi selv forstaae det, hvad der er til vort sande Bedste. Jeg nærer ingen Tvivl angaaende den Sag, for hvilken jeg er gaaet hjemme fra — jeg vil ikke tænke paa at det kunde være Tvivl underkastet — thi naar jeg ikke selv var tilfulde forvissat derom, hvorledes skulde jeg da vel faae Mod til at komme frem med min Søn i store Føls Nærværelse? Men naar man veed med sig selv at Hensigten er god, og fatter godt Mod til, saa er det ikke saa vanskeligt at faae endogsaa det Børste fra Haanden. Og er det Guds Villie, haaber jeg, at vi, der skiltes fra hverandre i Besøvelse, skal sees igien med Glæde. Jeg vil ikke anmode Eder oftere om det, hvorom jeg bad Eder, da vi sagde hinanden Farvel, angaaende den uhyggelige Pige og min arme Fader — thi jeg veed, at J af Christelighed vil gjøre det, og det er en kraftigere Beræggrund, end den Anmodning, der kommer fra Eders lydige Tjenerinde

Johanne Deans."

Ogsaa dette Brev havde et Postskriptum, saa lydende:

„Kjære Ruben! dersom det maaskee skulde tykkes Eder, at jeg gierne kunde have skrevet Eder vidtløftigere og mere kjærligt til, saa maa I betænke, at jeg skriver just saaledes, fordi jeg føler hos mig selv, at jeg ønsker Eder alt, hvad godt og tjenligt er. I maae vist troe om mig, at jeg er bleven en Ødeland, siden jeg gaaer med Strømper og Skoe paa hver Dag; men det er nu saa Skik og Brug her blandt honette Folk, og ethvert Land har jo sine Bedtægter, som man maa rette sig efter. Men endnu mere vil I komme til at see (saafremt den Tid engang kommer igjen, da vi kan være muntre og fornøiede), naar I faaer mit runde Ansigt at see dybt inde i en stor Straacehat, der er saa bred, som den store Gang i Kirken i Libberton. Men den beskytter mig godt mod Solen, og hindrer uartige Mennecker fra at gloe paa mig, som om det var et fremmed Dyr, de saae. Naar jeg kommer til London skal jeg skriftligen underrette Eder om, hvorledes jeg bliver modtagen af Hertugen af Argyle. Skriv mig et Par Ord til om Eders Befindende, og adresseer Brevet til Mistress Margarete Glasz, Tobakshandlerse, boende i Tidselen i London — og faaer jeg deri Underretning om, at I befinder Eder vel, vil det være mig en stor Trøst. Undskyld min flette Skrift; Pennen duer ikke meget.“

Den hele Stil i dette Brev vil Mange maaſkee synes trængte til en kraftigere Undſkyldning, end den, hvormed det flutter; men jeg maa i denne Henseende underrette Læſeren om, at Butler havde lært hende ſaameget, at Johanne Deans Brev og ſtilede mangfoldige Gange bedre, end de fleſte fornemme Damer i Skotland paa den Tid, hvis underlige Udtryksmaade og beſynderlige Orthographie dannede den meeft paafaldende Contrast til deres Omgangstone, der røbede en høj Grad af Aand og Forſtand.

For Reſten laae der i Udtrykkene, hvori diſſe Breve vare affattede, maaſkee en god Deel mere Haab og Mod, end hun virkelig nærede i ſit Hjer-te; men dermed havde hun den den elſkverdige Henſigt at forebygge, at hendes Fader og Elſker ſkulde i hendes Breve finde Grund til at være alt for uroelige for hende, da de jo havde Sorg og Bekymring nok foruden det. „Naar de ſtaae i den Formening, at jeg befinder mig vel, og troe mig iſtand til at udrette noget,“ ſagde den arme Vandrende til ſig ſelv, „ſaa vil min Fader være venligere mod Effie, og Butler tænke mere paa ſit eget Helbred. Thi det veed jeg, at de ſikkerlig tænke mere paa mig, end jeg ſelv gjør.“

Derpaa forſeglede hun ſine Breve meget omhyggeligen, og leverede dem ſelv paa Poſthuset,

efter megen Forespørgsel om, naar det var sandsynligt, at de kunde komme til Edinburgh. Da hun var færdig med denne sin vigtige Forretning, modtog hun gjerne Bertindens gjentagne Indbydelse til at spise til Aften med hende, og blive Natten over i hendes Hus. Konen var, som vi allerede have anmærket, hendes Landsmandinde, og viste hende den Forekommenhed og Tjenstagtighed, som alle Skotter ere bekjendte for at udøve mod hverandre indbyrdes — en Nationalegenhed, som man i Almindelighed pleier at dable, fordi den indskrænker Velvillighedsdriftens Udtræng til dem, der høre til samme Land og Folk, men som dog, ret betragtet, er roesværdigere, og gjør mere Nytte, end denne cosmopolitiske Goddædighedsfølelse, som man saa ofte vil finde anført som Grund for, at man ei kan gjøre vel imod Enkelte.

Mistress Bickerton, Eierinde af Bertshuset Syvstjernen, beliggende i Slotsgaden i York, var i høi Grad smittet af denne Nationalfordom. Virkelig viste hun og saamegen Godhed mod Johanne Deans (der var født i Midlothian, hvorfra Bertinden ogsaa var kommen), sørgede saa moderlig for hende, og var saa bekymret for hendes videre Skjebne, at Johanne, saa forsigtig end hendes tilbageholdne Karakter gjorde hende, her troede

at kunne sætte al Frygt tilside, og fortalte hende den hele Anledning til sin Reise.

Mistress Wickerton forsede sig, og gjorde store Pine ved denne Fortælling, og viste baade Forundring og Deeltagelse. Men hun gav hende ogsaa virkelig adskillige nyttige Forsigtighedsregler.

Hun spurgte Johanne om hvor stor den Sum var, Johanne førte med sig — Den var ved hendes Gærmildhed i Libberton, og de nødvendige Udgifter paa Veien, sammensmeltet til omtrent femten Pund Sterling; men Vertinden erklærede, „at denne vilde være tilstrækkelig for hende, saafremt hun kunde bringe den i god Behold til London.“

„I god Behold?“ svarede Johanne — „Ja, det tænker jeg vel, naar jeg formindsker mine nødvendige Udgifter noget.“

„Ja, men Stratenrøvere da, mit Pigebarn,“ sagde Mistress Wickerton; „thi nu er Du rigtig nok kommen i et mere civiliseret, det vil sige, mindre sikkert Land, end de nordlige Egne ere, og hvorledes Du skal komme trygt og godt frem, det er noget, som jeg ikke begriber. Kunde Du blot vie her en otte Dages Tid, saa gaaer vor Vogn afsted, og jeg skulde da bede John Broadweel have Omhu for Dig paa Veien, saa bragte han Dig nok i Sikkerhed til dit nærmeste Bestemmelsessted.“

Johanne svarede strax, at det ikke var hende

nueligt at opholde sig her saalænge til hun kunde faae Følge med John Broadhweel, da hun aldeles ikke skjottede om at staae under et Menneskes Varetægt paa Beien, hvilket hun ikke kjendte.

„Ja, ja, som Du selv vil,“ svarede den gode Kone, „saa maa Du gaae din egen Gang, og sørge selv for at komme frem saagodt Du kan. Men lyd mit Raad, og gjem dine Penge saa vel, som muligt, og hav ikke mere, end et Par Stykker, og noget Guld ved Haanden, isald man skulde forlange af Dig, at Du skulde give Alt fra Dig, hvad Du havde; thi inden Du kommer en Dags Reise herfra, vil Du maaskee nok træffe paa Karle, der ikke ere gode at have med at bestille. Og det siger jeg Dig, Pige, naar Du nu kommer til London, saa maae Du ikke gaae, og see Dig om til alle Sider, og spørge Folk om de kjende Mistress Glas i Boden Tidseien — gjør ikke det, thi saa vil alle Mennesker lee Dig lige op i dine Næse. Men gaae hen til denne brave Mand her“ — og med disse Ord stak hun Johanne en Adresse i Haanden — „han kjender for det meste alle boesiddende Folk i London, og han vil nok kunne finde Dig, hvor dit Gudskebarn boer.“

Johanne modtog denne lille vejledende Seddel med oprigtig Taknemmelighed; men temmelig forferdet ved Tanken om Stratenrøverne, hun skulde

træffe paa Beien, kom hun til at tænke paa, hvad Ratcliffe havde sagt hende, og paa det Papiir, hun havde faaet af ham; og fortalte nu Bertinden i al Korthed paa hvilken Maade hun var kommen til dette underlige Document, og rakte hende det derpaa, at hun selv kunde see det.

Da Damen i Syvstjernen havde betragtet dette Papiir, ringede hun ikke paa nogen Klokke; thi det var ikke Brug dengang, men hun fløitede i en lille Sølvpipe, som hun havde hængende ved Siden, og nu traadte en net, reenlig Tjenestepige ind i Bærelset.

„Siig til Dick Staldkarl, at han skal komme ind til mig,“ befalede Mistress Bickerton.

Det varede ikke længe, førend Dick Staldkarl lod sig see — en underlig, snedig, men klodset Person, med et arret Ansigt, en kort Tod, skelende Øine og en lam Arm.

„Dick,“ sagde Mistress Bickerton i en myndig Tone, som røbede, at hun var en (i det ringeste naturaliseret) Yorkshiredame; „Du kjender de fleste Mennesker paa Beien, og veed Besked med de fleste Ting der.“

„Ei, ei! Gud hjælpe mig, Stakkel“ svarede Dick, og trak paa Skuldrene, enten det nu skede for at tilkjendegive sin Fortrydelse eller Uvidenhed; Sængstet i Edinburgh III. 5

„Ja vist, jeg har rigtig nok vidst Besked med eet og andet i mine Dage, Mistress.“ — Her satte han et listigt Ansigt op og smilte — derpaa saae han igjen meget ærbar ud, og drog et dybt Suk, som En, der nok kunde tage Sagen paa hvad Maade det skulde være.

„Kjender Du da blandt andet dette lille Stykke Papiir?“ spurgte Mistress Wickerton, og overrakte ham det Reisepas, som Ratcliffe havde givet Johanne Deans med paa Veien.

Da Dick havde kastet et Blik paa Papiret, blinkede han med det ene Øie, trak den store Mund op til Ørene, kradsede sig med alle fem Fingre i Hovedet, og sagde derpaa: „Om jeg kjender det, mener I? — ja — maaskee kunde jeg nok forstaae Indholdet, naar det ikke vilde paadrage ham nogen Ubehagelighed?“

„Hverken ham eller noget andet Menneske,“ sagde Mistress Wickerton; „men det kan skaffe Dig et godt Glas Genever, Dick, saafremt Du vil komme ud med Sproget.“

„Nu vel da,“ sagde Dick, i det han fløede sig bag Øret med den ene Haand og skræbede bag ud med Foden, for at vise sin Taknemmelighed for det velkomne Tilbud — „Jeg tør nok sige, at dette Pas vil blive kjendt overalt paa hele Veien.“

„Men, hvad er det da for en Karl, denne

gode Mand?" spurgte Mistress Bickerton, i det hun gav Johanne et Bink, som om hun gjorde sig noget til af sin Staldkarls Klogskab.

„Ja, hvad kan jeg svare dertil? — Jim Ratcliffe — han har jo gjort sig lystig høiere op i Landet i den senere Tid — han og saa den skotske Wilson, Handie Dandie, som de kaldte ham — men han har nok været en god Stund borte fra denne Egn, saavidt jeg kan forstaae. — Men hver en honet Mand, som holder til paa Beien mellem Stamford og York, vil respectere Jims Pas.“

Uden at indlade sig i flere Spørgsmaal, fyldte Bertshnusdamen et stort Glas med Genever, og rakte Dick Staldkarl det. Han bukkede baade med Hoved og Skuldre, satte Foden langt frem og skræbede bag ud, tømte sit Glas til Bunden, og begav sig ud til sit eget Territorium igjen. —

„Jeg vil raade Dig til, Johanne,“ sagde Mistress Bickerton, „at tage dette Papiir frem, om Du skulde komme til at møde nogen af disse slemme Karle paa Beien; jeg er vis paa, Du vil slippe heleskindet fra dem, naar Du blot viser dem det.“

Et net lille Aftensmaaltid blev tilfidsst fremsat. Vor naturaliserede Yorkshiredame nød med største Velbehag af et Par stærkt frydrede Retter,

drak sig en god Deel gammelt Øl dertil, og tømte et Glas afbrændt Biin, medens hun underholdt Johanne med en Fortælling om sin Gigt, og yttrede sin Forundring over, hvorledes det kunde være mueligt, at hun, hvis Forsældre i mangfoldige Led havde været Forpagterfolk i Lammermuir, skulde faae en Sygdom, som var blandt dem saa aldeles ubekjendt. Johanne følte formegen Taknemmelighed for sin gjæstfrie Bertinde, til at hun skulde mueligen fornærme hende ved at yttre sin Mening om hvad Aarsagen vel kunde være til denne Sygelighed hos hende — men hun tænkte paa Ægyptens Kjødgryder, og lod sig ikke overtale til at nyde andet, end noget Grønt til Aftensmad, hvortil hun drak et Glas Vand.

Mistress Wickerton forstikkrede hende derpaa, at her aldeles ikke kunde være Tale om nogen Regning og Betaling, forsynede hende med Anbefalingskrivelser til sin Correspondent i London, og til adskillige Bertshuse paa Beien, med hvis Eiere hun stod i nogen Forbindelse, erindrede hende om de Forsigtighedsregler, hun havde ot iagttage i Henseende til sine Penge, som hun maatte bevare godt, og da hun skulde tidlig afgang den følgende Morgen, tog hun en meget hjærlig Afseend med hende, og lod hende love med Haand og Mund, at hun vilde tage ind til hende igjen, naar hun reisste til-

bage til Skotland, og da gibe hende en fuldstændig Underretning om, hvorledes det var gaaet hende i eet og alt — et Forlangende, som Johanne forsikrede om, hun skulde troeligen opfylde.

Fjerde Kapitel.

„Nød, Jammer, Last og Farers Hær, forfølge,
I rædsomt Selskab, hver vildfaren Sjæl.“

For Reisende begav sig meget tidlig paa Veien næste Morgen, for at fortsætte sin begyndte Vandring. I det hun just vilde gaae ud af Vertshuusgaarden, hørte hun Dick Støldkarl, der enten havde været overmaade tidlig paa Færde, eller maaſkee ſlet ikke var kommen i Seng den Nat — thi begge Tilfælde kunde jo let finde Sted ved hans Forretninger — raabe med lydelig Stemme efter hende: „En god Morgen, min Pige! — Tag Jer vel i Agt for Gunnersbury Høi, hører I det! — Robin Hood er død og borte, men der er Snapshaver endnu at finde i Bewersdal.“ — Johanne blev ſtaaende og ſaae paa ham, i den Forventning, at han vilde indlade sig i en videre Forklaring, men med et liſtigt Sideblik og et Skuldertræk,

som man skulde have Vanskelighed ved at gjøre ham efter, vendte Dick om, tog igien fat paa sin skindmagre Kallik, som han var ifærd med at strigle, og gav sig til at synge, i det han greb efter Strigle og Børste:

„Robin Hood var en Yeoman brav,
Dg hans Bue var seig og stærk;
Dg naar Robin sagde „staae“ paa Alfarevei,
Hvi skulde ei vi og sige saa?“

Johanne gik nu altsaa sin Wei, uden at gjøre ham noget videre Spørgsmaal; thi der vor intet i Staldkarlens Bæsen, der indbød hende til at gjøre hans nærmere Bekjendtskab. Efter en noksommelig Dagvandring, naaede hun endelig Ferrybridge, det bedste Vertshuus, baade dengang og siden, paa hele den lange Wei gjennem de nordlige Provindjer. Hendes eget simple, blufærdige Bæsen, tilligemed en Ubefaling fra Missess Wicker-ton, indtog Vertinden i Svaren ganske for hende, saa at denne gode Kone skaffede hende en beqvem Leilighed til at komme afsted paa en med Fruentimmersaddel forsynet Posthest, der var paa Retouren til Lurford, saa at Johanne dennegang gjorde den længste Dagreise, hun havde foretaget sig siden hun forlod Hjemmet. Dog følte hun sig om Aftenen betydelig mere udmattet ved denne uvante Maade at reise paa, end hun pleiede at

blive, naar hun gik til Fods, og, som en Følge heraf, kom hun ogsaa den anden Morgen langt sildigere paa Wei, end ellers. Henimod Aften saae hun den hundredarmede Trent, og de skumle Ruiner af Newarks Fæstning, der var bleven sløiset under de sidste Borgerkrige, ligge for sig. Det er vel ikke nødvendigt at anmærke, at Johanne ei var nysgjerrig nok til her at anstille antiqvariske Undersøgelser, men faasnart hun var kommen ind i Byen, søgte hun lige hen til det Bertshaus, man i Ferrybridge havde givet hende Anvisning paa. Medens hun her nød nogen Forfriskning, lagde hun Mærke til, at Pigen, der bragte hende den, af og til betragtede hende med usædvanlig Opmærksomhed; og endelig spurgte denne hende, til hendes største Forundring, om hendes Navn ikke var Johanne Deans, om hun ikke var barnfødt i Skotland, og nu var paa Veien til London i et Retsanliggende? Johanne, saa ligesom og ukunsket end hendes Karakter var, havde dog ogsaa noget af den Forsigtighed, som er hendes Landsmænd egen, og, ifølge god, gammel, skotsk Eædvane, besvarede hun det ene Spørgsmaal med et andet, i det hun bad Pigen sige hende, af hvad Anledning hun spurgte herom?

Kjælderpigens i „Saracenerens Hoved til Newark“ svarede: „at der var kommen to Fruens

timmer der forbi om Morgenens, og havde spurgt efter en Johanne Deans, der skulde være undervejs til London i et saadant Erinde, og at de neppe havde villet troe, at hun ikke allerede havde været der." —

J hoi Grad forundret, og tillige sat i temmelig Frygt (thi hvad man ikke kan forklare sig, bliver man i Almindelighed bange for, udspurgte Johanne Pigen nærmere angaaende disse to Qvindespersoners Udseende, men kunde af hende ikke faae andet at vide, end at den ene af dem var et ungt Fruentimmer, og den anden et gammelt; at hiin var den høieste, og at den sidste snakkede meest, og syntes at have et Slags Herredømme over den yngre, og at begge talte skotsk.

Denne Underretning var alt for ufuldstændig, til at kunne lede hende paa noget Spøer, og ved en uforklarlig Abnelse om, at der skulde møde hende noget Ubehageligt, fattede Johanne den Beslutning at tage sig Postheste denne Dag. Men dette hendes Ønske kunde netop der ikke blive opfyldt, da tilfældige Omstændigheder gjorde det umueligt for Berten at skaffe hende Hest og ledsager. Efter at have ventet et Par Timers Tid, i Haab om at et Par Heste, som havde været Syd efter, skulde komme saa betimelig tilbage, at hun kunde benytte sig af dem, undsaae hun sig endelig for sig

fely over sin Mangel paa Mod, og besluttede at fortsætte sin Reise paa samme Maade, som hun havde begyndt den.

„Der er overalt flad og jevn Bei,“ sagde Pigen, „undtagen et høit Bjerg, som kaldes Gunnersburyhei, omtrent en tre Mile fra Grantzham,“ hvilket var det Sted, hvor hun næstegang skulde overnatte.

„Det fornøier mig, at jeg kommer til en Høi paa Beien,“ svarede Johanne; „thi baade mit Øie og begge mine Fødder ere trætte af denne flade Grund, jeg saalænge har vandret over — den hele Bei imellem York og her seer ud, som om Landet havde været omgravet og udjevnet, hvilket er et trættende Syn for mine skotske Øine. Dengang jeg ikke kunde see de blaae Bjerger, man kalder Ingleborow, mere, tænkte jeg, at nu havde jeg ikke een Ben meer i dette fremmede Land.“

„Ja, hvad det angaaer,“ svarede Berten, „saa vilde jeg ønske, min gode Pige, siden Du er saa stor en Ven af Bakker, at Du kunde tage hele Gunnersburyheien med Dig, thi det er et slemt Sted for Posthestene, formedelst de mange Overfald, som der skeer; men tag dette at styrke Dig paa til Reisen, og jeg vil ønske Du maa komme lykkelig over den, siden Du er saadan en rask og flink Pige.“

Og med disse Ord tog han sig en dygtig Slurk stærkt Øl af det store Sølvkruus.

„Jeg vil dog ikke formode, der skulde være Stratenrøvere paa Veien, Herre?“ spurgte Johanne.

„Jo, det kan Du være sikker paa, der er,“ sagde Berten; „men dog er der ikke saa fuldt af dem mere, som der har været før, og siden de har mistet Jim Ratcliffe, saa er der ikke mere Sammenhold mellem dem, end i en Biesværn, naar de har mistet Føreren. Tag Dig en Slurk, før Du gaaer,“ sagde han tilsidst, i det han rakte hende Kruset; „til Matten vil Du knap faae andet, end Granthams Havresuppe og et Krums Vand.“

Johanne afsløg høfligen at drikke noget, og spurgte ham hvad hendes "lawing" var?

„Din lawing? — Du, min Gud, hvad mener Pigen med det?“

„Jeg mener — jeg ønskede at vide, hvad jeg havde at betale her,“ spurgte Johanne.

„Betale? aa Gud hjælpe Dig! — nei, det skal Du ikke, min Pige — af Drikkevarer har Du jo ikke fortæret mere, end en halv Pøgel Øl, og Caracenerens Hoved kan nok sammenspare saameget, at vi kan give Dig og dine Lige, der intet christent Tungemaal kan tale, en Mundfuld Mad — her er til endnu eengang til Dig — det samme

paa frisk," sagde Marcus Bellgrave, og derpaa saae han nok een Gang temmelig dybt i Kruset.

Johanne tog nu Afsted med sin lincolnskirske Belynder, og begav sig atter ud paa sin eensomme Vandring. Ikke uden Befymring blev hun vaer, at Aften og Tusmørke oversaldt hende paa den aabne Landstrækning, der naaer lige hen til Foden af Gunnersburyhai, og hvor man hist og her seer endeel Underkov og moradsige Steder. Denne vidtudstraakte Elette, som dengang ikke var indtaget til Ugerland, som den i den senere Tid er bleven, var berøgtet for Stratenrøveri, hvilket, som en Følge af de yderst flette Politieindretninger, blev der udøvet saa hyppig, som man nu ikke hører om noget Sted, uden paa de Veie, der ere nærmest omkring Hovedstaden. Dette randt Johanne i Tankerne, og hun skyndte sig nu hurtigen afsted, da hun med eet hørte Trampen af en Hest bag ved sig, og uvilkaarligen veeg hun til den ene Side af Veien, som om hun vilde lade den Ridende beholde saamegen Plads, som mueligt, til at komme forbi. Da Dyret kom hende nær, saae hun, at der var to Fruentimmer paa, af hvilke det ene sad paa en Mandssaddel, det andet paa en Fruentimmersaddel bag ved hende, som man endnu hist og her i England kan see.

„En skønne god Aften, Johanne Deane,"

saagde den forreste Dame, i det Hesten kom lige tæt forbi vor vandrende Hestinde. — Hvad synes Dig om den deilige Hsi, der ligger, som stiger med sin Top heelt op til Maanen? — Mener Du ikke det er Velen til Himmelen, som Du jo tænker med framegen Glæde paa? — Det er nok mueligt, at vi kunde naae derop endnu i denne Nat, med Guds Hjelp, naar vi blot kunde faae vor gode Ven her til at være lidt mindre nølevorn til at gaae opad."

Den talende Person forandrede sin Stilling i Sæddelen, og lod Hesten næsten standse, medens hun dreiede sig om; men det Qvindemeenneske, der sad bagved hende paa Fruentimmersæddelen, syntes at irettesætte hende for hendes Udsærd, i Udtryk, som Johanne med Nød kunde forslaae noget af.

„Hold din Mund, Du sjantede Daarekistelem — hvad har Du at bestille med — — eller med Himmel og Helvede?"

„Nei, I har Ret, Moder; med Himmelen har jeg da nok ikke stort at bestille, kan jeg troe, i Betragtning af den gode Person, jeg fører med mig bag paa Hesten — og hvad Helvede angaaer, saa saaer det nok sin Krig frem, naar først den Tid kommer, det er jeg sikker paa. — Saa kom nu, Og, og træff affied, som om Du var et Ko-

steskast, for det er en Hæx, som rider Dig, maa Du vide." —

„Med Hovedslæer om Toden, og Ekse i min Hoand,
Jeg straalet, som et Ildhjul, over Eng og over Land." —

Hestens Trampen og den med hvert Øieblif tiltagende Graastand gjorde det umueligt for Johanne at forstaae det øvrige af herdes Sang, men hun hørte de uarticulerede Toner endnu lang Tid efter gjenlyde trindt omkring over den øde Egn.

Vor Vandrerste stod længe, slagen af Forbauselse over denne forunderlige Hændelse. At høre sit Navn nævnet paa saa vild en Maade, og i et fremmed Land, uden at man indlod sig i nogen videre Samtale eller Forklaring herover med hende, og det af et Menneske, der paa saa sælsom en Maade kom tilsyne, og igjen forsvandt for hendes Øine, forekom hende fast ligesaa overnaturligt, som hiin Nøst i Comus:

„Hiin lustige Stemme, som tilsaler Folt
Paa sandig Strandbred, og i eenlig Ørken."

Og omendkjøndt Johanne, baade i Udseende, Aldfærd og Klang var saare forskjellig fra hiin fortryllede Dame, saa passer sig dog det Følgende i Fortællingen paa hende, med Hensyn til Virkuingen af hiin foruroeligende Tildragelse:

„Sligt vækker Studsen vel, men ei Forsagthed
Hos Ondens Ven, thi ved hans Side vandrer
Den drabeligste Helt — Samvittigheden."

Og i Grunden kunde hun ogsaa, naar hun ret overveiede hvor fromt og pligtmæssigt det Verinde var, hun vilde udrette, gjøre Gørdring (om dette Udtryk tør bruges) paa at finde Beskyttelse paa saa lovlig en Vandring. — Men hun var ikke kommen ret langt, og havde berøveliget sin Sjæl med saadanne Betragtninger, førend hun fik en nye og endnu mere grundet Marsag til at frygte. To Mænd, der havde ligget paa Luur mellem noget Krat ved Veien, reiste sig, da hun nærmede sig, og traadte med truende Mine hen mod hende. „Staae, og giv hid!“ raabte den Ene til hende — en stærk Karl, iført en saadan lang Frakke, som Bogumændene pleie at bruge.

„Hun er et Truentimmer,“ bemærkede den Anden, en lang, smækker Skikkelse — „hun forstaaer sig ikke paa Haandteringens Kunstudtryk — Giv Eders Penge hid, min Dyrebare, eller det koster Eders Liv.“ —

„Jeg har kun saa Penge hos mig, 3 gode Herrer,“ sagde den arme Johanne, i det hun rakte dem det, hun havde taget frem, og lagt for sig selv, for at bruge det i deslige paakommende Tilfælde — „men har 3 fast besluttet at tage det fra mig, saa veed jeg, jeg maa give Jer det.“

„Det forslaaer ikke, min Smut. — Nei, det gaaer Ganden annamme mig ikke an,“ sagde den

Mindste af de to Stratenrøvere; „mener I, honette Folk er saa gale, at sætte deres Liv i Bove paa Landeveien, for at lade sig tage ved Næsen paa den Maade? Hver en Hvid og Skilling, I har hos Jer, vil vi have Fingre paa, eller vi plyndrer Jer ud lige til Skindet; ja, gid jeg maa blive evig forbandet, om vi ikke gjør det!”

Hans Kammerad, der syntes at røbe noget, der lignede et Slags Medlidenhed med Johanne, i hvis Ansigt stod præget den heftigste Forfærdelse over disse Ord, sagde nu: „Nei, nei, Tom, det er een af de hellige Søstre, seer Du jo nok, vi behøve blot at lade hende give os sin høitidelige Forsikkring, at hun ikke har mere hos sig, saa behøve vi ikke at lade hende trække ud. — Hør, min Vige, dersom I vil see op mod Himmelen, og sige: det er alle de Penge, jeg eier og har, saa skal vi lade Eder gaae.”

„Jeg kan ikke,” svarede Johanne, „sige Eder, hvad jeg har hos mig, I gode Herrer; thi et Mennekses Liv og Død afhænger af min Reise; men vil I lade mig beholde saameget, som jeg behøver til Band og Brød paa Veien, saa vil jeg være fornøiet dermed, og takke Eder, og bede for Jer til.”

„Na, gaae I Sanden i Bold med Eders Bønner! det er ikke gangbar og gjældende Mynt

hos os," sagde den mindste af Karlene, og gjorde Mine til at ville lægge voldsom Haand paa hende.

„Holdt, mine Herrer," raabte Johanne, der i dette Øieblik kom til at tænke paa Ratcliffes Pas, „mueligen kjender I dette Papiir?"

„Hvad, Djævelen, er det nu hun har fore, Frank?" sagde den raæste af Røverne — „Der, see Du paa det, for, Ganden tage mig, om jeg kan læse det, hvad det saa end indeholder."

„Det er et Gripas fra James Ratcliffe," sagde den Smale, da han havde læst det; „vi maae lade Pigen ubehindret gaae sin Wei, det er efter vort Røverforbunds Love."

„Nei, siger jeg," svarede den Anden — „Rat har forladt Forbundet, og er bleven Bøddel, fortæller man jo."

„Vi kan Allesammen komme til at behøve hans Hjælp og Villighed," svarede hertil den smale Stratenrøver.

„Men hvad skal vi da nu gjøre?" spurgte hans Kammerad — „vi lovede jo, som Du nok erindrer at plyndre Tøsen ud, og sende hende, som Tiggeriske, tilbage igjen til sit Hjem, og nu vil Du lade hende gaae sin Wei?"

„Det er jo heller ikke min Mening," sagde der Anden, og hvidskede ham noget i Øret, hvorpaa denne svarede: „Ja, saa lad os da skynde os

dermed, og ikke staae her og sludde saalænge, at der kommer Folk til, saa vi blive grebne."

"J maa følge med os, bort fra den Alfarsvei, min Pige," sagde den Smale.

"For Gud i Himmels Skyld!" raabte Johanne — "saafandt som J er født af en Kvinde, saa forlang ikke af mig, at jeg skal forlade Landeveien; heller maae J tage Alt, hvad jeg eier og har her i Verden."

"Hvad, Fanden, er det Løsen nu bliver gal over?" sagde den anden Krabat — "Jeg siger Jer jo, at der skal intet Dødt vederfares Eder; men forlader J ikke paa Diebliffet Landeveien, og følger med os, saa, gid jeg see al Landsens Ulykke, om jeg ikke slaar Paudebrasten itu paa Jer paa Stedet."

"Du er en grov Bjørn, Tom," sagde hans Kammerad til ham; "dersom Du rører hende, saa skal jeg give Dig saadan en Næsestyver, at Tænderne skal dandse i din leicesterske Glab. — Bryd Dig ikke om den Karl, min Pige, han skal ikke faae Lov til at røre Dig med sin mindste Finger, dersom Du vil godvillig gaae med os — men gjør J Jer utilbeens for os, saa Fanden tage mig, om J skal slippe heleskindet ud af hans Kløer!"

Denne Trudsel opvakte de meest frøgtelige Forestillinger hos den stakkels Johanne, da hun nu fængslet i Edinburgh III.

saar, at der maaskee ikke heller af ham, der lod til at være den meest menneskeligsindede, var Beskyttelse for hende at vente. Hun var derfor ikke allene strax beredt til at følge med dem, men holdt endog hiin fast ved Kjolen, som om hun var bange for at han skulde gaa bort fra hende; og Karlen, saa raar og vild han var, syntes selv at blive rørt over dette Beviis paa hendes Tillid til ham, saa at han gjentagne Gange forsikrede hende, at han aldrig skulde tillade at der vederfores hende det allerringeste.

De skyndte sig nu afsted med deres Fange, og droge bort i en Retning, der alt mere og mere bortfjernede dem fra den alfare Landevei; dog bemærkede hun, at de fulgte en Bivei eller smal Stie, hvilket befriede hende for den større Frygt, hun ellers med Grund maatte have næret, naar de ikke havde syntes at følge en vis og bestemt Vej.

Efterat have gaaet saaledes omtrent en halv Times Tid, alle tre uden at tale eet eneste Ord, kom de til en gammel Lade, som stod yderst ude paa Grændsen af en nogenlunde opdyrket Landstrækning, men langt borte fra beboede Steder. Dog maatte der være Mennesker i Laden selv, da Johanne kunde see Lys i Vinduerne.

En af Røverne bankede paa Døren, som blev aabnet af en Kvinde, og de traadte nu derind med

deres ulykkelige Fange. En gammel Kjælling, der stod og lavede Mad ved en Kulild, hvoraf opsteeg en qvælende Damp, spurgte, hvorfor de ikke, i Fandens Navn, havde plyndret Tøsen ud, og kastet hende ud paa Fjælleden, istedet for at komme trækkende afsted med hende derhen.

„Nu, nu, Mutter Blod,“ sagde den smale Mand til hende, „vi skal gjøre, hvad Ret og billigt er, for at føie Eder, men heller ikke det ringeste meer; stemme nok er vi, men dog ikke saa nederdrægtige, som I vil gjøre os til — I Helvedes Brand.“

„Hun har faaet et Gripas med fra James Staccliffe,“ sagde den anden Røver; „og Frank, han vil ikke høre et Ord om at expedere hende ind i den anden Verden.“

„Nei, saa min Sjæl, vil jeg ikke,“ svarede Frank; „men dersom gamle Mutter Blod kunde beholde hende her hos sig nogle Dage, og saa faae hende skiftet tilbage til Skotland igjen, uden at der skede hende nogen Overlast, saa kan jeg ikke indsee hvad galt der skulde være i det — nei, kan jeg ei.“

„Hør, min gode Frank Levitt,“ sagde den gamle Kjælling, „dersom Du kalder mig Mutter

Blod endnu een eneste Gang, saa skal jeg lade dette gode Staal komme i nærmere Bekjendtskab med dit bedste Hjerteblood" — og med disse Ord løstede hun en Kniv i Beiret, som om hun virkelig havde i Sinde at bringe sin Trudsel i Udøvelse.

„Der maae være kommen ubehagelige Efterretninger Nord fra," sagde Frank, „siden gamle Mutter Blood er i saa ondt Lune."

Neppes vare disse Ord komne over hans Læber, før den rasende Kvinde, med al en vild Indianers Hævngjældighed, stødte med Kniven efter ham; men han lod til at være forberedt derpaa, og undveeg Stedet ved hurtigen at dreie sit Hoved til Siden, saa at Kniven foer lige forbi hans Øre, og blev siddende fast i Leervæggen bag ved ham.

„Ho, ho, Mutter," sagde Røveren, i det han greb hende kraftigen om begge Haandleddene, „jeg skal vise Jer hvem af os to, der er den stærkeste," og med disse Ord kastede han hende med et drøit Puf baglænds mod Gulvet, hvor hun sank ned paa et Straaeknippe, efterat hun forgjæves havde søgt at værges sig imod ham; derpaa slap han hendes Hænder, og truede med Fingeren ad hende, som Slutteren i en Daarekiste, naar han vil sætte Skræk i den Afssindige. Dette havde ogsaa strax den tilsigtede Virkning; thi hun gjorde intet Forsøg mere paa at reise sig op fra Stedet, han havde

sat hende paa, eller paa at gribe til voldsomme Forholdsregler, men breed i afmægtigt Raserie sine visne Hænder, og skreeg og hylede, som en Besat.

„Jeg vil holde, hvad jeg engang har lovet Dig, Du gamle Djævel,“ sagde Frank — „Vigen der skal ikke komme længere paa Veien til London, men rører J et Haar paa hendes Hoved, saa skal J faae med mig at bestille, J uforskammede Kjælling!“

Denne for Johanne uforstaaelige Erklæring syntes paa en Maade at formilde den gamle Hærs Hestighed noget; og medens hendes rasende Hyl og vrede Udraab lidt efter lidt nedstemtes til en lavere, knurrende og brummende Tone, blev dette mærkværdige Selskab forset med endnu en Person.

„Ei, Frank Levitt,“ sagde den Nyankomne, der styrtede ind med saadan Fart, at hun med eet Hop stod midt paa Gulvet, „er J ifærd med at dræbe vor Møtter? eller skar J Struben over paa Grisen, som Tom bragte op i Morges? eller har J læst Eders Bøn forkeert i Dag, siden J har faaet min gode gamle Ven, Fanden, fat.“

Den talende Persons Stemme var saa egen, at Johanne øieblikkelig gjenkjendte i hende det Qvindemenneske, hun havde seet sidde foran paa Hesten, der var faret afsted forbi hende, kort førend

hun blev overfalden af Røverne — en Umstændighed, der bidrog ikke lidet til at gjøre hendes Ekstræk endnu større, saasom hun deraf kunde slutte, at den voldsomme Handling, der var udøbet mod hende, maatte være i Forveien overlagt, uden at hun alligevel var istand til paa fjerneste Maade at gjætte sig til Ophavsmanden dertil eller Hensigten dermed. Af denne gode Dames Conversationstone vil Læseren formodentlig alt have sluttet sig, at det er et gammelt Bekjendtskab, han her kommer til at fornye.

„Hold Kæft, du sjantede Satanas!“ sagde Tom, hvem hun havde forstyrret midt i hans Nydelse af noget Brændevin, han havde seet sin Kunst til at faae Fingre paa — „Et skikkeligt Menneske kunde have det bedre i det hede Helvede selv, end her, hvor han maa høre paa dit forbande Daarekiste-sludder, og paa Kjællingens Galsskab der.“ — Og dermed tog han igjen fat paa den gamle Brændevinsdunk, han havde siddet og drukkert af.

„Og hvad er det jeg seer her?“ sagde det af-sindige Fruentimmer, i det hun dandsede hen ad Gulvet op mod Johanne Deans, der vel var forfærdet, men dog opmærksomt betragtede hele dette Optrin, fast besluttet, at give nøie Agt paa Alt, for om der maaskee var noget, som kunde bidrage til at befordre hendes heldige Undvigelse, eller gjøre

hende bekjendt med sin Stilling, og den Fare, hun mueligen kunde være udsat for. — „Hvad har da hun her at gjøre!“ udbrod Madge Wildfire atter. Den fromme Deanses, den gamle, halvffjantede Krabats Datter i en Laterlade, og det henmod Nattetide — jo det er, min Troe, et nydeligt Syn! — Ho, ho! det var et Pokkers Fald for saadanne ærbare Folk! — og den anden Søster sidder i Fængslet i Edinburgh — ja, det gjør mig sandelig meget ondt for hende — det er min Moder, som hader hende, og ikke mig — skjøndt det kunde vel hælde, at jeg havde ligesaamegen Grund dertil.“ —

„Hør nu, Madge,“ sagde den smale Røver, „Du er nok ikke fuldt saameget Djævelens Kjæledægge, som din Moder, det Alffum, der saavidt jeg kan mærke, maa være hans særdeles Udkaarne — tag Du det unge Fruentimmer ind til Dig i dit eget Lukas, og lad Fanden ikke komme ind, om han saa beder derom i Guds Navn.“

„Ja saamænd, Frank, det skal jeg gjerne gjøre;“ sagde Madge, i det hun greb fat i Johannes Arm, og trak hende afsted med sig — „thi det er ikke sømmeligt for hende og mig, og andre anstændige og christelige Fruentimmer, at holde Selskab paa denne Tid af Natten med saadanne Folk, som Dig og Lyburn-Tom. Saa siger

jeg Jer da en god Aften, I Herrer; g'd I maae sove i Ro, indtil Natterkægten vækter Jer — det vilde ikke være saa galt for Landet, tænker jeg."

Med eet synes hendes Afstundighed at komme over hende igjen, og hun gik med paaraget høitideligt Nuvor hen til sin Moder; denne sad ved Kulilden, og det røde Gjenstik af Gløderne, der faldt paa hendes mavre og fortrukne Ansigt, oplyste hvert Træk af Lidskab og Læstefuldhed, som med præget deri, saa at hun saa ud, som det livagtige Billede af Hecate, ved hendes nærlige Lffringer — pludselig faldt Madge paa Knæ for hende, og sagde med barnagtige Gebærder: Lille Mama, hør mig fremsige min Bøn, før jeg gaaer til Sengs, og bad Gud bevare mit deilige Ansigt, som Du pleiede at gjøre i gamle Dage."

„Gid Fanden maae flaae Huden af det, og bruge den til at fliske sine Skoe med," sagde den gamle Kvinde, og vilde give Supplicanten et Presfigen til Svar paa hendes ærbødige Begjæring.

„Madge, der sandsynligviis af Erfaring vidste paa hvilken Maade hendes Moder pleiede at tildele hende sin Velsignelse, værg med Behændighed og Hurtighed saa langt tilbage, at denne ikke kunde maae hende med Haanden, og undgik saaledes Elaget. Derpaa reiste den Gamle sig i Veiret, greb en gammel Jidklemme, og vilde have gjentaget sit

feilslagne Forsøg, ved at hugge den i Hovedet enten paa Datteren eller Johanne (thi hvem af dem den traf, syntes at være hende temmelig ligegyldig) da med eet hendes Haand blev holdt tilbage af ham, der blev kaldet Frank Levitt, som greb hende ved Skuldren, og skjød hende med Boldsomhed bort fra sig, med de Ord: „Hvad, Mutter Jandenvold — nu igjen, og det i min egen høie Nærværelse! — Hør du Madge fra Bedlam, tag din Sovestammerat der med dig, og gaae ind i dit Hul, eller vi faae et Jandens Spectakel med Sjællingen her.“

Madge efterkom Levitts Befaling, trak sig tilbage saa hastig, som mueligt, og førte Johanne med sig ved Haanden ind i et eget Afslukke, som var ved et Skillerum adskilt fra den øvrige Lade, og fyldt med Straae, hvoraf det lod til, at det var bestemt til Sovestammer. Maanen skinnede igjennem en aaben Luge ind paa en Fruentimmer-saddel, en Klostsaddel og et Par Tværstække — Madges og hendes elskværdige Moders Reisetoi.

„Nu, har I nu vel før i Eders hele Liv seet saa deilig en Stadsstue?“ sagde Madge — „see kun, hvor klart og lyst Maanen skinner paa det friske Straae! — Saa pyntelig end Bedlam seer ud, naar man betragter det udenfra, saa er

der dog ikke saa nydeligt et Bærelse deri, som dette. Har I aldrig været i Bedlam?"

„Nei," svarede Johanne med frygtfuld Stemme, øiensynligen forfærdet over dette Spørgsmaal, og den Tone, i hvilken det blev gjort; dog maatte hun vogte sig for at støde hende for Hovedet, da de Omstændigheder, i hvilket hun selv her befandt sig, vare saa mislige, at hun endog maatte være glad ved at have dette affindige Fruentimmer hos sig, som syntes at tjene hende paa en Madae til Beskyttelse.

„Aldrig været i Bedlam?" sagde Magde i en Tone, der røbede hendes Forbauselse. — „Men saa har I dog i det ringeste været i Daarekisten i Edinburgh da?"

„Nei, aldrig" svarede Johanne.

„Nu, jeg troer i Sandhed, at de elendige Karle, Øvrighedsmandene, aldrig sende andre Folk til Bedlam, end mig — de maae have forfærdelig megen Respekt for mig; thi saa ofte jeg bliver bragt til dem, saa lade de mig strax skikke til Bedlam igjen. Men, min Sandten, Johanne," (dette sagde hun i en sagte og mere fortroelig Tone) jeg troer ikke I har tabt noget ved ei at komme med derhen, naar jeg skal sige min Mening reent ud; thi Slutteren der er en egenfindig, tvær Knægt, og ham maa man rette sig efter, kan I troe, ellers

gjør han En det værre, end i det hede Helvede. Jeg har mange Gange sagt ham, at han var den mindst Rimelige af os allesammen. — Men hvad er det nu for et Spetakel de holde derinde? — Der kommer Nogen af dem ind til os — det skal der ikke blive noget af. — Jeg vil sætte mig med Ryggen op mod Døren, saa skal det vare en Stund, førend de faae den lukket op."

„Madge! — Madge! — Madge Wildfire! — Forbandede Magde! hvor har Du gjort af Hesten?" tilraabte Mændene udenfor hende flere Gange efter hverandre.

„Han er nu ved Aftensmaden, det arme Bæst," svarede Magde.

„Bed Aftensmaden?" gjentog den meest brantne af Høverne — „Hvad mener I med det? — Siig mig paa Diebliffet, hvor Du har gjort af den, eller jeg skal knuse din bedlauske Pande!"

„Han er i Gaffer Gabblewoods Hvedemark, om I ellers veed, hvor den er henne," svarede Madge.

„I hans Hvedemark, du forrykte Dyr!" svarede den Anden med Udtryk af den heftigste Forbittrelse.

„O, min bedste Tyburn-Tom, min gode Mand, hvad Skade troer I da de unge Hvedeskud kan gjøre det arme Bæst?"

„Det er ikke det, vi mener,” svarede den anden Gavtyv; „men hvad vil Folkene sige om os i Morgen, naar de faae at see vi have ladet den gaae der? — Skynd dig, Tom, og bring den hid; træk den ikke over den moradsige Grund, min Dreng, at de ikke skal skjælnes Sporet af Høverne efter den.”

„Altid saa skal jeg træffe afsted, naar der er noget paa Færde,” mumlede hans Kammerad.

„Nu, skynd dig, Lorents, Du har saa lange Been at løbe med,” sagde den anden; og hans Kammerad forlod strax Hytten, uden at gjøre flere Indvendinger.

Imidlertid havde Madge lagt endeel Straae tilrette til Leie for sig, men blev dog endnu stedse i den halvstiddende Stilling med Ryggen lænet op mod Døren til Afslukket, og da denne, naar den aabnedes, gik indad, tjente hendes Legeme istedet for en Slaae, til at holde den tæt i.

„Der er dog altid forbunden Banffeligheder med at stjæle, Johanne?” sagde Madge Wildfire; „omendskjøndt jeg mange Gange ikke kan faae Moder til at tænke saa. Hvem i al Verden skulde nu have faldet paa at troe, at jeg vilde gjøre min egen Ryg til Slaae for en Dør! Men den er da heller ikke saa stærk, som den, jeg har seet i Fængslet i Edinburgh. — De edinburghske Smede

have altid været bekjendte for at være dygtige til at gjøre Volte og Slaaer og Laase — men mit skakkels Barn, det er dødt og borte, og det ikke paa nogen god Maade — men vi skal alle den Wei, Johanne, det veed Du nok — og I Cameronianerfolk tænke jo uden Frygt paa saadant; ja, I vil gjerne skabe Jer et Hjelvede paa Jorden, blot for at I med destomindre Ulyst skal kunne vandre bort fra den. — Men hvad nu Bedlam angaaer, som vi talte om, saa vil jeg ikke anbefale det paa nogen Maade, hverken i den ene Henseende eller i den anden — I veed jo nok, hvad der staaer i Bisen.“ Og nu udbrod hun med lydelig Røst:

„Jeg Bedlam høit maa prise;
Der, før jeg var eet og tyve,
Fik jeg Hampearmbaand paa,
Og lod mig lystigt slaae —
Bad meget, og fik lidt at spise.“

„Nu da, Johanne, jeg er altid noget hæst om Matten, saa jeg kan nu ikke synge stort mere for Dig — og nu troer jeg, min Sandten, at jeg vil lægge mig til at sove.“

Hun lod derpaa sit Hoved synke ned paa Bry=stet — en Stilling, som Johanne vel vogtede sig for at forstyrre hende i, da hun vilde have givet Alt, for at faae Tid og Roelighed til at over=

tænke, hvorvidt det kunde være mueligt for hende at slippe godt derfra, og paa hvad Maade dette skulde lade sig gjøre. Men da Madge havde sidet et Par Minuter, og nikket med halv tillukte Øine, tillod hendes uroelige Sind og syge Sjel hende ikke at hvile meer for det første. Hun løftede Hovedet op, og begyndte igjen at tale, men i en mere svag Tone, som af og til blev afbrudt af hendes Døsighed, der formodentlig var en Følge af den hele Dags besværlige Ridt, hvortil hun ikke var vant — „Gud maa vide, hvor jeg kan være saa søvnig,“ sagde hun; „ellers pleier jeg aldrig at sove, førend den fortræffelige Froken Maane er gaaet til Sengs — især naar den er fuld, og ruller hen over bore Hoveder, som Du veed, i sin store Sølvervogn — jeg har mangen god Gang dandset Nækken ned for hende med stor Fryd og Gammen, naar døde Folk kom, og dandsede med mig — saadanne, som Jock Porteous og andre Mennesker, som jeg har kjendt i levende Live — for Du maa vide, jeg har ogsaa selv været død engang.“ — Her begyndte den arme Banvittige i en lav og vild Tone at synge:

„Paa Kirkegaarden hviler mine Been,
Saa fjernt ved Havets Bred,
Det er kun min luftige, lystige Aand,
Som nu Du taler med.“

„Men, naar Alt kommer til Alt, Johanne, saa veed dog Ingen ret hvad det er at leve, og hvad det er at døe — at komme til Jeernes Land, det er en anden Sag. — Mangengang troer jeg, at mit arme Barn — det er begravet — som I jo nok veed — er dødt, men det vil intet sige. Jeg har hundrede Gange og hundrede til, haft det paa mit Skjød, efterat det er blevet begravet — og hvor kunde det lade sig gjøre, dersom det var dødt? — det veed I nok var plat umueligt.“ —

Her syntes Erindringen om en svar og særegelig Gjerning med eet at fremtræde for hendes Sjæl, og hun udbrød i et klageligt Skrig: „Vee mig! vee mig! vee mig!“ — Snart dyssede hun sig, saaledes jamrende, i en dyb Søvn, og Johanne var nu ene med sine melancholske Betragtninger og Udsigter.

Femte Kapitel.

„Bind hende fast!“ —

Gletcher.

Den svage Lysning, som faldt gennem Vinduet, satte Johanne istand til at see, at der vel neppe var at tænke paa for hende, at kunne undslippe

ad den Wei, thi Binduesaaabningen var anbragt høit oppe fra Gulvet, og var tillige saa snever, at om hun end kunde naae op til den, vilde det dog være et stort Spørgsmaal, om hun vilde være istand til at slippe igjennem. Bøvede hun et Forsøg paa Lykke og Fromme, og dette fik et uheldigt Udfald, vilde hun derved blot udsætte sig for en endnu værre Behandling, end den hun hidtil havde maattet taale; og hun besluttede nu altsaa af denne Marsag heller at oppebie en gunstigere Leilighed, saa stor Frygt og Betsymring hun end imidlertid maatte døie, end at gjøre en Prøve, der maaskee vilde udsætte hende for en ikke ringe Fare. Hun traadte nu sagtelig hen til den slet opførte Leervæg, der adskilte hendes Afslukke fra den øvrige Deel af den store og øde Ladebygning. Væggen var yderlig forfalden, og fuld af Smaaehuller og Revner; een af disse gjorde hun større med Fingrene, saa vaersomt og sagte, at det ei kunde mærkes af nogen, og fik snart et Hul, saa stort, at hun tydelig kunde see den gamle Kjælling og den smale Røver, som de kaldte Levitten, siddende ved Siden af hinanden ved den halvudbrændte Kulild, og, som det lod til, fordybede i en fortroelig Samtale. Først blev hun forfærdet ved dette Syn, thi Qvindemenneskets fæle Ansigtstræk røbede tydelig et forhærdet Sind, og indgroet Dudskaab og Branten-

hed, og Mandens, omendskjendt de ei vare saa vederstyggelige, som hendes, svarede dog ganske til hans lovstridige Haandtering og frække Væsen.

„Men,“ sagde Johanne, naar hun talte om dette, „jeg ihukom min ærværdige Faders Fortælling, en Vinteraften, om hvorledes han havde været indspærret tilligemed den velsignede Martyr, James Kenwick, der igjen opløstede den sande, reformerte skotske Kirkes faldne Standart, esierat den værdige og berømmelige Daniel Cammeron, vor sidste velsignede Bannerfører, var falden for de Ugudeliges Sværd — og om hvorledes de forhædede Mordere og Ildgjerningsmænd, der sadde i Fængsel, som de, smeltede som Bly, da de hørte deres vise Taler — og saa tænkte jeg ved mig selv, at denne samme Hjælp, der stod dem bi i deres svære Strid, ogsaa vilde kunne komme mig til Undsætning i min Nød, og jeg blev saaledes istand til at oppebie den Tid, da Herren vilde naadigen udfrie min Fod af de Snarer, der vare lagte for den. — Jeg erindrede den herlige Psalmistes Ord, der findes baade i den 43de og 44de Psalme: „Hvorfor est Du saa saare nedbøiet, min Sjæl? hvi er Du saa urøelig i mig? Haab fast paa Gud, thi jeg vil dog komme til at takke ham, fordi han kommer mig til Hjælp i Nøden, og er min Gud.“ —

Hendes af Naturen faste og bestemte Sjel fik end mere Styrke ved disse religiøse Betragtninger, og midt i sin farlige Stilling var hun dog istand til at lytte efter, og fatte en stor Deel af den levende Samtale, der fandt Sted mellem de to Mennesker, i hvis Hænder hun var falden, omendskjøndt meget af den maatte gaae tabt for hende, da de brugde Udtryk og Talemaader, der vare Johanne ubekjendte og uforstaaelige, talde i en lav Tone, og betjente sig af mange Tegn og Bink, som ere almindelige blandt Mennesker af deres ulovlige Haandtering, til at fuldstændiggjøre deres afbrudte Udtryk med.

Manden aabnede Samtalen paa følgende Maade: „Nu, min gode Kone, kan I see, at jeg er ærlig mod mine Venner. Jeg har ikke glemt, at I skaffede mig en Jil, dengang jeg sad i Fæstningen i York, til at oversile Stængerne med — derfor var jeg strax villig til at komme og være Eder behjælpelig, uden at gjøre Jer eet eneste Spørgsmaal desangaaende, thi den ene Tjenesie er den anden værd. Men nu, da denne Madge, der er saa højrøstet, som Tom fra Lincoln, behager at være roelig en Stund, og denne Lyburn Meddie trækker afsted, for at faae fat paa det gamle Øg, saa maa I fortælle mig, hvad alt dette har at betyde, og hvad der nu skal foretages — thi, Fanden

antagme mig, om jeg gjør Pigen noget ondt, eller tillader at man frummer et Haar paa hendes Hoved, især siden hun ovenikjøbet har et Fripas fra Jim Rat."

"Du er en honet Karl, Frank," svarede den gamle Kone, "men alt for blødhjertet for din Haandtering; din sømme Sjæl vil engang bringe dig i Ulykke. Jeg vil komme til at see Dig gaae baglænds op ad Holburn Hei, og det for en jammerlig Slyngeles Skyld, som aldrig vilde have faaet Fingre paa Dig, dersom Du blot havde stukket ham din Kniv gjennem Struben."

"Det kunde hændes, at J tog feil deri, gamle Mutter," svarede Stratenroveren; "jeg har kjendt mangen en herlig Karl, som allerede i den første Sommer blev et Hoved fortere, fordi han var alt for hidsig med at stikke og slaae — desuden, et Par Mars Tid bør en Mand altid see til at kunne leve med god Samvittighed. — Nu da, siig mig nu, hvad alt dette har at betyde, og hvad J forlanger af mig; kan en brav Mand gjøre det, skal det skee."

"Ja, seer Du vel, Frank, dette er Sagen — men J maa først have Dig et godt Glas ægte Genever" — Her tog hun en Flaske op af Lommen, og skænkede ham et stort Mæger fuldt —

„Du maa da vide, Frank — men vil Du ikke skjænke Dig selv mere?“ lagde hun til, i det hun rakte ham Flasken.

„Nei, nei — naar et Fruentimmer vil have En til at gjøre noget, som er galt, saa begynder hun altid med at drikke ham fuld — Ganden tage den Courage, man faaer paa sig Maade! — Det jeg skal gjøre, vil jeg gjøre ædrue — saa gaaer det bedre for mig.“

„Nu da, saa maa Du da vide,“ begyndte den Gamle igjen, uden at gjøre noget videre Forsøg paa at bringe ham i Kristelse, „at denne Pige er nu paa Veien til London.“

Her kunde Johanne ikke høre mere, end Ordet, Søster.

Høveren svarede derpaa i en noget høiere Tone: „det er smukt gjort, synes mig; men hvad Pokker kommer det Jer ved?“

„Komme mig ved? jo det skulde jeg vel troe! Udretter hun noget der, saa vil jo den jammerlige Karl ægte hende.“

„Ja, og hvem bryder sig saa om det?“ spurgte Høveren.

„Hvem der bryder sig om det, Du forbandede Klodrian? — Jeg bryder mig om det, jeg — og før vil jeg quæle hende med min egen Haand, før hun skulde komme Madge i Forkjæbet.“

„Komme Madge i Forkjøbet? — Kan Jeres gamle starblinde Die ikke see bedre, end som saa? Dersom han er saadant et Menneſke, som J ſagde, hvor kan J ſaa falde paa, at han ſkulde giſte ſig med en Fjante, ſom Madge er? — — Jo det var noget herligt Snak — giſte ſig med Madge Wildfire!“

„Na, ſaa hør mig da, du forbandede Straztenrøver, du Liggerknægt og Lyv, ſom Du er! — ſæt nu han ikke giſter ſig med Tøſen, er det da Grund nok til at han ſkulde faae Lov til at ægte en anden — en Anden ſkulde komme i min Datters Sted, efterat hun er bleven vanvittig, og jeg er bleven til Ligger, og altsammen ene og allene for hans Skyld! — Men jeg veed det, ſom ſkal bringe ham til Galgen — ja jeg veed det, ſom ſkal bringe ham til Galgen, om han end havde tusinde Liv — ja, ja, jeg veed det om ham, ſom ſkal bringe ham til Galgen — til Galgen — til Galgen!“ —

Med en ſataniſk Latter, og Hævngjerrigheden præget i hvert Træk i hendes Anſigt, gjentog hun med frygteligt Velbehag dette Ord.

„Hvorfor har J da ikke allerede bragt ham til Galgen — til Galgen — til Galgen?“ ſagde Frank, i det han i en foragtelig Tone gjentog hendes Ord. — „Det vilde dog været bedre, end at

hævne Jer her paa to Truentimmer, som aldrig har gjort Jer eller Eders Datter noget imod."

„Ikke gjort os noget imod?" udbrød den gamle Kone — og han skulde ægte det Lugthuuslem, om hun nogensinde kom paa fri Fod?"

„Men da der nu ikke er den ringeste Nimenlighed for, at han vil ægte Eders kjære Datter, saa kan jeg, paa min Sjæl, ikke begribe, hvad alt dette kommer Jer ved," svarede Stratenrøveren, og trak paa Skulderen — „Der, hvor det er nødvendigt at gjøre noget, der skal jeg være villig til at gaae saa vidt, som nogen af mine Lige, men at begaae en slet Streg af en slet Marsag, det kan jeg ikke udstaae."

„Og vilde I da intet Skridt gjøre, for at faae Hæv?" spurgte den gamle Kvinde — „for at faae Hæv, den sødeste Lækkerbidsten, der nogensinde er bleven tillavet i Helvede?"

„Den Ret maa Ganden selv gjerne beholde for sin egen Mund," svarede Røveren — „thi jeg vil lade mig hænge, om jeg kan lide Sancen, som han kommer paa den."

„Hæv!" blev den gamle Kvinde ved — „Hæv, det er den bedste Løn, Djævelen giver os baade her og hisset, fordi vi have tjent ham — Den har jeg arbeidet for — den har jeg døiet Dndt for — den har jeg syndet for — og den vil

jeg have, eller der maa ikke være Retfærdighed, hverken i Himmelen eller i Helvede!"

Levitt havde imidlertid tændt sin Pibe, og hørte med største Roelighed paa det gamle, nederdrægtige Qvindemenneskes gale og rædsomme Hevn-gjerrigheds Uttringer. Hans hidtil førte Levnet havde forhærdet ham alt for meget, til at han skulde gysse ved at høre hende — og han var for ligegyldig, og sandsynligviis ogsaa for sløv, til at lade sig sætte i nogen Bevægelse ved hendes heftige Udtryk. — „Men, Mutter," sagde han efter nogle Dieblikkes Taushed, „jeg bliver endnu ved min Paastand, at saafremt det blot er Hevn, I trakter efter, saa gjorde I allerrigtigst I, at søge den hos den unge Krabat selv."

„Ja, jeg vilde ønske, jeg saasandt kunde det," sagde hun, og Blodtørst og Forbittrelse prægede sig i hendes Miner — „ja, gid jeg saasandt kunde — men, nei, nei — jeg kan, desværre ikke!"

„Og hvorfor ikke da, naar I dog gjør saamegen Støi og Ophævelse over denne Sag?" spurgte Nøveren.

„Jeg har ammet ham ved dette visnede Bryst," svarede den gamle Qvinde, i det hun trykkede de sammenfoldede Hænder mod sin Barm, som om det var et Barn, hun vilde holde fast paa — „og endskjøndt han har været en Forræder

Imod mig — endskjøndt han har styrtet mig og Mine i Ulykke og Elendighed — skjøndt han har bragt mig i Djævelens Klør, hvis der er nogen Djævel til, og ført mig paa Veien til Helvede, hvis der findes saadant et Eted — nei, jeg kan dog alligevel ikke tage Livet af ham. — Nei, jeg kan ikke,” gjentog hun med et Udtryk af Forbitrelse mod sig selv. — „Jeg har tænkt paa det — jeg har prøvet paa at ville gjøre det — men, Grants Levitt, jeg har aldrig kunnet komme affled dermed! — Nei, nei — han var det første Barn, jeg opammede — ound har jeg været — men ingen Mand kan begribe, hvormeget en Kvinde føler for det første Barn, der har ligget ved hendes Bryst.”

„Nei, det er ganske rimeligt,” svarede Levitt, „siden vi ingen Erfaring kan have i det Kapitel — men, Mutter, man vil ellers paaståae, at J ikke altid har været saa sm imod andres Børn, som J har faaet Fingre paa. — Naa, J skal, Gauden tage mig lade være at lægge Eders Haand paa Knivskæftet — jeg er Kapitein og Anfører her, og Sprør taaler jeg ikke.”

Den første Bevægelse, den gamle Her havde gjort, da hun hørte hin Bemærkning af Røveren, var at gribe efter sin store Kniv; men da hun hørte hans alvorlige Trudsel, slap hun strax Grebet, lod Haanden uformærkt synke, som om hun

aldeles intet havde tænkt ved hiin Bevægelse hun gjorde med den, og vedblev med et fortrukket Smil: — Værn! — I spørger, Menneſke; hvem vilde vel lægge Haand paa et Barn? Madge, det ſtakkels Dyr, kom til Ulykke med eet — og det andet" — her ſank Stemmen ſaameget, at Johanne, ſaa opmærksomt hun end med ſpændt Forventning lyttede efter, ikke var iſtand til at forſtaae det ringeſte af hendes Tale, for hun tilſidſt hørte Stemmen igjen med de Ord: „og ſaa tog Madge Barnet og ſlængte det, troer jeg, i ſin Gaſſeb ud i Egen."

Madge, der, ſom de fleſte af de Menneſker, der lide af Sindssvaghed, ſov meget uroeligt, var i det ſamme vaagnet, og lod nu ſin Roſt høre fra det Eſted, hun havde valgt ſig til Hvileplads.

„Nei, Moder, det er ſaamænd en ſtor Løgn, for ſigt har jeg ſandelig aldrig gjort."

„Lie, du forbandede Gjante!" ſagde Moderen — „ja, vor Herre Død, hun er iſtand til at vække den anden Løs med derinde!"

„Det kunde blive farligt nok," ſagde Frank, der nu ſtod op, og fulgte med Meg Murdockſon hen til Afſluſket.

„Reis Dig, ſiger jeg," ſagde Kjællingen til Madge, „eller jeg jager denne Kniv gjennem Bægen ind i Ryggen paa Dig, Du Daarekiſtelem!"

Sandsynligviis maa hun have ledsaget denne sin Trudsel med at pirre hendes Ryg en Smule med Knivsodden; thi Madge udstødte et smerteligt Skrig, og flyttede sig strax bort, hvorpaa Døren blev aabnet.

Den Gamle holdt et brændende Lys i den ene Haand og en Kniv i den anden — bag efter hende traadte Levitt ind; men om det var hans Hensigt, at forebygge en eller anden voldsom Handling, hun mueligen kunde have i Sinde, eller om han fulgte med, for at staae hende biev derved, var ikke let at gjette. Johannes Landsnærværrelse kom hende her fortræffelig til Hjælp i hendes frygtelige Etilling. Hun besad Fatning nok til at blive liggende ganske stille, og lade som hun var falden i den tryggeste Søvn; ja, hun havde endog Magt nok over sig selv til at tvinge sig til at drage Aanden let og roeligt, uagtet der voldsomme Bevægelse Frygten over hendes farlige Forsatning maatte sætte hende i.

Den Gamle holdt det brændende Lys lige tæt under hendes Pline, men hun beholdt endnu saamegen Fatning i dette afgjørende Dieblif, at hun ikke forandrede en Mine, skjøndt hun siden tilstod, at hendes Frygt var saa stor, at hun troede gennem de lukkede Dienlaage at kunne see Mordernes Tilberedelser til at dræbe hende.

Levitt betragtede hende med spændt Opmærksomhed; derpaa tra han den Gamle bort, og fulgte med hende ud af det lille Afstykke. — Da de igjen vare komne ind i det ydere Værelse, og havde sat sig ned, hørte Johanne, til ikke liden Berøieligelse for sig, Stratenrøveren sige: „Hun søver saa trygt og roeligt, som om hun laae i Bedfordshire. — Nu, gamle Meg — Ganden tage mig, om jeg forstaaer saameget, som eet eneste Ord af den hele Historie, eller kan begribe, hvad Nytte I kan have af at faae den ene Søster hængt, og pine og plage den anden — men, lad gaae, jeg vil alligevel vise Jer min Hengivenhed, og udrette for Jer, hvad I finder for godt, saa galt det Hele end tykkes mig — men, hvad mener I, kunde vi ikke faae hende ad Surfleet til, ned mod Stranden, og saa sætte hende ombord paa Tom Maanessins pene lille Fartøi, saa at vi fik hende ud af Veien en tre, fire Ugers Tid — kunde det ikke gaae an, troer I? — Men, gid jeg skee en Ulykke, om noget Menneske skal tilføie hende det mindste Lede, saafremt han ikke vil have med mig at bestille! — Det er en forbifret nederdrægtig Historie denne, og jeg vilde ønske, at baade I, Meg, og den vare Ganden i Bold.“

„Ja, ja da, lille Levitt,“ sagde den gamle Kvinde; „I er en besynderlig Karl, og vil altid

have Eders egen Billie frem — for min Skyld skal hun ikke have nødig at fare een eneste Time før til Himmels — mig kan det være det samme enten hun lever eller hun dør — det er hendes Søster — ja hende er det."

„Godt, godt, lad os da nu ikke tale mere om den Ting, for jeg hører Tom kommer — lad os lægge os til Hvile; det er det klogeste." De gik derpaa hen og lagde sig, og det varede kun et Par Minuter, førend Alt var tyst og roeligt i dette Lasternes Hjem.

Johanne blev liggende vaagen en temmelig lang Stund. Henimod Dagbrækningen hørte hun at de to Røvere forlode Hytten, efterat have talt nogen Tid sagte med den gamle Kvinde. Tanken om at hun dog nu kun blev passet paa af Personer af hendes eget Kjen, gjorde hende noget roligere, og træt og udmattet, som hun var, faldt hun endelig i Søvn.

Da hun vaagnede op af sin Slummer, stod Solen allerede høit paa Himmelen, og hun fandt Madge Wildfire endnu i Afslukket, som havde tjent dem til Sovestue. Denne bød hende strax god Morgen med sin sædvanlige sjantede, venlige Munterhed. — „Jeg maa da fortælle Dig, min Pige," sagde Madge, „at her er foregaaet mange snurrige Ting, medens Du laae paa dit grønne Øre og

sov. Rettens Betjente har været her imidlertid, og da de just mødte min gamle Mutter i Døren, saa fløbte de afsted med hende til Dommeren, for den Hvedes Skyld, som Hesten havde opædt. — Kom nu, min Løs, hvis Du har Lyst, saa skal vi spille dem et lystigt Puds — de vil gjøre et Fandens Spectakel, naar de mærke, at vi ere borte; men vi kan nok være hjemme igjen til Episetid, eller i det mindste førend Mørket falder paa, saa faae vi os dog lidt frisk Luft imedens — Men maaſkee Du heller vil have Dig lidt Frokost, og saa lægge Dig til at sove igjen; jeg veed, hvordan det er med mig selv — mangen Gang kan jeg sidde den hele Dag igjennem med Haanden under Hovedet, og ikke være istand til at tale saa meget, som eet eneste Ord; og mange Gange derimod er det mig ikke mueligt at blive siddende stille eet Øieblik. Saa sig de om mig, at jeg er værst at have med at bestille — men det er ikke andet, end Snak — I behøver ikke at være bange for at spadserere med mig.”

„Havde Madge Wildfire end været fuldkommen affindig, istedet for at hun af og til, midt i sit Sjanterie, røbede tydelig Tegne paa sunde Tanker, vilde Johanne dog neppe have betænkt sig ret længe paa at følge med hende, bort fra dette Sted, hvor hun havde saameget at befrygte, om hun blev

der længere. Hun forsikkrede Madge meget ivrig om, at hun aldeles ikke trængte til mere Søvn, og heller ikke behøvede noget at spise; og snakkede hende tillige efter Munden, og fæiede hendes sjantede Luner, for at faae hende til snart at gaae ud at spadserere med sig, hvilket hun, efter nogen Overveielse, troede nok at turde gjøre, uden derved at gjøre sig skyldig i Synd.

„Det er ikke derfor, jeg gjør det, seer Du,“ sagde den stakkels Madge, „men jeg troer det er godt for Dig, at Du kommer noget bort fra disse Menneskers Selskab; ikke fordi de just allesammen ere onde Mennesker, men de gaae dog paa gale Veie, og mangen Gang kan jeg ikke andet end tænke paa, at det dog i Grunden stod bedre til baade med min Moder og mig, førend hun søgte saadant Selskab.

Med den Tilføjelse og Glæde, Haab og Frygt, hvormed en Fange undviger af sit Fængsel, snappede Johanne, uden Betænkning, sin lille Bylt, fulgte Madge ud af Hytten, og saae sig strax ængstelig omkring til alle Sider, for, om mueligt, at opdage noget Spor af menneskelig Beboelse, men forgjæves. — Egnen var deels dyrket, deels uopdyrket, og paa de Steder, hvor Plougen ikke var kommen, saae den temmelig øde ud, var hist

og her begroet med dværgagtige Træer og Buske, paa nogle Steder moradsig, paa andre ikke.

Johanne anstrængte strax sin Opmærksomhed, for at sætte sig til paa hvilken Kant Landeveien laae, hvor hun var bleven overfalden; thi var hun først saa heldig at naae den aabne Bei, saa haabede hun nok at træffe paa Mennesker, eller faae Nøie paa et beboet Hus, hvor hun kunde fortælle, hvad der var hændet hende, og erholde Beskyttelse og Sikkerhed. Men efterat hun havde seet sig om til alle Kanter, overbevistes hun, til sin store Bedrøvelse om, at det ikke vilde være hende mueligt med nogen Vished at slutte sig til, hvad Bei hun burde tage, og at hun saaledes var ganske og aldeles i sin sjøllede Ledsageres Bold. — „Skal vi ikke spadserere hen ad Landeveien til?“ spurgte hun Madge i en Tone, liig den Mimen bruger, naar hun kjæler for Barnet, for at faae det til at rette sig efter hendes Villie. — „Det er dog moersommere at spadserere paa den brede Landevei, end her mellem Buske og Træer.“

Madge, der gik med raske Skridt fremad, standsede med eet ved dette Spørgsmaal, og kastede et listigt, spørgende Blik paa Johanne, hvilket tydeligen nok sagde, at hun havde forstaaet Meningen af Johannes Ord — „Ho, ho, min Tøs!“ udbrød hun, „Du vil lokke os ud paa den Bei,

mærker jeg — Du har nok i Sindet at smøre Haarer, saavidt jeg forstaaer?"

Johanne blev for et Dieblig temmelig ængstelig om Hjertet, ved at høre sin Ledsagerske tale i den Tone, og betænkte sig paa, om det ikke var bedst at hun passede sit Euit, løbrev sig fra hende, og søgte at undvige. Men hun vidste ikke ad hvilken Kant hun skulde flye, og var derfor ingenlunde sikker paa at finde den korteste Wei; og det var hun overbevist om, at skulde Forsøget faae feil, saa at Madge igjen fik fat paa hende, vilde denne, der i legemlig Styrke var hende overlegen, let faae Bugt med hende. Hun fandt det altsaa rigtigst for det første at opgive Haabet om at kunne undvige paa denne Maade, og sagde Madge et Par beroligende Ord, for at betage hende al videre Mistanke, hvorpaa hun med ængstelig Forsventning fulgte den Wei, hendes Bevogterskes Luner fandt for godt at anwise hende. Madge, der ikke var istand til at have Tankerne længe henvendte paa een Gjenstand, og hurtig lod sig henrive af hvad der sidst kom hende for Øie og i Sind, hvad det saa end var, begyndte igjen at snakke paa sin almindelige, forvirrede Maade.

„Det er ret behageligt, at være ude i Ekstern, saadan en deilig Morgen, som denne — det holder jeg langt mere af, end at være i Byen,

for der kan man ikke gaae et Skridt, uden der kommer en heel Flok Børn om En, og raaber og skriger, som om man var et Vidunder, bare for det En maaskee gaaer noget smukkere og penere klædt, end de andre — Skjøndt jeg maa sige Dig, Johanne, Du bør aldrig gjøre Dig til af smukke Klæder eller et smukt Ansigt — see mig! det er kun Faldstrikker. — Jeg har ogsaa engang sat Priis paa sligt, og hvad kom der vel ud deraf?”

„Er I vis paa, at I kjender den Wei, I nu fører mig ad?” spurgte Johanne, der begyndte at frygte for, at hun ledede hende dybere ind i Skoven, og bortfjernede sig mere og mere fra den alfare Wei.

„Om jeg kjender Weien? — Har jeg nu ikke levet her saamangen god Dag, og jeg skulde ikke vide, hvor Weien gaaer hen? — Der er noget i at jeg kunde have glemt den, thi det var førend min Ulykke jeg var her; men der gives de Ting, som aldrig gaaer os af Minde, saamegen Umage de end gjøre sig, for at faae En til glemme dem.”

De vare nu komne midt ind i en lille Skovstrækning, hvor Træerne stode tæt op til hinanden, og ved et af dem, (en deilig Poppel, som stod noget borte fra de andre), var der en liden Mosøi. Saa snart de kom hen til dette Sted, slog Sængler i Edinburgh III.

Og Madge Wildfire Hænderne sammen over Hovedet, med et lydeligt Skrig, der klang næsten som en vild Ratter, kastede sig med eet ned paa Høien, og blev liggende der, uden at røre sig.

Johannes første Tanke var, at benytte sig af denne Leilighed til at undvige; men hendes Længsel efter at sætte sig i Frihed gav efter for hendes deeltagende Medlidenhedsfølelse med det arme, uansvittige Menneske, som hun frygtede for maatte omkomme, dersom hun forlod hende i denne hjælpeløse Forfatning. Med en Selvovertindelse, som man i hendes Stilling vel kan kalde heroisk, blev hun staaende, talte i en venlig Tone til den Ulykkelige, og anstrængte alle sine Kræfter for at faae hende reist op. Dette lykkedes endelig for hende, og da hun havde faaet hende sat, med Ryggen støttet op til Træet, bemærkede hun, til sin største Forundring, at hendes ellers blomfærende Ansigtssfarve var forsvunden; hun var døduingebleeg og svømmede i Taarer. Saa stor Fare end Johanne selv svævede i, gjorde dog hendes Ledfagerskes sørgelige Forfatning dybt Indtryk paa hende, saameget mere, som hun tydelig mærkede, at Madge, midt i hendes forvirrede Tale og Aldfærd, røbede en ikke ringe Grad af Godhed for hende, hvilken hun følte hun burde vise sig taknemmelig for.

„Lad mig være allene!“ sagde den stakkels

Vige til hende, saasnart det første heftige Udbrud af Smerte begyndte at aftage — Lad mig være allene; det gjør mig saa godt at komme til at græde. Jeg er ikke i stand til at fælde Taarer uden i det høieste een eller to Gange om Aaret, og jeg kommer stedse at væde denne Hoi med dem, for at Blomsterne kunne flyde frodigt frem, og Græsset staae grønt og friskt."

„Men hvad er det da, der fattes Eder?" spurgte Johanne — „hvorfor græd I da saa bitterlig?"

„O, jeg har Marsag nok til at græde," svarede den Banvittige — „mere end en Ulykkelig's Sjel kan bære, tænker jeg. Wie lidt her, saa skal jeg fortælle Dig, hvorledes det hænger sammen hermed; for jeg kan godt lide Dig, Johanne Deans — alle Mennesker talde godt om Dig, dengang vi levede der i Egnen — og jeg har ikke glemt at Du gav mig Mælk at drikke den Dag, da jeg havde været paa St. Arthurs Leie i fire og tyve Timer, for at see efter Eklibet, som en vis En skulde seile med."

Disse Ord tilbagekaldte i Johannes Erindring en allerede halvglemt Hændelse; hvorledes hun nemlig, til sin store Skræk, havde en Morgenstund mødt et halvtøffet Fruentimmer i Nærheden af sin

Faders Hus, men da hun mærkede, at hun intet Ondt vilde gøre hende, havde vederqvæget den uhyggelige Vandrerste med noget Spise, som denne nedslugede med en Graadighed, der røbede hvor forhungret hun var. Denne Tildragelse, saa ubetydelig den forresten syntes at være, var hende nu af stor Vigtighed, da hun af hendes Uttringer derom kunde slutte sig til, at den havde gjort et dybt Indtryk paa Madges Sjæl, og stemt hende saaledes, at hun nu turde gjøre sikker Regning paa Taknemmelighed.

„Ja,“ vedblev Magde, „jeg vil fortælle Dig det altsammen, thi Du er en brav og honet Mands Barn — den fromme David Deanses, som Du nok veed — og maaskee er Du istand til at lære mig, hvorledes jeg skal finde den trange Wei og den rette Stie, thi længe, længe har jeg nu maattet brænde Teglstene i Egypten, og vandret udmattet gennem den store Ørken ved Sinai. Men naarsomhelst jeg tænker paa mine Bildfarelser, saa brænde mine Kinder af Undseelse.“ — Ved disse Ord saae hun op og smilede — „Det er dog ret forunderligt dette — jeg har nu i ti Minuter talt flere gode Ord med Dig, end jeg taler med min Moder i ligesaa mange Aar — det er ikke fordi de ikke falde mig ind — mangengang har jeg dem lige paa Spidsen af Tungen, men saa kom-

mer Djævelen og slaaer mine Læber med sin sorte Vinge, og lægger sin brede, sorte Haand paa min Mund — thi sort er Haanden Johanne — og vifter bort alle mine gode Tanker, og jager bort alle de gode Ord, jeg vil komme frem med, og lægger mig en heel Deel taabelige Sange og tomt Snak paa Tungen istedet for dem."

"Forsøg paa Modge," sagde Johanne — "forsøg paa at bringe Eders Sind i Roelighed, og lette Eders Bryst, saa vil I blive bedre tilmode — Sæt Jer med Kraft imod Djævelens Fristelser, saa vil han vige bort fra Jer — og ihuskom det, som min ærværdige Fader har sagt mig, at ingen ond Aand er saa svar til at friste og bedrage os, som vore egne omsværmende Tanker."

"Ja alt, hvad Du der har sagt, har Du fuldkommen Ret i," sagde Magbe, og syntes pludselig at fatte en Beslutning; "ja, jeg vil gaae et Sted hen, hvor Djævelen ikke tør følge mig, og det er et Sted, hvorhen Du vist ogsaa gjerne vil gaae med mig — men jeg vil holde mig fast ved din Arm; thi jeg er meget bange for, at Apollyon skal komme ansættende imod os, ligesom han gjorde i Pilegrimmens Vandring."

Nu tog hun Johanne under Armen, og begyndte med største Roelighed at vandre fremad; og snart kom de, til Johannes ikke ringe Glæde,

paa en veibar Stie, der gik i mange Bugter og Krumninger, men som Madge syntes at være meget vel bekendt med. Johanne gjorde flere Forsøg paa at bringe hende tilbage paa Taleren om hendes Ulykke; men Traaden var nu engang tabt. Thi virkelig lignede dette halvforvirrede Menneskes Tanker intet saameget, som en Hob tørt Løv, der vel for en kort Tid kan blive liggende stille, men bliver sat i Bevægelse, og bragt i Uorden ved den allerringeste Lustens Bevægelse. Hun havde nu faaet John Bunyans ovennævnte Parabel i Hovedet, og den gjorde hun nu af alle Kræfter Anvendelse af.

„Har Du aldrig læst Pilegrimmens Vandring? — Du skal være Christiana, og jeg vil være Pigen Mercy; thi Du erindrer jo nok, at Mercy var deiligere af Udseende og mere fristende, end hendes Følgesøster — og havde jeg nu min lille Hund her, saa kunde han være Storbjerte, deres Redsager og Bevogter; thi den var ogsaa saa hjæk og drabelig, at den torde hjælpe ad hvad det skulde være, om det saa var mange Gange større end den selv — og det blev just dens Ulykke, thi den beed Corporal Mac-Alpine i Hælen, den Morgen, da han kom og stæbte mig hen til Tugthuset, og saa slog Mac-Alpine ham ihjel med sin Lochaberaxe;

gib Fanden knække hans høilandste Been, den Slynge!“

„Fy, fy, Madge!“ sagde Johanne — „slige Ord burde aldrig komme i Eders Mund.“

„Nei, det har Du Stet i,“ sagde Madge, og rystede paa Hovedet — „men saa maa jeg heller ikke tænke paa min skæls lille Hund, Snap, hvorledes jeg saa den ligge i Stendestenen, og trækkes med Døden. Men maaskee det dog var ret godt for den; thi den leed baade Hunger og Kulde, medens den levede, og i Graven, der er der Ro for Alle — Ro for min Hund, og Ro for mit arme Barn, og Ro for mig med.“

„Eders Barn?“ sagde Johanne, som troede at hun sikkert vilde faae sin Ledsagerske sat i en mere alvorlig Stemmning, naar hun talte med hende om en Sag, som denne, da hun antog den for at være sand og virkelig.

Men heri tog hun feil; thi Madge skiftede Farve, og svarede med nogen Fortrydelse: „Mit Barn? — ja, som jeg siger Dig, mit eget Barn! — Hvorfor skulde jeg ikke kunne have havt et Barn, og mistet et Barn ovenikjøbet, ligesaa godt som din smukke Søster, Lilien fra St. Leonard?“ —

Dette Svar gjorde Johanne noget uroelig, og hun søgte angsteligen at dæmpe den Uvillie igjen,

hun, mod sin Willie, havde opvakt hos hende —
 „Det gjør mig inderlig ondt, at I har været saa
 uheldig.“ —

„Gjør Dig ondt? — hvorfor gjør det Dig
 ondt?“ sparede Madge. „Barnet var en Guds
 Belsignelse — ja, det vil sige, Johanne, det vilde
 være blevet en Guds Belsignelse, naar ikke min
 Moder var kommen det i Veien — men min Mo-
 der er en slem Kvinde. — Seer Du vel, der var
 der nu et gammelt Menneſke, som eliede en Emule
 Jord, og havde ſkrabet ſig endel Penge ſammen
 ovenikjøbet, juſt det livagtige Billede af Hr. Svag-
 forſtand eller Hr. Enbleſtjær, ſom Storbjerte be-
 rie- de fraſkæmpen Manddrab, juſt ſem han havde plyn-
 dret ham, og var ifærd med at pille Hjødet af Benene
 paa ham — thi Manddrab var af Menneſkeader-
 Elægten — og Storbjerte dræbte deſuden Kæm-
 pen Fortviſeſe — men jeg har nogen Tvivl om,
 at Kæmpen Fortviſeſe dog maa være kommen til
 Live igjen, hvad ſaa end Hiſtoriebøgerne ſige —
 thi mangengang kan jeg føle, hvorledes han har fat
 paa mit Hjerte.“

„Men, ſaa den gamle Karl da?“ ſagde Jo-
 hanne, der nu med ængſtelig Forventning længtes
 efter at ſaae noget Lyſ i Madges virkelige Hiſto-
 rie; thi hun kunde ikke lade den Tanke fare, at
 hendes Tildragelſer maatte paa een eller anden

Maade staae i Forbindelse med hendes Søsters Ekjebne. Hun bestræbte sig altsaa for, rimeligt, at lede sin ledsageriske tilbage til Historien selv; skjøndt hun nok ønskede at Madge vilde nedstemme sin Tone noget, da den lydelige Røst, hvormed denne havde talt, satte hende i en ikke ugrundet Frygt for, at den gamle Kvinde, eller Høvererne derved kunde blive ledte paa Spøer efter dem, og faae dem fat igjen.

„Ja — ogsaa den gamle Karl,“ sagde Madge, gjentagende hendes Ord — „jeg vilde ønske Du havde seet ham, hvorledes han gik og stolpede frem, først paa det ene Been og saa paa det andet, ligesom et Menneſte, der ikke har lært at bruge sine Fødder endnu. — Men Gentle George forstod at tage ham paa den rette Fod — Herre Du min Gud, hvor loe jeg af fald Hals, naar jeg saae George gaae og hinke omkring efter ham — jeg veed det ikke vist; men mig forekommer det, som jeg dengang loe mere af Hjertens Grund, endnu, skjøndt jeg nu maaskee nok leer mere“

„Og hvad var da det for en Gentle George?“ sagde Johanne, for at bringe hende tilbage til Fortællingen igjen.

„Oh, det er jo ham, som hedte Geordie Robertson, dengang han var i Edingburgh, det veed Du jo nok; men det er ikke heller hans rigtige

Navn — Hans rette Navn er — men hvad kommer det Dig ved, hvad han hedder?" sagde hun med eet, som om hun pludselig befundede sig — „Hvad har Du med at spørge efter Føls's Navne? Vidste jeg Du havde nogen Hensigt dermed, saa skulde jeg jage Dig Kniven imellem Ribbenene, som min Moder siger!"

Hun sagde disse Ord med saa truende Gebærder og frygtelig en Stemme, at Johanne skyndte sig med at bevidne, at hun aldeles intet ondt havde tænkt ved dette Spørgsmaal, som blot tilfældigviis var sluppet hende ud af Munden; og Madge Wildfire lod sig ved denne Forsikring beroelige noget.

„Aldrig maa Du spørge efter Føls's Navn, Johanne — det er ikke høfligt gjort. Jeg har mangengang seet hele Snese Mennesker forsamlede i min Moders Hus paa eengang, men ikke Een iblandt dem var der, som kaldte den anden ved hans rette Navn — og Daddie Matton siger, at det er det alleruhøfligste man kan gjøre, fordi Ørighedspersonerne komme med mange listige Spørgsmaal om, naar man har seet det Menneske, og naar man har seet det Menneske, og naar Du nu ikke veed deres Navne, saa begriber Du nok, der ikke kan blive mere talt om den Sag.

Blandt hvilke flette Mennesker maae denne ulykkelige Skabning være bleven opdragen, tænkte

Johanne, siden hun har lært, at man skal bruge saadanne listige Forsigtighedsmidler, for at undgaa Retsfærdighedens Arm. Hvad vilde min Fader eller Ruben Butler tænke, naar jeg nu kunde fortælle dem, at der findes saadanne Mennesker i Verden? Og saa at misbruge det arme affindige Menneskes Enfoldighed saaledes! O, gid jeg dog blot var vel hjemme igjen hos min egen Slægt, blandt mit eget Lands Folk! — saalænge der er Liv i mig, skal jeg takke min Gud for, at han lod mig fødes blandt Saadanne, som frygte ham, og boe under hans Vingers Skygge!

Hun blev forstyrret i sine Betragtninger ved Madge Wildfires affindige Latter, da hun saa en Skade hoppe tvært over Veien.

„See der — saaledes pleiede ogsaa min gamle Anark at hinde og hoppe omkring, skøndt det just ikke gik fuldt saa rask med ham; thi han havde da ingen Vinger paa Benene, der kunde hjælpe ham affted, kan jeg tænke. Alligevel vilde jeg maaſkee nok have rettet mig efter min Moders Billie, og giftet mig med ham alligevel; thi den Gamle vilde ellers have taget sin Død derover — men saa kom den slemme Historie med mit arme Barn, og da min Moder var bange for, at det skulde skrige ham Ørene fulde, saa fik hun det bragt bort, og puttede det ned under den lille Mosshoi, for at det

ikke længere skulde være i Weien. Og jeg troer hun maa have begravet den bedste Deel af min Forstand med Barnet; thi siden den Tid har jeg aldrig været ret Menneske. Og tænk saa bare, Johanne, efterat min Moder havde havt al den Umage, saa fik den jammerlige, gamle Knark Nykker i Hovedet, og vilde ikke vide det mindste af mig at sige mere! Men ham bryder jeg mig ikke det allerringeste om; thi jeg har alligevel levet et muntert Liv siden den Tid; og aldrig faaer der en honet Gentleman Øie paa mig, før han bliver saa forliebt i mig, at han er paa Weie til at dratte af Hesten af bare Kjerlighed. Ja, der er de iblandt dem, som har grebet i Lommen, og givet mig en heel Rigsort paa eengang, blot fordi jeg er saa grumme deilig."

Disse Ord gave Johanne en halvdunkel Indsigt i Madge Wildfires Historie. En riig Mand havde gjort Cour til hende, og var bleven begunstiget af Moderen, uagtet hans Hæslighed og høie Alder. — Hun var derpaa bleven forført af et tøileløst Menneske, og for at skjule hendes Ekjændsel, og befordre hiin Forbindelse, hun havde lagt Plan til, havde Moderen ikke taget i Betænkning, at tilintetgjøre Frugten af hiin ulovlige Forbindelse. At Følgen heraf maatte hos et Menneske,

der var saa forføngeligt og letsindigt, som hun, blive en fuldkommen Sindsforvirring, var let at slutte sig til — og virkelig var dette Marsagen til Madge Wilfires Banvid.

Sjette Kapitel.

„Saa frie for Fare og frie for Frygt
De gik hen ad Gaden, ret muntert og trygt.“
Christabel.

Johanne vedblev fremdeles at følge den Sti, Madge Wilshire havde begyndt at gaae ad, og blev, til sin store Glæde, vaer, at Egnen mere og mere bar Spor af Dyrkning, og endelig opdagede hun endeel straaetærkte Læge, og den blaae Røg, der steg op i Veiret fra Skorstene bag ved en Klynge Træer, som stode i nogen Afstand fra hende. Stien førte just lige derhen, og Johanne besluttede derfor ikke at gjøre Madge noget videre Spørgsmaal, saalænge hun vedblev at følge denne Vej, da hun klogeligen indsaae, at hun derved kunde udsætte sig for den Fare, at bringe sin Ledsager i Hæftighed eller vække hendes Mistænkelig-

hed, hvortil Mennesker i Madges sindsvage Forsætning ere saa saare tilbøielige.

Uden at blive afbrudt, fortsatte Madge nu sin halvt usammenhængende Fortælling, alt efter som hendes forvirrede Sind ledede hende — og paa denne Maade var hun langt villigere til at meddele Johanne, hvad der angik hende selv og andre, end naar denne gjorde Forsøg paa, ved ligesfremme Spørgsmaal eller afbrydende Bemærkninger, at faae noget at vide.

„Det er en snurrig Ting,“ sagde hun, „mangengang kan jeg gaae og tale om dette Børn og om dets Død ligesaa roeligt, som om det ikke havde været mit eget, men en andens Børn; og undertiden er mit Hjerte derimod færdigt at bryde, naar jeg tænker derpaa. — Har Du aldrig haft Børn, Johanne?“

Johanne svarede hertil nei.

„Ja, da har dog din Søster haft et — og hvor det er blevet af, det veed jeg nok Besteed om.“ —

„For Gud i Himmelen's Skyld,“ sagde Johanne, der ved hine Ord ganske glemte hsin Forsigtighedsregel, hun selv havde foreskrevet sig; „var dog barmhjertig, og fortæl mig, hvad der er blevet af det ulykkelige spæde Børn, og — —“

Madge blev staaende, saa hende lige i Øinene,

og slog derpaa en hoi Skoggerlatter op — „Haha, min Løs — jo laur Du mig, om Du kan — Dig kan man da ogsaa faae til at troe hvad det skal være. — Hvor i al Verden skulde jeg vel kunne vide noget om din Søsters Børn? — Unge Piger skulde aldrig have noget at bestille med Børn, førend de blive gifte — thi saa kommer der baade Fadderster og Frænder, og de lese lystigt og høit, som om det var den glædeligste Festsdag. Man siger at ugifte Pigers Børn ere vel forvarede! men jeg veed i det mindste, at det ikke har været Tilfældet med din Søsters og mit Børn — Men, nu vil vi ikke tale mere om saadanne bedrøvelige Ting. Jeg maa synge mig en Visse, for at blive i godt Lune igjen — Det er en Sang, som Gentle George har gjort om mig for lang Tid siden, da jeg kom ned til Lockington med ham, for at see ham spille paa Skuepladsen der, med deilige Klæder paa, blandt Comoediantersfolkene —

„Jeg er Madge, bekjendt udi Bye og i Land,
Jeg er Madge, som eier en lystig Fæstemand,
Den rige Frue straalere vel i Demanters Skin,
Men ei er hendes Tanke saa lystelig, som min.“

„Og jeg er Fæstens Dronning ved frydefuldt Lag,
Jeg fører Dandsen an rundt om Træet Maidag,
Det straalende Ildhjul, med al sin Funken, ei
Saa klart er at see, saa lysende, som jeg.“

„Den Vise kan jeg bedst lide af alle de Blæser, jeg har lært,“ vedblev Madge, „fordi han har selv gjort den. Den synger jeg tit og mangengang, og maaskee er det Marsagen, hvorfor Folk kalde mig Wildfire eller Ildhjulet — jeg har ogsaa svaret til Navnet, endstjøndt det egentlig ikke er mit eget.“

„Men I burde dog ikke synge paa Sabbathen i det mindste,“ sagde Johanne, som midt i al sin Frygt og Betsynring dog ikke kunde bære sig for at yttre den Uvillie, hun følte over sin Ledsagerstes upassende Udførd, især da de nu nærmede sig mere og mere den lille Landsby.

„Jh, er det maaskee Søndag?“ sagde Madge — „Min Moder fører saadant et ugudeligt Levnet, og gjør Nat til Dag, at En aldrig kan vide hvad Dag det er i Ugen, enten det er Søndag eller det er Torsdag. Desuden er alt dette ikke andet, end dumt Snak af Jer — i England synger alle Mennesker, naar dem lyster — og desuden veed Du jo, er Du Christiana, og jeg jo Mercy — og saa erindrer Du nok, at da de kom paa Veien sammen, saa sang de.“

Derpaa istemte hun siebliffeligen af John Bunyans Sange:

„Den plages ei af Frygt for Fald,
Som er i ringe Stand;
Thi Herren selv ledsage skal
Den ydmygt fromme Mand.

I Haand Du tage Pilgrimsstav,
Er Livet til Besvær;
Den finder Høihed bag sin Grav
Hvis Lod er Ringhed her.“

„Ja, det maa jeg sige, Johanne, jeg troer fuldt og fast, at der er meget sandt i den Bog, som hedder Pilgrimmens Vandring. Drengen, som synger denne Bise, gik og vogtede sin Faders Faar i Ringhedens Dal, og Hr. Storhjerte siger om ham, at han førte et langt lykkeligere Liv, og havde mere af den Urt, man kalder Hjerteroe, ved sin Varm, end de, som gaae i Silke og Fløiel, som jeg, og ere saa deilige, som jeg er.“

Johanne havde aldrig læst den moersomme og høist poetiske Parabel, som Madge sigtede til. John Bunyan var i Grunden en streng Calvinist, men han var tillige Medlem af Baptisternes Sect, saa at hans Bærker ei kunde faae nogen Plads paa David Deanses Hylde mellem hans theologiske Bøger. Madge syntes at have engang i sit Liv meget flittigen læst i hiint ovennævnte Værk, der hører til hans meest populære Skrifter, og som man finder har altid gjort dybt Indtryk paa Børn, Sængstet i Edinburgh III.

og Mennesker af ringere Dannelse, blandt de lavere Stænder.

„Jeg troer tilvisse,“ blev hun ved, „at jeg vel kan sige: jeg er kommen ud af Fordærvelsens Stad; thi min Moder er Mistress Rivagtig, som har sit Hjem i Dødemands assides Land, og Frank Levitt og Tyburn Tom kan man godt ligne ved Hr. Bantroe og Brøde, som kom styrrende frem, og sloge den stakkels Pilgrim til Jorden med en stor Kølle, og stjal en Pung fuld af Sølvmynt fra ham, hvilken udgjorde næsten alle hans Reisepenge, og saaledes har de mere end eengang gjort, og det vil de endnu gjøre ved Mange. Men nu vil vi gaae til Fortolkerens Hus; thi jeg kjender en Mand, som meget godt vil kunne spille Fortolkerens Rolle, saasom han hæver sit Øie mod Himmelen, har den bedste af alle Bøger i sin Haand, har Sandhedens Lov paa sine Læber, og han staaer, som om han talede en Mands Sag for Retten — O, havde jeg saasandt erindret alt det, han har sagt mig, saa var jeg aldrig bleven det elendige, fortabte Menneske jeg nu er! — Men det er nu altsammen forfærdeligt at tale om. — See, saa vil vi banke paa Porten, og saa vil Portneren lukke op for Christiana, men Mercy maa blive staaende udenfor Døren, og raabe og bede, og derpaa vil Christiana — det er nemlig Du, Johanne — gaae i

Forbøn for mig; og saa bliver Mercy — det er jeg, veed Du — afmægtig af Bedrøvelse, og saa vil Fortolkeren — ja vist, Fortolkeren, som nemlig er Hr. Staunton selv, komme ud, og tage mig, saa fattig og elendig og affindig, som jeg er, ved Haanden, og give mig et deiligt Æble eller en Honningkage, og en liden Flaske med stærkt Vand, til at jordreive Afmagten med — og saa vil de gode gamle Tider komme tilbage igjen, og vi vil blive de lykkeligste Mennesker i den hele vide Verden.“

Midt i den Mængde forvirrede og uordentligen sammenblandede Ideer, som Madge i denne lange Enak fremkom med, troede Johanne at bemærke fra hendes Side det alvorlige Forsæt at ville erholde Tilgivelse og Understøttelse af et Menneske, som hun maatte have fornærmet — et Forehavende, som syntes at love Johanne den bedste Udsigt til snart at komme med hende til Folk, der kunde tage hende i lovlig Beskyttelse og Forsvar. Hun besluttede derfor at lade sig fremdeles lede videre frem af hende, saalænge hun var i denne for hende saa fordeeltige Stemning, og sørge for sin egen Sikkerhed saa godt, som Omstændighederne tillode det.

De vare nu komne ganske nær hen til Landsbyen, der havde den yndige Beliggenhed, som man

saar ofte finder ved saadanne Smaastæder i Englands smilende Egne, at nemlig Husene, istedet for at være byggede i to lige Rækker paa begge Sider af den støvede Landevei, staae hist og her i Smaagrupper i nogen Afstand fra hinanden, hvorimellem man seer ikke allene Klunger af skønne Ege og Eime, men ogsaa en Mængde Frugttræer — Disse stode just paa den Tid i fuld Blomstring, og gjorde med deres røde og hvide Blomster mellem det Grønne en forunderlig deilig Birkning. Midt inde i Landsbyen stod Sognekirken med sit lille gothiske Taarn, fra hvilket Søndagsflokkens Klang lød de Kommende imøde.

„Her vil vi biev saalænge indtil alle Folk er komne i Kirke; thi dersom jeg nu gif hen iblandt dem, vilde alle Gadedrengene, de forbandede Gavytve, løbe efter mig, og skrige Madge Wildfire, som der stod en Kniv i Halsen paa dem, og saa vilde Sognefogden komme paa Nakken af os, ligesom om vi vare Skyld i hvad de gjorde. — Jeg kan saamænd ikke lide deres Skrig og Støi bedre, end han lider den, det kan jeg fortælle ham — Gud veed hvormangengang jeg har ønsket, at de havde Halsen fuld af gloende Kul, naar de bare sig saaledes ad.“

Madge foreslog nu Johanne, at de skulde sætte sig ned under nogle Træer, der kunde tjene dem

nogenlunde til Skjul, indtil Gudstjenesten var begyndt, saa at de vilde faae Leilighed til at komme ind i Landsbyen, uden at samle en heel Flok Mennesker om sig. Johanne bifaldt gjerne dette Forslag, og det saa meget mere, som Madge havde ladet sig forstaae med, at det ikke var denne Landsby, hvor hendes Moder var sat i Arrest, og at de to Stratenrøvere vare dragne bort ad den modsatte Wei. Dertil kom desuden, at hun nok vidste hvor uordentlig hendes Klæder maatte sidde paa hende efter forrige Nats Hændelser, og derfor ønskede at bringe dem noget i Orden, for at ikke hendes Udseende skulde opvække ufordeelagtige Meninger om hende hos dem, af hvem hun maaskee ellers kunde vente at finde Beskyttelse, hvilket saa meget lettere kunde skee, som hendes Ledfagerindes Dragt og Udsærd var saa lidet anbefalende.

De satte sig altsaa begge ned ved Foden af et Egetræ; en klar Dam, som Landsbyens Indbyggere havde inddæmmet til deres Huusbrug, tjente hende istedet for Speil, og hun begyndte nu at gjøre sit Toilette under aaben Himmel — noget, som ikke var usædvanligt i Skotland blandt Fruentimmer af hendes Stand — og at bringe sin Dragt lidt i Orden, saa godt, som Stedet og Omstændighederne vilde tillade.

Men saa nødvendig og sømmelig denne For-

retning i sig selv var, fik hun dog snart Marsag til at fortryde, at hun havde begyndt paa den paa den Tid, og i saadant Selskab. Madge Wildfire nemlig, der blandt andre Kjendetegn paa Forstands-
mangel, ogsaa havde dette, at hun naerede over-
drevne høie Begreber om sine egne Vundigheder,
hvilke i Grunden ogsaa havde været Marsag i hen-
des Ulykke, og hvis Sind, liget en Vaad uden
Styrer, lod sig bevæge og drive snart hid, snart
did ved ethvert tilfældigt Anstød, havde aldrig saa-
snart bemærket at Johanne begyndte at sætte sit
Haar penere, pynte lidt paa sin Hat, børste Ste-
vet af sine Skoe og Klæder, og ellers at bringe
sin Dragt i Orden, førend hun ogsaa med megen
Iver tog fat paa at udmale og pynte sig med en
heel Deel brogede Pjalter og Raser, som hun tog
frem af en liden Bylt, og besatte sig hist og her
med, hvorved hendes Udseende blev tilgange mere
fjøllet og naragtigt, end det havde været.

Johanne ærgrede sig i sit Hjerte herover, men
vovede ikke at gjøre nogen Indsigelse i saa delicat
en Sag. I Mandshatten, som Madge bar paa
Hovedet, satte hun en brudt og smudset hvid
Gjæder, hvortil var bundet en anden, taget af en
Paafuglesvands. Hendes egentlige Dragt var en
Ridehabit, og om denne fæstede hun, ved Hjælp af
Naale og Torne, Galbalader af kunstige Blomster,

som vare forkrøllede og smudsede, og først havde tjent en fornem Dame til Pynt, og derpaa vare komne i Kammerpigens Eie, som havde gjort Opsigt med dem blandt Tjenesteyendet. Et spraglet Bælte af guult Silke, udsmykket med Flaggerguld og Sølvpaljetter, der ogsaa havde engang været i fornemt Selskab, og havde fristet samme Medværdigelse, kastede hun over Skulderne, som et Urelskjærf. Derpaa afdrog Madge de daglige Skoe, hun almindelig pleiede at gaae med, og tog i deres Sted et Par Atlaskes Skoe paa, der vare udmaiede og opstadsede, ligesom Skjærfet, men tillige gamle og slidne, og forsynede med dygtig høie Hæle. Hun havde paa sin Morgenspadseretour afskaaret sig en Pilegreen, der næsten var saa lang, som en Fiskerstang. Denne satte hun sig meget ivrigt til at afskalle, og da hun havde faaet den til nogenlunde at ligne den Embedsstav, som Marskalken bær ved høitidelige Leiligheder, sagde hun Johanne, at nu troede hnu de saae begge to ud, som anstændige unge Fruentimmer burde en hellig Søndags Morgen, og da Klokkerne alt havde ringet til Gudstjeneste, vilde hun med Fornøielse føre Johanne hen til Fortolkerens Huus.

Johanne sukede dybt ved Tanken om, at hun skulde nødsages til paa en Herrens Dag, og midt under Gudstjenesten, at lade sig see i saadant et

Optog paa Gaderne i en beboet Landsby med en saaleeds udmaiet Dame i sit Følge; men Mod bryder alle Love, thi hun indsaae ikke, hvorledes det skulde være hende mueligt at blive fri for Madges Selskab, uden ligefrem at indlade sig i Riv og Trætte med hende, hvilket, under nærværende Omstændigheder, paa ingen Maade vilde være raadeligt.

Den stakkels Madge selv var fuldkommen vel tilfreds med sin Person, som man tydelig saae behagede hende meget; hun betragtede med Velbehag sin Pynt, og følte sig glad ved at have Fortrin for Johanne i alle Henseender. De kom ind i Byen, uden at blive bemærkede af andre, end af en gammel Kone, som, da hun var meget kortsynet, ikke var istand til at opdage andet, end at der kom en pyntet og stadselig Dame gaaende hende forbi, og gjorde derfor saa dybt et Anix for Magde, som om det havde været en Grevinde, hun hilste. — Dette bragte Madges Selvtilfredshed med sit Udvortes til det høieste. Med et affecteret, fornemt Smil og een trippende Gang, førte hun Johanne med sig, og viste en saa nedladende fornem Aldfærd, som om hun havde været en adelig Junker, der havde paataget sig at vise en Landsbyedame om i Hovedstaden.

Johanne lod sig uden Modstand lede af hende,

men holdt stedse Vinene fæstede paa Jorden, for at befrie sig selv fra det hende saa ubehagelige Syn af sin Ledsagerindes Daarskaber; men hun standsede forundret, da hun, efterat have steget et Par Trin op, befandt sig med et paa Kirkegaarden, og saae, at Madge gik lige hen mod Kirke døren. Da Johanne ingenlunde var oplagt til at træde ind blandt den forsamlede Menighed i saadant Selskab, traadte hun tilside, og sagde i en bestemt Tone til Madge: „Her vil jeg bie, indtil Kirkefolkene komme ud — har J Lyst til at gaae derind, saa maa J gaae allene.“

J det hun sagde dette, vilde hun sætte sig ned paa een af Gravstenene; men Madge, der var gaaet et lidet Stykke i Forveien, da Johanne vendte om, dreiede pludselig af, fulgte hende med lange Skridt, og greb hende ved Armen og rystede hende dygtigt — „Hvad,“ sagde hun, i det hendes flammende Øie glødede af Brede, „tænker du, utaknemmelige Løs, at jeg er kommen hid med dig, for at lade dig sætte dig ned paa min Faders Grav? Reiser du dig ikke paa Øieblikket, og kommer med mig ind i Fortolkerens Huus, det vil sige Guds Tempel, saa skal jeg rive hver en Pjalt af din Krop.“

Hun opfyldte virkelig ogsaa sin Trudsel paa Stedet; thi med eet Greb rev hun Huen af Jo-

hannes Hoved, og tog tillige en heel Haandfuld Haar med, og slængte det op i et gammelt Træ i Nærheden, hvori det blev hængende fast. At raabe om Hjælp var det første, Johanne tænkte paa at gjøre; men da hun hurtig overveiede, at Madge kunde være istand til at bibringe hende et dødeligt Slag, førend Noget kom hende til Undsætning, naagtet Kirken var saa nær ved, fandt hun det var klogest at følge med det forrykte Menneske ind i Kirken, da hun der kunde gjøre sig Haab om snarere at see Leilighed til at undvige, eller i det ringeste blive betrygget mod enhver Voldsomhed fra hendes Side. Men i det hun tilkjendegav Madge sin Beredvillighed til at følge hende, havde dennes let forvirrede Hjerne grebet en anden Idee. Hun holdt Johanne fast ved den ene Haand, pegede med den anden paa Indskriften paa Gravstenen, og befoel hende at læse den — Johanne adlød, og læste paa den følgende Ord:

„Til Erindring om Donald Murdockson, af Kongens sex og tyvende eller Cameronianske Regiment, en dydig Christen, en kjæk Soldat og en troefast Tjener, er dette Monument opreist af hans taknemmelige og dybtbedrøvede Herre, Robert Staunton.“

„Det var fortræffeligt læst, Johanne, det er netop de Ord, som staaer der,“ sagde Madge, hvis Forbittrelse nu var bleven forvandlet til dyb Melancholie, og med en Gang, som, til Johannes største Glæde, var usædvanlig stille og roelig, ledede hun sin Følgesøster hen til Kirkedøren.

Det var en af de gammeldags gothiskbyggede Lærdsbyekirker, man i England seer saamange af — et saa værdigt og passende Sted til at holde Gudstjenesten i, som man nogetsteds finder i noget christeligt Land. Men saa anstændigt og ærværdigt end Kirkens Udseende var, saa var Johanne dog en altfor samvittighedsfuld Tilhængerinde af det presbyterianske Troessamfund, til under andre Omstændigheder at ville have sat sin Fod i et prelatistisk Gudstjenestehuus, og hun vilde sikkert have troet at see sin ærværdige Faders Skikkelse staaende ved Baabehuset, og holdende hende tilbage fra at gaae ind, i det han med høitidelig Røst sagde disse Ord: „Vogt dig, min Datter, for at høre paa denne Underviisning, der kunde forlede Dig til, vildfarende, at tvivle om den sande Læres Rigtighed!“ — Men i den Frygt og farlige Forsatning, hvori hun nu befandt sig, maatte hun være glad ved at kunne søge Sikkerhed paa dette hende ellers forbudne Forsamlingssted, ligesom det haardt forfulgte Bildt, der mangengang flyer

til Menneskenes Boeliger eller andre Steder, hvorhen det ellers aldrig kommer eller pleier at opholde sig, for der at undgaae den overhængende Fare. Ikke engang Lyden af Orgelet og et Par andre Instrumenter, der ledsagede Psalmesangen kunde afholde hende fra at følge sin Førerinde ind i Kirken selv.

Aldrig saasnart havde Madge sat sin Fod paa Kirkegulvet, og lagt Mærke til, at hun havde trukket alle Tilhørernes Øine hen paa sig, for den kortvarige Sørgmodighed, der nyelig havde overfaldet hende, øieblikkelig forsvandt, og hun igjen paatog sit forrige, sjantede Væsen. Med affecteer-te, svævende Skridt gik hun op ad den midterste Gang i Kirken, og trak Johanne med sig, som hun holdt fast ved Haanden. Rigtig nok vilde det have været mueligt for denne at slippe ind i en Stool, som var nær ved Udgangen, og at lade Madge gaae allene frem til den øverste Plads i Kirken; men skulde dette skee, maatte hun dog med Magt løsrive sig fra hende, hvilket vilde foraarsage en Stoi, som hun ansaae det for høist upassende at gjøre paa saadant Sted og Tid, og saaledes maatte hun finde sig i at lade sig slæbe den hele Kirke igjennem, uden at komme løs fra sin latterlige Ledfagerke, der med halv tillukte Øine, et sjantet Smil, og nedladende affecteert Bevægelse med

Haanden, der svarede til de pene og afmaalte Skridt, hvormed Hendes Naade bevægede sig, syntes at ansee den Forbauselse, hvormed den hele Forsamling saae paa hende, som et Tegn paa deres Beundring og Ærbødighed, og tilkjendegav ved Nis og Knix til Enkelte af Menigheden, som hun syntes at have særdeles Bekjendtskab med, at hun gunstigen modtog deres Hyldest. Denne hendes latterlige Galsskab faldt endnu mere i Øinene for medelst den fuldkomne Kontrast, hendes Følgesøsters Aldfærd dannede til hendes, da Johanne, med udslagne Haar, nedslaaet Blik og Undseelsens Rindene paa sin Kind, lod sig slæbe affted af hende, som i Triumph.

Madges gale Bæsen blev endelig til al Lykke forandret noget, da hendes Øine, i det hun freed fremad, mødte Præstens, der saae paa hende med et fast Blik, hvori baade laae udtrykt Medlidenhed og Advarsel. Hun skyndte sig nu at aabne en tom Kirkestoel, der just var i Nærheden, og gik ind i den, trækkende Johanne med sig. Her satte hun sig ned og prikkede Johanne paa Benet, for at tilkjendegive hende, at hun skulde gøre, som hun, og lod derpaa Hovedet synke ned i Haanden et Par Minuters Tid; men Johanne, der aldrig før havde seet dette Andagtsstegn, agtede ikke paa hendes Bink, men saae sig rundt om med et vildt Blik,

der maatte bestyrke de i Mærheden siddende Tilhørere i deres Formodning om, at han var ligesaa lidet ved sine fulde fem, som den, hun havde i Selskab med sig. Alle Mennesker, der sadde i Mærheden af det Sted, hvor derte besynderlige Par tog Plads, flyttede sig saa langt tilbage, som de kunde komme for Stolestaderne; kun en gammel Mand var ikke istand til at vige saa hastig tilside at han kunde forhindre Madge fra at snappe ham Psalmebogen af Haanden. Først gjennemlæste hun Dagens Evangelium, og slog derefter op i Mitua-len, og gjorde der med den meest overdrevne Iver og Gestjæftighed Johanne opmærksom paa hvert Stykke, eftersom det blev oplæst ved Gudstjenesten, og meddeelte tillige sine Bemærkninger med saa lydelig Stemme, at alle Mennesker rundt omkring kunne høre det.

Uagtet den Undseelse og pünslige Jøselse, der betog Johanne, ved at see sig saaledes udsat for alles Spot og Uvillie i et Guds Hus, midt under Gudstjenesten, saa kunde og torde hun dog ikke andet, end samle sine forvirrede Tanker, og see sig om til alle Sider, for at undersøge hvem hun skulde henvende sig til om Beskyttelse og Forsvar, saasnart Gudstjenesten var vel forbi. Naturligvis faldt det hende først ind, at Præsten var den, hun bedst kunde tage sin Tilflugt til; og i denne

Beslutning blev hun end mere bestyrket, da hun saa at det var en aldrende Mand, af ærværdigt Udseende og Bæsen, der forrettede Gudstjenesten paa saa værdig og sømmelig en Maade, at det lykkedes ham endogsaa at vække igjen de Ungres Andagt, hvis Opmærksomhed var bleven henvendt paa Madges naragtige Udfærd. — Til Præsten besluttede altsaa Johanne at henvende sig, saasnart Gudstjenesten var endt.

Rigtig nok kunde hun ikke bare sig for at finde meget anstødeligt ved hans Messeskjorte, hvorom hun havde hørt saa meget tale, men som hun aldrig før havde seet nogen Geistlig være iført. Dernæst forvirredes hun ikke lidet ved den store Forskel, hun saa her fandt Sted i flere Dele af Ritualen, saameget mere, som Madge Wildfire, der syntes at være meget godt bekendt dermed, heraf tog Leilighed til at vise hende tilrette, men gjorde dette med Støi og saamange Sphævelser, at Johanne indsaae det maatte give Anledning til at de begge bleve Gjenstand for den almindelige Opmærksomhed. Uagtet sine forudfattede Meninger, fandt hun det altsaa i denne piinlige Forsatning rigtigst, at gjøre efter, saa godt hun kunde, hvad hun saa de andre rundt omkring sig, gjøre — „Propheten, tænkte hun, tillod Naaman, den Syrier, at bære Kæde endogsaa i Nimmons Hus —

Wisseligen, dersom jeg i denne piinslige Stilling byr-
ker mine Fædres Gud i mit eget Sprog, omend-
skjøndt de udvortes Ceremonier ere mig fremmede
og ubekjendte, vil Herren tilgive mig det."

Dette Forsæt blev nu saa fast hos hende, at
hun løsrev sig fra Madge, og flyttede sig saa langt
bort fra hende, som Stolestadet tillod, og forsøgte
nu, ved at lægge alvorlig og nøie Mærke til hvad
der blev foretaget, at stemme sit Sind og sine
Tanter til Andagt. Neppes vilde dog hendes Plaz-
geaand have ladet hende sidde længe i Ro, der-
som hun ikke heldigviis var bleven saaledes be-
tagen af Mathed og Søvn, at hun satte sig i en
Krog af Stolen, og faldt i en fast Slummer. —

Vel var det naturligt, at Johannes Tanter
af og til maatte henvendes paa hendes egen For-
fatning, men hun beherskede dog sig selv saameget,
at hun med Opmærksomhed hørte paa Præstens
rørende og ordentlige Udvikling af den christelige
Morals Lærdomme, hvilken hun ikke kunde andet, end
finde skøn og rigtig, uagtet hvert Ord, han sagde,
var optegnet paa Papiret, og blev fremsagt i en
Tone og paa en Maade, der var ganske forskjellig
fra den, Boanerges Stormheaven brugte, som var
hendes Faders Udtingsprædikanant.

Den Opmærksomhed og stille Andagt, hvor-
med Johanne hørte efter, undgik ikke Præsten.

Madge Wildfires Indtrædelse i Kirken havde givet ham Grund til at befrygte, at een eller anden Uorden maatte kunde afstedkommes, og for saavidt mueligt, i Tide at forebygge den, havde han Pinezne ideligen henvendte til den Kant, hvor Johanne og Madge sadde, og blev derved vaer, at den førstes Sindssforsatning syntes at være ganske anderledes, end hendes Ledfageriskes, skjøndt dennes Selskab og hendes eget Udseende, da Huen var afreven og Haaret i Uorden, maatte vække den naturlige Formodning hos ham, at hun ikke heller var ret klog. Da han havde endt Prædikenen, bemærkede han, at hun saae sig om med et vildt og frygtsemt Blik, som om hun ikke var ret enig med sig selv om hvilken Wei hun skulde tage, og saae, at hun nærmede sig et Par Gange til nogle af de meest ærværdige Mænd i Forsamlingen, som om hun ønskede at henvende sig til dem om Beskyttelse, og at hun derpaa trak sig frygtsom tilbage, da hun bemærkede at de med Uvillie saae paa hende.

Præsten var nu overbevist om, at her maatte stikke noget særdeles under ved alt dette; og, som en god christelig Præst og godmodig Mand, besluttede han at undersøge denne Sag nøiere.

Syvende Kapitel.

„En streng og raae, vredsladen Mand, det var
Var Sognefoged —“

Crabbe.

Medens Hr. Staunton, thi dette var den agtbare
Sogneherres Navn, var gaaet ind i Sacristiet, for
at afføre sig sin Præstekjole, kom det til aaben-
bare Stridigheder imellem Madge Wildfire og Jo-
hanne.

„Nu maae vi uopholdelig vende tilbage til
Mummers Lade,“ sagde Madge; „det bliver silde
inden vi komme hjem, og saa faaer jeg Utaf af min
Moder.“

„Jeg kan ikke følge tilbage med Eder derhen,
Madge,“ svarede Johanne, og tog en Guinee frem,
som hun bød hende — „Jeg er Eder meget for-
bunden for Eders Tjenstagtighed; men jeg maa
nu gaae min egen Gang.“

„Og jeg skulde have gaaet dette lange Stykke
Bei til ingen Nytte, blot for at gjøre Dig til Be-
hag, du utaknemmelige Skarn!“ svarede Madge —
„og jeg skal for din Skyld udsætte mig for at
blive mishandlet af min Moder, naar jeg kommer
hjem! — Men vie Du, jeg skal nok faae Dig af-
sted, enten Du saa vil eller ei!“

„For Himlens Skyld,“ sagde Johanne til en Mand, der stod ved Siden af dem, „lad hende ikke komme bort — hun er affindig.“

„Ei, ei,“ svarede Bonden, „det har jeg nok omtrent kunnet slutte mig til, og tager jeg ikke feil, saa ere I vel Begge to Allen af eet Stykke. Hvordan det nu end er, Madge, saa raader jeg Dig strax at slippe hendes Haand, eller jeg skal faae Dig dertil paa en anden Maade.“

Flere af den lavere Klasse blandt Sognefogdene flokkede sig nu sammen om begge de Fremmede, og mellem Drengene reiste sig det Glædeskrig: at det var paa Veie til at blive et Slagsmaal mellem den gale Madge Murdockson og et andet Daarekistelem. Men just som den haabefulde Ungdom trængte sig frem til dem, i den glade Forventning at faae et ret moersomt Optrin at see, viste Sognefogden med sin galonerede Hat sig iblandt Mængden, og alle vege tilside af Erbødighed for denne vigtige Person, som nu først henvendte sig til Madge Wildfire.

„Hvor tør du fjantede Kreatur komme tilbage igjen hid, og falde dette Eogn til Besvar? Hvad er det for en Horeunge, Du nu igjen er kommen med, for at lægge den udenfor stikkelige Folks Døre? og Du vil komme her, og bringe saa-

dant et fjantet Menneske med, der er ligesaa for-
rykt i Hovedet, som Du selv, ligesom Byen ikke
allerede havde Tyngder og Afgifter nok? Gaae væk,
siger jeg, afsted med Dig til din Moder, den
Tyveqvinde; hun er nu sat fast i Barkston —
bort, siger jeg, afsted med Dig ud af Sognet, eller
jeg skal komme med Krabassen!”

Madge blev staaende et Øieblik; men hun havde
de alt for mange Gange faaet Sognefogdens Myn-
dighed at føle paa en Maade, som just ikke var
behagelig, til at hun skulde have Mod og Lyst til
at sætte sig imod hans Villie.

„Og min Moder — min gamle, stakkels Mo-
der, sidder i Arresthuset i Barkston! — Alt det er
din Skyld, Tomfrue Johanne Deans; men jeg skal
nok faae Fingre paa Dig, saasandt som jeg hedder
Madge Wildfire, eller Murdockson, vil jeg sige —
Gud bedre det, jeg glemmer mit eget Navn i al
denne Hurlumhei!”

Med disse Ord vendte hun sig om, og tra-
skede afsted, forfulgt af alle Landsbyens Gade-
dreng, hvoraf nogle raabte til hende: „Mad-
ge, kan Du sige os, hvad Du hedder i Dag?” —
andre nappede hende i Enden af Skjortet, og alle
anstængte deres Opfindelsesevne og Kræfter paa
bedste Maade, for ved et eller andet Middel at
bringe hende i Kaserie.

Johanne saae med inderlig Glæde paa at hun gik; dog havde hun ønsket at kunne paa een eller anden Maade viist Takke sin Erkjendtlighed for de Tjenester, hun havde modtaget af hende.

Derpaa henvendte hun sig til Sognefogden, og spurgte ham: „om her i Byen var noget Sted, hvor hun kunde nyde anstændig Behandling for sine Penge, og om det maatte blive hende tilladt at tale med Præsten?“

„Jo, jo, vi skal nok sørge for at faae Jer hen, hvor I skal,“ svarede Fogden, „og jeg tænker, min unge Dame, at kan I ikke svare Sogneherren til Punct og Prikke paa alt, hvad han vil vide, saa kommer vi til at spare Jer Pengene, og give Eder frit Ophold i Sognearresten.“

„Hvor skal jeg da gaae hen?“ sagde Johanne temmelig forvirret.

„Ja, nu vil jeg først bringe Jer hen til Hans Høiærbærdighed, at I der kan gjøre Rede og Rigtighed for Jer, saa jeg efter min Pligt kan paa-see, at I ikke bliver til Byrde for Sognet.“

„Jeg ønsker ikke at falde noget Menneske til Byrde,“ sagde Johanne, „jeg har Penge nok til selv at bestribe mine Udgifter med, og mit eneste Forlangende er, at jeg maa kunne komme bort herfra med Sikkerhed.“

„Ja, det er en ganske anden Sag,“ svarede

Sognefogden — „og saafremt det er Sandhed I taler — og I seer mig ikke ud til at være saa forvildet, som den gale Selskabsdame, I havde med Jer — saa vil I jo nok kunne hjælpe Jer selv afsted, og ikke falde os her til Besvær. Følg mig nu til Sogneherren da — det er en god Mand.“

„Mener I Præsten, som prædikede i Dag?“ spurgte Johanne.

„Præsten? — Nu, Gud hjælpe mig for Jer — I er vel en Presbyterianer ovenikjøbet. — Ja vist er det Sogneherren vi skal til — Sogneherren selv; hans Lige finder I ikke paa mange Mile her omkring — Kom nu med, kom med — her kan vi ikke blive staaende.“

„Jeg vil aldeles ingen Betænkelighed gjøre mig over at gaae med Eder til Præsten,“ sagde Johanne; „thi, omendskjøndt han læste sin Prædiken op af Papiret, og havde denne Messesjorte paa, som de kalde det, saa kan jeg dog ikke andet, end troe, at han maa være en brav og gudfrygtig Mand, siden han saa grundigen udviklede og forklarede Religionens Sætninger.“

Pøbelhoben, der saae sig bedragen i sit Haab om at faae Løier at see dennegang, var imidlertid gaaet bort, og Johanne fulgte, med sin sædvanlige Roelighed, sin strænge, men dog ikke brutale, Fører hen til Sogneherrens Residens.

Dette var en stor og med Smag opført Bygning, saasom Præstefaldets Indtægter vare meget betydelige, og Kaldsrettigheden tilkom en saare riig og fornem Familie, der boede ikke ret langt derfra, og sædvanlig lod en Søn eller Nærbeslægtet studere Theologie, for ved Leilighed at anbringe ham i dette særdeles fordeelagtige Embede. Saaledes havde Sognefaldet til Willingham altid været anseet som en til Willinghamhall umiddelbar hørende Upa-
nage; og da nu den formuende Baronetsfamilie, der var i Besiddelse af dette Gods, som oftest havde faaet en Søn eller Frænde ansat i dette store Kald, saa havde de naturligviis ogsaa draget Omforg for at gjøre Residensen ikke allene beqvem og smuk, men endogsaa givet den et meget anseeligt Udseende.

Den laae omtrent en sex hundrede Allen borte fra Landsbyen, paa en Høi, og var omgiben af frugtbare Marker, indhegnede med store Træer, der gav det Hele et yndigt Udseende. Sognefogden fortalte Johanne, at den nærværende Kirkeherre, „som var en meget boglærd Mand,“ lagde han til, for at opvække destomere Ærbødighed for ham hos hende, havde betydeligen udvidet Bygningen, og tilbygget et Bibliothekværelse, en Dagligstue, og endda et Par Gjæsteskamre.

„Mangen En,“ lagde Sognebetjenten til, „vilde nok have betænkt sig paa at gjøre saa be-

tydelige Udlæg, eftersom han maa lade det gaa med Kaldets Indtægter, som Sir Edmund finder det for godt; men Hans Høiærbærdighed behøver ikke at vende mange Gange paa Skillingen; han eier selv en ganske artig lille Eiendom foruden."

Dag ved Sogneherrens Residents gik Bassen ned til en liden Flod, der vel ikke havde det romantiske Udseende, eller rullede afsted med den Hurtighed, som man finder ved Strømmene i de nørdlige Egne, men, omgivet paa begge dens Bredder af Popler og Piletrær, tog den sig ret godt ud, og bidrog ikke lidet til at forklæmme Landskabet. Sognefogden fortalte Johanne, som han nu var bleven venlig imod, da han hørte, at hun ikke kunde komme til at blive Sognet til Byrde, og saae, hvor taalmodig hun lod sig lede af ham, at i denne Flod var der den bedste Forellesangst, man havde i hele Lincolnshire; thi naar man kom længer Syd paa, maatte de angle med Krog.

Da han kom hen til Huset, gik han ikke ind ad Hovedporten, men bankede paa en Dør paa Sidebygningen, hvor Tjenestetjendet havde sit Tilhold — En Tjener i prægtigt Livree, som det sommede sig for en fornem og bemidlet Sogneherres Betjent at bære, aabnede Døren for dem.

"Hvorledes staaer det til, Thomas?" spurgte

Fogden — „og hvorledes befinder den unge Hr. Staunton sig?“

„Na, kun maadeligt, kun maadeligt, Hr. Stubs — Ønsker I at faae Hans Høiærværdighed i Tale?“

„Hav den Godhed, Thomas, at melde ham, at jeg har faact fat paa det unge Fruentimmer, som kom ind i Kirken i Dag under Gudstjenesten med den gale Madge Murdockson — hun lader til at være et meget anstændigt Menneske, men for Næsten har jeg intet Forhør anstillet over hende — Kun saameget kan jeg sige Hans Høiærdighed, at hun er en Skotlænderinde, som jeg kan høre paa hende, og temmelig eenfoldig.“

Thomas bærede Johanne Deans med saadant et Øiekast, som den velmæskede Tjener hos en riig Herre, han være sig nu enten verdslig eller geistlig, i Almindelighed troer sig berettiget til, ifølge sit Kald, at lade falde paa den Gattige, og anmodede derpaa Hr. Stubs og hans ledsageriske om at træde indenfor, saalænge til han havde meldt dem hos sin Herre.

Det Bærelse, han nu visie dem ind i, var et Slags Forværelse, hvis Vægge vare behængte med endeel Landkort over Grevskabet, og Villeder af endeel udmærkede Mænd, der havde været Grevskabet vedkommende, saasom Sir William Mons

son, James York, Grossmeden af Lincoln, og den berømte Peregrine Lord af Welloughby, i fuld Rustning, med et Blik, der syntes at sige, hvad der stod skrevet nedenunder Maleriet:

„Hold Stand, I gjæve Landsmænd,
Og seer Jer vel omkring;
Skyd skarpt I brave Buemænd,
Saa kjer' vi dem i Ring;
I Bøssmænd og Musketeer'
Nu lader Trofskab see,
Jeg gaar i Spidsen, sagde han
Den gjæve „Willoughbee.“

Da de vare komne ind i Værelset, bød Thomas, efter høflig Skik og Brug, Hr. Stubbs en „Mundfuld“ at spise og drikke, hvilket bestod i nogle ikke uanseelige Levninger af en stor Fleskeskinke og et fuldt „Whiskin,“ eller sort Kruus med stærkt Dobbeltøl — et Tilbud, som Hr. Stubbs, ligeledes efter høflig Skik og Brug, ikke undlod at modtage. Med megen Jær og Bærdighed tog Hr. Fogden strax fat paa det Foresatte, og (det maa vi lade ham) indbød tillige Johanne til at tage Deel i Maaltidet, i hvilken Opmuntring han blev understøttet af Thomas. Men uagtet man maatte troe hun kunde høiligen trænge til noget at vederqvæge sig med, saasom hun den hele Dag igjennem intet havde nydt, af slog hun med høflige Ord at tage imod deres Tilbud, deels fordi hun i

dette Dieblif befandt sig i en ængstelig Stilling, og var af Naturen nøisom og afholden, og deels fordi hun følte et Slags Afsky for at spise i Selskab med de to fremmede Mennesker. Hun satte sig da ned paa en Stool, der stod noget borte fra Bordet, medens Hr. Stubbs og Thomas, hvilken sidste havde fundet det rigtigst at indbyde sin Ven til at spise med, efterdi dette Maaltid egentlig ikke burde været holdt, førend naar Eftermiddagsgudstjenesten var til Ende, gave sig til at gjøre sig tilgode med stærke Appetit; saaledes bleve de siddende en halv Time, og vilde sandsynligvis ikke have reist sig fra Bordet saasnart, hvis ikke Hans Høiærbærdighed havde ringet paa Klokken, saa at Thomas saa sig nødsaget til at gaae ind til Herren. Da, og ikke før, thi han havde villet spare sig den Umage at gaae den lange Vej togange, meldte han sin Herre, at Hr. Stubbs var derude med den anden sjantede Dame (saaledes behagede det ham at benævne Johanne) ret ligesom om de begge først ganske nyelig vare komne. Han kom derpaa tilbage med den Befaling, at Sognefogden skulde tage det unge Fruentimmer med sig, og strax komme op til Herren i Bogkammeret. —

Fogden skyndte sig at faae den sidste Mundfuld Gleskefiske til Livs, og forsatte den med den Sluaix

H, der endnu var tilbage i Randen, og førte nu uopholdeligen Johanne gennem et Par snevre Gange, der gik fra Sidehuset ind til den mere nyemodens Hovedbygning, indtil han traadte ind med hende i et lille net Forværelse, der laae ved Siden af Bogkammeret, og fra hvilket der gik en Glasdør ud til Haven. —

„Bliv staaende her saalænge,“ sagde Fogden til hende, „til jeg faaer meldt Hans Høiærværdighed, at J er kommen.“

Med disse Ord aabnede han Døren, og traadte ind i Bogkammeret.

Uden at just Johanne egentlig ønskede at være Vidne til deres Samtale, kunde hun, saaledes som hun stod, dog ikke undgaae at høre, hvad de sagde, saasom Hr. Stubbs blev staaende nede ved Døren, medens han forrettede sit Grinde hos Hans Høiærværdighed, der sad høit oppe i Værelset.

„Nu, saa er J da endelig kommen med det unge Fruentimmer — jeg havde allerede ventet Jer for en Times Tid siden. J veed jo nok, at jeg ikke kan lide, at saadanne Personer blive et eneste Dieblis sidtende i Arresten, førend der er optagen Forhør over dem.“

„Jeg veed det meget vel, Deres Høiærværdighed,“ svarede Sognefogden; „men det unge Fruentimmer havde endnu ikke faaet noget at spise i

Dag, og saa gav Thomas hende lidt at drikke og en Smule at bide paa, kan jeg troe."

"Det har Thomas gjort Ret i, Hr. Stubbs; og hvad er der nu bleven af det andet stakkels Menneske?"

"Ja," svarede Stubbs, "jeg var bange for at Synet af hende blot vilde være Ederes Høiærværdighed til Besvær, og saa lod jeg hende gaae hjem igjen til sin Moder, som nu sidder i Klemme i Sognet her ved Siden af."

"Sidder i Klemme? — Det vil sige saameget som, at hun er arresteret, kan jeg begribe?" sagde Hr. Staunton.

"Ja, det forstaaer sig; om Deres Høiærværdighed saa behager."

"Den syndefulde, ulyksalige, uforbederlige gamle Kvinde!" sagde Præsten. "Og hvad Slags Folk er da denne, I her har med Jer?"

"Hun lader til at være et ærbart Fruentimmer, med Deres Høiærværdigheds Tilladelse," bemærkede Stubbs; "thi saavidt jeg kan see, er der ikke noget Ondt ved hende, og som hun siger, har hun Penge nok, til selv at kunne hjælpe sig frem paa Beien, ud af Grebskabet."

"Penge? — ja, det er ogsaa det eneste, I tænker paa, Stubbs; men har hun sine fulde fem?"

taler hun som et fornuftigt Menneske? — er hun i stand til at tage vaere paa sig selv?"

„Ja, det kan jeg just ikke sige noget videre om, Eders Høiærværdighed," svarede Stubbs — „født i Widdbye *) torde jeg nok sværge paa hun ikke er; thi Monsør Gibbs, som holdt Die med hende hele Tiden under Gudstjenesten, saae tydeligen, at hun ikke engang vidste ret Beskeed med at flaae Evangelierne op, som et christent Menneske, skjøndt hun dog havde Madge Murdockson til at hjælpe sig. — Men forresten naar hun svarer for sig, kan man strax høre hun er fra Skotland, Eders Høiærværdighed; og den værste Døgenigt der, siger man, skal være i stand til at passe sit Snit, naar det gjælder — ellers gaaer hun ganske honet flædt, og er ikke saaledes udstufferet, som den anden."

„Lad hende komme herind til mig," befalede Sogneherren, „og bliv selv derude saalænge."

Denne Samtale havde i saa høi Grad holdt Johannes Opmærksomhed spændt, at hun ikke før de Talende taug, lagde Mærke til at Døren, der, som før er sagt, førte fra Forværelset ud til Havgangen, var bleven aabnet, og der var traadt ind,

*) Et i den Egn gængs Mundheld om et Menneske, der ikke har megen Forstand.

eller rettere, ved Hjælp af to, der støttede ham, ført ind i Stuen et ungt Menneske, der saae meget bleegt og sygeligt ud, og som nu blev haaret hen og lagt paa den nærmeststaaende Seng, som om han behøvede at udhvile efter en usædvanlig Anstrængelse. Just medens de vare ifærd med dette, traadte Stubbs ud fra Herren, og anmodede Johanne om at træde ind til ham.

Hun adlød denne Befaling med temmelig ængsteligt Hjerte; thi foruden det, at en saadan Stilling, som den, hvori hun nu befandt sig, maatte være fremmed for en Pige, der havde faaet saa stille en Opdragelse, følte hun ogsaa, at den heldige Fortsættelse af hendes Reise vilde beroe paa, hvorvidt hun var istand til at vinde Hr. Staunton for sig.

Sandt er det, at det vilde være heel vanskelig at udtænke, hvad muelig Grund Noget kunde have til at standse hende paa hendes Reise, som hun foretog i sine egne Forretninger og paa egen Bekostning — skjøndt paa den anden Side den voldsomme Behandling, hun allerede havde været udsat for, noksom kunde bevise, at der ikke ret langt borte fra dette Sted maatte være Mennesker, som havde deres Fordeel af at lægge Hindringer i veien for hendes videre Fremvandren, og ikke havde taget i Betænkning at iværksætte dette

paa en voldsom Maade. Hun følte tillige, hvor nødvendigt det nu var for hende, at finde En, der vilde tage sig af hende, og beskytte hende, i det mindste saalænge, indtil hun var kommen hinc af Eigte. Medens disse Betragtninger løb om i hendes Hoved, traadte hun ind i Bogkammeret, hvor hun fandt Sogneherren af Billingham. De velbesatte Skabe og Hylde, der stode rundt om ved Bæggene i det store og smukke Bærelse, indeholdt flere Bøger, end Johanne havde troet, der kunde være til i den hele Verden, da hun var vant til at ansee for et ikke ubetydeligt Bibliothek de Par Hylde fulde, som hendes Fader havde, og hvorpaa rummedes Kærnen af al den theologiske Kundskab, han yndede. Globes, Teleskoper og andre astronomiske Instrumenter, som Johanne saader, vakte i hoi Grad hendes Beundring, men tillige Frygt, da hun i sin Ukyndighed om Anvendelsen af slige Ting, syntes at de saae ud til at kunne benyttes til Heksekunster — og end mere forstærkedes det Indtryk, alt dette gjorde paa hende, da hun fik Øie paa endeel udstoppede Fugle, som Hr. Staunton, der var en Elsker af Naturhistorien, havde staaende i Bærelset.

Sogneherren talte meget venligt til hende, og gjorde den Bemærkning, at endskjøndt den Maade, hvorpaa hun var kommen ind i Kirken, havde været

meget upassende, og det Selskab, hvori hun der befandt sig, af den Beskaffenhed, at det maatte vække ufordeelagtige Tanker om hende, saasom hun derved bidrog sit til at forstyrre Menigheden i dens Andagt, saa ønskede han dog først at høre, hvad hun selv havde at sige dertil, førend han greb til Forholdsregler, som hans Pligt ellers paalagde ham at anvende. Han maatte nemlig underrette hende om, at han ikke allene var Geistlig, men tillige Fredsdommer i Distriktet.

„Ederes Naade (thi høiærværdig vilde hun ikke titulere ham) er meget god og venstabelig mod mig,“ var alt, hvad den arme Johanne for det første var istand til at komme frem med.

„Hvem er I, unge Pige?“ spurgte den Geistlige nu i en Tone, der mere lød som Forhør — „og hvilke Forretninger har I her i Byen, og det i et saadant Selskab? — Vi taale ikke omflakkende Betlere her.“

„Jeg er ingen omflakkende Betler, Herre,“ svarede Johanne, der blev sat i Bevægelse ved denne Mistanke, han nærmede mod hende — „Jeg er en honet skotsk Pige, der reiser her gjennem Landet i mine egne Forretninger, og paa min egen Bekostning — jeg var saa uheldig at geraade i Selskab med flette Mennesker, og blev i Nat for-
Sænglet i Edinburgh III. II

hindret af dem fra at fortsætte min Rejse; og det stakkels Menneſke, der ikke har Brugen af ſin For=muſt, lod mig i Morges tidlig ſlippe ud."

„Selſkab med ſlette Menneſker!" ſagde Præſten — „Jeg er bange for, unge Pige, at J ikke omhyggelig nok har ſøgt at undgaae dem?"

„J Sandhed, Herre, ſvarede Johanne, „jeg er bleven ſaa godt opdragen, at jeg altid har ſøgt at undgaae ſet Selſkab; men diſſe ſlette Menneſker vare Lyve, og tvang mig paa en voldsom Maa=de til at blive, tvertimod min Villie."

„Lyve," ſagde Hr. Staunton — „Saa beſkylder J dem vel altsaa for at have plyndret Eder?"

„Nei, Herre! de toge ikke ſaameget, ſom en Hvid fra mig," ſvarede Johanne; „og de behand=lede mig for Reſten heller ikke ilde, undtagen for ſaavidt, ſom de forhindrede mig i at drage videre."

Sogneherren udſpurgte hende nu angaaende alt, hvad der var vederfaret hende der i Egnen, og hun fortalte ham den hele Tildragelſe fra Begyndelſen til Enden.

„Det J der fortæller mig," bemærkede Hr. Staunton, „er heel forunderligt, og ſtaaer næſten ikke til at troe, min kjære Pige — Efter Ederſ Foregivende ſkal en ſlem Voldsgjerning være udøvet

imod Eder, uden at det er mueligt at optænke nogen rimelig Bevæggrund dertil. Kjender I de her i Landet gjeldende Love for dette Tilfælde — at I nemlig, saafremt I nedlægger denne Klage i Retten, bliver nødt til selv at forfølge Sagen for Domstolen?"

Johanne forstod ikke hvad han meente, og han forklarede hende nu, hvorledes de engelske Love gunstigen behage at sætte den plyndrede eller voldfrænkede Person i den Forlegenhed, ovenikjøbet at maatte selv anlægge Proces mod den Anklagede, og paa egen Bekostning lade Sagen føre imod ham.

Johanne sagde ham da, „at hendes Forretning var, saasnart som mueligt, at see til at naae London; og det eneste, hun udbad sig, var at en honet Mand vilde af christelig Kjerlighed sørge for at skaffe hende sikkert hen til en Bye i Nærheden, hvor hun kunde leie sig Hest og Redsager — og desuden, lagde hun til, var det hende, efter hendes Faders Mening, ikke tilladt at aflægge Eed ved nogen Ret i England, saasom den i Landet herskende Kirke ikke var den, hun bekjendte sig til."

Staunton betragtede hende et Par Øieblikke med Opmærksomhed, og spurgte hende derpaa om hendes Fader var Dværf.

„Det forbyde Gud, Herre!" svarede Johanne

ne — „Han er hverken Skismatiker eller Sectarier, og har aldrig villet forene sig med Brangtroende for Nyttens Skyld, som hine — det veed Gud og hver Mand om ham.“

„Hvad hedder han da?“ spurgte Hr. Staunton. —

„David Deans, Herre, Eier af Hollænderiet ved St. Leonards Bjerg, ikke ret langt fra Edinburgh.“

Et dybt Suk, som hørtes i Forværelset, forhindrede Sogneherren fra at svare, og med de Ord: „O, min Gud! det uhyggelige Menneske!“ gik han hurtig ud, og lod Johanne blive allene tilbage i Bogkammeret. Hun hørte nogen Støi og Alarm udenfor, men i næsten en heel Time saae hun ikke eet Menneske.

Attende Kapitel.

„O vilde Lidenkab! Strid med sig selv,
Der gjør En rasende! — og Skræk og Skjændsel —
Slet dultede Daad, som burde været skjult,
Veed jeg, i svar Forvirring, ei om selv
Jeg øved, eller blot tillod den skee,

Thi Hjertenag og Qvaler følge den
Dog ligesuldt, og ligesuldt min Sjæl
Er Skammens Træl, mit Liv forfulgt af Angest."
Coleridge.

Denne Mellemtid, da Johanne var allene, anvendte hun til ængsteligen at overlægge, hvilken Beslutning det nu skulde være raadeligt for hende at fatte. Hun længtes med Utaalmødighed efter at komme til at fortsætte sin Reise; men saalænge den onde, gamle Kone, tilligemed hendes to Medhjelpere, var der i Nærheden, maatte hun befrygte at kunne blive udsat for endnu een Gang at friste samme Behandling, som før. Af den Samtale, hun for en Deel havde været Vidne til mellem den Gamle og den ene af Kæverne, og tillige af Madge Wildfires usammenhængende Forklaring havde hun uddraget den Slutning, at dennes Moder maatte have en vægtig Grund til, af Hævnjærighed, at hindre hendes videre Reise, forsaavidt det stod i hendes Magt. Og hvem Anden skulde hun vel kunne haabe nogen Bistand af, end af Hr. Staunton, hvis hele Udseende og Udfærd syntes at opmuntre hende til at betroe sig til ham. Hans Ansigtstræk røbede en skøn Sjæl, skøndt der laae en dyb Tungsindighed udbredt over dem; hans Sprog og Udtryksmaade var ædelt og op-

muntrende; og, da han i sine Ungdomsaar havde tjent ved Armeen, havde han i sit hele Væsen beholdt noget af den frie, sikker Holding, der for det meste udmærker Krigsstanden. Dertil kom end videre, at han var en Evangeliets Forkynder; og endskjøndt han efter Johannes Formening var en Religionstaler i de Bantvendes Forsamling, og manglede saa aldeles den sande Oplysning, at han endog prædikede med Messeskjorte paa, endskjøndt han læste den offentlige Kirkebøn, og havde nedskrevet hvert Ord af sin Tale før han fremsagde den, og endskjøndt han, endelig, hverken i Lungekraft eller Lærdommens Kjærnefuldhed og Styrke kunde maale sig med Boanerges Stormheaven, saa meente Johanne dog, at han maatte være et langt bedre Menneske, end Curate Kiltstoup, og andre prælatistiske Ordets Tjenere, i hendes Faders unge Dage vare; thi disse pleiede at sidde i Kroen med Præstekjole paa, og hedse Dragoner ud paa de omflakkende Cameronianere.

Hun mærkede vel, at der herskede temmelig megen Uroelighed i Huset; men da hun ikke kunde formode, at man havde ganske glemt hende, ansaae hun det for bedst at bide derinde i Bærelset, saalænge til der kom nogen, og lagde Mærke til, at hun var der.

Den Første, der traadte ind til hende, var,

til hendes store Glæde, en Person af hendes eget Køn, et gammelagtigt Fruentimmer af ærbart Udseende, der tjente som Huusholderke i Præstegaarden. For hende forklarede Johanne da med faa Ord sin Stilling, og bad om hendes Bistand.

En Huusholderkes Værdighed tillod vel ikke nogen venkabelig Nærmelse til et Fruentimmer, der befandt sig hos Egneherren i et Politieanliggende, og hvis Karakter maatte i hendes Øine synes noget tvivlsom; dog viste hun sig høflig mod Johanne, skjøndt ikke uden nogen Tilbageholdenhed.

„Hendes unge Herre,“ fortalte hun Johanne, „havde havt det Uheld at styrte med Hesten, og Faldet havde været saa voldsomt, at han af og til blev afmægtig; just nu var det bleven værre med ham, og det var derfor Hans Høiærværdighed ikke mueligt, at tale strax med hende, men hun havde ikke nødig at være bange for at han jo skulde gjøre alt, hvad han kunde og burde for hende, med Hensyn til hendes Ønske, snart at komme afsted igjen, for at besørge sit Erinde.“ Derpaa anviste hun Johanne et Kammer, hvor hun kunde opholde sig saalænge, til det blev Hans Høiærværdighed beleiligt at tale med hende.

Johanne benyttede denne Leilighed til at udbede sig, at hun maatte ordne og forandre sin Paa-

Klædning noget. Huusholdersten, der regnede Peenhed og Orden blandt de fortrinligste Dyder hos et Fruentimmer, viste sig med Glæde villig til at lade hende faae dette Ønske opfyldt; og Johannes Ombytning af Klæder, ved Hjælp af dem, hun havde i sin Bylt, forandrede hendes Udseende saameget til hendes Fordeel, at den gamle Dame neppe var istand til at gjenkjende i hende den forjættede og uordentlig paaflædte Reisende, hvis hele Dragt bar Spor af den voldsomme Behandling hun havde været udsat for — nu stod der en net, reenzlig og anstændig lille Skotlænderinde for hende. Denne fordeelagtige Forandring, Misses Dalton saaledes fandt der var foregaaet ved Johannes Udvortes, gav hende Mod til at indbyde hende til at tage Deel i hendes Middagsmaaltid, og hun fik under Maaltidet Anledning til at glæde sig over hendes sømmelige Udfærd.

„Kan Du læse i denne Bog? hvad? kan Du vel det?“ spurgte Huusholdersten efterat de havde reist sig fra Bordet, og viste paa en stor Bibel, som laae der.

„Jo, det vil jeg haabe, Madame,“ svarede Johanne, forundret over et saadant Spørgsmaal, „min Fader vilde før have lidt Mangel paa meget, før han skulde have ladet mig mangle Undervisning heri.“

„Det gjør ham Ære, min gode Pige“ sagde hiin — „Tag Du Bogen, thi mine Øine due ikke meget, og læs hvor Du selv vil — det er den eneste Bog, hvori Du aldrig kan slaae noget urigtigt Sted op.“

Johanne tænkte først paa at opslaae Parabelen om den barmhjertige Samaritan, men hendes Samvittighed tilhvijskede hende, at hun paa den Maade misbrugte Bibelen til egenmyttige Hensigter, som for at stemme andre til Fordeel for sig i sin ulykkelige Forsatning, og ikke anvendte dens Ord til at opbygge sig selv ved. Denne strænge Pligtsfølelse bragte hende altsaa til at forandre sin første Beslutning, og hun valgte nu heller at opslaae et Kapitel i Profeten Jesaias, hvilket hun, uagtet sin skotske Udtale, oplæste med saamegen Andagt, at Mistress Dalton følte sig helligt opbygget derved.

„Ja“ sagde hun, „dersom alle skotske Fruentimmer vare som Du — men vi har haft det Uheld at faae fat paa lutter plette Mennesker der fra Landet — den ene værre, end den anden, tør jeg næsten sige. Dersom Du kjendte en skikkelig Pige, saadan en, som Du selv er, der havde Lyst til at tage Tjeneste, og kunde forevise godt Skudsmaal, og ikke holdt af Bidtløstighed og Natte-sværn, og gik med Skoe og Strømper hver Dag,

saa — ja ganske vist kan jeg jo ikke sige det, men jeg tænker dog sikkert det skulde lade sig gjøre — saa vilde vi nok kunne faae Plads til hende her i Præstegaarden. Har I ingen Søster eller Sødsøstendebarn, min Pige, som kunde have Lyst til at tage mod det Tilbud?"

Dette var at røre ved Johannes' smukke Side; men hun blev befriet for den Forlegenhed at svare paa Spørgsmaalet, da den Tjener, hun før havde seet, traadte ind til dem.

„Herren ønsker at tale med det unge Fruentimmer fra Skotland," sagde Thomas til hende.

„Gaae, min gode Pige," sagde Misses Dalton; „skynd Dig, alt hvad Du kan, til Sogneherren — Hans Høiærværdighed er en godmodig Mand; fortæl ham hele din Historie. Jeg vil imidlertid slaae Bordet ned, og lave Dig, til Du kommer tilbage, en god Kop Theevand med et lækkert Stykke Kage til — det er noget, Du nok ikke faaer saa tidt i Skotland."

„Herren venter paa hende," sagde Thomas utaalmelig.

„Godt, min gode Ven, godt — hvem giver ham Lov til at blande sig i andres Sager? Og hvormange Gange skal jeg sige ham, at han ikke maa kalde Hr. Staunton andet, end Hans Høiærværdighed — det er ingen simpel Geistlig, som

man skal titulere Herren, Herren, men en fornem og velbyrdig Segneherre — det veed han jo."

Johanne fulgte med Betjenten ud af Døren, og denne talte intet til ham, førend de vare komne ud i Gangen, da han sagde: Her er flere, end een Herre i dette Huus, og jeg tænker vi skal have een Madmoder til, dersom Hendes Velbyrdighed Misses Dalton ellers finder saa for godt."

Thomas førte nu Johanne gjennem flere forskjellige Gange, end hun før var kommen ad, og bragte hende ind i et Bærelse, der var gjort næsten mørkt ved at trække Kullegardinerne for, og hvori stod en Seng, om hvilken Drænhængen tildeels var trukket sammen.

„Her er det unge Fruentimmer, Herre," sagde nu Thomas.

„Det er godt," svarede en Stemme fra Sengen, men det var ikke Segneherrens — „gaae ud, men hør efter, naar jeg ringer."

„Det maa være en Feiltagelse," sagde Johanne, der blev forvirret ved at see sig bragt ind i Bærelset til en Patient — „Tjeneren kom med den Befaling, at Præsten vilde tale med mig" —

„Lad det ikke gjøre Eder urøvelig," sagde den Syge — „her har ingen Feiltagelse fundet Sted. Jeg veed bedre Besked med Eders Anliggende, end min Fader veed, og jeg kan bedre være Eder

behjælpelig derved, end han. — Gaae ud, Thomas.“ — Tjeneren gik — „Vi har ingen Tid at give bort,“ vedblev den Syge, „lad os komme til Sagen — men rul først Gardinet op for Vinduet.“ —

Dette gjorde hun, og da han i det samme slog Sengen omhængt tilside, faldt Lyset paa hans blege Ansigt — Hovedet var forbundet, og hans hele Udseende røbede en kjendelig Afkræftelse.

„See paa mig, Johanne Deans,“ sagde han — „kan I ikke mindes hvem jeg er?”

„Nei, Herre,“ svarede hun, forundret — „jeg har aldrig været her i Grebsekabet for denne gang.“

„Ja, men jeg har været der, hvor I er fra — tænkt Ier om — husk efter — Jeg vilde gysse selv ved at nævne det Navn, I af alle Navne har meest Grund til at afstøje og forbande — Tænk Ier dog om!“

En frygtelig Erindring svævede for Johannes Sjel — ethvert Ord, den Talende fremførte, bekræftede hende i den skrækkelige Formodning, og hvad han derpaa sagde gav hende fuldkommen Visshed.

„Vær roelig,“ sagde han, „har I glemt Museschats Steendynge, og den maanedklare Nat?”

Forfærdet sank Johanne tilbage paa en Stool, slog Hænderne sammen, og stirrede hen for sig.

„Ja, her ligger jeg,“ udbød han, „som en Snog man har traadt paa, ikke istand til at røre mig, og martret af Utaalmodighed — her ligger jeg, nu da al min Hu staaer til at være i Edin-burgh, for at anvende hvilket som helst Middel, til at befrie hende, som jeg elsker høiere, end mit eget Liv — Hvorledes er det med Ederes Søster? — I hvad Forfatning er hun nu? — Dømt til Døden er hun jo allerede, som jeg hører! — Vee mig ogsaa, at den Hest, der bar mig saa sikkert paa mangt et skjændigt Tog, naar jeg havde Forbrydelser at begaae, nu skulde snuble under mig, medens jeg for første Gang i mange Aar havde et ædelt Forehavende at iværksætte! — Men jeg maa betvinge min voldsomme Lidenstkaab — jeg er for svækket, til at udholde det, og jeg har endnu meget at sige Eder, Johanne. — Ræk mig det styrkende Middel, som staaer der paa Bordet — Hvorfor skjælver I! — Dog — I har kun alt for megen Grund dertil — Saa lad det staae; jeg behøver det ikke.“

Johanne tog Koppen, hvori hun havde heldet Medicinen, og gik hen til ham med den. Skjøndt ikke uden en høist ubehagelig Følelse, og kunde ikke bare sig for at sige til ham: „Der gives ogsaa en Lægedom for Sjelen, Herre, naar den Vild,

farne vender tilbage paa rette Wei, og tager sin Tilflugt til den aandelige Læge."

"Lie med det!" sagde han heftig — „dog, jeg maa takke Eder derfor. Men fortæl mig nu, uden at spille Tiden hvad I har her i denne Bye at bestille? Glem ikke, at skjøndt jeg har været Eders Søsters værste Fiende, er jeg dog færdig til at tjene hende med mit Liv og mit Blod, og jeg vil for hendes Skyld ogsaa være Eder til Tjeneste — der er Ingen her, som veed alle Omstændigheder ved denne Sag bedre, end jeg, saa at Ingen kan raade Eder bedre — tæl derfor reent ud, uden Frygt."

"Jeg frygter ikke" sagde Johanne, der nu kom til sig selv igjen — „Jeg sætter min Lid til Gud; saafremt det er hans Villie, at min Søsters Lænker skal worde løste, er det eneste jeg ønsker, at jeg maa blive det Medskab, han betjener sig af hertil. Men, Herre, jeg vil tale reent ud med Eder — jeg tør ikke betjene mig af Eders Raad, undtagen jeg kunde med Visshed vide, at det ei strider mod den Lov, hvis Gyldighed jeg erkjender." —

"Ganden tage de Puritanere!" sagde Georg Staunton, thi saaledes komme vi til at kalde ham for Fremtiden — „Nu, jeg beder Eder om Forladelse; jeg er af Naturen utaalmodig, og I gjør

mig det for broget. Hvad I al Verden kan da det skade Eder, at I underretter mig om, hvad Forsatning Eders Søster befinder sig i, og hvilke Forhaabninger I selv gjør Eder om at kunne udvirke hendes Benaadelse. Det er jo tidsnok at erklære mit Raad for ubrugbart for Eder, naar I først har hørt om jeg kommer med noget, som I finder stridende mod Pligt og Samvittighed. Jeg taler nu med Noelighed til Eder, Skjøndt det strider mod min Karakter — men bring ikke min Taalmodighed paa alt for haard Prøve — derved vil I kan sætte mig ud af Stand til at komme Effie til Hjælp."

I den ulykkelige unge Mands Blik og Ord laae tydelig udtrykt en tilbageholdt Hefstighed og Forbittrelse, der syntes ligesom at yttre en fortærende Magt mod sig selv, ligesom den vælige Hingst udmatter sig i sin Hidsighed, ved at trygge paa Stangen. Efter en kort Betænkning fandt Johanne selv, at hun i Grunden aldeles ikke var berettiget til, hverken med Hensyn til sin Søster eller sig selv, at unddrage ham den sørgelige Underretning om Følgerne af hiin Forbrydelse, han havde gjort sig skyldig i, ligesom heller ikke til at forkaste noget Raad, der i sig selv uskyldigt og lovmæssigt, maaskee kunde bidrage til at hendes Hensigt lettere blev opnaaet. Hun fortalte ham nu altsaa med

faa faa Ord, som hun kunde, om hendes Søsters Proces og Fordømmelse, og om sin egen Reise indtil Newark. Han syntes at høre paa hende i den heftigste Sindsbewægelse, kjøndt han gjorde Vold paa sig selv, for ikke ved noget voldsomt Udbrud, eller Uttring af sin Lidenſkab, at afbryde den Fortællende — ſom den mexikaſke Monark paa Nixten over de glødende Kul, laae han der udſtrakt i Sengen, og kun paa hans fordreiede Anſigtſtræk og bævrende Læber kunde man ſee, hvor ſmerteligt han leed. Ved meget af hendes Fortælling lød et halvdæmpet Suk fra hans Bryst, ſom om han nu blot hørte en Bekræftelse paa de Elendigheder, hvilke han tilſorn kun alt for godt havde kjendt — men da hun kom til den Begivenhed, der var mødt hende paa Veien med Kæverne og den gamle Kone, syntes Forbauſeſe og alvorlig Eſtertanke at træde iſtedet for de martrende Samvittighedsnaag, hun tydelig ſaae han tilſorn følte. Han udſpurgte Johanne meget ivrigen angaaende hine to Mænds Udſeende, og om Samtalen imellem den ene af dem og Qvindemennesket, hvilken hun havde været Vidne til.

Da han hørte, at den gamle Kone havde ladet nogle Ord falde om ſin Doſterſøn, ſagde han: „Ja, det er kun alt for viſt — af det Bryst, hvoraf jeg fik mit Kios Dphold, ſom Varn, maa jeg have

indsøet dette afskyelige Gang til Laster, hvormed
Elskæbuen har martret mig, og som aldrig har
fundet Sted i min Familie. — Men bliv ved."

Johanne omtalte kun kortelig sin Vandring
med Madge, da hun ingen Lust følte til vidtløf-
tigen at fortælle saadanne Ting, som hun ansaae
for blot Fostere af hendes Ledsagerskes Galskab.

Efterat hun havde endt sin Beretning, laa-
ten unge Stanton lang Tid hensunken i dyb Efter-
tanke, og begyndte nu at tale med mere Roeligi-
hed, end han hidtil havde vilst ved denne Sam-
menkomst. — J har et sødt Hjerte, Johanne, og er
en brav ung Pige, og J skal derfor faae mere af
mit Livs Historie at høre, end noget andet Menne-
ske har erfaret af mig. — Historie kalder jeg
det — nei, det er et Bæb af Daarskab, Forbry-
delse og Jammer — Men hør mig med Opmærk-
somhed — jeg gør det, fordi jeg fordrer til Gjen-
gjæld Tillid af Eder, det vil sige, at J udl denne
- sørgelige Sag skal handle efter mit Raad og min
Anvisning — Derfor er det jeg taler til Eder."

„Jeg vil gjøre alt, hvad der anstaaer en Sø-
ster og en Datter, og er sæmmeligt for et chris-
tligt Fruentimmer," sagde Johanne; "men fortæl
mig ingen af Eders Hemmeligheder — Det var ikke
godt, om jeg blev Eders Fortroelige, eller hørte
paa, hvorledes J er bleven forledet til Synd."

„Laabelige Menneske!“ udbrod den unge Mand — „See paa mig; mit Hoved er ikke hornet, der er ingen Hestehov paa min Fod og ikke Kløer paa mine Fingre — og siden jeg altsaa ikke er den skindbarlige Djævel selv, hvorledes skulde jeg da finde nogen Glæde ved at tilintetgjøre Ederes Haab og Trøst? Hør med Støelighed paa, hvad jeg har at sige Eder, og saa vil I finde, at I maa kunne gaae med mit Raad i Lommen lige til den syvende Himmel, om I lyster, og derfor ikke føle Eder et Gran tungere.“

Skjøndt ikke uden Fare for at blive noget trættende, hvilket man for det meste er udsat for ved at maatte meddele en Udvikling af andres Ord, finde vi her det nødvendigt, at sammensætte og forbinde til en heel, uafbrudt Fortælling alle de Underretninger, den Syge meddeelte om sig selv paa en Maade, som paa een gang baade var alt for omstændelig, og tillige for af afbrudt ved hans lidenskabelige Udtryk, til at vi kunde her gjengive Læseren hans egne Ord. Smidlertid var der dog endeel heraf, som han oplæste af et Manuskript, hvilket han maaskee havde sammenskrevet, for at tjene til Underretning for hans nærmeste Frænder efter hans Død.

„For at begynde lige paa Materien — denne lastefulde, skjændige Kvinde — denne Margarete

Murdockson, har været gift med en af min Faders
 Vndlingsbetjenter — hun har været min Aline —
 hendes Huusbond var død — hun boede i et lille
 Hus nær hersed, og havde en Datter, der vorte
 op, og blev en meget smuk, men forfængelig Pige;
 hendes Moder gjorde Forsøg paa at sammensmedde
 en Forbindelse mellem hende og en gammel, men
 velhavende Person der i Naboelauget — men Pi-
 gen saae mig jevnlig, og omgikkes mig paa den
 fortroelige Fod, som Forholdet imellem os syntes
 at tillade, og jeg — kort sagt — jeg begik den
 nedrigste Uretfærdighed mod hende — saa let be-
 handlede jeg hende ikke, som Eders Søster er ble-
 ven behandlet af mig, men min Udfærd var dog
 skjændig nok — hendes Mangel paa Forstand bur-
 de have tjent hende til Forsvar. Ikke ret længe
 derefter blev jeg sendt bort — Jeg maa indrømme
 min Fader, at, har jeg udffeiet, er det ikke hans
 Skyld — han anvendte de bedste Midler for at red-
 de mig. Ved min Hjemkomst fandt jeg, at den
 umoraliske gamle Kæne og hendes Datter vare fald-
 ne i Unaade, og vare blevne forjagede fra Lands-
 byen. Alt jeg havde haft Andeel i deres Skjænd-
 sel og Elendighed blev opdaget — min Fader talte
 mig haardt til, og det kom til Brud imellem os.
 Jeg forled min Faders Hus med den faste Be-

Beslutning aldrig mere at komme hjem, og slæbde nu om, som en Eventyrer."

„Og nu kommer det, jeg egentlig vilde fortælle! — Johanne, jeg lægger mit Liv i Eder's Haand, og det ikke alene mit Liv, thi det, ved Gud i Himmelen, fortjener ikke at blive frelst, men en hæderlig gammel Mand's Kvælg, og en anseet og agtet Families Ære. Min Tilbøielighed til at leve i slet Selskab, var, troer jeg, ikke af det almindelige Slags, og røbede en Natur, som, hvis den ikke var bleven fordærvet med tidlige Udsvævelser, vilde have ledet mig til noget Bedre — Det var ikke saameget den vilde Nattesværmen, de lumpne Streger, og den tøileløse Frihed blandt mine Selskabsbrødre, jeg fandt Behag i, som den raske Forbovenhed, Aandsnærverelse i Faren, og det skarpsindige Blik jeg opdagede hos dem, ved de umoraliske Foretagender de vovede, for at skaffe sig Penge, eller af andre Aarsager. — Har I seet Eder om i dette Hus? — Er det ikke et smukt og behageligt Opholdssted, synes I?"

Johanne blev forfærdet over denne pludselige Overgang fra Materien, og gav et bejaende Svar paa hans Spørgsmaal.

„Ged! og jeg vilde ønske, at det havde været ti tusinde Favne dybt under Jorden med alle sine Eiendomme og Herligheder. Dette forbigrede Sog-

nehherrefæde er Skyld i, at det ei blev mig tilladt at følge min egen Tilbøielighed, og tage Krigstjeneste — med Halvparten af det Mod og den Snildhed, jeg til ingen Nytte har bortodset i Selskab med Stratenrøvere og Smuglere, vilde jeg da have kunnet erhverve mig et hæderligt Navn blandt mine Samtidige. Hvorfor gik jeg ikke ogsaa udenlands, da jeg forlod dette Huus? — hvorfor forlod jeg det ogsaa? — hvorfor — dog, det er nu forment saavidt med mig, at det maa gøre mig rasende, naar jeg seer tilbage, og seer jeg fremad, ligger Skjændsel og Elendighed for mig."

Han standsede et Par Øieblikke, og vedblev derpaa med mere Roelighed.

„Paa min Omvanken, under det ustadige Liv jeg førte, bragte en ulykkelig Skjebne mig til Skotland, og der blev jeg indviklet i farligere og mere forbryderiske Foretagender, end jeg hidtil havde gjort mig skyldig i. Nu var det, jeg kom i Bekjendtskab med denne Wilson, en, med Hensyn til hans Stilling, virkelig ualmindelig Mand; han var af en uforfærdet, roelig og bestemt Karakter, besad usædvanlige Legemskræfter, og var udrustet med en uforslet, raue Beltalenhed, der gav ham et Elags Myndighed over hans Kammerader. — Hidtil havde jeg været

„Ei mindre ryggesløs, end vild, dog flukt
Var endnu ei det sidste Gnist af Haab.“ —

Men det var saavel min, som dette Menneskes egen Ulykke, at han, uagtet den Forskjel, der var imellem os i Hensende til Stand og Opdragelse, dog havde faaet et ualmindeligt og forunderligt Herredømme over mig, hvortil jeg ikke kan forklare mig nogen anden Grund, end denne roelige Fasthed i hans Karakter, som var min opbrusende, men snart overgaaende Hefstighed overlegen. Uden Modsigelse fulgte jeg ham overalt, hvorhen han vilde have mig, og jeg kunde ikke andet, end forundres over det Mod og den Smidhed, han lagde for Dagen ved alle sine Foretagender. Medens jeg under en saa farlig og dumdrifsig Lærers Veiledning indled mig i de meest forvorne Foretagender, var det jeg gjorde Bekjendskab med Eders ulykkelige Søster paa et af de unge Menneskers Forsamlingssteder i Forstaden, hvilke hun hemmelig besøgte — og hendes Ulykke blev ligesom et Forspil til de sorgelige Optrin, hvori jeg nu fik saa betydelig en Andeel. Dog, det maa jeg sige — denne Skurkestreg var ikke overlagt, og det var mit alvorlige Forsæt, at udlette denne Skamplet, ved at gifte mig med hende, saasnart det blev mig mueligt at løsrive mig fra det fordærvelige Selskab, hvori jeg levede, og vælge en Levemaade, der

var mere passende for et Menneske af min Stand. — Jeg drømte om Mueligheden af at leve en Tidlang med hende i ubekjendt Censomhed, og saa med eet føre hende ind i den store Verden, og dele min Rang og Lykke med hende. Jeg formaade en gammel Ven til at underhandle med min Fader om Tilgivelse — med disse Underhandlinger gik det i nogen Tid i Langdrag; de bleve fornyede, men just som jeg kunde haabe, at alt skulde blive afgjort efter mit Ønske, blev min Fader, Gud ved, hvorledes, underrettet om mit usømmelige Levnet — det blev ham afmalet med de forreste Farver — desværre! det fortjente det kun alt for meget — og han skrev mig et Brev til, hvilket jeg ikke begriber, hvorledes det kunde træffe mig, sendte mig deri en Sum Penge, og forskjød mig for bestandig — Fortvivlelsen bemestrede sig mig — jeg blev rasende; og det var nu ikke vanskeligt for Wilson, at faae mig overtalt til at deeltage i et farligt Smuglerforetagende, der løb uheldigt af for os — hans Forestillinger vildledte mig, og jeg blev nu bragt til at ansee det for at være kun en roesværdig og ærefuld Hævn vi tog, ved at udplyndre Toldinspectøren i Tise. Hidtil havde jeg dog holdt mig indenfor en bestemt Grændse i mine Udskielser, og afholdt mig fra voldsomme Angreb paa

Nogens Person, men nu fandt jeg en vild Glæde i at nedværdige mig saa dybt, som mueligt."

„Alt plyndre var ikke min Sag — Byttet lod jeg mine Kammerader beholde, og valgte blot den farligste Post for mig selv. Jeg mindes endnu grant, at dengang jeg stod, med mit dragne Sværd, uden for Døren, for at give de andre sikker Leilighed til at foretage sig Ranet, faldt det mig ikke een eneste Gang ind at tænke paa min egen Sikkerhed. Det eneste, der sysselsatte min Sjæl, var Erindringen om min Families Uretfærdighed imod mig, min utilfredsstillede Hævngjerrighed, og Tanken om, hvor det vilde klinge i den stolte Billingshamfles Families Øren, naar de erfarede, at En af deres Descendenter, den formodede Arving til deres Høihed og Herlighed, skulde døe for Bøddelens Haand, fordi han havde været med at udplyndre en kotsk Tolder. — Vi bleve grebne — det havde jeg ventet; vi bleve domte til Døden — det var noget jeg havde forudsæet og ønsket." —

Men Døden begyndte efterhaanden at synes mig mere og mere ubehagelig, alt eftersom Timen nærmede sig; og da hertil kom Tanken om Eders forladte Søsters ulyksalige Forsætning, fattede jeg den Beslutning at anvende alt, for at frelse mit Liv. — Jeg glemte at fortælle Eder, at jeg i Edinburgh atter havde truffet paa Meg Murdock:

son og hendes Datter — I sin Ungdom havde hun været med Armeen i Feldten; nu foregav hun at hun levede af at drive Smaaehandel, men i Grunden stod hun i Forbindelse med Tyve og Røvere, hvis Haandværk hun ogsaa havde givet sig af med. Ved vor første Sammenkomst viste hun sig heftig forbitret mod mig; men da jeg ødede mange Penge paa hende, glemte hun, eller lod i det ringeste, som hun havde glemt den hendes Datter tilføiede Fornærmelse. Den ulykkelige Pige syntes neppe at gjenkende sin Forfører, og endnu mindre at nære nogen Tanke om den Krænkelse, hun ved ham havde lidt. Hendes Fornuft er aldeles borte; Moderen angiver en besværlig og haard Forløsning, som Aarsag dertil; men dog er det mig, som er Skyld i denne hendes Ulykke! — Dette var endnu een Steen, der ligesom var bundet om min Hals, for at nedstænke mig i Fortvivlelsens Afgrund. Ethvert Blik, ethvert Ord af denne ulyksalige Skabning — hendes forvildede Sind, hendes Hentydninger til saadanne Omstændigheder, som hun havde glemt, men som min egen Samvittighed erindrede mig om — alt dette var et Dolkestik for mit Hjerte — Stik, siger jeg? — nei, som med glohede Tænger martrede og pinebød det mit ængstede Bryst — dog, jeg maatte udholde

det, og jeg har udholdt det. — Men nu tilbage til min Forsatning i Fængslet."

„Tanken om at Eder's Søsters Forløsnings-
time ikke var langt borte bidrog næsten meest til
at gjøre min Stilling skrækkelig. Jeg vidste ret
godt, hvor bange hun var for Eder og sin Fader
— hun havde flere, end een gang yttret, at hun
heller vilde døe den skrækkeligste Død, end lade Eder
mærke sin Skjændsel — og dog maatte jeg drage
Omsorg for, at hun intet skulde mangle ved sin
Barselseng. — Jeg vidste ret godt, at denne
Kvinde, den Murdockson, var et affkynligt, neder-
drægtigt Menneske, men jeg troede, at hun endnu
havde nogen Godhed for mig, og at jeg ved Penge
skulde kunne fikkre mig hendes Troeskab. Hun
havde skaffet Wilson en Tiil og mig en Sang; og
lod sig lettelig overtale til at have Omsorg for
Effie ved hendes Medkomst, hvilket hun saameget
destobedre kunde, som hun forstod sig godt paa alt
hvad dertil henhørte. Jeg gav hende de Penge,
min Fader havde sendt mig; og det blev ved et
Brev fra mig paalagt hende at tage Effie i Hu-
set til sig saalænge, og vente paa nærmere Be-
stemmelser, hende angaaende, fra mig, saafremt
det skulde lykkes mig at undvige fra Arresten, —
Jeg havde der fast besluttet, i dette Tilfælde at
forandre mit hidtil førte Levnet; min Beslutning

var at gifte mig med Eders Søster, og derpaa gaae over til Vestindien. Jeg havde endnu nogen Formue tilbage, og jeg stode paa, at jeg nok, paa een eller anden Maade, skulde blive istand til at sørge for mig og min Huustroe."

„Bort Forsøg paa at rømme blev da iværksat, men mislykkedes ganske ved Wilsons Skyld, der ikke vilde lade sig overtale til, ei at krybe ud mellem Binduestrængerne, førend jeg havde prøvet derpaa. Det uforfærdede og høimodige Foretagende, hvorved han opoffrede sig selv, for at befordre min Undvigelse fra Luthnuskirken, og saaledes gjøre hiint Misgreb godt igjen, maa I sikkert have hørt tale om — hele Skotland var fuldt deraf. — Det var en overordentlig og hæderlig Død — Alle Mennesker talte derom — Alle, endogsaa de, der meest fordømte denne heroiske Mands Karakter og Levemaade, holdt Loptaler over hans uegennyttige Benskab. Mange Feil har jeg; men forsagt eller utaknemmelig har jeg aldrig været; jeg besluttede at gjengjelde hans Edelmødighed, og selv Tanken om Eders Søsters Forsætning syffelsatte mig ikke saa meget, som hiin Beslutning. At befrie Wilson ansaae jeg nu for det vigtigste af alt, og jeg tvivlede ingenlunde om, at det jo skulde lykkes mig."

„Dog glemte jeg derfor ingenlunde Effie.

Lovens Blodhundede stovede saa gridst efter mig, at jeg ikke vovede at lade mig see i Nærheden af mine gamle Opholdssteder; men Meg Murdockson kom, efter Aftale, til mig paa et bestemt Sted, og underrettede mig om, at Eders Søster lykkeligen var bleven forloft med et Dreungebarn. Jeg paalagde den gamle Kvinde at berøelige Effie, saa godt hun kunde, og ei lade hende mangle noget, som var mueligt at skaffe tilveie for Penge; hvorpaa jeg igjen begav mig tilbage til de Smuthuller, som Mennesker, der drive samme ulovlige Næringsvei med Smughandel, som Wilson havde drevet, pleie at tage deres Tilflugt til, for at undgaae Rettenes Forsølgelse, og skjule deres uretfærdige Gods. Mænd, der ellers foragte alle, baade guddommelige og menneskelige Love, gjøre dog ofte Fordring paa, og ønske at ansees som Mennesker af Tapperhed og Edelmød. Vi bleve forfikkrede om, at den edinburgske Pøbel, som Wilsons farlige Stilling og udmærkede Aldfærd havde gjort dybt Indtryk paa, vilde være beredvillig til at understøtte et eller andet Forsøg paa at redde hans Liv, om det saa end skulde skee ved Foden af Galgen selv. Saa fortvivlet end dette Foretagende syntes at være, fandt jeg dog snart en heel Deel, der vilde gaae mig tilhaande, saasnart jeg vilde stille mig i Spidsen for Angrebet paa Bagten."

„Jeg tvivler aldeles ikke om, at jeg jo skulde lykkeligen have frelst ham lige under selve Galgen,“ blev han ved med en Tyrighed, der syntes at være en Levning af den levende Deeltagelse, han havde vist ved deslige forvorne Gjerninger — „men blandt andre Forsigtighedsregler havde ogsaa Magistraten en, hvilken, som vi siden fik at vide, den ulykkelige Skurk, Porteous, havde tilraadet, og som gjorde hele min Plan til intet. Den lod nemlig Henrettelsen gaae for sig en halv Time før den bestemte Tid — vi havde, af Frygt for, at man skulde lægge Mærke til os, aftalt, at Ingen maatte vise sig paa Gaden før Henrettelsestimen kom, og saaledes skede det, at alt var forbi, før vi kunde iværksætte vort Forsøg paa at befrie ham. Imidlertid begyndte vi dog derpaa, og jeg besteg Skaffottet, hvor jeg med egen Haand skar Hæbet over. Det var forfærdeligt! — Den gjæve, højhjertede, ædelmodige Forbryder var ikke mere. — Hævn var alt, hvad der nu var tilbage for os — en Hævn, som jeg ansaae det saameget mere for at være min Pligt at udøve, fordi Wilson havde opoffret sin egen Frihed og sit eget Liv, blot for at frelse mit.“

„O, Herre,“ sagde Johanne, „randt da aldrig Skriftens Ord Eder i Tankerne: „Hævnen er min, og jeg vil tage den?“

„Erfriken? — Jeg har i fem Aar ikke haft en Bibel i min Haand,” svarede Staunton hende.

„Vee mig for Eder, Herre!” udbrød Johanne — „og ovenikjøbet J, som er Son af en Geistlig!”

„Det er naturligt at J tænker saa — men afbryd mig nu ikke, og lad mig fortælle Eder Slutningen paa min affkyelige Levnetshistorie. Den gruesomme Porteous, der havde ladet fyre paa Folket længe efter at han havde det nødigt, blev nu Gjenstand for Pobelens Had, fordi han havde misbrugt sin Embedsmyndighed, og for mit, fordi han havde udført sin Pligt alt for godt. Vi — det vil sige jeg og endeel andre uforsvarede Benner af Wilson, besluttede at hævne os paa ham — men her var Forsigtighed nødvendig. Jeg frygtede for at være bleven bemærket af en af Stettens Betjente, og lovede mig derfor ikke indenfor Edinburgs Volde, men vedblev at snige mig hemmelig omkring i Naboelauget af Byen. Endelig lovede jeg, med Livsfare, at begive mig hen til det Sted, hvor jeg ventede at skulle finde min tilkommende Hustru og min Søn — men begge vare forsvundne. Den affkyelige Murdockson fortalte mig, at aldrig saasnart havde Effie faaet Nys om, at mit Forsøg paa at frelse Wilson var mislykket, og at man med Jær satte efter mig, før hun faldt

i et heftigt Feberraserie; en Dag maatte den Gamle forlade hende, da hun havde nødvendige Forretninger at tage vare, og denne Leilighed havde Effe benyttet til at begive sig hemmelig bort, og hun havde siden den Tid ikke set hende mere. Jeg overvældede hende med Vebreidelser, som hun hørte paa med den meest oprørende og snedige No= lighed — thi det er et Træk i hendes Karakter, at hun ved visse Leiligheder aldrig lader sig bringe i Hestighed, saa opfarende og ilfsindet hun ellers pleier at være. Jeg truede hende med Retsfærdig= hedens Arm; men hun svarede mig, at jeg havde mere Grund til at frygte denne, end hun. Jeg følte at hun havde Ret, og taug. — Jeg truede hende med min Hævn; men hun svarede mig paa samme Maade, at, med Hensyn til lidte Fornær= melser, havde jeg gyldigere Marsag til at være bange for hendes Hævngjerrighed, end hun for min. Hun havde atter Ret, og jeg maatte atter tie. For= bittret ilte jeg bort, og fik en af mine Bekjendte til at gjøre Forespørgsel efter Eders Søster i Eg= nen omkring St Leonard; men før han kunde med= dele mig nogen Underretning desangaaende, nødte truende Eftersættelse mig til at bortfjerne mig fra Hovedstaden og skjule mig paa et mere affideslig= gende Sted. En trofast, forsigtig Udsending bragte mig endelig Efterretningen om Porteouses Fordom=

melse, og Anklagen mod Eders Søster, der nu var bleven sat i Arrest -- tvende Efterretninger, hvoraf den ene smertede mig dybt, medens den anden glædede mit Hjerte.

Jeg vendte tilbage igjen til Edinburgh, overvældede atter Meg Murdock, on med Bebreidelser for hendes troløse Udsærd mod den ulykkelige Effie og hendes Barn, skjøndt jeg dengang ikke kunde begribe, hvad Grund hun kunde have haft til at handle saaledes, uden det skulde være for at bemægtige sig alle de Penge, jeg havde betroet hende, til at besfride Effies Pleie med. Eders Fortælling giver mig nu et andet Lys i Sagen, og gjør det klart, at en anden, mægtig Bevæggrund, saa utroeligt det end synes, har været Driveskæderen til hendes Handlemaade — nemlig en ondskabss fuld Begjærlighed efter at hævne sig paa det Menneske, der havde forført hendes Datter, og paa een gang skilt denne baade ved hendes Samling og hendes gode Navn og Rygte. — Gode Gud! hvor inderlig ønsker jeg ikke, at hun, istedet for at vælge denne Maade at hevne sig paa, havde overgivet mig til Lovens Straf!”

„Men hvilken videre Underretning gav denne ugudelige Kvinde Eder da om Effie og hendes Barn?” spurgte Johanne, der midt under denne lange og rystende Fortælling, havde Tæthed og

findig Eftertanke nok til at fæste sit Blik paa saadanne Omstændigheder, som kunde tjene til Oplysning om hendes Søsters uhyggelige Tildragelser.

„Hun vilde ingen anden give, end den, jeg engang havde faaet af hende,“ svarede Staunton — „hun foregav, at Effie, en maanedag Nat, var flygtet bort fra hendes Huus med sit Barn paa Armen — at hun ikke havde seet nogen af den siden — at det jo nok kunde hende sig, at Pigen havde kastet Barnet i Søen; hende syntes dette ikke at være saa urimeligt.“

„Og hvorledes er I da kommen til sikker Kundskab om, at denne frygtelige Formodning ikke var grundet?“ spurgte Johanne Kjelvende.

„Jeg talte ved denne Leilighed med hendes Datter, og fik af hende udloftet, at Barnet var bleven borttaget eller myrdet, medens Moderen laae i Fieberraseriet — nærmere Visshed om det spæde Barns Skæbne kunde jeg ikke uddrage af hendes forvirrede Meddelelser; men den gamle Murdocksons djævelske Karakter lader mig formode det værste.“

„Ja,“ svarede Johanne, „denne sørgelige Formodning bekræftes ogsaa ved min stakkels Søsters Forklaring angaaende denne Sag — men bliv ved i Eders Fortælling, Herre.“

Sængslet i Edinburgh III.

„Alt Effie,“ sagde Staunton videre, „aldrig, med sit Vidende, og ved den fulde Brug af sin Fornuft, var istand til at begaae en saadan Gjerning, var noget jeg godt vidste — men hvad skulde jeg kunne gøre for at bevise hendes Ukyldighed — Gudet — og derfor vare nu alle mine Tanker henvendte paa at befordre hendes Undvigelse. Jeg saa mig i den frygtelige Nødvendighed at skjule mit Had til Murdockson; mit Liv laae i denne afskyelige Qvindes Hænder — dette brød jeg mig ikke meget om for min egen Skyld; men af mit Liv afgang Ederes Søsters Frelse. Jeg gav gode Ord; jeg lod som om jeg satte Liid til hende; og jeg kan ikke nægte, at hun i alt, hvad der angik min egen Person, viste en overordentlig Trostkaab og Hengivenhed. I Forstningen kunde jeg ikke blive enig med mig selv om, hvilke Forholdsregler jeg skulde tage, for at befrie Ederes Søster; men da Nøgtet om Porteouses Benaadning havde opvaakt en almindelig Forbittrelse blandt Edinburghs Borgere, kom jeg paa det uvelige Indfald, at bestorme Lughuset, og saaledes paa eensgang baade udfrie Ederes Søster fra Lovens Kloer, og tillige faae den fortjente Straf udøvet paa hiin Forbryder, der havde martret og plint den ulyksalige Wilson i hans Dødstime, med saadan Gruesomhed, som om det havde været en vild Indianer, der var

bleven taget tilfange af en fiendtlig Horde. Jeg gik om iblandt de forsamlede Tilskuere, medens deres Forbittrelse var paa det heftigste; og dette gjorde, foruden mig, ogsaa flere af Wilsons hengivne Venner, der med mig havde haabet at skulle komme til at fryde vort Nie med Porteouses Hensrettelse. Alt blev ordnet, og man valgte mig til Anfører. Jeg følte ikke — ja, jeg føler end i denne Time intet Samvittighedsnag over den besluttede Daad, der siden blev iværksat."

"O, Gud tilgive Eder, Herre" udbrød Johanne, der gysede ved at høre disse uchristelige Utringer — "og bringe Eder paa bedre Tanker!"

"Almen," svarede Staunton, "saafremt mine Forestillinger ikke ere rigtige. Men, saa villig jeg end var, til at gaae Fare og Død imøde, kan jeg dog ikke nægte, at jeg ønskede de vilde have valgt en anden Anfører, end mig; thi jeg indsaar lettelig, at det vigtige Arbejde, der paalaae mig denne farefulde Nat, vilde sætte mig ud af Stand til at komme Effie saaledes til Hjælp, som jeg ellers havde kunne. Smidlertid overdrog jeg et Menneske, jeg kunde stole paa, den Forretning, at faae hende bragt hen til et Sted, hvor hun kunde være i Sikkerhed, saasnart Skaren havde forladt Luthuset med sit Bytte. Men den ulykkelige Pige

var ikke at overtale til at forlade Fængslet; hverken mine egne Bønner, hvormed jeg i Forvirringens Dieblig bestormede hende, vare istand til at formaae hende dertil, og heller ikke min Kammerads indstændige Begjæring, længe efter at Væbelshoben var dragen bort. Ingen af alle de Bevæggrunde, han anførte for hende, kunde udrette noget, og hans egen Sikkerhed nødte ham nu til at forlade hende — saaledes har han fortalt mig det, men maaskee har han ikke vedblevet saa standhaftigen at drive paa hende, som jeg selv vilde have gjort."

"Effie handlede rigtigt i at blive," sagde Johanne, "jeg elsker hende endnu høiere, fordi hun handlede saa."

"Hvor kan I dog tale saaledes?" udbrød Staunton.

"J vil ikke kunne fatte mine Grunde, om jeg end udsiklede dem for Eder," svarede Johanne med Roelighed — "de, som tørste efter deres Fienders Blod, finde intet Behag i at øse af Livets Bæld."

"Udengang," vedblev Staunton, "saae jeg mig saaledes bedragen i mit Haab. Nu gjorde jeg Forsøg paa at udfrie hende af Retfærdighedens Hænder ved Eders Hjælp — hvor, og paa hvilken Maade jeg søgte at iværksætte dette, har I sikkert ikke glemt endnu. Jeg kan ikke dadle Eder for

Eder's Bægring, den var, det tilstaaer jeg, bygget paa Grundsætninger, og havde ikke sin Grund i Ligegyldighed for Eder's Søsters Skjebne. Hvad mig angaaer, saa forestil Eder, at jeg var et halvvanvittigt Menneske — jeg vidste ikke at skjælnes Benstre fra Høre, og alle mine Planer strandede. I denne min Stilling, haardelig ængstet fra alle Kanter, faldt det mig ind, at min Familie muligens kunde, ved sin Indflydelse, udrette noget til Bedste for Effie. Jeg flygtede fra Skotland — jeg kom hid — min sørgelige, uheldsalige Forfatning og Udseende tilveiebragte mig min Faders Tilgivelse, som det falder Forældre saa vanskeligt at nægte selv det meest uværdige Barm. Og her har jeg, ængstet af de martrende Sindssvaler, som maae pine den fordømte Forbryder, ventet paa at faae Udfaldet at høre af Eder's Søsters Proces."

"Og det uden at gjøre noget Forsøg paa at frelse hende?" spurgte Johanne.

"Lige til den sidste Tid har jeg næret det Haab, at hun maatte blive friskjendt; og det er ikke mere, end tvende Dage siden den sørgelige Efterretning kom hid til mig. Min Beslutning var snart fattet. Jeg lod min bedste Hest sadle, med det Forsæt at ile, alt hvad jeg kunde, til London, og der, som Arving af Familien Billingham, formaae Sir Robert Walpole til at indestaae for

Eders Søsters Benaadning, imod at jeg forpligtede mig til at overlevere i hans Hænder den berygtede Georg Robertson, Wilsons Medforbundne, det edinburghske Fængsels Opsprænger, og den noksom bekjendte Anfører for Porteous-Dølbet."

„Men vilde I derved have kunnet redde min Søster?" sagde Johanne i Forbauselse.

„Jeg skulde nok have gjort min Handel saaledes, at den skulde lykkes," sagde Staunton — „Dronninger holde ligesaameget af Hævn, som deres Undersaatter — saa ubetydelig, som I maaskee anseer den for at være, saa er det dog en giftig Act, som smager Alle, fra Fyrsten indtil Bonden — En ringe Landsbyepiges Liv? — Ja, jeg torde fordre den bedste Edelsteen i Kronen, for at lægge for Hendes Majestæts Fodder Dphavsmanden til saa frækt et Oprør, og være sikker paa at finde naadig Bønhørelse. Alle mine andre Planer vare mislykkede — denne kunde umuelig slaae mig feil — Himlen er retfærdig; den vilde ikke unde mig den Hæder, paa saa ærefuld en Maade at oprette den Fornærmelse, jeg havde tilføiet Eders Søster. Da jeg havde redet omtrent ti Mile, styrtede min Hest under mig paa den jævne Wei, som om den var bleven truffen af en Kanonkugle, skjøndt den ellers var det bedste og sikreste Dyr i den hele

Landsbye. Faldet var haardt, og jeg blev bragt tilbage hid i denne Forfatning, I nu seer mig i."

Neppe havde den unge Staunton ophørt med sin Fortælling, førend Tjeneren aabnede Døren, og paa en Maade, som snarere syntes at skulle tjene til et advarende Binf, end blot til at bebude Ens Ankomst, lod dem vide, at Hans Høiærværdighed kom gaaende over Gangen, for at komme derind til dem.

"For Gud i Himlens Skyld," raabte Staunton, "skjul Jer i dette Klædekammer, Johanne!"

"Nei, Herre," svarede denne; "jeg er ikke kommen her i nogen ond Hensigt, og kan derfor ikke nedværdige mig til at krybe i Skjul for Herren i Huset."

"Men, for Himlens Skyld," gjentog Georg Staunton; "saa betænk dog —"

Før han fik udtalt, traadte hans Fader ind i Værelset.

Niende Kapitel.

„Vil nu da Trøst, Udforsning, Lov og Ære
Til Dydens Vel vildfaren Ungling lede?“

Erabbe.

Johanne reiste sig, og hilste den gamle Staunton med roelig Ærbødighed, da han var traadt ind i Bærelset, hvor han ikke forbausedes lidet, ved at finde sin Søn i saadant Selskab.

„Jeg seer nok, at jeg haver taget feil i Hen-
seende til Eder,“ sagde han til Johanne, „og at
jeg burde have overladt det til dette unge Menneſte
at anfille Forhør over Eder, og fælde Dommen
over Eders urigtige Handlemåader; thi, som det
lader til, er det nok et gammelt Bekjendtskab, I
fornyere her.“

„Det var uden mit Vidende og Pusse, at jeg
kom ind i dette Bærelse,“ svarede Johanne —
Tjeneren kom og sagde mig, at hans Herre ønskede
at tale med mig.“

„Nu, det vil jeg komme til at undgjælde,“
mumlede Thomas ved sig selv — „Ganden veed,
hvorfor hun netop skulde falde paa at fortælle
Sandheden, naar hun ligesaagodt kunde have sagt
hvad andet det skulde være?“

„Georg,“ sagde den ældre Staunton, „om I end ikke nu har ligesaa liden Agtelse for Eder selv, som I før har havt, saa burde I dog i det ringeste have forskaaet Eders Fader, og Eders Faders Huus for et saa yderst ubehageligt Optrin, som dette.“

„Ved mit Liv — ved min Sjæl, Herre!“ — sagde Georg, i det han reiste sig op med Fødderne udenfor Sengenanten.

„Eders Liv?“ afbrød hans Fader ham med sørgmødigt, men strængt Alvor — „hvilket Slags Liv har det været? — Eders Sjæl! af! naar har I vel tænkt paa dens sande Vel? — Sorg først for at forbedre dem begge, førend I ved dem vil bekræfte Eders Udsagn.“

„Paa min Ære — I gjør mig Uret,“ svarede Georg Staunton; „jeg har gjort mig skyldig i alle de Laster, I kan forekaste mig; men den Brøde, I nu vil paabyrde mig, har jeg ikke begaaet — nei, ved min Ære, det har jeg ikke, Herre!“

„Eders Ære,“ svarede hans Fader ham, og dreiede sig bort med et Blik fuldt af den dybeste Foragt — Derpaa henvendte han sig til Johanne: „Af Eder, unge Pige, vil jeg hverken vente eller fordrø, at I skal give mig nogen nærmere Forklaring herom; men min Pligt baade som Fader,

og tillige som Geistlig, paalægger mig at bede Eder forlade dette Huus. Saaframt Eders besynderlige Fortælling har været andet, end et Paa- skud, I har brugt, for at skaffe Eder Udgang til denne Mand — og af det Selskab at slutte, i hvilket I kom, maa jeg næsten troe dette — saa vil I, et Par Mile herfra finde en Fredsdommer, for hvem I bedre kan anbringe Eders Klage, end for mig."

„Det skal aldrig skee," sagde Georg Staunton, i det han reiste sig op fra Sengen — „Herre, I er af Naturen god og menneskekjærlig — for min Skyld skal I ikke blive nødt til at være haard og uvenlig mod en Fremmed — Lad den Karl der gaar ud, som staaer og lurar paa vore Drd," lagde han til, og pegede paa Thomas, „lad bringe hid noget Hjortetakspiritus, eller hvad bedre Mid- del I veed mod Alsmagt, saa skal jeg ved saa Drd forklare Eder det Forhold, hvori jeg staaer til dette Gruentimmer. Hun er for adelig og god til, at hun for min Skyld skulde blive udsat for en vanærende Mistanke — jeg har allerede foraarsaget hendes Familie Kummer nok, og jeg veed kun alt for godt, hvad det er at miste sit gode Navn og Rygte."

„Gaae ud," sagde Sogneherren til Tjeneren — og da denne var gaaet, lukkede han forsigtig-

tig Døren i Laas efter ham, og vendte sig nu med et strængt Blik til sin Sen, og spurgte ham, hvilken nye Fortælling om hans Skændigheder, han nu skulde høre?

Den unge Staunton vilde just aabne Munden for at svare; men Johanne, hvis Landsnær-
værelse og Roelighed aldrig forlod hende, naar det gjaldt noget af Bigtighed, forhindrede ham deri — „Herre,“ sagde hun til den gamle Staunton, „J har upaatvivlelig Ret til at forlange af Ederes Sen, at han skal aflægge Eder Regnskab for sin Opførsel; men hvad mig angaaer, saa er jeg kun en Rejsende, der kommer her igjennem, og som aldeles ingen Forpligtelser har mod Eder, eller skylder Eder noget, undtagen det skulde være for det Maaltid Mad, som jeg har nydt her, og som man i mit Fødeland villigen giver enhver, der ønsker det, alt efter Evne og Leilighed — og dette er jeg desuden villig til at erlægge Betaling for, saafremt jeg ikke ved dette Tilbud begaaer nogen Fornærmelse mod Husets Folk — thi jeg veed ikke, hvad Etik og Brug er her tillands.“

„Ja, det er alt sammen godt nok,“ svarede Sogneherren, som blev ikke lidet forbauset over disse Ord, og ikke vidste om han skulde ansee hendes Udfærd, som en Følge af Uforskammenhed, eller af ensfoldig Simpeltid — „ja, det kan alt-

saamen være godt nok, min unge Vige; men lad mig komme til Sagen. Siig mig hvad Marjag I har til at hindre denne unge Mand i at tale, og forbyde ham at meddele sin Fader og nærmeste Fortroelige en Forklaring (siden han selv siger at kunne give denne) over visse Omstændigheder, der i sig selv synes at angaae kun altfor vigtige Ting."

„Angaaende sine egne Anliggender maa han fortælle Eder saameget han finder for godt," svarede Johanne; „men ingen har Ret til at udsprede om min Familie og mine Venner, hvad det end kan være, saafremt det ikke skeer med deres udtryffelige Tilladelse — og da de her ikke selv kan være tilstede, paastaaer jeg i deres Navn, at I ikke bør forelægge Georg Robert — Staunton vil jeg sige, eller hvad det nu er han hedder, noget Spørgsmaal angaaende min Slægt; thi det maa jeg erklære, at han hverken handler som god Christen eller som en honet Mand, dersom han svarer Eder tværtimod mit Ønske."

„Nu — ligst har jeg aldrig i mine Dage hørt Mage til," sagde den ældre Staunton, der med et gennemtrængende Blik betragtede Johanne, som stod med en besæden, men bestemt Mine for ham — derpaa vendte han sig til sin Søn: „hvad har I at sige til dette?"

„At jeg nu føler, jeg har handlet for over-

ilet i at gjøre hiint Løfte," svarede Georg Staunton — „Jeg har sikkert ingen Ret til at give nogen Oplysning betræffende dette unge Fruentimmers Ansiggende, uden hendes udtrykkelige Samtykke."

Den gamle Staunton betragtede velvillig dem begge med synlig Forundring.

„Jeg er bange for," sagde han, i det han vendte sig til Sønnen, „at dette Eders Bekjendtskab er noget vigtigere og mere farligt, end alle de øvrige, saa umoraliske disse end kan være — nu forlanger jeg udtrykkeligen at blive underrettet om denne hemmelighedsfulde Forbindelse!"

„Jeg har allerede cengang sagt," svarede Sønnen temmelig raskt, „at jeg ikke anseer mig berettiget til at gjøre nogen bekjendt med dette Fruentimmers Ansiggende, naar det er mod hendes egen Villie."

„Og jeg har aldeles ingen Hemmelighed at kunne meddele Eder, Herre," sagde Johanne; „min eneste Begjæring er, at I som en Evangeliets Forkynder og en honet Mand, vil tillade mig at komme i Sikkerhed til nærmeste Vertshuus paa Veien til London."

„Jeg skal nok sørge for Eders Sikkerhed," svarede den unge Staunton hurtig — „den Tjeneste har I ikke nodig at bede nogen anden om."

„Og det siger I mig lige i mine Dine?“ udbrød den med Grund høiligen forbittrede Fader.
„Maaskee har I nu i Sinde at sætte Kronen paa Eders Ryggesløshed og Ulydighed, ved at indlade Eder i et vanærende Ægteskab under Eders Stand.
— Men det siger jeg Eder, vogt Eder vel for at gjøre det!“

„For at betage Eder al Frygt for et saadant Tilfælde, saafremt det maaskee er mig, I hermed sigter til,“ sagde Johanne, „saa maa jeg sige Eder, at ikke for al Verdens Herlighed vilde jeg blive Eders Sønns Hustru.“

„Det er noget høist besynderligt alt dette,“ bemærkede den ældre Staunton; „følg med mig ind i næste Værelse, unge Pige.“

„Hør mig først,“ sagde den unge Mand til Johanne, „jeg har kun to Ord at sige Eder — jeg sætter fuldkommen Lid til Eders Klogskab; fortæl min Fader saameget eller saalidet om disse Ting, som I selv finder tjenligt — af mig skal han ikke faae eet Ord mere at vide, end hvad I selv har villet sige ham.“

Hans Fader straffede ham med et Blik fuldt af Uvillie og Foragt, men som snart forvandledes til sorgfuld Medlidenhed, da han saae ham synke tilbage paa Sengen, udmattet ved dette trættende Optrin. Han forlod Værelset, og Johanne fulgte

ham; men i det hun gik ud ad Døren, reiste Georg Staunton sig op og sagde: „Tænk paa mig!“ i den advarende Tone, hvormed Carl den Første sagde disse Ord paa Skaffottet. Sogneherren førte Johanne ind i et lidet Forbærelse, og lukkede Døren i Laas.

„Hør, min Pige,“ sagde han til hende, „Ederes Alsyn og hele Bæsen røber baade Forstand og Oprigtighed, og, hvis jeg ikke tager feil, tillige en moralsk god Karakter — skulde det ikke forholde sig saaledes, saa kan jeg ikke sige andet, end at I har den ubegribeligste Færdighed i at forstille Eder. — Jeg forlanger nu ikke, at I skal røbe mig nogen Hemmelighed imod Ederes Willie, mindst nogen, der angaaer min Søn. Hans Opførsel har, desværre, givet mig formegen Anledning til Sorrig og Bedrøvelse, til at jeg skulde haabe at faae noget Godt at høre om ham — Men, I maae troe mig, er I det Menneske, jeg anseer Eder for at være, saa gjør I bedst i, for Ederes egen Skyld, i at ophæve jo før, jo heller, den Forbindelse, I uheldigviis kan være kommen i med min Søn.

„Jeg troer at jeg forstaar, hvad I mener,“ svarede Johanne; „og siden I taler selv saa reent ud om dette unge Menneske, saa maa jeg sige Eder, at det i Dag først er andengang i mit Liv

jeg taler med ham, og at det, jeg begge disse Gange har hørt af hans egen Mund, har været af den Beskaffenhed, at jeg aldrig meer ønsker at faae lige Ting at høre."

"Det er altsaa virkelig Eders Hensigt, at forlade denne By, og at fortsætte Eders Reise til London?" spurgte Sogneherren.

"Ja, tilvisse, Herre — min Reise gjælder intet mindre, end et Menneskes Liv — og naar jeg blot kunde være forvisset om, at jeg ingen Voldsomhed vilde blive udsat for paa Veien." —

"Jeg har," afbrød Sogneherren hende, "ladet anstille Undersøgelse, angaaende de mistænkelige Personer, I have talt om. De have forladt deres Samlingssted; men da det er rimeligt, at de snige sig omkring her i Naboeilandet, og da I, som I troer, har særdeles Marsag til at befrygte voldsomt Overfald af dem, saa vil jeg medgive Eder til Beskyttelse en paalidelig Mand, der kan bringe Eder sikkert til Stamford, og sørge for at skaffe Eder Plads i en god Postvogn, som gaaer derfra til London."

"En Postvogn er ikke for mig og mine Lige," svarede Johanne, som ikke kjendte noget til Indretningen af de store Postkareter, som den Gang ogsaa kun bleve brugte i de nærmeste Egne omkring Hovedstaden.

Staunton gjorde hende opmærksom paa, at denne Befordringsmaade var baade bekvemmere, billigere og mere sikker, end at ride. Hun yttrede ham sin Taknemmelighed, saa oprigtigt og inderligt, at han ikke kunde andet, end ogsaa tilbyde hende Understøttelse til at fortsætte sin Rejse med, saafremt hun manglede Penge. Hun takkede ham for dette Tilbud, men sagde, at hun havde saamange Penge, som hun behøvede paa Veien; og hun havde virkelig ogsaa holdt meget godt Hums med sin lille Formue. Dette hendes Svar forjog endeel af den Tvivl og Mistanke, som Staunton naturligt nok endnu i sit Hjerte nærede angaaende hendes Karakter og sande Hensigt; saameget kunde han nu i det mindste vide, at skulde det end være hendes Plan at bedrage ham, saa var det dog ikke Penge, hendes List gjaldt. Derpaa spurgte han hende om, til hvilken Kant af Byen hun agtede sig hen.

„Til en meget honet Kjøbmandskenne, min Fætterke, en af mine egne Landsfolk, en Mistress Glaß, som har et Udsalgstæd af alle Sorter Tobak, i Lidselen, etsteds i London.“

Johanne meddeelte ham denne Underretning med megen Beltilsfredshed, da hun ikke formodede andet, end at et saa anseeligt Bekjendtskab skulde sængslet i Edinburgh III.

være hende en Ubefaling i Hr. Stauntons Pine;
— hun blev derfor ikke lidet forbauset, da hait
hertil svarede hende:

„Og dette Fruentimmer er det eneste Menne-
ste, I kjender i Hovedstaden, min stakkels Pige?
og I veed ikke med mere Sikkerhed, hvor i Byen
denne Kone er at finde?“

„Foruden Mistress Glasz, skal jeg ogsaa tale
med Hertugen af Argyle,“ svarede Johanne —
„og dersom Eders Belærværdighed troer det vilde
være rigtigt, saa kunde jeg først gaae derhen, og
faae En af Hans Naades Betjente til at følge
mig hen til min Kusines Bod.“

„Har I da Bekjendtskab med Nogen blandt
Hertugen af Argyles Folk?“ spurgte Sogneherren.

„Nei, Herre,“ svarede Johanne.

„Ja, hun maa være forstyrret i Hovedet,
saavidt jeg kan mærke, ellers var det ikke mueligt
hun saaledes kunde paa Lykke og Fromme gaae til
London,“ tænkte Staunton ved sig selv — „Godt,“
sagde han derpaa til hende: „I har ikke villet til-
lade mig at spørge Eder om Anledningen til denne
Reise, og jeg seer mig altsaa ikke istand til at give
Eder noget godt Raad med paa Veien; men Kree-
konen i det Bertshuus, hvor Vognen holder, kjen-
der jeg; det er et meget anstændigt Fruentimmer,

i hvis Huus jeg ofte tager ind, og til hende vil jeg give Eder en Anbefaling med."

Johanne takkede ham med det høfligste Anse, hun havde lært, og sagde, at hun med et Par Ord fra Hans Belærsværdighed og en Seddel fra Mistress Wickerton, som er Gjæstgiverske i Synstjernen i York, ikke havde nødig at være bange for ei at blive godt modtaget."

"Og nu," blev Staunton ved, "formoder jeg, at I ønsker at komme afsted saasnart, som mueligt?"

"Havde det været et Vertshuus eller andet passende Opholdssted, jeg havde været paa i Dag," svarede Johanne, "vilde jeg ikke fordristet mig til at foretage mig en Rejse paa en hellig Søndag; men da det er en Barmhjertigheds-sag, jeg har begivet mig paa Vandring for, tænker jeg det ikke bliver regnet mig til Synd, at jeg handlede anderledes."

"I kan, om I vil," sagde Sogneherren, "blive denne Aften og Natten over hos Mistress Dalton; men jeg beder Eder indstændig om ikke at indlade Eder i nogen videre Samtale med min Søn; thi af hvad Beskaffenhed Eders Sag end er, saa maa I ikke ansee ham for skikket til at give et ungt Menneske, som I, nogen Veiledning."

„Deri har I fuldkommen Ret, Herre,” svarede Johanne; „det var ikke med min Willie og mit Vidende, at jeg dennegang kom til at tale med ham; og — jeg vil ikke ønske den unge Herre andet, end hvad godt er — men jeg ønsker aldrig at faae ham oftere at see.”

„I seer mig ud til at være et stille og tænksomt Fruentimmer,” sagde Staunton videre — „har I lyst dertil, maa I gjerne være tilstede ved vor huuslige Aftenandagt.”

„Jeg takker Eder hjerteligen,” svarede Johanne; men jeg tvivler meget paa, at jeg vil kunne finde mig opbygget derved.”

„Hvorledes!” sagde den Geistlige — „saa ung, og dog allerede saa ulykkelig, at være Tvivl angaaende Religionen?”

„Nei, det forbyde Gud!” svarede Johanne, „det er ikke Grunden dertil; men jeg er opdragen i den forfulgte, presbyterianske Kirkes Lærdomme i Skotland, og jeg tør derfor ikke ansee det for lovligt og rigtigt af mig, at være overværende ved Eders Gudstjeneste, mod hvis Skikke saamangen En af vor Kirkes Herlige, og især min egen ærværdige Fader selv, har talt med Iver og Kraft.”

„Nu, vel da, min gode Pige,” svarede Staunton med et godmodigt Smil; „det skal være langt fra mig, at tvinge Eder til noget, der strider mod

Ederes Samvittighed; men det burde I dog betænke, at den samme guddommelige Naade, der oplader sit rige Væld for Skotland, ogsaa lader det strømme gennem andre Riger. Da den er ligesaa nødvendig for vor aandelige Natur, som Vandet for den legemlige, saa findes dens Kilde oversalt i alle christelige Lande, og synes den end at vise sig paa forskjellige Maader, saa viser den dog paa alle Steder samme velgjørende Virkning, ved at lede os til det Gode."

"Ja, det kan være," svarede Johanne, "men fjendt Vandet, hvoraf vi drikke, er det samme, saa er dog ikke Betsignelsen, som hviler deraf, eens for alle. Det vilde ikke været til nogen Nytte for Naaman, den spedalske Syrier, om han havde badet sig i Pharpho og Albana, Damascuses Strømme, da Jordans Flod var den eneste, der havde Kraft til at borttage Sygdommen."

"Nu — vi vil ikke her indlade os i den store Tvist angaaende Fortrinet af vore Nationalkirker — Vi maae bestræbe os for overbevisende Eder om, at saamange Bilsfarelser, der maaes finde hos os, saa kjende vi dog den christelige Kjærlighed, og søge at udøve den mod vore Brødre."

"Han besøgte derpaa, at Mistress Dalton skulde komme ind, og overgav Johanne til hendes Varetægt, med Ummodning om at være venstabe-

lig mod hende, og med den Forsikkring, at hun om Morgenens tidlig skulde finde Hest og ledsager færdige, der kunde føre hende i Sikkerhed til Stamford. Han tog derpaa med Alvor og Værdighed, men dog venlig og godmodig Afsked med hende, og ønskede hende, at hendes Glejse maatte faae et lykkeligt Udfald, da han, efter de rosbærdige Grundsætninger at slutte, som hun i sin Samtale med ham havde lagt for Dagen, ikke kunde trovle paa, at Hensigten, hun havde dermed, maatte være god og rigtig.

Husholdersken førte nu Johanne tilbage med sig til sit eget Bærelse. Dog blev hun om Aftenen ikke frie for end mere at ængstes og plages af den unge Staunton. Den snue Thomas vidste at faae stukket hende et Papiir i Haanden, paa hvilket hun fandt hans unge Herres Opfordring, eller rettere sagt, Befaling til hende, at komme strax til ham, med det Tillæg, at han nu havde sørget for, at ingen skulde komme og afbryde dem.

„Selig Ederes unge Herre,“ sagde Johanne høit, (uden at agte paa alle de Vink og Tegn, Thomas gav hende, for at faae hende til at begribe, at Misses Dalton ikke maatte indvies i Hemmeligheden) — „säg ham, at jeg har lovet hans agtværdige Fader, at jeg ikke vil see ham oftere.“

„Thomas,“ sagde Misses Dalton, „mig sk=

nes, at I burde være for ærlig en Tjener, med Hensyn paa den Kjøle I bær og det Huus I er i, til at give Eder af med at være Mellembud mellem Eders unge Herre, og Fruentimmer, som kan komme til at opholde sig her."

"Ja, hvad det sig angaaer," svarede Thomas, "saa har jeg ladet mig fæste som Tjener, til at udrette de Erinder, man betroer mig, og ikke til at anstille mine Betragtninger derover; og det vilde ikke være passende for mig og mine Lige, at sige Nei til den unge Herres Befalinger, om han saa skulde have været en Emule vidtløftig, eller hvad man nu vil kalde det — Var det end galt meent, saa er der jo dog intet galt skeet, som I selv hører."

"Ja, ja," sagde Mistress Dalton — "men det siger jeg Jer, Thomas Ditton, og agt paa mit Ord, dersom jeg eengang til træffer Eder paa den Wei, saa skal jeg faae Hans Høiarværdighed til at vise Jer Winterveien."

Beskjæmmet og forbløffet gik Thomas ud; og Johanne tilbragte nu den øvrige Deel af Aftenen med Mistress Dalton, uden at der forefaldt noget af Betydning.

En god Seng og en roelig Søvn styrkede og vederkvægede Johanne efter den forrige Dags Færter og Gjenvordigheder; og hun var saa træt, at

Klokken var sex om Morgenen førend hun kom op, da Mistress Dalton maatte vække hende, for at lade hende vide, at Hest og Ledsager nu stode færdige og ventede paa hende. Hun stod strax op, forreittede sin Morgenandagt, og var nu efter faa Diebliffes Forløb færdig til at forsette sin afbrudte Reise. Huusholderken havde med moderlig Omhyggelighed ladet en Frokost tillave meget tidligt; og da Johanne havde nydt denne Forfriskning, satte hun sig op paa en Fruentimmerssaddel bag ved en stærk Lincolnshirerbonde, der desuden var bevæbnet med Pistoler, for at kunne beskytte hende mod ethvert uueligt Overfald.

En Millsvei eller to rede de taase hen ad Markveien, der gjennem Led og mellem Gjærder førte dem ud paa den store Landevei, ikke ret langt fra Grantham. Endelig brød Føreren Tausheden, og spurgte om hendes Navn var Johanne Deans. Demmelig forundret svarede hun ja hertil. „Gaa har jeg her en Emule Brev, der er til Jer,“ sagde Manden, og rakte hende det bag over sin venstre Skulder. — „Det er fra den unge Herre, saavidt jeg veed; ingen Mand, der hører til Wiltshire, gjør sig Betænkkeligheder ved at tjene ham, enten af Hengivenhed eller af Frygt; thi de maae sige hvad de vil, saa bliver han dog vor Herremand engang i Tiden.“

Johanne brød Brevet, hvis Udskrift lod til hende; og læste deri følgende:

„J værger Eder ved at komme til mig. Formentlig er det min Karakter, der støder Eder tilbage fra mig; men siden jeg troeligen har skildret mig selv saaledes, som jeg er, saa burde min Alabenhjertighed tjene mig til Anbefaling hos Eder — en Hykler er jeg i det mindste ei. Det være nu som det vil, nok, J vil ikke see mig, og denne Eders Bægning kan maaskee være naturlig — men er den ogsaa klog? Jeg har yttret Eder min angstelige Betsymring for at redde Eders Søster ud af hendes sorgelige Stilling, om det end skal koste min egen Ære — min Families Ære — mit eget Liv; og J har anseet mig for uværdig til at opoffre, hvad jeg endnu har tilbage af Ære, Rygte og Liv for hendes Skyld. Velan da, lad end den, der gjorde dette Tilbud, blive agtet for ringe, Offeret skal dog endnu stedse være at finde; og maaskee har Himmelenes Retfærdighed besluttet, at jeg en gang skal nyde den Ære, at synes frivilligen at have bragt dette Offer. J har forkastet al Veiledning fra min Side, og maa nu derfor tage det Hele paa Eder selv. Gaae da altsaa til Hertugen af Argyle, og skulde alle andre Overtalelsesmidler faae feil, saa fortæl ham, at det staaer i Eders Magt at udlevere til velfortjent Afstraffelse den

meest virksomme Deeltager i Oplobet mod Porteous. Skulde han end have været døv mod alt andet, hvad I kunde have sagt ham, dette vil han sikkert høre med Opmærksomhed paa. Foreskriv ham hvilke Betingelser, I selv finder for godt, thi det vil ganske staae i Eders Magt. I veed hvor jeg er at finde; og jeg forsikrer Jer, at jeg ikke skal snige mig bort i Mørket, som jeg gjorde ved Muschats Steendynge; det vil ikke falde mig ind at gaae bort fra det Hus, hvor jeg er født; som Haren skal jeg lade mig sønderlide i Leiet, hvorfra jeg foer forfærdet op. Endnu eengang gjen tager jeg det — foreskriv hvilke Betingelser I vil. Jeg behøver ikke at bede Eder fordre Eders Søsters Liv og Frihed, det følger af sig selv — men foreskriv ham saadanne Vilkaar, som kan være Eder selv til Fordeel og Nytte — forlang Belønning og Penge — Embede og Indkomster for Butler — forlang hvad I ønske, thi I vil sikkert faae det — og alt det, blot for at overlevere i Bøddelens Hænder et Menneske, der høiligen fortjener denne Skjebne — et Menneske, der vel ikke tæller mange Aar, men er gammel i Synd og Forbrydelser, og som efter et uroeligt Livs Storme længe efter at finde Ro og Hvile i Graven."

Dette høistbesynderlige Brev var undertegnet: G. G.

Johanne gjennemlæste det med megen Opmærksomhed flere Gange, hvilket hun saameget bedre kunde gjøre, som Hesten traskede langsomt afsted mellem to tætstaaende Tjørnehækker. Da hun var færdig dermed, rev hun strax Brevet i saamange smaae Stykker, som mueligt, og led disse, et Par ad Gangen, bortføres af Vinden, for at et Brev, der indeholdt saa farlig en Hemmelighed, ei skulde falde i noget andet Menneskes Hænder.

Derpaa syffelsatte hun sine Tanker med at anstille den sørgelige Betragtning over hvorvidt hun var berettiget til, saafremt Nøden skulde byde hende anvende dette sidste Middel, at redde sin Søsters Liv ved at opoffre et andet Menneskes, som vel havde gjort sig skyldig i Forbrydelser mod Staten, men aldrig tilføiet hende nogen Fornærmelse. Paa den ene Side syntes det rigtig nok, som om hun ved at aabenbare Stauntons Forbrydelser for Øvrigheden, blot udevede fortjent Gjengjeldelse mod ham, og ingen Uretfærdighed begik; thi det var ham, der havde været Årsag til hendes Søsters Feiltrin og Ulykke. Men Johanne, der var opdragen i strængt moralske Grundfætninger og Begreber, fandt det ikke allene sin Pligt, at betragte en Handling i og for sig selv, men ogsaa først at undersøge, hvorvidt den, med Hensyn til den Person, der udevede den, kunde

ansees som retfærdig og billig, førend hun troede sig berettiget til at skride til den. Hvad Met havde vel hun til at anstille, saa at sige, en saadan Tuskhandel med Stauntons og Effies Liv, og til at opoffre den ene, for at betrygge den andens Tilværelse? Hans Forbrydelse — den Forbrydelse nemlig, for hvilken Lovene skulde straffe ham — var vel en Misgjerning, begaaet mod Staten, men ikke mod hende.

Vel følte hun i sit Hjerte Afsky for hvilken som helst voldsom Handling, men hun troede dog ikke at han, som Deeltager i Sammenrottelsen med Porteous, havde gjort sig skyldig i noget almindeligt Mord, hvis Ophavsmand enhver, ifølge Statens Love, er forpligtet til at angive for Øvrigheden. Siin Voldsgjerning var forbunden med saamange særdeles Omstændigheder, at Johanne, ligesom andre i hendes Stand og Stilling, vel ikke kunde paa nogen Maade erkjende den for lov-
mæssig, men dog følte sig forpligtet til at dømme mindre strengt derom. Den ængstelige Iver, hvormed Øvrigheden havde søgt at komme paa Spoer efter nogle af Ophavsmændene, havde blot tjent til at forøge end mere den Forbittrelse, hvormed siin Handling var bleven udøvet; thi saa ulov-
mæssig og voldsom den end var, var den dog i Almindelighed bleven anseet som et Forsøg paa

igjen at haandthæve den ferrige Uafhængighed. De strænge Forholdsregler, man havde brugt; eller foreslaaet at betjene sig af mod Edinburgh Dye, denne Skotlands ældgamle Hovedstad — det over al Maade uformuftige og ulovlige Paafund, at tvinge de Geistlige til fra Prædikestolen at bekjendtgjøre den Belønning, som blev udsat for dem, der vilde angive Ophavsmandene til hiin Mordgjerning, havde hos Folket i Almindelighed frembragt netop den modsatte Virkning af hvad man derved havde tilsigtet; og Johannes Samvittighed sagde hende, at hvorsonhelst hun end kom til at angive noget angaaende hiin Begivenhed, og i hvilkenhelst Hensigt det end skede, saa vilde denne hendes Handling sikkert blive anseet som et forræderisk Angreb mod Skotlands Uafhængighed. De skotske Presbyterianeres Fanatisme har altid været forenet med Hælelse for Nationens Værdighed, og Johanne skjælv ved Tanken om, at hendes Navn skulde blive Efterverdenen overleveret med Tilægget: „den falske Monteath;“ thi et Par Mennesker, der havde paa en troløs Maade sveget deres Fædrelands Nationalsag, ere virkelig blevne fordømte til evig at ihukommes og nævnes med Forbandelse og Banære blandt de lavere Stænder. Alligevel var det en saare tung og sorgelig Tanke for den kjærlige Søster, at udsætte Effie for den Fare, at

miste Livet, naar hun ved eet eneste Ord kunde frelse hende.

„Herren styrke og veilede mig,“ sagde Johanne; „thi det synes at være hans Villie at paa- lægge mig Byrder, der langt overgaae min Evne.“

Medens hun sysselsatte sin Sjæl med deslige Betragtninger, begyndte hendes ledsager at blive kjed af denne langvarige Taushed, og gav at for- staae, at han nok havde Lyst til at indlade sig i Samtale med hende. Han lod til at være en brav Bøndermand, med et godt Hjerte, men havde ikke mere Klogskab eller Delicateffe end de fleste Men- nesker af hans Stand, og gjorde uden videre Om- stændighed den willinghamiske Familie til Gjen- stand for sin Underholdning. Af denne Mand fik Johanne saaledes Oplysning om adskillige Omstæn- digheder, som ikke før havde været hende bekjendte, og som vi, til Læserens Underretning, i Korthed vil gjentage her.

Georg Stauntons Fader havde egentlig først været Officeer, og havde gjort Tjeneste i Vestin- dien, hvor han blev gift med et Fruentimmer, der havde arvet en riig Plantageeier der. Med denne Kone havde han kun eet Barn, Georg Staun- ton, den ulykkelige Mand, hvis Navn er forekom- met saa ofte i denne Fortælling. I sine første Ungdomsaar blev han forkjælet af den taabelige

Moder, og levede blandt Neger-slaver, der ibrigen bestræbte sig for at opfylde ethvert af hans nok saa urimelige Forlangender. Hans Fader var en fornuftig og agtværdig Mand; men Tjenesteforretninger gave ham særdeles meget at bestille, saasom han var den eneste blandt alle Officererne ved hans Regiment, der beholdt nogenlunde sin Helbred. Desforuden var Mistress Staunton baade smuk og egensindig, og hendes Helbred ikke meget stærkt, saa at det var vanskeligt for en Mand, der elskede hende, og desuden var af en blid og roelig Karakter, at tvinge hende med det Lunde til at holde Maade med at forkjæle sit eneste Barn. Virkelig bidrog ogsaa alt, hvad Staunton foretog sig, for at hindre de skadelige Følger af sin Kones Dydragelsesmaade, kun til at gjøre denne endnu farligere for Drengen; thi blev der i Faderens Nærværelse vist nogen Strengthed mod ham, saa kunde han være vis paa at han fik fuldkommen Erstatning for denne Tvang ved den meest tøileløse Frihed, naar Faderen var fraværende. Georg Staunton blev saaledes, lige fra sin tidligste Ungdom af, vant til at betragte Faderen, som en barsk Dommer, hvis Strengthed han længtes efter at unddrage sig saa snart, og saa ganske, som det var ham mueligt.

Da han var ti Aar gammel, og Cæden til

alt det Ufrødt, der siden skød saa frodigen frem, allerede var nedlagt i hans Sjæl, døde hans Moder, og, dybtbedrøvet, vendte hans Fader tilbage til England. For at gjøre Maalet fuldt af sin Uforsigtighed og uforsvarlige Eftergivenhed, havde hun gjort den Bestemmelse, at en betydelig Deel af hendes Formue skulde udsættes til hendes Sønns egen frie Brug og Anvendelse; en Indretning, som havde den Folge, at Georg Staunton ikke havde været ret længe i England, førend han lærte at kjende sin uafhængige Stilling, og tillige at misbruge den. Hans Fader søgte at oprette, hvad der var bleven forsvundet i hans Opdragelse ved at sætte ham i et godt indrettet Gymnasium; men naaget han robede temmelig gode Evner, begyndte dog allerede der hans tøileløse Udfærd at gjøre hans Lærere kjede af ham. Unge Mennesker, der have betydelig Formue at vente, finde letteligen Anledning til at skaffe sig Penge nok; dette var ogsaa Tilfældet med ham, og allerede i sine Drengenaar tog han nu Deel i de Fornøielser og Udskielser, som ellers ere den Ældre egne — Følgen heraf blev, at hans Fader modtog ham igjen som en Dreng, der var saa fordærvet, at hans flette Exempel kunde forføre mange med ham.

Den ældre Staunton, der, efter sin Kones Død, var henfalden til Melankolie, som hans Søn

Opførsel sikkerlig ikke skulde være istand til at fordrive, havde valgt den geistlige Stand, og var af sin Broder Sir William Staunton indsat til Sogneprester i Billingham. Indkomsterne af Kaldet vare for ham af Bigtighed, thi han beholdt kun en liden Deel af den betydelige Formue hans afdøde Kone havde været i Besiddelse af, og som en yngre Broder eiede han næsten intet selv.

Han tog sin Søn hjem, og lod ham boe hos sig i Sogneresidenten, men det varede ikke ret længe, før han opdagede at dennes slette Opførsel gjorde ham det utaaleligt at leve under Tag med ham. Og da de unge Mennesker af hans egen Stand ikke vilde taale Creolens overmodige Pengestoltthed, forlevedes han til at søge Selskab med gemene Mennesker, hvis Omgang er saa fordærvelig for den Unga. Hans Fader sendte ham udenlands, men han kom tilbage end mere vild og udsvævende, end han før havde været. Dog kan det ikke nægtes, at det ulykkelige unge Menneske ogsaa besad adskillige Egenskaber, der fortjene at roses. Han havde en opvakt Forstand, godt Lune, uegennyttig Edelmødighed, og et Bæsen, der var anbefalende for ham, saalænge han var nødt til at holde sig i Tømme. Men alt dette var ham til ingen sand Fordeel. Han var kommen saaledes i Sængslet i Edinburgh III.

Vane med at indgaae Væddemaal, med Spil, Svier, og hvilkesomhelst andre slemme Vaner og Udskielser, man kan tænke sig, at han, før sit eet og tyvende Aar, havde tilsat hele sin Moders Formue og ovenikjøbet sad i Gjeld op til Ørene. Vi slutte Fortællingen om hans Ungdoms Liv og Levnet med følgende Ord, som vor brittiske Juvenal betjener sig af, for at beskrive os en lignende Karakter:

„Halsstarrig, fulgte han kun eget Stivsind;
Ham Daddel var ubillig, Sandhed haard.
Da nu hans Sygdoms svære Krisis kom,
Han først vanæred', siden afsvær Hjemmet;
Og da han valgte tøileløst at leve,
Besmykked' han med Friheds Navn sin Skændsel.“

„Og alligevel er det stor Synd for Georg Staunton,“ saaledes endte den brave Landmand Beretningen om den unge Herres Liv — „thi han er et godgjørende Menneske, som ikke lader en fattig Karl gaae uhjulpen bort, saasnart han har noget at give af.“

Saaledes gjælder hiin edle Godgjørenhed, hvoraf Giveren selv dog har den meste Fordeel, hos Mennesker af den lavere Klasse i Almindelighed som en tilstrækkelig Undskyldning for mangehaande Feil og Forseelser.

Vor Heltinde blev af sin snaksomme Fører bragt i Sikkerhed til Stamford, hvor hun fik sig

en Plads i en Postvogn, som, uagtet den blev kaldet let og snar og havde sex Heste for, dog ikke naaede London, før anden Dags Eftermiddag.

Den ældre Hr. Stauntons Anbefaling skaffede Johanne en høflig Modtagelse i Bertshuset, hvor Vognen holdt, og ledsaget af Misses Wickertons Correspondent fik hun sin Veninde og Frænde Madame Glas opspurgt, og blev af hende behandlet med forekommende Godhed.

Tiende Kapitel.

„Mit Navn er Argyle; det snarligt synes vel,
At leve ved et Hof, og dog ei skifte Sind.“

Ballade.

Saa Navne omtales i denne Periode af Skotlands Historie med saamegen Ugtelse og Ærbødighed, som John, Hertug af Argyle og Greenwich. Hans Talenter som Statsmand og Kriger vare almindelig erkjendte; han var ikke frie for Ærebegjærlighed, men den var ikke forbunden med den hæftige, utøilede Stræben, der saa ofte forleder Mænd i hans særegne Stilling — thi særegen kan man

med Rette kalde den, hvori han befandt sig — til at misbruge de Midler, de have i Hænderne, til at hæve sig selv til Magt og Anseelse, med Fare for at bringe et heelt Rige i Uroelighed og Forvirring. Pope har skildret ham som den

„Argyle, der kraftig styrer oprørt Stat,
Besejrer Raadets Villie, Fiendens Magt.“

Han var ligesaa frie for de Feil, man sædvanlig finder hos Statsmanden, nemlig Falskhed og Forstillelse, som for den, den kjække Kriger ofte gjør sig skyldig i, hiin umættelige Higen efter ved voldsomme og utilladelige Midler at opsvinge sig selv til Høihed og Ære.

Hans Fødeland, Skotland, befandt sig paa den Tid i en saare kritisk og farlig Forfatning. Vel var det allerede bleven forenet med England, men Raandet, der forbandt disse to Riger, var endnu ikke stærkt nok strammet. De gamle Nationalfordomme opirrede endnu begge Nationer mod hinanden, og Skotlands let æggede Misundelse paa den ene Side, og Englands overmodige Ligegyldighed paa den anden, gave idelig Anledning til Smaaestridigheder, ved hvilke Foreningen imellem disse Riger, saa meget det end tjente til at befordre begges Sikkerhed, flere end eengang var paa Veie til at blive ophævet. Dertil kom, at Skotland var uheldigt nok til at være deelt i stridende

Partier, der hadede hinanden af ganske Hjerter, og ventede kun paa en beqvem Leilighed til at lade Hadet bryde løst.

Under saadanne Omstændigheder vilde upaatvivlelig en anden Mand, med Argyles Talenter og Rang, men som ikke besad hans Selvbeherkselse, have gjort alt for at vække Stormen, og nære dens hæftige Raseri — Men Argyle valgte en Fremgangsmaade, der var baade tjenligere for Rigerne, og mere ærefuld for ham selv.

Han hævede sig over den smaalige Partiaand, og opløstede kraftigen sin Stemme, enten paa Embeds Begne, eller som Medlem af Oppositionen, mod alle uretfærdige og voldsomme Forholdsregler. Hans udmærkede Talenter som Anfører satte ham, i hiint mærkværdige Aar 1715, i stand til at gjøre Huset Hannover saare vigtige Tjenester, men som maaskee vare for store til at blive ret paaskønnede og belønnede. Desuden anvendte han dengang al sin Indflydelse, for at gjøre Følgerne af hiin Opstand mindre sørgelige for de ulykkelige Adelsmænd, som af misforstaaet Nationalkjærlighed havde ladet sig forlede til at tage Deel deri. Denne Fremgangsmaade erhvervede ham hans Fædelands Agtelse og Hengivenhed i ualmindelig høi Grad; men denne Folkegunst, hvori han stod hos en misfornøiet og uroelig Deel af det

brittiske Folk, tjente sikkerlig kun til at paadrage ham Hoffets Misundelse, thi det er den, som har Magt til at skade, ofte udsat for, omendskjøndt han aldrig har tænkt paa at bruge den. Hertil kom desuden, at Hertugen af Argyles frie og noget stolte Maade at udtrykke sig paa i Parlamentet, og hans raske Fremfærd i hans offentlige Foretagender, ikke vare af den Bessaffenhed, at de kunde erhverve ham Kongens Gunst. Han nød derfor rigtig nok almindelig Afgtelse, og man benyttede sig ofte af hans Tjeneste, men han var ikke yndet af Georg den Anden, hans Gemalinde og Ministre. Der var ogsaa flere Gange i hans Liv man maatte ansee ham for at være aldeles i Unnaade ved Hofet, uagtet han aldrig egentlig hørte til det erklærede Oppositionspartie. Dette gjorde ham end mere elsket af Skotland, thi som oftest var det hans Fædrelands Anliggender, der paadrog ham hans Herres Unnaade; og just ved denne Leilighed, da Porteous'sagen var bragt paa Bane, modsatte han sig med saameget Mod og Betsalenhed de altfor strænge Forholdsregler, man vilde gribe til imod Byen Edinburgh, at han paadrog sig en personlig Fornærmelse af Dronning Caroline, hvilket tjente til end mere at forøge den Gunst, hvori han stod hos sine Landsmænd.

Hans Fremgangsmaade ved denne Leilighed

var i høi Grad kjækt og ædel, og saaledes var ogsaa, med Undtagelse af et Par uværdige Mennesker, alle de Skotlænderes, der vare Medlemmer af Parlamentet. Hiint djærve Svar til Dronning Caroline, som ved mundtlig Sagn er kommet til os, har vi allerede anført, og man erindrer sig endnu enkelte Steder af hans Tale mod Porteous-Billen.

Da Lord Hardwicke havde gjort ham den Indvending, at han i denne Sag jo fremstillede sig snarere som Partietager, end som Dommer, gjendrev han ham med de Ord: „Jeg spørger Parlamentet, jeg spørger den hele Nation, om der vel er nogen Grund til at brændemærke mig med det vanærende Navn af Sprørsmand eller Partiegænger? — Betragt mit hele Liv; undersøg enhver af mine Handlinger, baade i Kabinettet og i Feldten, og see til om I kan finde een eneste grundet Aarsag til at angribe min Ære! — Jeg har viist mig selv som en Ven af mit Fædeland, som min Konges loyale Undersaat — jeg var færdig til atter at vise mig saaledes, uden eet eneste Dieblis at tage Hensyn til et Hofes Gunst eller Ugunst — jeg har fristet dem begge for ofte, til at jeg ikke skulde kunne bevæbne mig med Ligegyldighed derimod. Jeg har angivet mine Grunde til at modsætte mig dette Lovforslag, og viist, at det strider

mod Nationalunionens Grundsætninger, mod Skotlands Frihed, og som en Følge deraf, ogsaa mod Englands egen, mod den almindelige Retfærdighed, den sunde Menneskeforstand, hele Statens Fordeel. — Skal Hovedstaden i Skotland, en uafhængig Nations Hovedstad, hvor en lang Række af dens Regenter have med Hæder ført Scepteret — skal saadan en By berøves sin Hæder, sine Privilegier — sine Porte og sin Besætning, fordi en Sværm af gemene og ubekjendte Oprørsmand have gjort sig skyldige i en Forseelse? og skal en indfødt Skotländer med Roelighed see paa saa uretfærdig og fornedrende en Fremgangsmaade? — Nei, mine Herrer, jeg sætter min Ære i at have min Røst mod en saa ubillig Grusomhed — jeg anseer det for at være i høieste Grad fortjenstligt og hæderligt for mig, at reise mig til Forsvar for det Land, hvori jeg er født og baaren, naar man vil tilføie det saa ufortjent en Krænkelse, og saa ubilligen berøve det dets Rettigheder!”

Andre Statsmænd og Talere, baade Skotter og Engelskmænd, betjente sig af samme Argumenter; Billen blev efterhaanden formildet, og de meest uretfærdige og oprørende Puncter udslattede, saa at der endelig intet andet blev tilbage af den, end Paalægget af endeel Bøder, som Byen Edinburgh maatte betale til Fordeel for Portcouises

Enke. Derfor blev ogsaa af mange dengang gjort den Bemærkning, at Resultatet af alle disse heftige Stridigheder ikke blev andet, end det, at en fordoms Koffepige (thi det havde den gode Mistress Porteous engang i sin Tid været) fik en Pension.

Hoffet kunde derimod ikke ret godt glemme den Modstand, der ved denne Leilighed var bleven det gjort, og Hertugen af Argyle, der havde bidraget alt sit dertil, blev fra den Tid betragtet som en Person, der var falden i Unaade. Det er nødvendigt at meddele her disse Omstændigheder til Læserens Efterretning, fordi de staae i Forbindelse baade med de foregaaende Tildragelser, og med dem, jeg nu kommer til at fortælle.

Hertugen var allene i sit Studereværelse, da en af hans Betjente kom ind og meldte, at en ung Bondepige fra Skotland ønskede at faae Hans Naade i Tale.

„En Bondepige, og fra Skotland?“ sagde Hertugen — „hvad i al Verden kan have bragt det stakkels Varn til London? — Maaskee er det en Elsker, som er bleven presset og sendt til Soes, eller en Bagatel af et Tab, der er lidt, eller andre saadanne vigtige Anliggender, kan jeg tænke — og saa kan da ingen anden bringe det i Rigtighed, end Mac-Callummore. — Nu, denne Folkeyndest er ogsaa forbunden med sine Besværligheder — men

alligevel er det ikke passende at lade nogen staa udenfor og vente; lad min Vondespige komme ind, Archibald."

Et ungt Fruentimmer, snarere under, end over Middelstørrelse, traadte ind i det pragtfulde Arbeidsværelse. Hendes Ansigt var vel noget soelbrændt og fregnet, og hendes Træk ikke regelmæssige, men der laae et kjendeligt Udtryk af Ærbarehed og Godmodighed deri. Hun bar efter sit Lands Skik om Hovedet en Tartan, der var buunden saaledes, at den tildeels bedækkede det og tildeels faldt over hendes Skuldre. Det rigeelige Haar, der var simpelt, men meget net ordnet, sad glat omkring hendes godmodige Ansigt, hvori man læste den dybe Ærbødighed, som Hertugens Rang og Værdighed indgjød hende, forenet med det Allvor, hendes vigtige Ærinde maatte stemme hende til, men aldeles ingen slavisk Frygt eller uroelig Banghed. I øvrigt var hun aldeles klædt, som de skotske Piger pleie; men hele hendes Dragt var ordnet med den Nethed og Omhyggelighed, man saa ofte finder forenet med Sjælsreenhed, paa hvilken den er ligesom et naturligt Sindbillede. Hun blev staaende ikke langt fra Døren, gjorde den dybeste Kompliment, hun havde lært, og lagde sine Hænder forsviis over Brystet, uden at sige et Ord. Hertugen af Argyll gik nærmere hen til hende; og beundrede hun

hans ædle Holdning og rige Dragt, der var besat med den Mængde Ordener, man efter Fortjeneste havde tildeelt ham, hans høflige Væsen og skarpe livlige Blik, saa faldt han ikke mindre, og med ligesaa megen Grund, i Forundring over den roelige Simplicitet og det ædle Anstrøg, han blev værd hos sin ydmyge Bondepige i hendes Væsen og Udvortes.

„Duffer I at tale med mig, min gode Pige?“ spurgte Hertugen hende i sit Fædrelands Dialect — „eller vil I tale med Hertuginde?“

„Jeg har noget at tale med Eder om, min Herre — eller Eders Naade vilde jeg sige —“

„Og hvad er da det, min gode unge Pige?“ spurgte Hertugen med den samme venlige og opmuntrende Tone — Johanne kastede et Blik paa Kammertjeneren — „Forlad os, Archibald,“ sagde Hertugen, „og bliv ude i Forværelset.“ — Tjeneren gik. — „Nu, min gode Pige,“ blev Hertugen ved, „sæt Eder ned, giv Eder Tid — og kom saa frem med hvad I har at sige mig. — Jeg seer af Eders Dragt, at I er kommen lige fra gamle skottels Skotland — Er I gaaet gjennem Wyen med denne Tartan paa?“

„Nei, Herre,“ svarede Johanne; „en god Veninde lod mig kjøre hertil i en Kareth, som de kalde det — det er en meget skikkelig Kone,“ lagde

hun til, da hun lidt efter lidt fik Mod til at høre sig selv tale i saa fornem en Herres Nærværelse. — „Ederes Naade kjender hende — det er Mistress Glasz i Tidselen.“

„O, min egen, fortræffelige Tobakshandlerse — jo vist hende kjender jeg meget vel — Men nu til Ederes Frinde, min gode Pige — Tiden er knap for Folk, som mig og mine Lige.“

„Ja — Herre — jeg beder Eder ydmygt om Forladelse — Ederes Naade vilde jeg sige;“ thi man maa bemærke, at Mistress Glasz, der var meget nsiagtig og ængstelig i saadanne Materier, havde gjort sig al Umage med at paalægge Johanne, at tiltale Hertugen med den ham tilkommende Tittel, og hendes sidste Ord til hende, da hun steg ud af Karethen, var: „glem nu ikke at sige Ederes Naade;“ og Johanne, der i hele sit Liv neppe havde talt med nogen fornemmere Mand, end Lairden af Dumbiedikes, fandt det overmaade vanskeligt at erindre sig det rigtige Udtryk.

Hertugen, der saae hendes Forlegenhed, sagde med sin sædvanlige Medladdenhed: „Det er det samme, min Pige, med Naaden — tael reent ud, og lad høre Du er en god, ærlig Skotländerinde.“

„Herre, jeg er Eder meget forbunden — Herre, jeg er en Søster af den ulykkelige, dømte Effie Deans, som snart skal henrettes i Edinburgh.“

„Aa,“ sagde Hertugen, „jeg har hørt tale om den ulykkelige Tildragelse, troer jeg — hun er jo dømt for Barnemord, ifølge den særegne Parlamentsbeslutning, der er udstædt angaaende saadanne Tilfælde.“

„Og nu er jeg derfor kommen sydest, Herre, for at see til at faae udvirket en Pardon eller Formindskelse i Straffen, eller noget saadant, om det skulde være mueligt.“

„Ik, min gode Pige, da har I gjort en lang og besværlig Reise til næsten ingen Nytte,“ sagde Hertugen — „Eders Søsters Henrettelse er der allerede givet Befaling til.“

„Men,“ sagde Johanne, „jeg har ladet mig sige, at efter Loven kan Kongen benaade hende, om han finder saa for godt.“

„Ja, det er rigtig nok sandt,“ svarede Hertugen af Argyle; „men det er noget, som Kongen neppe har Lyst til at gjøre. Denne Slags Forbrudelser har været alt for hyppig — Kongens Advokater i Skotland har meent, at man nødvendig maatte statuere et Exempel. Desuden har de sidste Uroeligheder i Skotland opvakt hos Regjeringen en Fordom mod Nationen i det Hele, saa at de troe, denne ikke kan holdes i Aue, uden med Strænghed og Frygt. Har I, min stakkels Pige, andre Beviisgrunde at sætte herimod, end Eders inderlige

Hengivenhed for Eders Søster? — Hvad mener I at ville gjøre herved? — Hvilke Venner har I ved Hoffet?"

„Ingen uden Gud og Eders Naade," sagde Johanne, der endnu ikke lod Modet falde.

„Al," sagde Hertugen, „jeg kan sige med gamle Ormond, at der neppe er nogen, som har mindre at sige hos Kongen og hans Ministre, end netop jeg. Vor Stilling er sandelig høist beklæggelsesværdig, min gode Pige — jeg mener min og andre saadanne Mænds, hvem den offentlige Mening tillægger en Indflydelse, som vi aldeles ikke have, da mange let lade sig forlede til at troe de kunne vente Hjælp hos os, uagtet det ingenlunde staaer i vor Magt at tjene dem i noget. Men at være redelig, og sige sin Mening reent ud, det er noget, som staaer i enhver's Magt; og det vilde kun tjene til at gjøre Eders Forfatning endnu sørgeligere, om jeg lod Eder blive i den Formening, at jeg var istand til at tjene Eder i denne Sag — jeg har aldeles ingen Indflydelse, og kan paa ingen Naade bidrage det ringeste til at afværge Eders Søsters Straf — hun maa døe."

„Ja, vi maae alle døe," sagde Johanne, det er en for os Alle fælleds Straf for vore første Forældres Overtrædelse — men det ved Eders

Naade bedre end jeg, at man ikke bør forhaste sig med at bringe sin Næste ud af Verden."

„Min gode, unge Pige," svarede Hertugen med Venlighed, „vi ere alle saare villige til at dadle det Lovbud, som paalægger os en svær Byrde; men J lader til at have faaet en god Opdragelse, og J maa derfor vist kunne indsee, at det er baade den guddommelige og menneskelige Lovs Bud, at Morderen skal døe."

„Men, Herre, Effie — det er min uhykkelige Søsters Navn — er aldrig bleven overbevist om at have begaaet dette Mord — og naar dette er Tilfældet, og Loven alligevel berøver hende Livet, er det da ikke snarere denne, end hende, som bør kaldes Morderke?"

„Jeg er ei lovfyndig," svarede Hertugen — „men jeg maa tilstaae, at denne Forordning er meget streng."

„J er selv Lovgiver, Herre, med Eders Tilsludelse, og J har derfor selv Magt over Loven," sagde Johanne.

„Jeg allene for min Person har ikke denne Rettighed," svarede Hertugen, „skjøndt jeg vel, som Medlem af en stor Lovgivningsforsamling har ogsaa min Stemme deri. — Men dette kan ikke være Eder til nogen Nytte, og for nærværende Tid — thi det er noget, som Enhver gjerne

maa vide for mig — har jeg heller ikke saa megen Indflydelse hos Monarken, at jeg skulde turde bede ham om en saa stor Naadesbevisning. — Hvem har kunnet formaae Eder til, unge Pige, at henvende Eder til mig?"

„J selv, Herre," svarede Johanne.

„Jeg selv?" spurgte han — „da veed jeg dog aldrig, jeg har seet Eder før."

„Nei, Herre, men hele Verden veed, at Hertugen af Argyle er en trofast Ven af sit Fædreland; og at J strider for hvad Ret er, og taler for hvad der er Ret, og at der Ingen er for nærværende Tid, der kan sættes i Ligning med Eder — derfor tage de deres Tilflugt til Eders Beskyttelse, hvilke troe, at der skeer dem Uret; og naar J ikke vilde bidrage Eders til at frelse en ulykkelig og uskyldig Skotländerinds Liv, hvad skulde vi da kunne vente af Fremmede og Eydlandere? — Og, jeg har desuden nok endnu een Grund til at torde gjøre Eders Naade Uleilighed."

„Og hvad er da det?" spurgte Hertugen.

„Min Fader har fortalt mig," svarede Johanne, „at flere af Eders Familie, og især Eders Bedstefader og hans Fader maatte i Forfølgelsens Dage lade deres Liv paa Skaffottet. Og min Fader har nydt den Ære, for den gode gamle Sags Skyld at udstaae baade Straf og Forhaanelse, og

er i Særdeleshed bleven omtalt i Peter Walkers Bog, som jeg er sikker paa Eders Naade kjender; thi man træffer den meget hyppigen paa Vestkysten af Skotland. Og saa er der En, Hærr, som tager megen Deel i hvad der angaaer mig, som vilde, at jeg skulde gaae til Eders Naade, og fremstille mig for Eder, saasom hans Bedstefader engang har gjort Eders Naades Bedstefader en god Tjeneste, hvilket I vil kunne see af disse Papirer."

Med disse Ord overleverede hun Hertugen den lille Pakke, Bøtler havde medgivet hende — han aabnede den, og læste til sin største Forundring følgende skrevet paa Dmsvæbet: „Mønsterrolle paa de Mænd, som gjorde Tjeneste i den gudelige Mand, Kapitain Salatbiel Bangtexts Compagnie: Obadiah Muggleton, Syndforhaaner Doubleknock og flere saadanne — — „Hvad Pokker er dette?“, udbrød Hertugen, da han havde gennemlæst Navnelisten — „En Fortegnelse, troer jeg, paa Praise-God Warebones Parlament, eller gamle Nolls evangeliske Bæbning — Men hvad skal saa det her til, min Pige?"

„Det var det andet Papir, jeg meente," sagde Johanne, der blev noget forbløffet ved denne Feiltagelse.

„Ja, ja — det er min ulykkelige Bedstefaders egen Haandskrift — den kjender jeg:“ „Til Efterretning for alle dem, der have noget Venſkab for Familien Argyle, tjene dette, at ſaaſom Benjamin Butler af General Monks Dragonregiment, haver, næſt Guds Viſtand, hjulpet til at redde mit Liv, da jeg blev overfalden af fire engeliſke Stridsmænd, og jeg for nærværende Tid ikke eier noget, hvormed jeg er iſtand til at gjengjælde ham denne Tjeneste, giver jeg ham dette ſkriftlige Vidneſbyrd, forhaabendes, at det vil kunne være ham eller hans til nogen Fordeel under diſſe høiſt farlige Tider — og beſværges jeg herved mine Venner og Frænder, eller hvoſomhelſt, der ynder og ærer mig i Øilandene og Lavlandene, at beſkytte og underſtøtte bemeldte Benjamin Butler, hans Venner og Familie, paa al muelig loblig Maade, for at gjengjælde dem den Tjeneste, der af ham er bleven mig beviist. Og bekræſtes Ægtheden heraf ved egenhændig Underſkrift
Lorne.“

— „Ja, det er en Forpligtelſe, det tilkommer mig at løſe — Denne Benjamin Butler var formodentlig altsaa Eders Bedstefader? — J ſeer for mig ud, til at kunne være hans Datter.“

„Han var ikke af min Slægt, Herre — han var Bedstefader til En — til vor Nabos Søn —

en Mand, som tager oprigtig Andeel i min Families Vel og Bøe," svarede Johanne.

„Na, jeg forstaaer, hvad I mener," sagde Hertugen — „Ederes Kjøreste — han er Bedstefader til En, I er forlovet med?"

„En, som jeg har været forlovet med, Herre," svarede Johanne med et Suf — „men den ulykkelige Tildragelse med min arme Søster —"

„Hvad?" udbrød Hertugen — „han har dog vel aldrig ophævet Forbindelsen med Eder derfor?"

„Nei, Herre; han er den, der sidst af alle vilde forlade sine Venner i Nøden," svarede Johanne; „men jeg maa tænke for ham, ligesaavel som for mig selv — Han er en geistlig Mand, Herre, og det vilde ikke være sømmeligt for ham, at ægte et Fruentimmer som mig, paa hvis Familie der er kommen saadan en Skamplet."

„I er en besynderlig Pige," sagde Hertugen — „Som det synes, tænker I først paa alle Andre, og sidst paa Eder selv. Er I virkelig ogsaa kommen saaledes gaaende paa Ederes Fod fra Edinburgh, for at gjøre dette haabløse Forsøg paa at bevirke Ederes Søsters Benaadelse?"

„Nei, jeg har ikke gjort den hele Reise til

Guds, Herre," svarede Johanne; „undertiden fik jeg mig en Plads i en Vogn — fra Ferrybridge havde jeg en Hest, og saa en Postvogn."

„Ja, ja, lad os gaae det forbi," afbrød Hertugen hende. — „Hvilken Grund har J vel til at troe, at Eders Søster er uskyldig?"

„Fordi man ikke har kunnet overbevise hende om den tilsigtede Forbrydelse; som J vil kunne see af disse Papirer, Herre."

Hun overrakte ham derpaa endeel Papirer, som indeholdt Beviisførelsen i Sagen, og Copien af hendes Søsters Erklæring. Alt dette havde Butler, efter hendes Afreise, sørget for at faae tilveiebragt, og Caddletree havde sendt dem uforsøvet til Mistress Glass, saa at Johanne fandt disse for Sagens Fremme saa uundværlige Papirer liggende færdige ved sin Ankomst.

„Sæt Jer ned paa denne Stool, min gode Pige," sagde Hertugen, „saa skal jeg gennemløbe disse Papirer."

Johanne satte sig ned, og betragtede med ængstelig Forventning hver Forandring i Hertugens Miner, medens han gennemlæste Documenterne hurtigen, men dog med Opmærksomhed, og satte Mærke ved adskillige Steder, alt som han læste. Efterat han saaledes havde gennemløbet dem, saac han op, som om han vilde sige noget, men be-

tænkte sig igjen, ligesom om han var bange for at give sin Mening tilkjende, førend han nok havde overveiet Sagen, og han fæstede nu sin Opmærksomhed paa enkelte Steder, som vare forekomne ham, at være af største Vigtighed. Alt dette gjorde han paa langt kortere Tid, end et Menneſke uden hans Talenter vilde have været iſtand til; thi hans Blik var ſkarpt, og hans Forſtand gjen- nemtrængende, ſaa at han med Lethed blev under Gjennemlæsningen vaer, hvilke Puncter der iſær burde lægges Mærke til, ſom de vigtigſte. — En fem Minuters Tid blev han ſiddende i dyb Efter- tanke, og ſtod derpaa op — „Min Pige!“ ſagde han, „det er ſandelig et haardt Tilfælde dette, hvori Ederſ Søſter befinder ſig.“

„Gud velsigne Eder for de Ord, Herre!“ ſagde Johanne.

„Det ſynes at ſtride mod de engelliſke Loves Aand,“ blev Hertugen ved, „at anſee det for viſt, ſom ikke er beviisliggjort, eller at ſtraffe med Dø- den en Forbrydelse, ſom den Anklagende ikke en- gang har kunnet godtgjøre, er bleven begaaet.“

„Gud velsigne Eder, Herre,“ ſagde Johanne, der var ſtaaet op, og med foldede Hænder, Taa- rer i Øinene og ængſtelig Bekymring præget i ſine Miner, lyttede til hvert Ord Hertugen ſagde.“

„Men, desværre, min gode Pige,“ blev Her-

tugen ved, „hvad kan det vel nytte Eder, at jeg er af den Mening, saafremt jeg ikke er istand til at paatvinge de Personer den, som raade for Eders Søsters Liv? Desuden er jeg ikke Retskyndig — jeg maatte først tale med en af vore skotske Herrens Advokater om denne Sag.“

„Ja, Herre,“ svarede Johanne; „men hvad Eders Naade finder rimeligt, det vil sikkert de ogsaa ansee for at være det Rigtige.“

„Det er jeg ikke saa ganske vis paa,“ svarede Hertugen — „ethvert Menneske har sine egne Synsmaader — Men jeg skal gjengjælde Eder den Lillid, I har til mig; lad mig beholde disse Documenter hos mig — i Morgen eller Overmorgen skal I høre fra mig. Pas paa at være hjemme hos Mistress Glas, og færdig til at komme til mig, saasnart jeg sender Eder Bud. I skal ikke have nødtigt at uleilige Mistress Glas med at ledsage Eder — og vær netop saaledes klædt, som I er nu i dette Dieblis.“

„Jeg vilde have taget en Hue paa, Herre“ sagde Johanne; „men Eders Naade veed nok, at det ikke er Skik og Brug blandt Pigerne i Skotland — og da Eders Naade nu var saamange hundrede Mile fra vort Hjem, saa tænkte jeg det maaskee vilde gjøre Eder varm om Hjertet, naar I saae Tartanen.“

„Deri har I gjort ret,“ sagde Hertugen. — „jeg veed ret godt hvormeget det simple Saarbaand har at betyde, og Døden maa have gjort Mac = Callumores Hjerter koldt, naar det ikke længer bliver varmt ved Synet af Tartanen. Gaae nu hjem, og vær ikke borte, naar jeg sender Bud efter Eder. — Forneget maa I imidlertid ikke haabe af mit Løfte om at staae Eder biev — jeg skal gjøre alt, hvad der staaer i min Magt; men Gud allene har Kongernes Hjerter i sin Haand.“

Johanne neiede dybt for ham, og gik, ledsaget af Hertugens Kammergjænger, ned til sin Vogn; og Betjenten viste hende en Erbødighed, som hendes Udvortes vel ikke bevægede ham saameget til, som snarere den lange Audients, hans Herre havde beæret hende med.

Ellevte Kapitel.

„Beslig din Høi, naar rige Sommer spreder
Sin favre Glands ud over Alt — her vil vi
Henrykkes ved det ubegrændste Landskab.“

Thomson.

Johanne blev af sin tjenstagtige og høist godmodige Bertinde, Mjæress Glas, som dog havde den

- Feil at være temmelig snaksom, taget i meget strængt Forhør, medens de førte sammen ned til Stranden, hvor den gode Kones Lidsel blomstrede i sin fulde Herlighed, og med sin Omstrift: nemo me impune, betegnede en Krambod, der var saare vel bekjendt for alle Skotske, baade blandt de høiere og lavere Klasser.

„Og I er altsaa vis paa, at I titulerede ham Ederes Naade? spurgte den godmodige Gamle — thi man maa dog gjøre nogen Forskjel imellem Mac = Callummore og disse smaaebitte Mennesker her Syd paa, som man kalder Forder — der er saamange af den Slags her, Johanne, at man godt kan vide, det koster ikke stor Umage at faae saadan en „Herre“ færdig — der er saamænd dem iblandt dem, som jeg ikke vilde give Credit for en Marks Penge i Nappee. — Jeg haaber, at I lod Hertugen af Argyll see, hvor I var kommen fra, for hvad maatte han tænke om Ederes gode Venner i London, dersom I simpelt hen havde herret ham, ham, som er en Hertug?“

„Det lod ikke til at han brød sig stort om det,“ svarede Johanne — „han vidste, at jeg var bleven opdragen paa Landet.“

„Godt, godt,“ gjenmælede den gode Kone — „Hans Naade kjender mig nok; saa jeg behøver ikke at være saa ængstelig for den Sags Skyld.

Aldrig fylder jeg ham hans Tobaksdaase, uden han strax spørger: „hvorledes lever I, min kjære Mistress Glas? — hvordan staaer det sig med alle vore Venner Nord paa? — har I nyelig haet nogen Efterretning fra Skotland?“ — Og saa kan I troe jeg gjør den dybeste Reuerence for ham, jeg har lært, og svarer ham: Min Hr. Hertug, jeg haaber, at Eders Naades høibaarne Hertuginde, og Eders Naades unge Frøken Døttre besinde sig vel — og jeg vil haabe, at Eders Naade endnu stedse finder Dem veltilfreds med min Ennus-tobak. — Og saa kan I troe Folkene i Boden faae Pinene op, og er der en Skotländer tilstede, saa Hatten af, og saa see de alle efter ham, naar han gaaer, og sige, der gaaer Prindsen af Skotland, Gud velsigne ham! — Men I har endnu ikke fortalt mig alt, hvad han sagde til Eder.”

Det var ingenlunde Johannes Hensigt at meddele hende nogen fuldstændig Forklaring over alt, hvad der var forefaldet. Hun havde, som Læseren allerede vil have bemærket, noget af sine Landsmands Forsigtighed og Snuhed, ligesaavel, som hun udmærkede sig ved den hine egne simple Ligefremhed. Hun svarede derfor i Almindelighed, at Hertugen havde taget meget venstabelig mod hende, og lovet, at han vilde gjøre for hende alt, hvad han kunde i hendes Søsters Anliggende, og at han

wilde lade hende høre fra sig i Morgen eller Overmorgen. Hun fandt ikke for godt at fortælle hende noget om, at han havde bedet hende at holde sig færdig til at afhentes, eller at han havde givet hende et Bink om ikke at tage sin Bertinde med.

— Den ærbare Mistress Glass maatte altsaa lade sig nøie med denne overfladiske Beretning, hun fik, saamegen Umage hun end gjorde sig for at afpresse Johanne en mere fuldstændig.

Det behøver vel ikke at anmærkes, at Johanne, den næste Dag, hverken lod sig forlede af andre, eller friste af sin egen Nysgjerrighed til at gaae ud, og see sig om; hun blev den hele Dag siddende rolig i Mistress Glass' snevre Dagligstue, hvor hun maatte indaande en Atmosphære, der lugtede temmelig efter Beboerskens Haandtering. Denne Duft havde sin Oprindelse fra et Skab, som indeholdt, foruden adskillige andre Artikler, ogsaa nogle Kasser ægte Havannah, hvilke hun, enten af Verbødighed for disse Vahrers Fortrinlighed, eller ogsaa af Frygt for Toldbetjenternes fine Næser, ikke fandt det raadeligt at lade ligge aabenlyst nede i Boden; og disse meddelte nu Bærelset en Duft, der maaskee nok kunde gjøre et behageligt Indtryk paa en Kjenders Lugteorganer, men Johanne fandt aldeles intet Behag deri.

„Du gode Gud,“ tænkte hun ved sig selv,

„det er dog plat ubegribeligt, hvorledes min Cousine for al Verdens Herlighed kunde være istand til at indespærre sig for hele sit Liv her i den snevre Stue, og sidde her og nyse, istedet for at vandre om i Mark og paa Høi, som hun dog kunde, naar hun vilde.“

Ikke mindre forundrede det Mistress Glasz, at hendes Cousine var saa ligegyldig ved alle Hovedstadens Mærkværdigheder, at hun ei var at overtale til at gaae ud og see sig om — „Det vilde dog være godt for Eder,“ sagde hun, „om I havde noget nyt at see paa — saa gik Tiden bedre, og I tænkte ikke saameget paa det, som er ubehageligt.“ — Men Johanne var uovertalelig.

Hele den følgende Dag, efterat hun havde været hos Hertugen, tilbragte hun med „den bedragne Forventning, som stemmer Hjertet til Bæmod.“

Minut efter Minut forsvandt — den ene Time hengik efter den anden — det blev snart for silde til med nogen Rimelighed at kunne vente at faae høre noget fra Hertugen — Men hun var dog ikke istand til ganske at give Slip paa det alt mere og mere forsvindende Haab, og hendes Hjerter bankede, og det susede for hendes Øren, ved enhver Støi, der handelsesviis blev gjort nedenunder i Bodén. — Alt forgjæves; Dagen forsvandt og hendes Bænten og Haaben havde været unyttig.

Anden Dags Morgen begyndte paa samme Maade; men før Middag traadte der ind i Mistres Glasses Bod en velklædt Kammertjener, som spurgte om han kunde faae den fremmede Vige fra Skotland i Tale.

„Det er sikkert min Cousine, I mener, Herr Archibald, det er nok Johanne Deans,” sagde Mistres Glass med et høfligt Knix — „I har maaskee et Erinde til hende fra hans Naade, Hertugen af Argyll, Herr Archibald? Jeg skal paa Diebliffet melde hende det.”

„Jeg seer mig nødsaget til at uleilige hende selv herved, Mistres Glass,” sagde Kammertjeneren.

„Johanne — Johanne Deans!” raabte Mistres Glass op til Stuen, staaende nede ved Trappen der førte op fra Bodden til de høiere Regioner — „Johanne da — Johanne Deans, hører I da ikke — kom paa Diebliffet herved, min Vige, her staaer Hertugen af Argylls Kammertjener, og venter paa at faae Eder i Tale.” — Disse Ord sagde hun med saa lydelig Røst, at Alle tilstedeværende maatte lægge Mærke dertil — hvilket ogsaa var hendes Hensigt.

Man kan let tænke sig, at Johanne ikke nøiede længe med at efterkomme denne Opfordring,

og kom snart ned ad Trappen, kjøndt hendes Fødder næsten svigtede hende.

„Jeg maa udbede mig Æren af Eders Selskab, et lille Stykke Bei,“ sagde Archibald meget hefligen.

„Jeg er færdig til at følge strax med Eder,“ svarede Johanne.

„Skal min Cousine gaae ud, Herr Archibald? — saa bliver det vel nødvendigt, at jeg følger med hende, formoder jeg? — James Nasper; see I efter Boden, James — Herr Archibald,“ sagde hun, og stød en Steenkrukke hen til ham; „I bruger nok samme Blanding, som hans Naade, troer jeg. Behag at fylde Eders Daase, for gammelt Bekjendtskabs Skyld, medens jeg laver mig til.“

Archibald tog meget beskedent lidet Tobak af Krukken, og kom i sin Snusdaase, men søiede derhos til, at han ikke kunde modtage hendes Tilbud at følge med dem, da han havde Befaling, blot at bringe det unge Fruentimmer med sig.

„Kun det unge Fruentimmer alene?“ sagde Mistress Glasz — „er det ogsaa ganske passende, Herr Archibald? Dog, det maa hans Naade selv bedst vide, tænker jeg; og I er desuden en ærbar Person, Herr Archibald. Jeg vilde saamænd ikke overlade min Cousine til enhver Person, der kom

fra en fornem Mands Huus. Men, Johanne, det lader sig ikke gjøre, at J gaaer saaledes gjen-
nem Byen ved Siden af Kammertjeneren med Eders
Lartan, som man kalder det der til Lands, over
Skuldrene, som om J var kommen drivende med en
Flot Slagteqvæg lige fra Høilandene af. Wie
lidt saa skal jeg komme med min Silkekaabe —
J vil ellers faae Gadedrengene efter Eder."

„Jeg har en lukket Vogn udenfor, til os,
Madame," sagde Archibald, der hindrede den tjenst-
agtige gamle Kone i hendes Forsæt — „og jeg
tør neppe give hende Tid til at tage andre Klæ-
der paa."

Med disse Ord skyndte han paa Johanne, og
bragte hende ned til Vognen, da hun ellers nok
ikke var sluppen saa let bort fra sin Vertinde: og
Johanne beundrede meget den høflige Færdighed,
hvormed han vidste at blive frie for Mistress Glas-
ses artige Tilbud og Efterspørgsler, uden at give
hende nogen næiere Forklaring om sin Herres
Hensigt.

De stige nu altsaa ind i Karethen, og Ar-
chibald satte sig paa Forsædet, ligeoverfor vor
Heltinde. Da de havde kjørt omtrent en halv Ti-
mes Tid, uden at der paa nogen af Siderne var
bleven talt eet eneste Ord, kaldt det Johanne ind,
at hun ferrige Gang ikke havde været saa længe

om Veien fra og til Hertugen af Argyles Pal-
lads — og hun afbrød nu endelig Tausheden, for
at spørge sin stiltiende Ledfager om „hvilken Wei
det var, de nu skulde tage?“

„Min Herre, Hertugen, vil nok selv under-
rette Eder herom, Jomfrue,“ svarede Archibald,
med samme ærbødige Bæsen, som han altid iagt-
tog mod hende. Neppe havde han sagt hine Ord,
förend Karethen holdt, og Rudsten steeg af, og
aabnede Døren. Archibald steeg først ud, og hjalp
derpaa Johanne ned. Hun befandt sig nu i en
stor Allee, udenfor Byen, og saae paa den anden
Side af Veien en aaben Vogn holde med fire He-
ste for; Tjenerne bare intet Livree, og der var
intet Baaben paa Siderne.

„Nu, I har været nøiagtig, Johanne, som
jeg seer,“ sagde Hertugen af Argyle, idet Archi-
bald lukkede Vogn døren op — „Nu maa I led-
sage mig den øvrige Deel af Veien — Archibald
venter her med Karethen til I kommer tilbage.“

Förend Johanne var istand til at faae sagt
eet Ord, befandt hun sig, til sin største Forbau-
selse, ved Siden af Hertugen i Vognen.

„Min gode Pige,“ sagde Hertugen til hende,
„jeg har med Opmærksomhed gennemlæst og over-
veiet Eders Søsters Sag, saavidt jeg forstaaer den,
og er alt mere og mere kommen til den Overbeviis-

ning, at man har begaaet stor Uretfærdighed mod hende, ved at affige hendes Dom — Og af denne Mening ere ogsaa et Par humane og indsigtsfulde Jurister, der forstaae sig saavel paa den engelske, som skotske Rettergang, hvilke jeg har talt med desangaaende. — Nei, hi lidt, I maa høre mig til Ende, før I takker — Jeg har allerede sagt Eder før, at min personlige Overbeviisning herom ikke kan udrette noget, saafremt jeg ikke er i stand til at paatvinge Andre den. Imidlertid har jeg gjort for Eder hvad jeg sandelig ikke vilde have gjort, om det havde været mit eget Anliggende, Talen havde været om — jeg har nemlig udbedet mig Audience hos en Dame, som har særdeles meget at sige hos Kongen. Min Bøn er bleven bevilget, og det er nu mit Ønske at I skal komme til selv at see hende, og tale Eders Søsters Sag. I har ingen Grund til at blive forbløffet herved — kom frem med Eders Erinde for hende, saa ligesom, som I fortalte mig det."

"Jeg er Eders Naade høiligen forbunden," sagde Johanne, der tænkte paa sin Vertindes Formaninger; „og jeg er vis paa, at siden jeg havde Mod nok til at tale med Eders Naade angaaende den stakkels Effies Sag, saa vil jeg heller ikke blive rød og udselig ved at tale med en Dame derom. Men, Herre, jeg ønskede nok at vide,

hvorledes jeg skal titulere hende, om jeg skal sige hendes Naade, eller Høihed, eller True, saaledes, som vi pleie at tiltale fornemme Herrer og Damer i Skotland, thi saa skulde jeg nok passe paa at bruge de rette Udtryk — jeg veed nok, at Damerne ere mere nokseende i det Kapitel, end Herrerne.“

„J har ikke nedig at kalde hende andet, end ligefrem Madame. Eelig frem alt hvad J troer vil kunne giøre stærkt Indtryk paa hende — see af og til paa mig — naar jeg rører med Fingeren ved Halskluden — saaledes (der gjorde han saadan en Bevægelse med Haanden) — saa maa J holde inde; men jeg skal aldrig giøre det, uden naar J siger noget, som maaskee ikke vilde blive godt optaget.“

„Min Herre — Eders Naade,“ sagde Johanne, „dersom det ikke var forbundet med alt for megen Uleilighed, vilde det da ikke være bedst, at sige mig hvad Udtryk jeg skulde bruge, saa kunde jeg lære dem udenad, tænker jeg?“

„Nei, Johanne, det vilde ikke giøre saa god Virkning — det vilde jo være ligesom naar Præsten læser en skreven Prædiken op, hvilken J nok veed, vi gode Presbyterianere tree der ikke er saamegen Salvelse ved, som ved den uskrevne Tale,

svarede Hertugen. Tal netop ligesaa frit og usor-
færdet med denne Dame, som I gjorde med mig
i Torgaars; og er I saa istand til at faae hende
paa Eders Side, saa tør jeg vædde hvad det skal
være, paa at Kongen benaader Eders Søster."

Derpaa tog han en lille Bog op af Lom-
men, og begyndte at læse. Johanne besad den
naturlige gode Takt og rigtige Følelse, som træder
istedet for en fin Dydragelse. Hun forklarede sig
derfor meget rigtig Hertugens Foretagende som et
Bink til at hun nu ikke maatte fremkomme med
flere Spørgsmaal; og, som en Følge heraf, blev
hun siddende stille, uden at tale mere.

Bognen rullede raskest affled mellem frugtbare
Enger, prydede med herlige gamle Ege, og opli-
vede ved den majestatiske henrullende Flods yndige
Bande, som bugtede sig skjønt gjennem Markerne.
Efter at være kommen gjennem en smuk Landsby,
standsede Bognen ved en stor Høi, hvorfra man
kunde oversøe et deiligt engelsk Landskab i hele dets
rige Styrke. Hertugen steg af her, og sagde til
Johanne at hun skulde følge ham. De stode nogle
Minuter stille paa Toppen af Bakken, og betrag-
tede det uendelig deilige Landskab, som laae ud-
bredt for dem. Et bølgende Hav af grønt Græs,
gjennefskaaret ligesom med Forbjerge af mægtige,
tætte Skovstrækninger, var bedækket med en utal-

lig Mængde Faareskotte og Hjorder af stort Qvæg, der syntes at vandre frit og ubundne om paa disse frugtbare Græsgange. Themsen, som paa eet Sted var omgivet af store Lyststeder, paa et andet omhegnet med Skov, rullede langsomt og roeligt frem, som denne Scenes mægtige Monark, med hvis Pragt ingen af alle de øvrige Undigheder torde maale sig, og vuggede paa sine Bølger tusinde Baade og Skibe, hvis hvide Seil og prægtige flagrende Vimpler oplybde det Hele.

Hertugen af Argyle kjendte naturligvis dette yndige Sted i Forveien; men for en Mand af Aand og Følelse, som han, maatte det altid have Nyhed. Som han nu stod, og saa ud over dette deilige Landskab med den behagelige Følelse, hvormed enhver Beundrer af Naturens Skønheder maa betragte det, faldt det ham naturligt ind at tænke tilbage paa sine egne stærre, og vel neppe mindre skønne Landejendomme ved Inverary. — „Det er en deilig Egn denne,” sagde han til Johanne, maaskee nysgjerrig efter at faae hendes Tanker at vide; „vi har ikke noget i Skotland, som kan sættes i Ligning dermed.”

„Ja her er fortræffelig Græsgang for Kreatturene,” svarede Johanne, og de havde et herligt Slags Qvæg her, „men jeg holder dog mere af

at see paa Fjeldene om Arthurs Søde, og om Søen, som snør sig der imellem dem, end paa al den Mængde Træer."

Hertugen maatte smile ved dette Svar, der røbede baade hendes Fødestavn og Haandtering, og gav Betjenterne et Bink til at lade Bognen holde hvor den var. Derpaa førte han Johanne ad en lidet besøgt Godsti, gennem flere indviklede Labyrinther, til en Bagdør, der var anbragt paa en høi Muur. Den var lukket i Laas; men da Hertugen havde banket ganske sagte paa den, blev Døren oplukket og de bleve indladte af en Person, der havde staaet indenfor og ventet paa dem, og strax lod dem komme ind, da han gennem et i den Hensigt anbragt Jerngitter havde seet hvem det var. Da de vare traadte ind, blev Døren strax lukket i efter dem, og tillaaet. Dette skede alt sammen saa hurtigt, Døren blev saa flux staaet i Laas, og det Menneske, der havde aabnet den, traadte saa hastig til Side, at Johanne næsten ikke fik et Glimt at see af ham.

De flode nu ved Enden af en lang og smal Allé, belagt med den friskeste, læt afstaaene Grønsvær, der var blod som Isjuel at træde paa, og beskyggedes for Solen af høie Elmetræer, der hvævede deres store Grene over Beizen, og ved det heitidelige Halvdmulke, de ud-

bredte, saavel som ved de ranke ordentlig staaende
Stammer, og de i hinanden flettede buede Grene,
gave Alleen nogen Liighed med de smalle Side-
gange i en gammel gothisk Kathedralkirke.

Tolvte Kapitel.

— „Jeg anraaber Eder —

See, disse Taarer besværges Eder, disse kyssede Hænder,
Som aldrig blev opløstet, uden til det Hellige —
Til det, som I er lig — I er en Gudsdom for os —
Vær, som en Gud, da fuld af Barmhertighed!“

Den blodige Broder.

Vel havde den ædle Hertugs nedlædende Godhed
oplivet Johannes Mod og Dristighed; men hun
kunde dog ikke hindre, at jo en vis bange Tørelse
opkom i hendes Bryst ved at see sig paa saa en-
ligt et Sted med en Mand af saa fornem Stand.
Som en Folge af hendes simple stille Opdragelse
havde hun allerede fundet det saare forunderligt,
at Hertugen havde tilladt hende at komme til ham
i sit eget Hus, og der givet hende en privat Au-
dience; men først at kjøre sammen i Selskab med
ham, og saa paa eengang at følges med ham paa

saå affidesliggende et Sted, det var noget, som frembragte en Slags Gysen hos hende. En Romanheltinde vilde maaskee have fattet Mistanke om, og Frygt for at det kunde være hendes egne Udsigthed, der her virkede; men Johanne var for fleg til at lade saadanne taabelige Tanker opstaae hos sig. Dog var hun saare nysgjerrig efter at faae at vide, hvor hun var, og hvem hun nu skulde forestilles for.

Hun lagde Mærke til, at Hertugens Dragt, endstjændt den endnu var saadan, at man deraf kunde slutte sig til, at han var af Rang og Stand (thi dengang var det endnu ikke Skik og Brug blandt fornemme Folk, at Herren ikke klædte sig bedre, end hans Kudske eller Kammertjener) dog nu var simplere, end den, han forrige Gang, da hun saae ham, havde haft paa, og i Særdeleshed ikke smykket med de Ordner og Bærdighedstegn, han ellers pleiede at bære. Kort, han var saa simpelt klædt, som nogen honet Mand af Stand dengang kunde lade sig see paa Londons Gader om Morgen; og denne Omstændighed bidrog til, at bestyrke Johanne i, at hendes første Formodning havde været ugrundet, at han havde i Sinde at lade hende fremstille for den Kongelige Majestæt selv. — „Han havde dog ganske vist, tænkte hun ved sig selv, maattet tage Stjerne og Baand paa, der-

som han havde tænkt paa, at træde frem for Hans Majestæts Ansyn — og dette her seer dog ogsaa mere liigt ud til at være en Adelsmands Boepæl, end et kongeligt Pallads."

Der var nogen Grund i denne Johannes Slutningsmaade; men hun var alt for lidet underrettet om Etikettens forskjellige Forskrifter, og kjendte ikke nøie nok det særdeles Forhold, der fandt Sted imellem Hertugen af Argyle og Regjeringen, til at hun skulde kunne dømme fuldkommen rigtigt angaaende denne Sag. Paa denne Tid stod Hertugen, som vi allerede ovenfor have bemærket, aabenbar paa Oppositionens Partie imod Sir Robert Walpoles Bestyrelse; og han ansaaes for at være falden i Unaade hos den kongelige Familie, som han havde vilst saa mange og betydelige Tjenester. Men det var en Klogskabsregel, Dronning Caroline stedse iagttog, at opføre sig mod sine politiske Venner med saamegen Baersomhed, som om hun mueligen kunde befrygte, at de engang vilde blive Uvenner; og sine politiske Modstandere behandlede hun med saa klog en Forsigtighed, som om hun ventede at de nok engang vilde komme til at stemme med hende i deres Synspunkter. Siden Margrethe af Anjou's Tider har der ikke været nogen Dronning i England, der har havt saa stor Indflydelse paa Statsbestyrelsen, som hun, og den

udmærkede Klogskab, nedløp hæn viste ved mange Leiligheder, hidtog overmaade meget til at faae dem til at lade deres politiske Hæfterie fæle, der ellers havde været Tories, og, efterat Stuarternes Regering var tilende ved Ordning Anna's Død, fandt sig beførde til heller at forene sig med hæn anden til Fordeel for dennes Broder, Ridderen af St. Germains, end at erkjende det hænoveransætte Huses Rættighed til Thronen. Carolus's Gemal, hvis meest udmærkede Egenskab var Dapperhed i Feldten, og som blev sæderde paa den engelske Thron, uden nogeninde at være istand til, at antage engelske Sæder, eller blive ret fortroellig med Englands Statsindretning, blev især understøttet af sin Gemalinde, og var fornuftig nok til hemmelig at høre paa, og følge hendes Raad, som bedre vidste et rette sig efter Sagernes Stilling, kjendt hæn var meget bange for, at man ei skulde troe, at alt skede efter hæn egen Billie og Befaling. Han overled til hende den temmelig vanskelige Forretning at uddøle de forskjellige Grader af Hofgunst, som var nødvendig, enten for at fastholde de Vællende, eller bestyrke de allerede Venskabeligstændede, eller vinde dem igjen, hvis gode Billie man havde mistet.

Med alt det indtagende, Kloge Væsen, man kunde vente hos en fin, og efter de Dages Leilig-

hed dannede Dame, havde Dronning Caroline det andet Kjøns mandlige Gemyt. Hun var af Naturen stolt, og let at fornærme, og ikke engang hendes Klogskab var altid istand til at faae hende til at holde inde med Uttringerne af sit Mishag, skøndt saa Mennesker vare saa beredvillige til at oprette deslige Feiltrin, naar hendes Klogskab havde maattet gaae efter for hendes Lidenfabelighed. Det var hende mere om at gjøre, at være i Besiddelse af den sande Magt, end at have Skinnets deraf, og alt hvad hun selv havde udført, det være sig nu enten et klogt eller populært Foretagende, var det hende magtpaaliggende, at man kom til at skrive paa Kongens Regning, og give ham Kees for, da hun nok indsaae, at hun lettest kunde sikre sig egen Indflydelse, naar hun forøgede Folkets Agtelse for Kongen, hendes Gemal.

Det var et væsentligt Træk i Dronning Carolines Karakter, at hun meget ofte underholdt en privat Forbindelse med de Mennesker, som aabenlyst syntes at staae i Unaaide hos hende, eller som, af forskjellige Aarsager, ikke vare godt anseende ved Hoffet. Paa denne Maade fik hun Traaden til mangen politisk Intrigue i sine Hænder, og kunde derved meget ofte, uden at indlade sig i nogen Forpligtelse, hindre Misforstaaelse fra at udarte til Had, og forebygge, at Oppositionen ikke

gik over til Rebellion. Skulde det nu hænde, at en saadan Forbindelse med deslige Personer blev bemærket og opdaget, hvilket hun dog meget omhyggelig søgte at undgaae, saa led hun, som om det kun var et selskabeligt Forhold hun stod i til disse, uden mindste Hensyn til de politiske Anliggender — et Svar, som endogsaa den første Minister Sir Robert Walpole blev nødt til at lade sig nøie med, da han kom under Veir med, at hun havde i en privat Audience modtaget Pulteney, siden Greve af Bath, hans frygteligste og meest forhadte Modstander.

Da Dronning Caroline nu paa denne Maade leilighedsviis vedligeholdt Forbindelsen med adskillige deslige Personer, der syntes at staae i det meest uvenskabelige Forhold til Regjeringen, kan man let forestille sig, at hun sørgede for heller ikke at bryde ganske med Hertugen af Argyle. Hans høie Fødsel, hans udmærkede Talenter, den Ansæelse, hvori han stod i sit Fædreland, de vigtige Tjenester, han havde viist Huset Brunswig i Aaret 1715, gjorde, at han nødvendig maatte staae meget høit paa Listen over de Personer, som hun ikke fandt det raadeligt at ophæve al venskabelig Forbindelse med. Han havde næsten saa godt som allene, blot ved sin egen Klogskab og Kjækhed, standset Anfaldet af de forenede høilandiske Stæm-

mechæfer; der var aldeles ingen Tvivl om, at han jo, ved den allerringeste Opmantring, vilde være istand at sætte dem alle i Bevægelse, og vække den borgerlige Krig paa nye, og man vidste desuden ret godt, at Hoffet i St. Germain havde gjort Hertugen de meest smigrende Tilbud. Man kjendte dengang kun saare lidt til Skotlands egentlige Forfatning og den der herskende Stemning; og man betragtede det, som en Vulkan, der vel for nogle Aar kunde holde sig roelig, men som man dog intet Nieblif kunde være sikker paa, jo med eet vilde bryde løs igjen, og udbrede Ødelæggelse og Skræk. Det maatte derfor være af yderste Vigtighed, at binde en saa betydelig Mand, som Hertugen af Argyll, til sig, og Caroline fandt Leilighed til at vedligeholde denne Forbindelse ved Hjælp af en Dame, hvilken man ellers skulde formodet, at hun, som Georg den Andens Gemalinde, ikke kunde have staaet i saa venffeligt Forhold med.

Det er ikke et af de ringeste Beviser paa Dronningens Klogt, at hun havde ledet det saaledes, at en af de hende meest hengivne Damer, Lady Suffolk, skulde forene i sin Person de tvende, som det syntes, meest uforenelige Egenstaber, som hendes Gemals Maitresse, og hendes egen særdeles hengivne Fortroelige. Ved denne lykkelige Selbovervindelse betryggede Dronningen sig

mod den Fare, som ellers meest af alle kunde have truet hende — nemlig en ærgjerrig Medbeilerstes overbægtige Indflydelse; og maatte hun nu saaledes bide i det sure Æble, og see igjennem Fingre med sin Gemals Utroeskab, saa var hun dog derved betrygget mod det, som efter hendes Synsmaade kunde blive de farligste Følger deraf, og havde desuden Frihed til, nu og da, at give „sin gode Howard“ en lille Stikpille i al Benfæbelighed, skjøndt hun forresten behandlede ham med al muelig Agtelse. Lady Suffolk havde særdeles gyldig Grund til at være Hertugen af Argyle hengiven, og ved hendes Mellemvirkning var det, at Hertugen af og til, naar Leilighed gaves, havde Sammenkomster med Dronning Caroline, hvilke dog vare blevene meget afbrudte, formedelsf det Partie han havde taget i Sagen, angaaende Porteous-Oplebet, en Begivenhed, som Dronningen var mere tilbøielig til at betragte som et forudoverlagt uforkammet Angreb paa hendes egen Værdighed og Majestæt, end som en pludselig udbrudt Uttring af Nobels Hævnjærrighed. Dog vedvarede ikke desto mindre Forbindelsen imellem dem, skjøndt den i seneste Tid var standset noget fra begge Sider. Disse Bemærkninger ere nødvendige for ret at forstaae følgende Optrin, som Læseren nu vil blive Vidne til.

Fra den smalle Allee, ad hvilken Hertugen var gaaet med Johanne, traadte de ind i en anden omtrent af samme Udseende, men bredere og endnu længere. Her fik Johanne først Øie paa Mennesker, hvilke hun ikke havde seet nogen af, siden hun kom ind i Haven.

Der var to Damer. Den Eine holdt sig i nogen Afstand bagved den anden, skjøndt dog ikke saa langt borte, at dette forhindrede hende i at høre og svare paa hvad der blev hende sagt. De nærmede sig med langsomme Skridt, og Johanne havde derfor god Tid til ret at betragte deres Ansigtstræk og øvrige Udvortes. Hertugen sagtnede nu ogsaa sin Gang, som for at give hende Tid til at fatte sig, og sagde gjentagne Gange til hende, at hun ikke maatte lade sig forskrække. Den Dame, som syntes at være den fornemste Person, havde udmærket gode Ansigtstræk, som dog vare noget uanzirede af Smaafopperne, denne giftige Sygdom, som nu (tak være Jenner) enhver Landsbye = Æskulapius kan faae ligesaa let Bugt med, som deres Skytægud fik med Python. Dams Øine vare skinnende, hendes Lænder smalle, og hendes Mine af den Bestaaffenhed, at hun kunde ved den udtrøffe, efter Behag, enten Værdighed eller venlig Medlædighed. Hendes Figur, skjøndt temmelig fyldig, manglede dog ingenlunde Ynde;

og af hendes lette og faste Skridt skulde man ikke kunne slutte sig til, hvilket dog var Tilfældet, at hun dengang befandt sig i en Tilstand, som ellers pleier at være til megen Uleilighed ved Gangen. Hendes Dragt var mere riig, end pragtfuld, og hendes Væsen bydende og ædelt.

Hendes ledsageriske var mindre af Bort, havde lysebrune Haar, og udtryksfulde blaae Øine. Hendes Ansigtstræk vare vel ikke regelmæssig skjønnede, men meget yndige. Et Udtryk af Sorgmodighed, eller i det ringeste af alvorlig Eftertanke, hvortil hendes Stilling gav hende Anledning nok, var det herskende i hendes Ansigt, naar hun laug stille; men talte hun med nogen, da udbredte sig en godmodig indtagende Venlighed over det.

Da Johanne og Hertugen vare en time til tredive Skridt borte fra disse Damer, gav denne hende et Tegn til, at hun skulde blive staaende, gik selv fremad, og bøiede sig med det ham egne behagelige Væsen ærbødigen for Damerne, afhvilede den, som var ham nærmest, besvarede hans Compliment med en vel temmelig sild Hilsen, men som dog robede Afgtelse for hans Person.

„Jeg vil haabe,“ sagde hun med et venligt og nedladende Smil, „at Hertugen af Argyre, der i den senere Tid har været saa saare sjelden at see ved Hoffet, befunder sig ved saa god Hel-

bred, som hans Venner baade her og andetsteds ønske ham."

Hertugen svarede: at han befandt sig fuldkommen vel, og lagde til, at det var hans mange offentlige Forretninger, som Parlamentslem, og tillige en privat Rejse, han uvelig havde seet sig nødsaget til at gjøre til Skotland, som havde tvunget ham til at lade sig see i Førgemakkerne mindre tit, end han ønskede, og fandt sig forpligtet til.

„Saafermt Ederes Naade kan finde Tid til at opfylde en i sig selv saa lidet betydelig Pligt, saa veed I, at I er berettiget til at gjøre Regning paa en god Modtagelse. Jeg haaber, at min Beredvillighed til at opfylde det Ønske, I har yttret for Lady Suffolk i Førgaars, ee et fuldkommen tilstrækkeligt Beviis paa, at En i det ringeste af den kongelige Familie endnu godt erindrer sig de gamle og vigtige Tjenester, som maae tjene til at undskyldte den Ligegyldighed, man i den senere Tid har vist." — Hun sagde dette i et godmodigt Tone og i en Tone, som aabenbar udtrykte det Ønske, at komme i god Forstaelse med ham igjen.

Hertugen svarede, „at han maatte ansee sig selv for det allerulykkeligste Menneske af Verden, dersom man ansaae ham for at være istand til at

forsømme sin Pligt, naar Tid og Omstændigheder fordrede det, og gjorde Opfyldelsen deraf behagelig for Bedkommende. Han følte, hvor megen Taknemmelighed han skyldte Hendes Majestæt, fordi hun personligen vilde ham denne særdeles Naade; og han var overbevist om, at hun allerede maatte kunne have sluttet sig til, at det var blot med Hensyn paa Hans Majestæts Bedste, han havde været at gøre ham denne Uleilighed."

"J kan ikke gjøre mig Eder mere forbunden, min Hr. Hertug," svarede Dronningen, "end ved at give mig Leilighed til at benytte Eders Indsigter og Erfarenhed i hvilkenomhelst Sag til Hans Majestæts Bedste. Eders Naade vedrør, at jeg kun kan være det Intermedium, ved hvilket Sagen kan blive forelagt Kongens høiere Wiisdom; men er det en Sag, der angaaer Eders Naade personlig, skal den sikkert ikke tabe noget ved at blive ham foredraget ved mig."

"Det er ikke noget Uuliggende, som betræffer mig personligen," svarede Hertugen, "omendstjendt jeg ikke desto mindre fuldkommen føler min Forpligtelse til at vise mig taknemmelig for Eders Majestæts Naade. — Det er en Sag, som angaaer Hans Kongelige Majestæt selv, som Elsker af Sietsfærd og Barmhertighed, og som jeg troer vil være særdeles vel fittet til at formilde den

ulykkelige Forbittrelse, som for nærværende Tid finder Sted blandt Hans Majestæts gode Undersaatter i Skotland."

Der var i disse Ord to Ting, som høiligen misbagede Dronning Caroline; for det første saae hun sig derved bedraget i den hende behagelige Forventning, at Argyle vilde benytte sig af hendes Mellemhandling, for at blive forligt igien med Hofpartiet og saae sin tabte Indflydelse tilbage — og for det andet var det hende stødende, at høre ham tale paa den Maade om Uroelighederne i Skotland, som om det var en Bevægelse, der ikke skulde med Magt stilles, men bilægges med det Gode.

Bragt i Hæftighed ved disse Betragtninger, svarede hun hastig: „Alt Hans Majestæt har gode Undersaatter i England, min Hr. Hertug; det maa han takke Gud og Lovene for — at han har Undersaatter i Skotland, tænker jeg han maa takke Gud og sit Sværd for."

Daameget Hofmand Hertugen af Argyle end var, blegnede han dog kjendeligen ved disse Ord; og Dronningen, der strax mærkede sin Forseelse, lagde til, uden at forandre en Mine i sit Ansigt, og som om hun kun ikke endnu havde ganske talt ud: — „og de brave Skottes Sværd, der i Hjer-
Sangstet i Edinburgh III.

tet ere Huset Brunswig hengivne, og i Særdeleshed Hertugen af Argyles."

„Mit Sværd, Madame," svarede Hertugen, „har ligesom min Faders, altid fægtet for den lovmæssige Konge og for mit Fædreland — thi disse sande Fordeel og Rettigheder er det, efter min Mening, umueligt at affondre fra hinanden. Men det Uliggende, hvorom jeg nu har at tale, er en langt mere privat Sag, og angaaer en Person af ringere Stand."

„Hvad er det da, min Hertug?" spurgte Dronningen — „Lad os først blive enige om, hvorom Taler er, for at vi ikke skal misforstaae og misforklare hinandens Ord."

„Sagen, Madame," svarede Hertugen, „angaaer et ulykkeligt ungt skotsk Fruentimmers Skiebne, der er bleven dømt til Dode for en Forbrydelse, som jeg anseer det for særdeles rimeligt, at hun er ganske uskyldig i. Min ærbødige Begjæring til Eders Majestæt er derfor, at erholde Deres formaaende Forbøn hos Hans Majestæt Kongen, for at udvirke hende Pardon."

Nu kom Staden til Hendes Majestæt at skifte Farve — og dette viste sig over hele hendes Ansigt, Hals og Nakke. Hun taag et Øieblik, som om hun ikke stolede paa at kunne beherske sin

Stemme ved den første hæftige Bevægelse, hvori hun kom — hun paatog sig en værdig Mine, og et strængt irettesættende Blik, og svarede endelig: „Min Hr. Hertug, jeg vil ikke forlange at I skal angive mig, hvilke Grunde I kan have, til at henvende Eder til mig med en Begjæring, som Omstændighederne have gjort saa saare mislig. Eder slaaer jo selv Veien aaben, som en af Rigets Herrer, til Kongens Gemak, og I havde jo Ret til selv at forlange en Audience hos ham, uden at behøve at paalægge mig den høistbesværlige Forretning, at foredrage ham denne Sag. — Jeg, i det ringeste, har sandelig høvt mere med skotske Venaadninger at gjøre, end jeg skjottede om.“

Hertugen var forberedt paa dette Udbrud af hendes Uvillie, og lod sig derved ikke bringe ud af sin Fatning. Han vovede ikke at svare Dronningen, saalænge han endnu ei saa hendes Hefstighed formildet, men blev staaende i den samme mandige, skjøndt ærbødighedsfulde Stilling, han havde antaget under hele denne Samtale. Dronningen, hvis Stilling havde givet hende Færdighed i, med Lethed at beherske sig selv, følte strax hvormegen Fordeel hun indrømmede ham over sig, ved at overlade sig til sin Lidenkab, og vedblev nu i den samme venlige og nedladende Tone, hvormed hun

havde begyndt Samtalen: „J maa tilstaae mig nogle af mit Kjøn's Nøttigheder, min Hr. Hertug, og ikke dømme ufjerligen om mig, fordi jeg kommer i nogen Bevægelse ved Erindringen om hiin svære Forhaanelse og Forbrydelse, man i Eders Fødelands Hovedstad har gjort sig skyldig i mod den kongelige Myndighed, netop paa den Tid, da min ringe Person var beklædt med denne Værdighed. Eders Naade vil vist ikke finde det forunderligt, at jeg baade har følt det dengang, og ikke har kunnet glemme det endnu.“

„J Sandhed,“ svarede Hertugen, „det er en Tildragelse, som ikke er saa let at glemme. Mine egne ringe Tanker derom have allerede for længe siden været Eders Majestæt bekjendte, og jeg maa have forstaaet meget slet at udtrykke dem, hvis man ikke erkjender, at jeg nærede den høieste Grad af Afsky for en Mordgjerning, der blev udøvet paa saadan en Maade. Jeg har imidlertid været saa uheldig, at være af en ganske anden Mening, end Hans Majestæts Raadgivere, angaaende hvorvidt det var enten retfærdigt, eller politisk rigtigt, at straffe den Uskyldige istedet for den Skyldige. Men jeg haaber Eders Majestæt vil tillade mig med Taushed at forbigaae denne Materie, hvori min Mening uheldigviis ikke stemmer overens med mere duelige Mænds.“

„Nei, vi vil ikke indlade os i en Materie, hvorom vi efter al Rimelighed ikke kan blive enige“ sagde Dronningen — „kun eet Ord maa jeg sige Eder i Fortroelighed — I veed jo nok at vor gode Lady Suffolk er en Smule døv — Hertugen af Argyll vil neppe finde ret mange Puncter, hvori han ikke kunde stemme med sin Herre og Herskerinde, saafremt det er hans Ønske at fornye sit gamle Bekjendtskab med dem.“

„Lad mig nære det Haab,“ svarede Hertugen, i det han med et dybt Bux takkede for saa smigrende en Opfordring, „at jeg ikke skal være saa uheldig nu, at have truffet paa et saadant Punct.“

„Seg maa først paalægge Eders Naade at skrifte for mig, før jeg kan meddele Eder Absolution,“ svarede Dronningen — „Hvad er det, som bringer Eder til at tage saa særdeles megen Andeel i denne Piges Skjæbne? Hun seer dog ikke ud til“ (og med disse Ord betragtede hun Johanne med sit skarpe Kjenderblik) at kunne vække min gode Venindes Hertugindeus Skinsyge.“

„Seg tænker nok, at Deres Majestæt,“ sagde Hertugen, „vil indrømme min Smag saameget, at den kan overbevise Eder om, at min Handling ikke kan have en saadan Bevæggrund.“

„Ja saa, endskjøndt hun ikke har noget i sit Bæsen, der kan bringe mig til at ansee hende for en fornem Dame, maa hun dog sikkert være en Cousine i trediste Led paa det frygtelige skotske Genealogieregister.“

„Nei, Madame,“ svarede Hertugen; „men der er nok dem blandt mine Nærpaarørende, jeg vilde ønske at finde halv saamegen Dyd og Hengivenhed hos.“

„Men Campbell hedder hun da vel i det ringeste?“ spurgte Caroline.

„Nei, Madame; hendes Navn er ikke fuldt saa berømmeligt, om Eders Majestæt tillader mig at bruge det Udtryk,“ svarede Hertugen.

„Nu — fra Inverara eller Argyleshire er hun dog vel?“ blev Dronningen ved. „Hun har aldrig i sit Liv været længere Nord paa, end i Edinburgh, Madame,“ sagde Hertugen.

„Ja, saa ere alle mine Gisninger til Ende,“ sagde Dronningen — „og Eders Naade maa nu selv have den Uleilighed at forklare mig Eders Allients Muliggende.“

Med den Tydelighed og udtryksfulde Kort-
hed, som man kun kan erhverve sig ved ideligen
at omgaaes med dannede Mennesker af de høiere
Klasser, og som er netop det aldeles Modsatte af
hiiin langtrukne, vandede Fortællingsmaade, udviklede

og forklarede Hertugen det særegne Lovbud, der havde fordømt Effie Deans til Døden, og fortalte Dronningen om den søsterlige Hengivenhed, Johanne havde vist ved at foretage saa besværlig en Reise, for at redde sin Søster, for hvis Frelse hun var beredvillig til at opoffre alt, undtagen Sandheden og sin Samvittighed.

Dronning Caroline hørte med Opmærksomhed paa ham; hun havde, som man vel maa bemærke, megen Lyst til at opdage et Modargument, og hun fandt snart i det, Hertugen sagde, Anledning til at fremkomme med Indvendinger mod hans Begjæring.

„Det forekommer ogsaa mig, min Hertug,“ bemærkede hun, „at det er en meget streng Lov; men, som jeg har Grund til at antage, er den ikke affattet og gjort til Lands Lov uden gyldige Narfager, og Pigen er bleven dømt til Døde i Overeensstemmelse med den. Alle de Rimelighedsbeviser, som Loven antager for gyldige i Tilfælde af, at Forbrydelsen ikke ligefrem bliver tilstaaet, findes jo her imod hende; og alt det, som Eders Naade her har anført om Mueligheden af at hun er uskyldig, kan være ret gode Argumenter for, at denne Parlamentsact bør ophæves, men, saa længe den staaer ved Magt, kan man vel neppe antage denne

Muelighed som gyldig Grund til at fritage noget Individ for at dømmes efter denne Lov."

Hertugen saae denne Snare og undveeg den; thi han indsaae ret godt, at han, ved at svare paa denne Indvending, ikke kunde have undgaaet, at indlade sig i en Undersøgelse, som tilsidst vilde have ført til det Resultat, at Dronningen havde fundet sig af lutter Consequentse beføiet til ei at fritage den Skyldige for den af Loven bestemte Straf. — „Dersom Deres Majestæt," sagde han, „vil nedlade Dem til at høre min arme Landsmandinde selv, vil De maaskee i Deres eget Hjerte finde en Talsmand for hende, som bedre, end jeg, er istand til at bortrydde de Betænkeligheder, som Deres Majestæts Forstand har fremkaldet."

Dronningen lod til at ville tillade dette; og Hertugen gav Johanne Tegn til, at hun skulde træde nærmere frem fra det Sted, hvor hun hidtil havde staaet, og lagt nøie Mærke til de Talendes Ansigter, men disse havde alt for længe været vant til at dølge de Bevægelser, der foregik i Sjelen, til at Johanne skulde af dem kunnet slutte sig til, hvorledes Sagerne stod. Hendes Majestæt kunde ikke bare sig for at smile, da hun saae det saare ærbødighedsfulde Bæsen, med hvilket den ærbare lille Skotlænderinde nærmede sig hende, og end

mere merede det hende, da hun hørte den første Lyd af hendes brede nordlandſke Udtale. Men Johanne havde en dyb Stemme, som tillige var behagelig, noget, som man ſjelden finder hos Fruentimmer, og bad „Hendes Naade om at have Medlidenhed med et ſtakkels vildfarende Kreatur,“ i ſaa rørende en Tone, at den brede Nationalaccent tabte ſig i dyb Pathos, ret ligesom den man hører i Melodien til nogle af hendes Fædrelands Ballader.

„Staae op, unge Pige,“ ſagde Dronningen i en venlig, nedladende Tone — „og fortæl mig, hvad det da er for barbariſke Menneſker, der behoe Ederſ Fædreland, ſiden Børnemord er blevet ſaa almindelig en Forbrydelse, at der maa et Lovbud, liigt dette, til at ſætte Skranke derfor?“

„Med Ederſ Naades Tilladelse,“ ſvarede Johanne, „der er mange Steder udenfor Skotland, hvor Mødre viſe unaturlig Grufomhed mod deres eget Kjød og Blod.“

Man maa herved bemærke, at Uenigheden, der fandt Sted mellem Georg den Anden og Fredrik, Prinds af Wales, var da kommen til det yderſte, og den godmodige Deel af Folket ſkjød Skylden herfor paa Dronningen. Hun blev bluffende rød, og kaſtede et ſtrængt ſpeidende Blik fiørst paa Johanne, og dernæſt paa Hertugen; men begge mødte det, uden at lade ſig bringe ud af Fatning,

Johanne, fordi hun aldeles ikke vidste, hvilken Bømt
mert hun her havde sagt, og Hertugen, fordi han
forstod at beherske sit Ansigt. Men i sit Hjerter
tænkte han: „min ulykkelige Klientinde har med
dette uheldige Svar, som ved en Naadesgjerning,
dræbt alt sit Haab om at naae hvad hun vilde.“

Lady Suffolk, der var en Dame af et godt
Hjerter og megen Klogskab, traadte i dette kritiske
Øieblik nærmere — „J skulde,“ sagde hun til
Johanne, „fortælle denne Dame, hvilke de særde-
leses Mærker ere, der gjøre denne Forbrydelse saa
almindelig i Ederes Fædreland.“

„Mogle troe, at det er Kirkesessionen, som
forarsager det — det vil sige — det er — det er
Ekriftemaalet, med Ederes Naades Tilladelse,“ sva-
rede Johanne, som slog Øiet ned, og neiede.

„Hvad vil det sige?“ spurgte Lady Suffolk,
som ikke begreb, hvad hun meente med dette Ud-
tryk, og desuden var temmelig tunghør.

„Jeg mener den aabenbare Ekrifte,“ sagde
Johanne, „hvormed man straffer letfærdigt Lev-
net og Dugang, og Overtrædelser af det sjette
Bud, med Ederes Naades Tilladelse.“ — Med
disse Ord saae hun paa Hertugen, og blev vaer,
at han gjorde den aftalte advarende Haandbevæ-
gelse; hun indsaae ikke hvilken Feil, hun kunde her
have begaaet, og gjorde den nu tigange værre, ved

at holde pludselig inde, og røbe fjendelig Forvirring.

Hvad Lady Suffolk angaaer, da trak hun sig tilbage, ligesom et Bedækningskorps, der ved at stille sig imellem den retirerende Armee og Tjendens Tropper, uventet har udsat sig for en ødelæggende Salve.

Standen staaer i Pigen, tænkte Hertugen ved sig selv — der gik det andet Skud løst — hun skyder skarpt og træffer baade til høire og venstre.

Imidlertid fik ogsaa Hertugen sin Deel af denne Forvirring, der saaledes var opkommen; thi da han havde forretret Tjenesten, som Ceremoniemester for den imod sin Billie Fornærmende, fælte han sig omtrent i samme Stilling, som en Landjunker, der har lukket sin Bagtelhund ind i en med fornemme Gjæster opfyldt Selskabsaal, og nu maa see paa al den Uorden og Ødelæggelse, dens overgivne Lystighed forarsager blandt de pyntelige Klæder og det kostbare Porcellain. Dog havde Johannes sidste Feilgreb ikke destomindre en god Virkning, i det den bidrog til at forjage det ubehagelige Indtryk, det første havde gjort. Hendes Majestæt havde nemlig ikke, over Følelsen af sin Værdighed som Dronning, saa aldeles glemt, at hun var et Fruentimmer, at hun ikke skulde glæde sig lidt over denne Snert, der rammede hendes „gode Lady Suf-

folk." Hun vendte sig til Hertugen af Argyle med et Smil, der noksom udtrykte den Triumph, hun følte, og bemærkede, „at Skotterne ere et meget strængt moralsk Folk." — Derpaa henvendte hun Talen igjen til Johanne, og spurgte hende, paa hvad Maade, hun var kommen fra Skotland til London.

„For det meste paa min Fod, Madame," svarede Johanne.

„Hvad? al den umaadelig lange Wei tilføds? — hvor mange Mile kunde I da gaae om Dagen?"

„Fem og tyve Mile, og sommetider endnu noget længer."

„Nu, jeg meente, jeg var selv en ret god Fodgjængerke," svarede Dronningen — „men hun gjør mig sandelig til Skamme."

„Jeg vil ønske Eders Maade, at I aldrig maa føle saa svar en Sorg i Eders Hjerte, at I ikke bliver istand til at føle Legemets Udmattelse," sagde Johanne.

„Nu, det gik bedre, tænkte Hertugen — det er det første hun er kommen med af alt, hvad hun skulde sige for sit Anliggende."

„Og desuden" blev Johanne ved, „gik jeg just ikke altid den hele Wei — undertiden fik jeg Plads i en Vogn, og fra Feerybridge havde jeg

en Hest, og flere saadanne Lettelser" — hun vilde maaskee nok have udbredt sig vidtloftigere herover, men hun saae Tegnet fra Hertugen, og fattede sig derfor i Korthed.

„Men alle disse Smaa-bequemmeligheder naaget," svarede Dronningen, „maa I dog nok have gjort en besværlig Reise, og jeg er bange for, maaskee til ingen Nytte — thi sæt nu end Kongen vilde bemaade Eders Søster, saa vilde det dog, efter al Almindelighed, ikke komme hende stort til Gode, saasom jeg formoder, at Eders Edinburgherfolk nok, til Trods for ham, vilde slæbe hende til Galgen."

Nu gaaer det snart til Grunde med hende, det skal vi faae at høre, tænkte Hertugen ved sig selv. —

Men heri tog han feil. De blinde Ekjær, mod hvilke Johanne i denne høist delicate Samtale var stødt an, laae under Vandfladen, og dem kjendte hun intet til — men denne Klippe ragede op over Brændingen, og hun dreiede lykkeligen af.

„Hun var overbevist om," sagde hun, „at baade By og Land vilde glæde sig over, at Hans Majestæt viste Naade mod den stakkels Skabning, der ellers ingen Ben havde, at stole paa."

„Hans Majestæt har just ikke gjort denne Erfaring i en Tildragelse, som nyelig har fundet Sængstet i Edinburgh III.

Sted," svarede Dronningen; „men jeg formoder, min Hr. Hertug, at I vilde raade Hans Majestæt at lade sig lede af Pøbelens egne Bestemmelser, angaaende hvem der skulde spares, og hvem der burde hænges?"

„Nei, Madame," svarede Hertugen af Argyll — „men jeg vilde give Hans Majestæt det Raad, at lade sig lede af sine egne og af sin høie Gemalindes Følelser; og da er jeg overbevist om, at Straffen ikke vil komme til at ramme andre, end de Skyldige, og det endogsaa med forsigtig Maadeholdenhed."

„Godt, min Hr. Hertug," sagde Hendes Majestæt — „men alle disse smukke Ord kan dog ikke overbevise mig om, at det er rigtigt og raadeligt, endnu at vise nogen Gunst mod Eders — ja, jeg tør formodentlig ikke sige oprørskjendede? — men saa i det mindste dog meget uhengivne og trodsige Hovedstad. — Hele Nationen synes jo at have indgaaet en Forening om at tage den ulykkelige Mands grusomme og afførelige Mordere i Beskættelse — thi var ikke det Tilfældet, hvorledes kunde det vel ellers være mueligt, at man ei engang skulde have faaet fat paa een eneste af disse mangfoldige Gjerningsmænd, især da den voldsomme Handling blev begaaet ved høi lys Dag, og der nu er forløben saa lang Tid siden? — Ja, denne unge Pige selv,

tænker jeg, veed vel ikke saa lidet af denne Hemmelighed. — Hør, min unge Pige, var der nogen af Eders Benner iblandt dem, som deeltog i Op- løbet mod Porteous?

„Nei, Madame,“ svarede Johanne, glad over at Spørgsmaalet blev fremsat paa en saadan Maade, at hun med god Samvittighed kunde svare Nei. —

„Men jeg formoder dog,“ sagde Dronningen, at dersom I vidste noget af saadan en Hemmelighed at sige, saa vilde I ansee det for en Samvittigheds-sag at beholde det hos Eder selv?“

„Jeg vilde bede Gud oplyse mig om, hvad jeg i saa Fald havde at gjøre, Madame,“ var Johannes Svar.

„Ja, og saa vælge det, der stemte overeens med egen Tilbøielighed!“ bemærkede Dronningen.

„Med Eders Tilladelse, Madame!“ tog Johanne til Orde, „jeg vilde have gaaet til Jordens Ende, for at frelse John Porteous og hvilket som helst andet Menneske, der befandt sig i samme Forsatning, som han; men jeg har gyldig Grund til at betænke mig paa, hvorvidt det tilkom mig at hævne hans Drab, endskjøndt der ingen Tvivl kan være om, at det er Øvrighedens Pligt at gjøre dette. Han er død, og gaaet til sit Bestemmelsessted, og de, som have myrdet ham, maae svare

selv for deres egen Gjerning. Men min Søster —
 min ulykkelige Søster Effie, lever endnu, skjøndt
 hendes Dage og Timer ere talte! — Hun lever
 endnu, og eet Ord af Kongens Mund kunde give
 hende tilbage til en gammel dybtbedrovet Fader,
 som aldrig glemmer, hverken i sin Aften- eller
 Morgenbøn, at bede til Gud, at Hans Majestæt
 maa werde velsignet med et langt og lykkeligt Re-
 gimente, og at hans Throne, og hans Slægts
 Throne maa staae grundet paa Retfærdighed. —
 O, Madame, dersom I nogensinde har følt, hvad
 det er at sørge med og for en ulykkelig og synde-
 fuld Skabning, saa hav Medynk med vor Elendig-
 hed! — Frels en velagtet Familie fra Skjædsfel,
 og en ulykkelig Pige, som endnu ikke har fyldt sit
 attende Aar, fra en tidlig og forsmædelig Død!
 — Al! det er ikke medens vi selv sove trygt, og
 vaagne med Munterhed, at vi tænke paa andre
 Menneskers Nød og Elendighed — Men naar
 Smertens Time kommer, enten for Sjæl eller Le-
 geme — og sjelden komme den til Eders Naade —
 og naar Dødens Stund nærmer sig, som engang
 slaar saavel for den Høie, som for den Lave —
 gid silde den komme for Eder! O, min Frue, da
 er det ikke, hvad vi have gjort for os selv, men
 hvad vi have gjort for andre, vi tænke med største
 Glæde paa! Og den Tanke, at I har bidraget

Eder's til at redde den arme Skabnings Liv, vil paa hiin Time, den maa komme, naar den vil, være mere trøstende for Eder's Sjæl, end om I med eet eneste Ord af Eder's Mund kunde have bragt den hele Oprørs-hob til at hænge i een Galge!"

Den ene Taare efter den anden rullede ned over Johannes Kind, hendes Ansigt glødede, og røbede den hæftigste Bevægelse, medens hun saaledes talede sin Søsters Sag, med en Pathos, som paa eengang var baade simpel og rørende.

„Det kalder jeg Betsalenhed," sagde Hendes Majestæt til Hertugen af Argyll — „Unge Pige" blev hun ved, i det hun henvendte sig til Johanne, „det staaer ikke i min Magt at benaade Eder's Søster — men jeg lover Eder, at jeg med Varme skal tale Eder's Sag for Hans Majestæt. — Tag dette Syeskrin," vedblev hun, i det hun stak Johanne et lidet smukt Syeskrin i Haanden — „luk det ikke op nu, men I vil ved Leilighed finde noget deri, som kan være Eder til Erindring om, at I har talt med Dronning Caroline."

Johanne, der saaledes saae sig bestyrket i sin Formodning, faldt paa Knæ, og vilde have udbrudt i en Strøm af Taksigelser; men Hertugen, der stod som paa Naale, af Frygt for at hun skulde

fige for meget eller for lidet, gjorde det aftalte Tegn.

„Nu,“ sagde Dronningen, i det hun vendte sig til Hertugen af Argyle, „er, som jeg formoder, Eders Forretning for dennefinde til Ende — og jeg vil haabe den er falden ud til Eders Tilfredshed. Herefter haaber jeg at faae Eders Naade oftere at see baade i Richmond og i St. James — Kom, Lady Suffolk, vi maa ønske Hans Naade en god Morgen.“

Efter gjensidige Complimenter skiltes Hertugen og Damerne ad; Hertugen hjalp nu Johanne op, og førte hende tilbage ad Alleen, som hun vandrede igjennem, liig En, der gaaer i Drømme.

Trøft hos Christopher Græbe.

Midlothians Hjerter
eller
Fængslet i Edinburgh.

En Fortælling
af
Walter Scott.

Oversat fra Engelsk
ved
C. J. Boye.

Fjerde Deel.

Kjøbenhavn.
Trykt paa den Gyldendalske Boghandlings Forlag.

1822.

Midlothians Hjerte
eller
Fængslet i Edinburgh.

En Fortælling,

udgivet

af

Jedediah Gleishbotham,

Skolemester og Sognedegn i Gandercleugh.

Fjerde Deel.

Første Kapitel.

„Saasnart jeg vinder Kongens Gunst igjen,
Jeg Eders Talsmand hedde vil.“

Cymbeline.

Hertugen gik skiltiende tilbage ad den Wei, hvorpaa de vare komne, og naaede den lille Bagport, gennem hvilken de vare blevene indladte i Richmond Park, der saalænge var Dronning Carolines kjæreste Opholdssted. Den blev ogsaa dennegang aabnet af den samme, halv usynlige Dørvogter, og snart stode de udenfor det kongelige Sommerpaladsets Grændser. Endnu var der ikke bleven talt eet eneste Ord paa nogen af Siderne. Hertugen vilde sandsynligvis forunde sin Landsbye-Clientinde Tid til at fatte sig igjen efter den Bevægelse og Forvirring, en saadan Samtale nødvendig maatte sætte hende i; og Johanne var selv for hæftigen rystet af alt det, hun havde kunnet slutte sig til og havde sænglet i Edinburgh IV.

seet og hørt, til at hun paa sin Side skulde have været istand til at komme frem med noget Spørgsmaal.

Hertugens Bogn holdt endnu paa det Sted, hvor de havde forladt den, og aldrig saasnart havde de de atter taget Plads i den, før den begyndte at rulle raskt tilbage ad Byen til.

„Jeg tænker Johanne,“ sagde Hertugen, der først brød Tausheden, „at I har al muelig Grund til at ønske Eder selv til Lykke med det lykkelige Udfald af Eders Sammenkomst med Hendes Majestæt.“

„Saa denne Dame var da virkelig Dronningen selv?“ sagde Johanne. „Jeg begyndte rigtig nok at faae en Formodning derom, da jeg saae, at Eders Naade ikke satte Hatten paa — og dog kan jeg endnu ikke faae det i mit Hoved, skjøndt jeg hørte hende sige det.“

„Ja, det var tilforladelig Dronning Caroline,“ svarede Hertugen. „Er I ikke nysgjerrig efter at see, hvad der er i dette lille Sneystrin?“

„Mener da Eders Naade, at jeg vil finde Pardonen deri?“ spurgte Johanne med ængstelig, glad Forventning.

„Nei, det vel ikke,“ svarede Hertugen; „det er ikke troeligt. Det er sjelden de have saadanne Ting hos sig, undtagen det er nødvendigt at bruge

dem strax; og desuden sagde Hendes Majestæt jo, at det var Kongen, og ikke hende, som skulde give den."

"Ja, det er ogsaa sandt," svarede Johanne; men jeg er saa forstyrret i mit Hoved — Men treer da Ederes Naade, at der kan være nogen Tvivl om, at Effie vil blive benaadet?" vedblev hun, og holdt endnu det lille Byestrin naabnet i Haanden.

"Jh, ja, Kongerne ere ikke gode at forstaae sig paa, veed I nok, Johanne," svarede Hertugen — „men hans Kone veed vel at tage ham paa den rette Naade, og jeg har ikke den ringeste Tvivl om, at Sagen er saa godt, som ganske afgjort."

"O, Gud være lovet!" udbød Johanne — „gid den gode Dame aldrig maae savne den Hjertets Fred og Ro, som hun i dette Dieblik har skjænket mig! — Og Herren velsigne Eder, kjære Herre! uden Ederes Hjelp vilde det aldrig være lykket mig at komme for hendes Dine."

Hertugen led hende dvæle ved denne Gjenstand i temmelig lang Tid, maaskee af Lyst til at see, hvor længe Taknemmelighedsfølelsen vilde kunne neddæmpe hendes Nysgjerrighed. Men denne sidste Følelse var saa lidet heftig i Johannes Sjel, at Hans

Maade, hos hvem den i det Dieblig maaskee var stærkere, end hos hende, saae sig nødsaget til endnu een Gang at minde hende om Dronningens Foræring. Nu lukkede hun det da op. Paa den ene Side af Laaget var som sædvanlig et fuldstændigt Sæt af Naale og deslige Ting, og i Skrinet selv laae der en Banknote paa 50 Pund.

Aldrig saasnart havde Hertugen underrettet Johanne om Størrelsen af den Sum, Seddelen lod paa; thi en Banknote af saa stor Værdie havde hun endnu aldrig seet, før hun yttrede sin Sorg over den Feiltagelse, der her maatte have fundet Sted. — Syeskrinet selv, meente hun nemlig, var allerede en Eiendom, som var ikke lidet værd, med Dronningens Navn skrevet inden i, formentlig med hendes egen Haand — *Caroline* — saa tydeligt, som det kunde staae, og det med en Krone over."

Hun vilde derfor overlevere Noten til Hertugen, med den Begjæring, at han vilde finde Leilighed til, paa een eller anden Maade, at lade den kongelige Eierinde faae den tilbage.

"Nei vist ikke, Johanne," svarede Hertugen, "her finder ingen Feiltagelse Sted — Hendes Majestæt har vidst, at J har maattet sætte Eder i betydelig Udgift, og har derfor villet godtgjøre Eder denne."

„Ja, sandelig, hun er alt for god,“ sagde Johanne, „og jeg er ret hjertelig glad over, at jeg kan betale Dumbiedikes hans Penge tilbage, uden at sætte min Fader, den brave Mand, i Forlegenhed.“

„Dumbiedikes, siger I? Er det ikke en Herre-
mand i Midlothian?“ spurgte Hans Naade, som
ved sit Ophold af og til i dette Distrikt havde lært
at kjende de fleste Jordegodsseiere der. — „Han
har jo et Huus, ikke langt fra Dalkeith, og gaar
med en sort Varnk og Hat med Tresser paa? ikke
sandt?“

„Jo, Herre,“ svarede Johanne, der havde
sine Grunde for at være kort i sine Svar angaaen-
de denne Person.

„Aa! min gamle gode Ven, Dumbie!“ blev
Hertugen ved; „jeg har været tregange i Sel-
skab med ham, men ikke hørt ham oplade sin Nøst
mere, end een eneste Gang. — Er han maaskee i
Familie med Eder, Johanne?“

„Nei, Herre, det er han ikke.“

„Men han maa da vel i det mindste være En
af Eders gode Venner?“

„Ja — ja — min Herre,“ svarede Johan-
ne med blussende Kinder og stammende Læbe.

„Hoho! — naar nu altsaa Lairden satte sig

i Bevægelse, saa vilde der nok være Fare for min gode Ven, Butler, mærker jeg?"

„Nei, ingenlunde, Herre," svarede Johanne hurtigere, men rødmede dog i det samme endnu stærkere.

„Nu — vel, Johanne," sagde Hertugen, „Der er en Vige, som man nok med Støelighed kan lade tage være paa sine egne Sager, saa jeg ikke skal plage Eder med flere Spørgsmaal om denne Sag. Men hvad nu denne Benaadning angaaer, saa maa jeg vel see til at faae den udfærdiget i den sædvanlige Form; jeg har en gammel Ven ved Hofset, som nok vil gjøre mig den Tjeneste at besørge dette for mig. Og da jeg nu alligevel skal have et Snarbud sendt affted til Skotland, som vil komme langt raaskere og siklere affted, end detser mueligt for Eder, saa vil jeg ved denne Leilighed faae den sendt lige til Bedkommende."

„Og Eders Naade mener da, at det vil være ligesaa godt, som om jeg selv tog Fod i Haand, og begav mig hjem med udrettet Erinde?" spurgte Johanne ham.

„Ja, sandelig langt bedre endogsaa," svarede Hertugen. „J ved jo nok, at Veiene ere ikke sikke at reise paa for et Gruentimmer."

Johanne bifaldt stiltiende denne Bemærkning.

„Desuden,“ blev Hertugen ved, „har jeg et andet Forslag at gjøre Eder. En af Hertugindens Tjenestetjyende og Et af mine — Archibald, som I jo nu kjender — skal gjøre en Reise til Inverara i en halvdaaktet Bogn med fire Heste for, som jeg har kjøbt, og der er i Bognen Plads nok, saa at I godt vil kunne følge med dem lige til Glasgow, og der vil Archibald nok finde Leilighed til at bringe Eder sikkert til Edinburgh. Og underveis, det beder jeg Eder ret indstændig om, maa I indvie, saameget I kan, Fruentimmeret, der reiser med, i den Kunst at tilberede Dste, thi hun skal ansættes der ved Meieriet, og jeg turde sværge paa, at I er ligesaa net og reenlig ved Eders Landhuusholdningsarbeide, som I er i Eders Paaflædning.“

„Holder Eders Naade da af Dst?“ spurgte Johanne med synligt Velbehag Hertugen.

„Om jeg holder af det?“, svarede denne, som godmodigen sluttede sig til, hvad der nu vilde følge efter — „Kage og Dst er jo Retter for en Konge end sige for en Høilænder!“

„Ja,“ sagde Johanne, med besteden Selvtillid, og inderlig Tilfredshed og Glæde, „for jeg, maa sige Eder, Herre, at vi have en egen Naade at behandle Dsten paa, der er lykket os saa godt, at der er dem, som anseer vores for at være lige-

saar velsmagende, som den ægte Dunloper; og vilde Eders Naade tillade os at sende Eder et Par Stykker til en Prøve, saa vilde det baade gjøre os ret glade og stolte. Men kankee I holder mere af Jaaremælksofte eller af Buchholmsideost — eller maaskæ ogsaa af Gederost, siden I er fra Høilænderne? Jeg kan just ikke sige jeg forstaaer mig saa fuldkommen paa Behandlingsmaaden af denne; men mit Sødsøende barn, Hanne, som boer ved Lockermachus i Kammerrmoor, hende kunde jeg tale med derom."

„Nei, det behøves aldeles ikke, svarede Hertugen; „det er just Dunloperost jeg holder saameget af, og jeg vil takke Eder af mit ganske Hjerte, dersom I vil sende mig een til Carolinepark. Men glem ikke, Johanne, hvad jeg siger Eder, I maa lave den altsammen selv; thi jeg er en god Kjenner."

„Det er jeg ikke bange for," svarede Johanne med Selvtillid, „jeg skal nok vinde Eders Naades Bifald — thi jeg mærker nok paa Eder, at I ikke er den Mand, som vil lede efter Feil hos Noget, naar I seer man gjør sit Bedste; og I kan være vis paa, at jeg skal gjøre mit."

Denne Samtale ledede dem paa en Materie, hvorom de begge, saa yderst forskjellige de end vare baade i Rang og Opdragelse, dog vidste ret godt

Besked. Hertugen besad, foruden andre patriotiske Indsigter, ogsaa god Kundskab om Algerdyrkningens væsenet, og gjorde sig noget til af sin Erfarenhed i dette Sag. Han underholdt Johanne med fine Bemærkninger over de forskjellige Dværgracer i Skotland, med Hensyn til deres Brugbarhed i et Meierie; og han fik til Gjengjæld af Johanne saamange Underretninger, hvilke hendes praktiske Erfaringer kunde forsyne ham med, at han lovede hende et Par Kæer af Devonshire-Stammen til Belønning for den Underviisning, hun havde givet ham. Kort, hans Tanker vare nu blevene saa sysselsatte med Erindringen om hans landlige Beskæftigelser og Glæder, at han sukede ved at see Bognen standse ligeoverfor den gamle Hyrefareth, som holdt med Archibald paa det Sted, hvor de før havde forladt den. Medens Rudsen lagde Bidset paa sine to mævre Øg, som imidlertid vare blevene trakterede med noget muggent Høe, paalagde Hertugen Johanne, at være forsigtig i Henseende til hendes Bertinde, og ikke fortælle hende formegent om, hvad der var foregaaet. — „Man bør aldrig,“ sagde han, „tale noget om en Sag, førend den er ganske bragt i Rigtighed; og skulde Ronen gaae Eder haardt paa Klingen, saa henviis hende desangaaende til Archibald, som er hendes

gamle gode Ben, og forstaaer at tage hende paa den rette Maade."

Derpaa sagde han Johanne et hjerteligt Levvel, og bad hende holde sig færdig til at kunne tiltræde Hjemreisen til Skotland i den følgende Uge — biede til hun var kommen vel ind i Leiekarethen, og rullede saa afsted i sin egen Vogn, nynnende et Vers af en Ballade, som man fortæller, han skal selv være Forfatter til:

„Naar igjen jeg faaer Mie paa Dunbartons Hjem,
Jeg fæster op min Hat, og gaaer stolteligen frem
Med Slagsværdet hængende ned til min Hæl,
Og atter spiser Kager af velstøt Meel."

Det er nok mueligt, at man selv maa være indfødt Skotlænder, for at kunne fatte ret, hvor inderligen de føle den gjensidige Forbindelse, hvori de staae til hinanden som Landsmænd, af hvad Stand og i hvilken Livets Stilling de end ere. I det Hele taget troer jeg at have bemærket, at der findes flere Foreningspuncter for Indbyggerne af et noget raat og udyrket Land, end for dem, der beboe et mere dyrket og kultiveret; deres Forfædre have langt sjeldnere forandret Opholdssted; deres gjensidige Erindringer om mærkværdige Tildragelser ere mere levende hos dem; den Ringe og Fornemme ere nøiere forbundne ved en fælleds Interesse; deres Følelse for Slægtsskab og Svogersskab,

har en videre Udstrækning, og med eet Ord, den patriotiske Hengivenheds Baand, om de end ere temmelig haardt strammede paa Uvedkommendes Befæstning, virke her stærkere paa Menneskenes Følelser og Handlinger.

Den larmende Bogvognsfareth, der rullede meget ujævnt over den, paa de Tider sætte Broelægning paa Londons Gader, bragte endelig Johanne Deans, skjøndt ikke saa raskt og beqvemt, som hun i Hertugens Vogn var rullet afsted til Richmond, tilligemed den hende ledsagende Kavalier, tilbage til Nationalmarkedet Tidsefen. Mistress Glasz, der havde gaaet saalænge i en høist spændt og angstelig Forventning, styrtede nu løs paa den arme Johanne med hæftig Nysgjerrighed og en Strøm af Spørgsmaal, som denne havde største Vanskelighed ved at kunne staae sig imod. — I eet væk buldrede det nu ud af hendes Mund: „Har I seet Hertugen, Gud velsigne ham — Hertuginde — de unge Frøkener? — Har I seet Kongen, Gud velsigne ham — og Dronningen — og Prindsen af Wales og Prindsesserne — eller de øvrige af den kongelige Familie? — har I faaet udvirket Benaadning for Eders Søster? — er det en fuldkommen Pardon — eller er det bleven ved Forandring af Straffen? — hvorlangt har I været — hvem har I været hos — hvem har I seet — hvad er der

nu bleven sagt altsammen — hvorfor er J bleven saalænge borte?"

Saaledes strømmede uophørlig det ene Spørgsmaal efter det andet hulter til bulter ud af hendes Mund, med en utaalmelig Nysgjerrighed, der ikke engang gav den Udsurgte Tid og Leilighed til at tilfredsstille den, om denne end havde villet. Johanne vilde vel neppe have vidst, hvorledes hun skulde unddrage sig dette udbuldrende Uveir, hvis hun ikke var bleven hjulpen heri af Archibald, som formodentlig havde faaet et Bink desangaaende af sin Herre. „Mistress Glasz," sagde Kammertjeneren „Hans Naade bad mig udtrykkelig hilse Eder og sige, at han vilde ansee det som en stor Tjeneste J beviiste ham, om J ikke vilde forelægge den unge Pige noget Spørgsmaal, saasom han ønsker selv at give Eder en fuldstændigere Underretning, end hun er istand til, angaaende Udfaldet af hendes Foretagende, og at raadføre sig med Eder om adskillige Ting, som hun ikke kan forklare saaa nøiagtigen. Hertugen vil desangaaende selv gjøre et Besøg i Tidselen i Morgen eller Overmorgen."

„Hans Naade er overmaade nedladende," svarede Mistress Glasz, hvis inquisitoriske Begjærlighed for Diebliffet blev dæmpet noget ved den heldige Anbringelse af dette Hæftighed stillende Middel — „Hans Naade vil selv indsee, at jeg

paa en Maade er ansvarlig for min unge Frøntes Opførsel, og upaatvivlig kan Hans Maade selv bedst dømme om, hvorvidt han vil kunne overlade det til hende eller til mig, at tage vare paa hendes Anliggender."

„Det indsaae Hans Maade fuldkommen vel" svarede Archibald med meget Alvor „og vil sikkert betroe det, han har at sige, til den af dem begge, paa hvis Tausked han veed, at han kan stole bedst; og derfor, Mistres Glas, er det Hans Maades Unmodning til Eder, at J ikke vil udspørge Gensfrue Johanne Deans, hverken om hendes egne eller om hendes Søsters Anliggender, førend han selv har talt med Eder. Han paalagde mig imidlertid at sige, at alt var gaaet saa godt, som Eders Godhed for Vigen kan ønske det."

„Hans Maade er overmaade venstabelig — overmaade betænksum, Hr. Archibald, derom kan ingen Tvivl være — Hans Maades Befaling skal blive efterkommet; og — men J har hørt en lang Tour at gjøre, Hr. Archibald, efter den lange Tid at slutte, J har været borte, og jeg kan nok tænke," (med et indbydende, venligt Smil) „at J ikke vilde være saa ilde tjent med et Glas ægte Rosa Solis.

„Jeg er Eder meget forbunden," svarede den fornemme Mands fornemme Tjener; „men jeg er

nødt til øiebliklig at begive mig hjem igjen." —
 Hermed gjorde han en ærbødig Compliment for begge
 Damerne, og forlød Tidselmadamens Boed.

„Ja, det er mig saamænd hjertelig kjær, at
 det er gaaet saa godt med Eders Forehavende,
 min gode Johanne," sagde Mistress Glass; „skjøndt
 det var da noget, som jeg nok kunde vide, saasnart
 Hertugen af Argyle vilde være saa god at tage
 Haand i Hånd med. Jeg vil ikke falde Eder til
 Besvær med noget Spørgmaal desangaaende, saa-
 som Hans Naade, der er en overmaade betænksom
 og forsigtig Mand i saadanne Sager, selv vil for-
 tælle mig Alt, hvad I veed om denne Ting, og en
 god Deel til, tænker jeg — I kan da altsaa gjer-
 ne frit fortælle mig det, om der skulde være noget
 herudi, som laae Eder særdeles meget paa Hjerte,
 for I hørte jo, at det er Hans Naades Villie, at
 jeg alligevel skal faae fuldstændig Underretning her-
 om, og enten I siger mig, hvad I veed, eller han
 selv siger mig det, det løber jo paa eet ud, som I
 nok kan begribe. Og desuden naar jeg i Forveien
 veed Besked om hvad det er, han vil meddele mig,
 saa kan jo jeg ogsaa bedre blive istand til at sige
 ham mine Betænkninger derved — og enten nu han
 siger det, eller I siger mig det, det løber saa min
 Sandten ud paa eet, min gode Johanne. Spørge
 Eder om nogen Ting, det skal være langt fra mig

at gjøre; men vil I fortælle mig det, saa snak I kun reent ud af Posen."

Johanne kom ved denne paatrængende Maneer i temmelig Forlegenhed. Paa den ene Side betænkte hun, at hun maaskee ikke havde nogen anden Maade at vise sin Taknemmelighed paa mod sin venstabeligssindede og gjæstfrie Bertinde, end denne, at meddele hende en Underretning, som det var hende saa magtpaaliggende at erholde; men paa den anden Side tilfagde hendes Klogskab hende strax, at hendes private Audience hos Drømning Caroline, der syntes at have fundet Sted paa en egen hemmelighedsfuld Maade, ikke var en Sag, hvorom det var rigtigt at tale med en snaksom Dame, som Mistress Glasz, hvis Hjerte hun havde langt høiere Begreber om, end om hendes Forstand. Hun svarede derfor i Almindelighed, at Hertugen havde havt den overordentlige Godhed, at anstille særdeles Undersøgelser, betræffende hendes ulykkelige Søsters Sag, og at han meente nok at skulle faae den bragt i Rigtighed igjen, men havde besluttet selv at vilde meddele Mistress Glasz fuldstændig Underretning om det Hele.

Men dette var ikke tilstrækkeligt til at faae den spørgelystne Dame af Lidselen til at tie. Pirrende og gjennemtrængende, som Ennustobakken hun folgte, prøvede hun, tværtimod sit givne

Leſte, at nøde Johanne til at komme frem med ſin Hemmelighed — „Har I da været hele den lange Tid igjennem i Urygtelehuus?“ ſpurgte hun. — „Var Hertugen beſtandig inde hos Eder? ſaae I noget til Hertugindeu? — ſaae I de unge Grofener, og iſær Lady Caroline Campbell?“ — Paa alle diſſe Spørgſmaal ſvarede Johanne i Almindelighed, at hun kjendte ſaa lidet til Byen, at det ikke var hende godt mueligt, at ſige med Wiſhed, hvor hun havde været henne; to Damer havde hun rigtig nok ſcet, og den ene af dem, hørte hun, hed Caroline — mere, lagde hun til, kunde hun ikke fortælle herom.

„Ja, det har været Hertugens ældſte Datter, Lady Caroline Campbell, det kan der jo ingen Tvivl være om,“ ſagde Miſtreſs Glaſs; „men det, og mere til ſaaer jeg da nok at vide af Hans Naades egen Mund. Men Wordet ſtaaer dækket i Dagligſtuen, og Kloffen er alt over tre, for jeg har ladet det ſtaa og bide paa Eder, og ſelv taget mig noget at bide paa — og en fuld Mave og en ſulten Mund paſſer ſig ſammen ingenlunde, ſagde man i Skotland i min Tid — nu kanſkee det Ordſprog ogſaa er gaaet af Brug.

Andet Kapitel.

„Den Kunst at skrive skænke os Gud til Trøst i Sorg —
— Den trøster sjerne Elsker, og fangen Nøe paa Borg.“
Pope.

Næste Dag bragte Johanne ikke mindre end tre Breve istand, og fik dem sendte paa Posthuset, men det kostede hende ogsaa megen Umage, da det var et Arbejde, hun ikke var synderlig vant til; saa at, dersom hun havde haft Melk nok ved Haanden, vilde hun langt heller have gjort tre- gange saamange Dste imidlertid. Det første af disse Breve var ikke ret langt — Det var stilet til Georg Staunton Esq. i Sogneresidentens Willingham ved Grantham, hvilken Adresse hun havde faaet at vide under Samtalen med den snaksomme Bonde, der ledsagede hende til Stamford. Det lød, som følger:

„Herre!

„For at forebygge at ei flere urigtige Forholdsbregler skulle blive tagne, lader jeg Eder hermed vide, Herre, at Dronning Caroline selv har bevirket Effies Benaadning, hvilket jeg er overbevist om vil glæde Eder, saameget mere, som jeg ei har havt nødig at omtale det Bedrøftede. Jeg vil
Sængslet i Edinburgh IV.

da altsaa nu ønske Eder, Herre, at J maa lide vel baade paa Sjæl og Legeme, og at den store Læge maa see til Eder i Naade. Men under alle Omstændigheder beder jeg Eder, Herre, at J aldrig vil komme til os mere, for at tale med min Søster, thi der har allerede funden formegen Fortroelighed Sted mellem Eder. Og saa vil jeg, uden at ønske Eder noget Ondt, men tværtimod alt Godt, bede, at J maa vende tilbage fra Eders uretfærdige Handlemaade (thi hvorfor skulde J nu doe?) undertegne mig Eders ydmygste Tjenerinde — J veed nok hvem.

Det andet Brev var til hendes Fader, Det er for langt til at anføres her; men Indholdet var et lysende Udbrud af hendes Glæde over Guds særdeles Naade, som havde villet udfrie hendes Søster af Fangenskabets — udførlig Fortælling om hendes personlige Samtale med Englands Dronning — Lovtaler over Hertugen af Argyles venstabelige Omfarg for hende, og over Mistress Glas, der havde modtaget hende med saamegen Godhed. Dernæst anmodede hun sin Fader om, at lade Lairden af Dumbiedikes erfare det gunstige Udfald af hendes Forehavende, og forsikre ham om, at han nu skulde blive til Takke betalt for sit gjorte Udlæg, saasom hun var bleven velforsynet med Penge. — Hun yttrede sin Glæde over, at Hertugen af Ar-

gyle havde lovet at modtage et Par Oste af hendes egen Fabrik, og kom ved denne Anledning til at afhandle endeel til Landvæsenet henhørende Materier om de fortrinlige Nværgracer, og andet saadant, som det er vor Hensigt, at meddele Landhuusholdningselskabet. — Endelig underrettede hun ham om, at Søsterens Pardon blev snart sendt til Bedkommende, og at hun selv om kort Tid vilde vende tilbage til Glasgow i meget anstændigt Selskab.

Det tredie Brev var til Butler, og var af følgende Indhold:

„Master Butler!

„Herre! det vil sikkert være Eder kjært at høre, at alt hvad jeg er reist for, Gud være lovet, har faaet et lykkeligt Udsald og en god Ende, og at Eders Ubefalingskrivelse til Hertugen af Argyll blev meget vel modtagen; han optegnede Eders Navn med en Blyantspen i sin Tegnebog, hvorfor jeg ogsaa ganske vist troer han har isinde at give Eder enten en Skole eller et Præstekald; thi han har jo mange saadanne at give bort, veed jeg. Og jeg har seet Dronningen, som med egen Haand forærede mig et Eyskriin. Hun havde ikke Krone paa eller Scepteret, men hun har dem velbevarede liggende, som Barnet har sine Etadsfløder, saa at hun kan tage dem, naar nødigt

gjøres. De ere henlagte i et stort Taarn, som slet ikke ligner Taarnet i Libberton, eller det ved Craigmillar, men snarere vilde have nogen Lighed med Fæstningen i Edingburgh, naar man kunde tage Bygningerne bort, og sætte dem midt ned i Nordsøen. Saa gav ogsaa Dronningen mig et Papiir, som er 50 Pund værdt, om jeg ikke tager feil, for at jeg dermed kan bestride mine Udgifter frem og tilbage. Altsaa, Master Butler, siden vi ere Naboebørn, ikke at tale om, hvad andet der kan være bleven besluttet imellem os, saa stoler jeg paa, at I ikke vil vægre Eder ved at tage saamange Penge, som I behøver, for ikke at sætte Eders Helbred til ved det meget Arbeide; thi det er jo ligemeget hvem af os eier Pengene, naar blot En af os har dem." — — Derpaa yttrede hun det Ønske, at han heller maatte faae en Skole, end en Kirketjeneste, saasom hendes Fader altid havde mange Betænkeligheder angaaende disse Embeder; og sluttede, efter et Par Bemærkninger over London, med Forsikkring om hendes Venskab og Hengivenhed.

Efter dette for hende saa besværlige Arbeide, gik Johanne til Sengs, men var ikke istand til at sove roelig nogle Minuter efter hinanden, saa ofte vakte den trøstefulde Visshed om hendes Søsters Frelse hende i hendes Slummer; og som hun før

havde fundet sin Trøst i at henvende sine Tanker til det høieste Bæsen, i sin Frygt og Bekymring, saaledes følte hun nu en Trang til at udgyde sin glade Taksigelse i inderlig Andagt.

Hele den følgende, og den derpaa kommende Dag stod Mistress Glas i sin Voed med nysgjerrig Forventning, og saae hvert Øieblik ud paa Gaden. Endelig lod tidlig den tredie Dags Morgen den forventede Bogn sig see med fire riigtklædte Liberietjencere bag paa; og Hertugen i egen høie Person steeg ud med sin guldgalonerede Hat, Stok med Guldknap paa, Stjerne og Vaand, alt som der staaer fortalt i Historiebogen.

Han spurgte efter sin lille Landsmandinde, uden dog at forlange at tale med hende, formodentlig for ikke at udsætte hende for nogen Dm-tale, hvilket let kunde blive Tilfældet, naar man saae, han kom for hendes Skyld. Han fortalte nu Mistress Glas, at Dronningen havde allernaadigst behaget at tage hendes Sødsvendebarns Sag i Overveielse, og, især bevæget ved Johannes Hengivenhed og bestemte Karakter, anvendt sin Jndflydelse hos Hans Majestæt Kongen, hvoraf Følgen var bleven, at Effie Deans havde erholdt Benaadning, dog paa det Vilkaar, at hun i en Tid af fjorten Aar ikke maatte lade sig see i Skotland. Denne sidste Klausul, sagde han, havde Kongens

Aldvokat forestillet Hans Majestæts Ministre var aldeles nødvendig, saasom der i en Tid af mindre end syv Aar havde fundet eet og tyve for Ørig-
heden anmeldte Børnemord Sted i Skotland.

„Det var ogsaa underligt nok af ham gjort“ bemærkede Mistress Glas — „hvad behøvede han at fortælle saadant noget om sine egne Landsmænd og det ovenikjøbet til Englændere? Jeg har altid troet, at Kongens Aldvokat var en brav, honet Mand, men nu hører jeg det er ganske anderledes bevendt med ham — Eders Naade undskyld mig, at jeg taler saa dristigt. — Og hvad skal nu saa det stakkels Pigebarne tage sig for i et fremmed Land? Gud bedre mig for hende, det er jo at gjøre galt værre, at sende hende saa langt bort fra Venner og Frænder, der skulde tage vaere paa hende.“

„Nei, nei, min gode Kone,“ svarede Hertugen, „saa slemt behøve vi da ikke at forestille os det. Hun kan jo komme herved til London, eller gaae over til Amerika, og gjøre et godt Partic der, uden at det, der er foregaaet, kan gjøre hende nogen Skade.“

„Ja, det er saamænd sandt — Eders Naades Forslag er meget rigtigt,“ svarede Mistress Glas; „nu falder det mig ogsaa ind — see jeg har en gammel Korrespondent i Virginia, Ephraim

Bukkind, som har forsynet Lidselen med Tobak nu snart i samfulde fyrgetyve Aar; og det som nu træffer sig allerhedst, han har skrevet mig til, og bedet mig at jeg vilde sende ham en Kone over. Karlen er ikke meget over de tredsindstyve; han er sund og rask, og sidder varmt inden Bægge — eet Ord fra min Haand vilde gjøre den hele Sag klappet og klar, og Effie Deanses Uheld (man behøvede jo aldrig at sige nogen det ringeste om den Ting) vilde intet Menneske tænke paa der."

"Er det en smuk Pige?" spurgte Hertugen —
"hendes Søster kan man ikke just sige har noget udmærket i sit Udortes."

"Jo, det troer jeg," sagde Mistress Glasz, Effie er tusinde gange smukkere, end Johanne — jeg har rigtig nok ikke selv seet seet hende i lang Tid, men jeg hører altid fra Deanses, naar der kommer nogen hjemme fra — Skotterne hænge sammen, som Eders Naade nok veed."

"Ja, desto bedre for os," sagde Hertugen, og desto værre for dem, der vil give sig ifærd med os, som Eders gode gammeldags skotske Dørvaaben siger, Mistress Glasz. Og nu haaber jeg at I vil finde de Forholdsbegler rigtige, som jeg har taget, i Henseende til Eders Sødsfendebarns Hjemreise." Her fortalte han nu meget vidtløftigen, hvad han havde besluttet desangaaende, og Mistress

tillkjendegav sit Bisald derover, ved et Smil og høfligt Hovednik ved hvert Ord Hertugen sagde. — „Og nu, Mistress Glas," sagde han tilsidst, „maa I sige Johanne, at jeg haaber hun ikke glemmer de Dste, hun har lovet mig, naar hun kommer hjem til Skotland; Archibald har faaet Befaling at bestride alle Udgifterne ved Reisen paa mine Begne."

„Jeg beder allerydmigst Eders Naade at undskyldes," svarede Mistress Glas, „det er ikke ret og billigt at Eders Naade skal sælge Eder i den Bekostning; Deanses ere velhavende Folk efter deres Levemaade, og Pigen har selv endeel Penge i Lommen."

„Ja, det kan altsammen være meget rigtigt," sagde Hertugen; „men I ved jo nok, at hvor Mac-Callummore reiser, der betaler han alle Omkostninger selv; det er vort høilandiske Privilegium at torde tage fra alle hvad vi behøve, og give alle hvad de har nødtigt."

„Da er Eders Naade nok den, der heller giver, end tager," sagde Mistress Glas høfligen.

„For at overbevise Eder om det modsatte," svarede Hertugen, „saa vil jeg fylde min Tobaksdaase af denne Krukke, her staaer, og det uden at I faaer saameget, som en Hvid derfor."

Derpaa gjentog han sin Begjæring, at hun

wilde hilse Johanne, og ønske hende en lykkelig Reise, og tog nu Afsked med Mistress Glas, hvis henrykte Miner tydelig sagde, hvad hun i det Øieblik følte, at hun nemlig var den stolteste og lykkeligste af alle Tobakshandierker i Verden.

Denne Hans Naades gode Lune og nedladende Venlighed mod Mistress Glas havde ogsaa en høist fordeelig Indflydelse paa Johannes Stilling. Vel havde den gode Madame vist sig meget høflig mod hende, men hun havde levet forlænge i det forfinede London, til at hun skulde finde sig ret tilfreds med sin Cousines bondeagtige, skotske Paaflædning, og havde desuden stødt sig noget over Marsagen til hendes Reise til London. Dette kunde maaskee have havt til Følge, at Mistress Glas vilde være bleven mindre opmærksom mod hende, saafremt ikke den Fornemste blandt alle Skotlands Adelsmænd (thi det var, efter Alles eenstemmige Mening, Hertugen af Argyle) havde syntes at tage saamegen Andeel i Johannes Skjæbne. Og nu end mere, da denne hendes Frænke, formedelt sine Dyder, trofaste Hengivenhed for Sine, var bleven bemærket og belønnet af Dronningen selv, ansaae Mistress Glas hende for at være en langt betydeligere Person, og behandlede hende ikke allene med Godhed, men endogsaa med forekommende Opmærksomhed og Agtelse.

Det beroede blot paa hende selv, om hun havde ønsket det, at være kommen til at gjøre saa mange Besøg, og faaet saa mange seeværdige Ting at tage i Oiesyn, som det stod i Tobakshandlerstens Magt at bringe hende til. Men naar man undtager, at hun spiste et Par Gange hos nogle, langt ude Beslægtede, og at hun, efter Mistress Glasfæs udtrykkelige Begjæring, ligeledes besøgte Mistress Dalby, Enke efter den høifagtværdige Deputerede Dalby, saa benyttede hun sig ikke af de mange Leiligheder, der tilbødes hende. Saa som Mistress Dalby var den anden Dame af høi Rang, Johanne havde seet i London, pleiede hun siden at anstille Sammenligning imellem hende og Dronningen, og gjorde da den Bemærkning: „at Mistress Dalby var togange saa prægtig klædt, og togange saa forlig, og taledede togange saa høit, og togange saameget, som Dronningen gjorde, men hun havde ikke dette skarpe Blik, som indgyder Frygt og Ærbødighed; og omendstjændt hun havde været meget god imod hende, og foræret hende en Top Sukker og to Pund Thee, saa havde hun dog ikke dette saare blide Træk i sit Ansigt, som Dronningen havde dengang, hun rakte hende Syeskrinet.“

Johanne vilde dog nok have glædet sig mere ved at bese Hovedstadens Mærkværdigheder, der maatte være nye for hende, dersom ikke den Be-

stemmelse, der var forbunden med Effies Benaadning, havde sat hendes hjærlige, deeltagende Hjerte i Bekymring. Imidlertid blev denne hendes Sorg fjernet noget ved et Brev, hun modtog med Posten, som Svar paa det, hun havde skrevet sin Fader til. Han meddeelte hende sit inderlige Bifald, og rørende Taksigelse for det Skridt hun havde gjort, som En, der var bleven tilskyndet ved Himmels uimiddelbare Befaling, hvilken hun med Tillid havde efterlevet, for derved at blive et Medskab i Guds Haand til en heel Families Frelse.

Angaaende Effies Forviisning fra Skotland trøstede han hende med, at saa velsignet et Land Skotland end var, vilde han dog ansee dette som et Kald til ham, at forlade det, ligesom Abraham forlod sin Hjemstavn. Han meddeelte Johanne sin Beslutning at nedsætte sig i Northumberland, hvor han vidste, der levede mange, som Forfølgelserne uagtet, vare blevene troe. — Om Saddletree fortalte han, at han havde viist sig som en sand Ben i Nøden; og Dronningens Godhed og Naade udbød han i mange Betsignelser over. Med Effie havde han selv talt; hun skulde Dagen efter at Brevet blev skrevet, sættes i Frihed, imod at stille Caution for, at hun vilde forlade Skotland efter fire Ugers Forløb. Derpaa bad han Johanne skynde sig at komme tilbage til ham, da hun jo

var den eneste jordiske Trøst, han havde; og advarede hende mod at lade sig forlede til at besøge den engelske Gudstjeneste. Tilfældt bifaldt han hendes Beslutning at vende tilbage paa den af hende omtalte Maade til Glasgow, og indlod sig derhos i adskillige Omstændigheder, som det her ikke gjøres nødigt at opregne. En eneste Linie i Brevet, men hvilken ikke blev med mindst Opmærksomhed atter og atter gennemlæst af Ihændehaveren, tilkjendegav hende, at „Ruben Butler havde i disse Sorgens Dage været ham som en kjærlig Søn.“ Da nu David Deans ellers aldrig pleiede at nævne Butlers Navn, uden at give et lidet Sidehug, enten med mere eller mindre Eftertryk, enten med Hensyn til hans Verdensklogskab og unødvendige Lærdom, eller til hans Bedstefaders Rjætterier, saa betragtede Johanne det som et godt Forvarsel, at saadan en særdeles Klauful ikke var føiet til hiin Bemærkning ham angaaende.

Det gaaer med den Elskendes Haab, som det gaaer med Vønnen i Ammestuefortællingen — lad den først faae skudt Rodder, saa groer den saa hurtigt i Weiret, at den kjæmpemæssige Indbildning, inden saa Timers Forløb, bygger en Fæstning paa Toppen af den, og saa kommer det feilslagne Haab listende, og hugger med sin skarpe Øxe Planten

om, saa den hele Bygning styrter ned. Johannes Iudbildningskraft var vel ikke den stærkeste af hendes Sjæleevner, men dog liblig nok til at kunne hensejtte hende i en mellem Vjergene liggende Forpagtergaard i Northumberland, vel forsynet med Maltekjær, Ørne og Gaar — nærved laae et Forsamlingshuus, hvor ærbare Presbyterianer kom sammen for at høre deres med Menighedens eenstemmige Samtykke udkaarne Sjelesørger, Ruben Butler — Effie blev igjen, om ikke lystig og munter, som før, saa dog befriet for sin Tungfærdighed — der sad nu deres Fader med sine graae Haar og Briller paa Næsen, og Effie, og hun selv, med en Ronehue paa istedet for det jomfruelige Hovedbaand, i en Stool i bemeldte Kirke, og hørte paa de gudelige Ord, som bleve fremsagte, og som lyktes dem sødere og virksommere, formedelst den nye Forbindelse, hvori de stode med den elskede Prædikant.

Saadanne behagelige Billeder udmalede hun sig Dag for Dag, indtil hendes Ophold i London omfider begyndte at blive hende kjedsommeligt og utaaleligt; det var hende derfor et overmaade kjærkommet Budskab, hun fik fra Urogylshuus, at hun moatte holde sig færdig til om to Dage at tiltræde Rejsen Nord efter.

Tredie Kapitel.

„Den ene var en Kvinde, som med syndesuld Hun
Hævnet sig havde, og glad mindtes det endnu;
Med ulykkelig Trods sagde hendes mørke Blik,
Alt uden at skjæle, hun Kæft i Døden gik.“

Erabbe.

Hun Anmodning om at gjøre alt istand til Afreisen
fik Johanne Deans efter at hun opholdt sig i Ho-
vedstaden omtrent i tre Uger.

Paa den bestemte Morgen tog hun, efter
mange Taksigelser, Afsked med Mistress Glass,
der havde bevilst hende saamegen Artighed og God-
hed, og hun satte sig nu med alt sit værlige Gods,
som var blevet betydelig forøget ved en heel Deel
Eager, hun havde anskaffet sig og faaet til For-
æring, i en Leickareth, og sandt begge sine Reise-
kammerader i Huusholderkens Værelse i Argylehuus.
Medens man var beskæftiget med at gjøre Reise-
vognen istand, kom der et Bud, at Hertugen øns-
kede at see hende; og hun blev ført ind i en
prægtig Sal, og blev ikke lidet forundret, da hun
hørte, at han vilde forestille hende for sin Gemal-
inde og sine Døttre.

„Jeg bringer Eder min lille Landsmandinde,“
sagde han til Hertuginde, i det han forestillede

Johanne for hende. — „Med en Trop unge Karle, saa behjertede og brave, som hun er, og en god Sag, vilde jeg ikke være bange for at gaae een mod to.“

„Alha, Jaer!“ sagde en livlig ung Pige, omtrent tolv Aar gammel — „kan Du ikke erindre, Du var godt een mod to ved Sheriff-muir, og dog“ (her sang hun den vel bekjendte Ballade):

„Nogle sagde hine vandt, andre sagde de vandt,

Dg nogle sagde, ingen af dem vandt;

Men at de skred ved Sheriff-muir,

Det veed jeg med Sikkerhed er baade vist og sandt.“

Nu traadte Hertuginde hen til Johanne, og sagde hende et Par Ord, der robede ligesaamegen Godhed, som Medlidenhed, forsikkrede hende om den Høiagtelse, hun bar for en Karakter som hendes, der var saa kjærlighedsfuld hengiven, og dog tillige saa fast og uforfærdet. — „Naar J er kommen hjem,“ lagde hun til, „vil J maaskee høre fra mig.“

„Dg fra mig“ — „Dg fra mig“ — „Dg fra mig, Johanne,“ lagde de unge Frøkener til, den ene efter den anden; „thi J er en Prydelse for det Land, vi elske saa høit.“

Johanne, der blev overrasket ved alle disse Komplimenter, hun ikke havde ventet, og som ikke vidste, at Hertugen var, ved at undersøge Sagen, kom-

men efter, fra hvilken ædel Side hun havde vilst sig under sin Søsters Proces, var ikke istand til at svare andet, end: „megen Tak! megen Tak!“ i det hun med blussende Ansigt vendte sig neiende, snart til den ene, snart til den anden.

„Nu, Johanne,“ sagde Hertugen, „maac I have noget at spise og drikke, ellers er I ikke istand til at udholde Reisen.“

Paa Bordet stod Rager og Vin. Han tog et Glas, drak alle troefaste Landsmænds Skaal, som elskede gammel Skotland, og rakte derpaa sin Gæst Glasset.

Johanne bad ham undskylde hende, „da hun sit hele Liv igjennem aldrig havde smagt Vin.“

„Hvoraf kommer da det, Johanne?“ spurgte Hertugen — „Vinen gjør Mennesket glad om Hjertet, saager der jo.“

„Ja, Herre,“ svarede Johanne, „men min Fader er liig Zanadab, Mechabs Søn, som paa-lagde sine Børn, at de aldrig maatte drikke Vin.“

„Ei, da tænkte jeg dog Eders Fader havde bedre Forstand“ sagde Hertugen; „undtagen maaskee han holder mere af Brændevin. Men, siden I nu ikke vil drikke, Johanne, saa maa I dog i det mindste spise; uden at nyde noget, gaar det ikke an I forlader mit Hus.“

Han nødte hende til at tage et stort Stykke

Rage, og vilde paa ingen Maade tillade, at hun brød en lille Stykke af, og lagde Resten paa Talerkenen. „Stik det i Lommen, Johanne,“ sagde han; „J vil være glad ved at J har det, førend J seer Sanct Giles's Laarn. Gud give jeg kunde faae det at see saasnart som J! — og nu beder jeg Eder hilse alle gode Venner fra mig i Skotland, og vil ønske Eder selv en lykkelig Reise.“

Med hjertelig Venlighed trykkede derpaa den ligefremme brave Krigsmand sin Klientinde trofast i Haanden, og overgav hende nu til Archibalds Baretægt, overbevist om, at han ved den ualmindelige Opmærksomhed, han selv havde vist hende, tilige havde sørget noksom for at sikre hende sine Domestikers Opmærksomhed.

Dette fandt ogsaa virkelig Sted; thi paa den hele Reise viste hendes ledsagere hende al muelig Forekommenhed og Artighed, saa at hendes Tilbagereise til Hjemmet, i Henseende til Bequemmelighed og Sikkerhed, var ganske det modsatte af hvad hendes Vandring til London havde været.

Hendes Hjerte var nu befriet for den svære Byrde af Sorg, Undseelse og Bekymring, der havde nedtrykket hende, førend hiin Samtale i Richmond med Dronning Caroline. Men saaledes ere nu vi Mennesker; ere vi blevene fri for den virke-

lige Kummer, der nagede os, saa lade vi os forstyrre af Frygt for indbildte Ulykker. Nu ængstedes Johannes Hjerte ikke lidet, fordi hun intet havde hørt fra Ruben Butler, som dog havde saa meget lettere ved at skrive, end hun.

„Det vilde dog ikke have kostet ham saamegen Umage,“ tænkte Johanne ved sig selv; thi jeg har seet Pennesjæren gaae saa hurtig og let over Papiret for ham, som den nogensinde har gaaet over Blandet, dengang den endnu sad i Graagaasens Vinge. Vee mig! maaskee er han bleven syg — men saa maatte min Fader dog vist have skrevet noget derom — Eller kanske han har forandret Sind, og nu ikke har vidst ret hvorledes han skulde udtrykke sig, for at lade mig det vide. — Det skulde han eliers ikke betænke sig saa længe paa —“ tænkte hun videre, og vilde indbilde sig selv at hun var stærk nok til at taale det, skjønt Taarerne, der glindsede i hendes Øine ved denne Tanke, røbede den ædle Brede, og saarede Kjærlighedsfølelsen i hendes Sjæl. „Johanne Deans er ikke den Pige, som vil nøde sig paa nogen, eller minde ham om det, som han maaskee ønsker at glemme. Jeg skal alligevel ønske ham alt godt, og bliver han saa heldig at faae en Kirke i Nærheden af os, saa skal jeg dog gaae flittig hen, og høre ham, saa han skal see, at jeg ikke bær noget Nag til ham“ — og som hun

udmalede sig denne Scene, rullede der en Taare ned over hendes Kind.

Johanne havde god Tid til at sysselsætte sin Sjæl med disse bedrøvelige Forestillinger, thi hendes Rejsefæller, som tjente hos en fornem Familie, der levede paa en stor God, havde mange Ting at tale om, som hun enten aldeles ikke forstod, eller i det mindste ingen Lust følte til at indlade sig med dem om. Hun havde altsaa Leilighed nok til at anstille sine egne Betragtninger, og plage sig selv med ugrundet Betsynring, i alle de Dage, de brugte for at naae Carlisle; thi hurtigere kunde de ikke komme afsted, da de skulde skaae de unge Heste, som Hertugen sendte Nord paa.

Da de kom i Nærheden af den gamle Bye Carlisle, fik de Øie paa en stor Skare af Mennesker, som havde forsamlet sig paa en Hoi, ikke ret langt fra Landeveien, og fik nu at vide af nogle Forbigaaende, der kom Syd fra, for at spille Tiden paa at betragte det der forestaaende Skuespil, at Marsagen til denne Sammenstimlen var det roesværdige offentlige Øuske, at see „en forbandet Skotsk Tyveqvindes spadserer op ad Bakken, hvor hun blot skulde hænges — hun burde egentlig været brændt, men det slap hun for.“

„Kjæreste Herr Archibald,“ sagde den tilkom-

mende Meierſke, „jeg har aldrig i mine Dage ſeet noget Fruentimmer blive hængt, og ikke mere end fire Mænd, hvilket var et overmaade intereſſant Syn.“

Men Archibald var en Skotlænder ſelv, og lovede ſig juſt ikke ret megen Fornøiſe af at ſee ſin Landsmandinde blive hængt op i Galgen. Desuden var han en Mand af Følelſe og Delicateſſe i ſaadanne Materier, og han havde tillige faaet Nys om den Begivenhed, der nylig havde fundet Sted i Johanne Deanſes Familie, og om Aarsagen til hendes Reife til London; han ſvarede derfor i en noget fortrædelig Tone, at det var ham umueligt at lade holde her, ſaafom han tidlig om Morgen en havde Forretninger at beſørge for Hertugen i Carlisle; og nu gav han Rudſken Befaling at kjøre til.

Veien gik dengang omtrent en Fjerdingvei nedenfor denne Bakke, ſom førte Navn af Haribee- eller Harabeehøi, og ſom, naagtet den ikke er af udmærket Høide, dog kan ſees i en ſtor Strækning rundt omkring, ſaafom Egnen, hvorigjennem Edenſtrømmen flyder, er overmaade jevn og flad. Her havde forhen mangen Stratenrøver og Grændſefsmugler af begge Riger dinglet i Binden under Krigene og de ikke ſtort fredeligere Baabenſtilſtande mellem diſſe to Lande. Paa Harabee har i den ſenere Tid ogſaa mange andre Henrettelſer fundet Sted, med ligesaa

liden Ceremonie som Medynksfølelse; thi endog paa de Lider, da disse Tildragelser, vi fortælle om, foregik, herskede der i disse nordlige Provindser mere Umoralitet, end i Middelpunctet af England.

Penrith=Beien, ad hvilken Rudsken kjørte, dreier sig rundt om Foden af Høien, og Mistress Dolly Dutton, der med Hoved og hele Legeme havde dreiet sig hen mod den Scene, som der foregik, kunde, saa stor Afstanden end var, tydeligen skjelne Galgen der ragede op over Mængden, og fik omsider Øie paa Forbrydersken, der blev klynget op—dette Syn afpressede hende et høit Skrig, og Johanne vendte af instinctmæssig Nysgjerrighed nu ogsaa sine Øine derhen.

Saaledes at see en qvindelig Forbryder ske lide en sørgelig Straf, som hendes elskede Søster for ikke lang Tid siden var bleven frelst fra, var for meget for Johannes Hjerte og Følelser, om end ikke for hendes Nerver. Strax dreiede hun Hovedet om til den anden Side af Vognen, med alle Tegn til snart at ville segne besvimet om. Hendes qvindelige Rejsesælle bestormede hende nu med Spørgsmaal, overøste hende med Tilbud om Hjælp, raabte at Vognen maatte holde, at man maatte hente en Læge, at man maatte skaffe Draaber, komme med Affasøtida, og lugtende Vand, og Hjortetakspiritus, og Eddike — alt paa eengang, og uden

allermindste Forhaling. Archibald, der var mere rolig og betænksom, befoel derimod Rudsten at kjøre til af alle Kræfter, og først da de vare komne saa langt bort, at det var umueligt at see hiint afskyelige Optrin mere, led han holde stille, og da han saae hvor dødbleg Johanne sad der, sprang han strax ud, og gik hen for at faae fat paa det nærmest ved Haanden værende Middel, nemlig et Glas koldt Vand, der her kunde gjøre ligesaa god Virkning, som alle Recepterne i Mistres Duttons Pharmacopee.

Medens Archibald var borte, for godmodigen at bevise Johanne denne Tjeneste, og bandede alle de Bække han fandt, som ikke havde andet, end Mudder istedet for Vand, medens han tænkte paa alle de ryslende klare Kildebæld, der udsprudede fra Bjergene i hans Fødeland, begyndte Tilskuerne ved Henrettelsen at begive sig tilbage til Beien ad Carlisle til.

Johanne, hvis Opmærksomhed ufrivilligen var bleven henvendt paa dem, ligesom Barnets, der lytter til Spøgelsehistorierne, skjøndt det ret godt veed hvilken frygtelig Angst de siden vil sætte det i, kunde af deres halvhorte og halvforstaaelige Udtryk uddrage den Slutning, at dette Menneske, som nu var blevet Retfærdighedens Offer, var død en lyssig Død, som disse uhyggelige Forbrydere pleie at

falde det, det vil sige, uden Anger og Kuelse, hverken med Frygt for Gud, eller Agtelse for Mennesker.

Blant andet, som Johanne hørte de Forbigaaende tale om, blev der ogsaa spurgt af En: „Troer du ikke, gode Ven, at Datteren til denne Kvinde, som de nu har hængt, er ligesaa stor en Lyv, som Moderen?“

„Det veed jeg just ikke,“ svarede en Anden; men som jeg hørte, har de nok i Sinde at bade hende en Smule i Edenstrømmen.“

Just som de Samtalende havde ønsket hinanden en god Morgen, og vare gaaede hver sin Vej, og Archibald kom tilbage med Vand til Johanne, kom en heel Skare af Drenge og Piger, og en Flok af den laveste Pøbel ned fra Henrettelsesstedet, flokkende sig under lydelige Glædesraab omkring et høist fantastisk klædt Fruentimmer, der sang og sprang og dansede midt imellem dem. En frygtelig Gjenkjendelse rystede Johanne, da hun fik Øie paa denne ulykkelige Skabning, som ogsaa strax kjendte hende, thi pludselig rev Madge Wildfire sig med Kraft og Behændighed løs fra Flokken, og brød gjennem den skadefroe Skare, der havde samlet sig om hende for at plage hende paa alle Maader — hun styrtede henimod Bognen, holdt sig fast ved Døren, og udbød halbleende, og halvskrigende „Hvad? Johanne? veed du at nu

har de hængt min Moder? Derpaa forandrede hun pludselig Tonen, og lagde til: med den meest bøn-
lige Stemme: „D faae dem til at lade mig gaae
op og skjære hende ned. — Lad mig dog faae Lov
til at skjære hende ned! hun er dog min Moder,
hvor stor en Djævel hun end var, og værre Spø-
gelse kan hun dog ikke blive, end den halvhængte
Maggie Dickson, som skreg saamangen Dag efter
at hun var hængt — hendes Stemme var lidt hæd
og rusten, og Naksen var en Smule rød, ellers
kunde Ingen have seet nogen Forskjel paa hende og
andre levende Fruentimmer.“

Archibald, som kom i Forlegenhed ved at see
det gale Menneske hænge sig fast ved Vogn døren,
og saaledes samle den hele støiende og ondskabsful-
de Skare af kaade Mennesker omkring dem, saae
sig om til alle Sider, for maaskee at faae Øie paa en
Rettenstbetjent, til hvem han kunde overdrage at tage
Vare paa den ulukkkelige Skabning. Men da han
ikke saae nogen saadan Person i Nærheden, søgte
han at faae hende til at slippe Vognen, saa at han
kunde lade den kjøre rask til for at komme bort fra
Swarmen. Dog, dette kunde ikke lade sig gjøre
uden at bruge Vold, thi Madge holde sig fast af alle
Kræfter, og gjentog uafsladelig sin sjantede Begjæ-
ring, at hun maatte faae Tilladelse til at skjære
sin Moder ned. — „Det var dog kun et Dttekillings

Reeb, som gik til Spilde, „sagde hun;“ og hvad var vel det mod et Menneskes Liv? Men nu kom der ansættende en heel Skare af unge Karle, der saae barske og vilde ud, fornemmelig Slagtersvende og Næghandlere, mellem hvis Hjerde der paa den Tid just havde fundet en almindelig og ødelæggende Sygdom Sted, hvis Grund disse floge Folk søgte i Hæxerie. De lagde voldsom Haand paa Madge, og reve hende bort fra Bognen med det Raab: „Hvor tør du standse skikkelige Folk midt paa Kongens Landevei? — Har du ikke allerede gjort Skade nok med din Myrden og dine Trolddomskunster?“

„O Johanne Deans! Johanne Deans!“ skreeg den stakkels Afssindige, frels min Moder saa skal jeg igien gaae med dig til Fortolkerens Bolig, og jeg skal lære Eder alle mine deilige Viser, og saa skal jeg fortælle Eder hvad der blev af — „Det svirrige af hvad hun vilde sige var det ikke Johanne muligt at høre formedelst Støien, Pøbelhoben gjorde.

„Frels hende! for Guds Skyld, frels hende fra disse Menneskers Hænder!“ raabte Johanne til Archibald.

„Hun er affindig, men aldeles uskyldig; hun er affindig, I gode Herrer,“ sagde Archibald — gjør hende intet Ondt, men gaae med hende til Fredsdommeren.“

„Det er godt,“ svarede En af Karlene, „vi skal nok tage Vare paa hende; pas du dine egne Sager, min gode Mand.“

„Det er en Skotlænder, hører jeg paa Mælet,“ sagde en Anden — „har han Lyst til at komme ud af Bognen der, saa skal jeg give ham en god Dragt Prygl paa hans brogede Troie!“

Archibald saae nu ret godt at det vilde være ham umueligt at frelse Madge Wildfire, og da han var en menneskefjærlig Mand, lod han Kudsken kjøre alt hvad han kunde til Carlisle, for derfra at faae nogen Hjælp for det ulykkelige Fruentimmer. Sædet de kjørte bort hørte de det høse, dumpe Bulder, som bebuder blandt Pøbelstæren at de ere ifærd med at foretage sig en voldsom eller blodig Gjerning, men midt under denne rædsomme Støi kunde de tydeligen skjelne det ulykkelige Slagtofferes Skrig. Snart vare de nu ikke istand til at skjelne dette mere; men aldrig saasnart havde de naaet Carlisle, førend Archibald, efter Johannes indstændige og bønne Begjæring, steg af, og gik hen til Ørigshedspersonen i Byen, for at give ham Underretning om den gruesomme Volds gjerning, Pøbelen sandsynligviis havde i Sinde at udøve mod den ulykkelige Skabning.

Efter omtrent halvanden Times Forløb kom Archibald tilbage, og bragte Johanne den Efter-

retning, at Øvrighedspersonen selv, ledsaget af et Par Betjente og Archibald, var gaaet hen at befrie det affindige Graentimmer fra Overlast; og da de vare komne hen til Mudderspølen, hvori Pøbezlen duffede hende, hvilket var deres Vundlingsmaade at hæbne sig paa, lykkedes det Magistratspersonen rigtignok at frelse hende af deres Klør, men i en næsten bevidstløs Tilstand, hvilket var en Følge af den gruesomme Behandling, hun havde maattet udsaae. Archibald havde derpaa selv seet, at hun blev ført hen til Arbeidshuset, hvor hun kom til sig selv igjen, saa at der var Haab om at hun nok vilde blive rask igjen.

Den sidste Deel af Kammertjenerens Beretning var just ikke gandske overensstemmende med Sandheden, thi der var ingen Grund til at haabe at Madge Wildfire vilde kunne komme sig igjen efter den Behandling hun havde maattet døie. Men Johanne viste saamegen Bekymring over hendes Tilstand, at Archibald ikke fandt det raadeligt at fortælle hvorledes det virkelig forholdt sig. Hun var virkelig ogsaa kommen i saa heftig en Sindsbevægelse ved denne Leilighed, at de maatte forandre deres første Beslutning, at naae til Longtown denne Dags Aften, og ansaae det for rigtigst at tilbringe Natten i Carlisle.

Dette var i Særdeleshed Johanne overmaade

fiært, da hun havde besluttet, om mueligt, at see til at faae Madge Wildfire nærmere i Tale. Naar hun til Georg Stauntons Fortælling lagde de enkelte Bink, Madge selv havde ladet falde, tænkte hun det maaskee kunde være mueligt, at hun af hende kunde faae en eller anden Oplysning om det ulykkelige Barn, der havde kostet hendes Søster saa saare meget; og nu vilde hun ikke lade Leiligheden, der her tilbød sig, gaae ubenyttet bort. Vel kendte hun for godt den ulykkelige Alfsindiges forvirrede Sindssforfatning, til at hun skulde med Visshed vente at faae af hende nogen fyldestgjørende Forklaring; men nu da Madges Moder havde maattet bøde med Livet for sine Forbrydelser, saa hun ingen anden Udvei for sig til maaskee at erfare noget om en Sag, der laae hende saameget paa Hjerte.

Hun yttrede dette sit Ønske for Archibald, for hvem hun angav den Grund, at hun havde seet Madge før, og nu, af Medlidenhed med hende, gjerne vilde vide hvorledes man i hendes ulykkelige Forfatning behandlede hende. Den tjenstagtige Kammerterner begav sig strax hen til Arbeidshuset, hvorved tillige var et Hospital, til hvilket han havde seet at Madge blev bragt hen, og kom snart derpaa tilbage med det Svar, at Lægen udtrykkeligen havde befalet at Ingen maatte komme ind til hende.

Da Archibald ogsaa den næste Dag gjorde Forespørgsel om det var tilladt at see Patienten, blev det ham sagt, at denne havde været meget stille og rolig, saa at endogsaa den Geistlige, der var ansat som Præst ved Stiftelsen, havde fundet det tjenligt at læse Bønner ved hendes Seng, men at hendes Sindsforvirring og Uroe var vendt tilbage igien, strax efter at Præsten havde forladt hende — dog skulde det være hendes Landsmandinde tilladt at see til hende, saafremt hun ønskede det, saasom man ei ventede at hun kunde leve stort mere, end en eller høit et Par Timer.

Saa snart Johanne havde faaet denne Underretning, skyndte hun sig strax til Hospitalet, ledsaget af sine to Medreisende. De fandt den Døende i et stort Værelse, hvor der stod ti Senge, af hvilke dog den, vor Patient havde faaet, var den eneste der var belagt.

I det de traadte ind i Salen, hørte de Madge Wildfire synge—det var hine sædvanlige usammenhængende Brudstykker og Stumper af Viser og gamle Arier, hun istemte, men med en Stemme, der ikke længer var skrigende og anstrængt, som i hendes vilde hæftige Sindsforfatning, men tvertimod svag, dæmpet og vaklende, som en Følge af den legemlige Udmattelse. Hun var vel endnu uden Samling, men formaaede ikke mere at udtrykke sine usammen-

hængende Ideer med den Styrke, hvormed hun forkom frem med de vilde Forestillinger, der fødtes af hendes stærkende utænkte Indbildningskraft. Den tilstundende Død laae udtrykt i disse klagende Toner, der med deres sorgmodige, neddæmpede Udtryk havde nogen Lighed med den eensformige Kullen, hvormed Moderen dysser sit Barn i Søvn. Da Johanne traadte ind hørte hun først Melodien og derpaa en Deel af Ordene, der formodentlig hørte til en Høstefestsang:

„Vort Arbeid er endt, nu er vi glade,
Og trætte Landmand har fuld sin Lade;
Det sidste Høstlæs er hjemført nu,
Og vi kan os more med freidigt Hu.“

„Naar Solen synker, da Nat fremstiger.
Og Arbeid endes naar Dagen viger;
Naar Vinteren kommer og Høsten gaaer,
Vor muntre Høstfest vi os faaer.“

Da Madge Wildfire havde ophørt med denne Sang, traadte Johanne hen til Sengen, og kaldte hende ved Navn. Men hun gav ikke noget Tegn til, at hun vidste hvem det var, der talte til hende. Patienten syntes tvertimod at blive ubehageligen overrasket ved denne Afbrydelse, forandrede sin Stilling, og sagde i en utaalmelig Tone til Opvartersten, „Hør, Kone, vend mig om med Ansigt

tet til Bæggen, at jeg ikke behøver at svare mere til det Navn, eller seer mere af den ugudelige Verden."

Hospitalsopvartersten opfyldte hendes Forlangende, og lagde hende saaledes, at hun vendte Ryggen mod Dagens Lys. Saa snart hun var kommen til Rolighed i denne forandrede Stilling, begyndte hun atter at synge med lav og dæmpet Stemme; men nu var Melodien anderledes, og havde nogen Liighed med den, Methodisternes Hymnen synges paa:

„Naar Naadens Kamp udkæmpet er,
Dg Bryllupsdragten færdig her —
Naar Troe har jaget Tvivlen bort,
Dg Haabet ønsker sig Liden kort —
Naar Kjærlighed, her en Gange kun,
Længes efter Befrielsens Stund —
Kast Støvets syndige Dragt da af,
O Christen, og vandre til din Grav."

Melodien var høitidelig og rørende, ogklang melodisk i Madges Mund, da hendes forhen saa stærke og klare Stemme, var bleven svag ved den legemlige Udmattelse, men derfor ikke mindre behagelig og blid. Archibald, som var et Stykke af en Hofmand, blev om ikke rørt, saa dog temmelig rystet; Meiersten hylede af fuld Hals; og Johanne mærkede selv at Taarerne strømmede hende hede over kinden. Ja endogsaa Sygeopvarter-

sten, der var hærdet ved Banen, røbede sienssynliggen at hun ikke var lidet bevæget.

Patienten blev lidt efter lidt alt svagere og svagere, hvilket man sporede af den ængstlige Besværlighed, hvorimod hun trak sin Nalende, hvilket af og til kom over hende, og af de hule uvilkaarlige Suk der opstieeg i hendes Bryst, og som røbede at Naturen laae i dens sidste Kamp; Men den Sang til at synge, der paa saa original en Maade yttrede sig hos dette ulykkelige Fruentimmer, og havde faaet saa ganske Bugt med hende, syntes i enhver roelig Mellemstund at seire over Smerte og Svaghed. Og mærkeligt var det, at man idet hun sang, næsten stedse fandt noget, der kunde have Hensyn til hendes Forsatning, skjøndt det maaskee kun var tilfældigt. Det næste hun begyndte paa, syntes at være et Par Vers af en gammel Ballade:

„Kold er min Seng, Lord Archibald,
Min Søn maa flye for Sorgen;
Men din skal blive haard og kold,
Trolose Svend! i Morgen.“

„Da overgier Jer, Piger, ei,
Skjøndt jeg er død, til Sorgen;
Han, som jeg døde for i Dag,
Skal døe for mig i Morgen.“

Derpaa forandrede hun igjen Tonen, og begyndte nu paa en Melodie der var mere vild, og

mindre monoton og regelmæssig. Men saa opmærksomt end de Tilstædeværende lyttede til dette forunderlige Optrin, varede dog ikke istand til at forstaae mere end et Par afbrudte Stropher af det hun sang.

„Skøn Moisse vandrer i Skoven
Saa tidlig en Morgenstund,
Favre Robin synger saa yndeligt
I den tykke Lund.“

* * *

„Sig mig, du favre Fugl,
Naar skal jeg gifte mig?“ —
„Naar ser giæve Dannemænd
Til Kirken vil bære dig.“

* * *

„Hvo skal rede min Brudeseng?
Fugl, sig mig det for Sanden!“ —
„Det skal med sin Spade skarp
Gamle Gravermanden.“

* * *

„Lyse Drm paa Gravens Steen
Skal dig Veien sige;
Uglen synger fra sin Green:
Velkommen, favre Pige!“

Hendes Stemme sank og hendøde ved de sidste Toner, og hun faldt i en Slummer, af hvilken den erfarne Opvarteriske forsikrede dem, at hun aldrig vilde vaagne mere, eller om det skedte, da ikke før i den sidste Døds-kamp.

Hendes første Spaadom gik i Opfyldelse. Den ulykkelige Uffindige forlod Verden, uden at give en eneste Lyd mere fra sig. Men vore Rejsende bleve ikke Vidner hertil; thi saasnart Johanne med Sikkerhed kunde slutte sig til, at her ingen Oplysning var at vente angaaende hendes Søsters Ulykke, forlod hun Hospitalet med sine ledsagere.

Fjerde Kapitel.

„Kom, vil du følge mig?

Klar Maanen er og Bølgen tier,
Jeg kjender alle Havets Stier;
Ja, du vil følge mig.”

Thalaba.

Disse forskjellige Tildragelser havde haft saamegen Indflydelse paa Johannes Sjæl og Legeme, saa stærk hun ellers var, at Archibald troede hun vilde være for svag til at kunne reise hurtig afsted, og besluttede derfor, at de vilde blive en Dag over i Landsbyen Longtown, for at hun kunde udhvile sig. Forgjæves gjorde Johanne selv sig al Umage for at faae ham til at lade denne Beslutning fare. Den Mand, Hertugen af Argyle satte Lid til, var vant til at være consequent; og da han i sin Ung-

dom havde lagt sig noget efter Lægevidenskaben (thi dette Udtryk betjende han sig af, for at betegne, at han for en tredive Aar siden havde staaet sex Maaneder i gamle Chirurgus Mungo Mangelmans Laboratorium i Greenock, og øvet sig i at støde i Morteren), saa lod han sig aldrig sige, naar det var Sundheden, der var Tale om.

Han opdagede ved denne Leilighed febrilske Symptoner, og da han nu engang havde gjort en heldig Alvendelse af dette lærde Udtryk i Anledning af Johannes Tilfælde, saa var al Modstand fra hendes Side ganske forgjæves; og hun var nu selv glad ved at komme i Rolighed, ja endog at gaae til Sengs og drikke Havresuppe, da hun saaledes fik Leilighed til i Ensomhed og usforstyrret at hengive sig til sine Betragtninger.

Archibald gjorde sig ogsaa sine egne Bemærkninger og var ligeledes i en anden Henseende særdeles betænksom. Han havde mærket at den gamle Kones Henrettelse, og Datterens ulykkelige Skjæbne syntes at gjøre alt for stærkt et Indtryk paa Johanne, til at det skulde kunne være blot den almindelige Mennekelighedsfølelse, der havde bevirket dette. Hun var jo alligevel et Fruentimmer med en stærk Siel, og paa ingen Maade tilbøielig til Anfald af Nervesvækkelse; og Archibald,

som aldeles ikke vidste andet om nogen Forbindelse, der kunde finde Sted mellem hans Herres Klientinde og disse ulykkelige Mennesker, end det at Johanne engang havde seet Madge i Skotland, ud-
drog nu naturligviis den Slutning, at det var Erindringen om hendes Søsters Ulykke og nylig afværgede Henrettelse der vakte hos hende ved hiint Optrin, som derfor let kunde gjøre saa stærkt Indtryk paa hende. Han var derfor ængstlig bekymret for at bortfjerne alt, hvad der paa nogen Maade kunde vække og nære disse Ideeforbindelser i Johannes Sjel.

Archibald fik meget snart Leilighed til at iværksætte sine Forsigtighedsregler. En Bissekræmmer bragte samme Dags Aften, blandt andre Varer til Longtown, ogsaa en Piece paa et heelt fuldrykt Ark, som indeholdt: Margarethe Murdocksons sidste Tale og Henrettelse, og det barbariske Mord paa hendes Datter Magdalene eller Madge Murdocksons, kaldet Madge Wildfires Afstraffelse— og om hiins fromme Samtale med hans Høiærværdighed Archidiaconus Fleming,“ og hvis autentiske Bekræftigelse aabenbart havde fundet Sted samme Dag, som de havde forladt Carlisle; den vandrede Boghandler, som vidste, at sligt var en Handelsartikel, der blev med Begjærlighed søgt paa Landet af dem, der ikke kunde være tilstede ved Hens

rettelsen, havde strax taget en Deel Exemplarer med sig blandt sit øvrige Kram. Han fandt nu en Kjøber snarere, end han havde ventet; thi Archibald købte strax alt hvad han havde af denne Artikel, for en Rigsdalerspenge, og kunde derfor ikke undlade at gjøre sin egen Opmærksomhed og Klogskab en lille Kompliment. Bissekrammeren, der blev saare fornøiet over denne særdeles heldige Handel, han i saadan Hast havde gjort, gik uden Ophold tilbage til Carlisle, for at forsyne sig med mere af det Slags.

Den betænksomme Kammertjener var allerede ifærd med at opoffre det hele Bundt til Luerne, men det blev frelst fra denne Undergang ved den her endnu mere betænksomme Meieriedame, der gjorde den særdeles kloge Bemærkning, at det var stor Synd at ødelægge en saadan Mængde Papir, som man jo kunde bruge baade til at krølle sit Haar med og ved andre flere Leiligheder; og hun lovede at lægge det altsammen i sin egen Koffert, og sørge for at Gensfrue Johanne Deans ikke fik noget af det at see: „omendstjændt naar alt kom til alt, havde man da just ikke nødig at bryde sig stort om saadanne følsomme Menneſker. Gensfrue Deans havde jo havt Leilighed nok til at tænke paa Galgen i al denne Tid, saa hun kunde have taalt at see den, uden at gjøre saamange Ophævelser derover.“

Archibald paamindede den tilkommende Meiserke om, at Hertugen havde strængeligen paalagt dem Begge at være opmærksomme mod Johanne, og omgaaes hende med Artighed; og med dette Svar maatte hun lade sig nøie. Næste Dags Morgen fortsatte de deres Reise, og kom uden tilstødende Uheld, gennem Dumfriesshire og en Deel af Lanarkshire til den lille Landsbye Rutherglen, omtrent fire Mile denne Side Glasgow. Her modtog Archibald Breve fra Hertugen af Argyles fornemste Korrespondent i Edinburgh.

Den Aften sagde han intet om hvad de indeholdt; men da de alle næste Dagj vare komne paa Bognen, underrettede den samvittighedsfulde Tjener Johanne om, at han havde faaet Efterretninger fra Hertugens Factor, til hvem det var blevet ham befalet at bringe hende, saafremt hun intet havde derimod, et Par Stationer hinsides Glasgow. Der herskede just i de Dage nogen Misfornøielse der i Egnen, og den havde i og omkring Byen forarsaget en Deel Uroeligheder, hvilket gjorde at det ei vilde være raadeligt for Johanne at reise alene, uden nogen Beskyttelse ad Veien mellem denne Bye og Edinburgh; naar de derimod reiste noget længere frem, vilde de træffe paa En af Hertugens Under-Factorer, der var paa Veien ned fra Hoilandene til Edinburgh med sin Kone, og i

Selskab med dem kunde da Johanne fortsætte sin Reise uden Ophold og Fare.

Johanne havde meget at indvende mod dette Forslag; — „hun havde,“ sagde hun, „været mere end længe nok hjemme fra — hendes Fader og Søster maatte jo vente hende hver Dag med ængstelig Betynning; og der var desuden ogsaa andre af hendes gode Venner der, som ikke befandt sig ret vel. Hun vilde med Glæde betale for Hest og Vogn selv til Glasgow, og hun var ganske sikker paa at ingen vilde gjøre hende noget ondt, da hun jo aldrig var istand til at skade eller fornærme Nogen. Hun var ham meget forbunden for det gjorte Tilbud, men intet jaget Raadbyr kunde længes saameget efter at komme i Sikkerhed, som hun efter at naae Sanct Leonard.“

Kammertjeneren verlede ved disse Ord et Blik med sin qvindelige Ledsagerske, der forekom Johanne saa betydningsfuldt, at hun forkræffet udbrød: „O Herr Archibald! kjære Mistress Dutton, dersom I maaskee veed noget, der er forefaldet paa Sanct Leonard, saa, for Gud i Himlens Skyld, værer barmhjertige, og fortæller mig det — lad mig ikke svæve længer i denne frygtelige Uvisshed!“

„Jeg forsikrer Eder, at jeg aldeles intet veed desangaaende, Mistress Deans,“ sagde Archibald.

„Og jeg — jeg — ja jeg veed sandelig ikke mere derom,“ sagde Meiersten, paa hvis Læber syntes at svæve en Tilstaelse, som Kammertjeneren ved et betydningsfuldt Blik fik hende til at nedsluge, hvorpaa hun af al Magt syntes at holde Læberne tæt tilsluttede, ligesom om hun var bange for, at hun skulde buldre ud med Hemmeligheden, førend hun selv vidste et Ord deraf.

Johanne indsaae let, at her maatte være noget paa Færde, som de søgte at skjule for hende, og først ved Archibalds høitidelige Forsikkring om at hendes Fader, Søster og alle øvrige Venner, saavidt han vidste, befandt sig fuldkommen vel baade i Sind og paa Legeme, var det ham mueligt at berolige hende. Af saa agtværdige Mennesker, som de hun reiste med, var der ingen Fare eller Uleilighed for hende at befrygte, men alligevel var hendes Befymring saa isinefaldende, at Archibald endelig maatte gribe til det sidste Middel, og fremtog et Papiir, som han overleverede hende: paa dette stod da skrevet:

„Johanne Deans — J vil gjøre mig en Tjeneste med at følge Archibald og min qvindelige Betjent en Dagsreise hiinsides Glasgow, uden at spørge dem videre om Grunden dertil; J vil derved meget forbinde Eders

Argyle Greenwich.

Dette laconiske Brev fra en gjæv Dannemand, hvem Johanne havde saamange og store Forpligtelser imod, ophævede strax alle hendes Betænkeligheder angaaende den forandrede Reisebestemmelse; men bidrog mere til at forsøge, end til at formindske hendes Nysgjerrighed. Alt naae Glasgow syntes nu at være noget, som hendes Reisefæller aldeles ikke tænkte mere paa; tvertimod holdt de sig paa venstre Side af Clyde-Floden, og reiste nu gjennem mangfoldige, deilige Landskaber langs med Bredden af denne Flod, der efterhaanden blev mindre fuld af Vandfald og bredere og større, saa at den kunde befares med Skibe.

„J vil altsaa aldeles ikke gaae ad Glasgow til?“ spurgte Johanne, da hun saae at Rudskene ikke lode til at ville dreie af henimod den gamle Broe, som dengang var den eneste Wei, paa hvilken man kunde komme til Sanct Mungos Hovedstad.

„Nei,“ svarede Archibald, der finder nogen Uroelighed Sted blandt Folket der, og paa Grund af, at Hertugen for nærværende Tid ikke lever i den bedste Forstaelse med Hoffet, kunde det hændes sig, at vi vilde blive bedre modtagne der, end vi skjøttede om; eller ogsaa kunde det mueligen falde dem ind, at tænke paa at Capitainen fra Carrick kom rykkende ned mod dem med en Skare Høilændere under Shawfields-Oprøret i Aaret 1725, og i det

Tilfælde torde vi maaskee blive slettere modtagne, end vi ønskede. I begge Tilfælde er det sikkerst for os alle, og i Særdeleshed for mig, om hvem man jo maa troe, at jeg kjender hans Naades Stemning i flere Henseender, at lade de godt Folk handle efter eget Lykke, uden at ophidsse eller opmuntre dem ved min Nærværelse."

Disse Forestillinger om Sagen, og de muelige Følger den kunde have, var af den Bestaaffenhed, at Johanne ikke med Grund kunde indvende noget herimod, skjøndt det forekom hende, som om Archibalds Ord indeholdt vel saameget Pralerie, som Sandhed.

Boguen rullede imidlertid afsted langs med Floden, som lidt efter lidt blev betydelig bredere, og endelig saa stor, at den saa ud som en fra Havet indgaaende Bugt, og man kunde nu tydeligen mærke Virkningerne af Ebbe og Flod.

"Paa hvilken Kant ligger nu Inverary?" sagde Johanne, der stirrede henover det mørke Ocean af høilandiske Bjergflader, hvis Toppe laae den ene ved Siden af den anden, og vare gjennemskaarne af mangfoldige Søer, der strakte sig langt hen over paa den anden Side af Strømmen — "Er den høie Fæstning der Hertugens Huns?"

"Det der, Mistress Deans?" udbrød Archibald — "Gud hjælpe mig for Eder, kjender I ikke

det? det er jo det gamle Bjergslot Dumbarton, den stærkeste Fæstning i Europa — det tør jeg nok sige. Sir William Wallace var Commandant der i de fordums Krige mod Englænderne, og nu er Hans Naade Commandant i den. Bedre Mand findes der heller ikke i Skotland, man kunde betroe det Sted til."

„Boer da Hertugen deroppe paa den høie Klippetop?" spurgte Johanne.

„Nei, vist ikke, han har en Vice-Commandant, som har Overbefalingen i hans Graværelse — han boer i det hvide Huus, I seer der ved Foden af Fjeldet — Hans Naade selv opholder sig aldrig der." —

„Ja det vil jeg nok troe," bemærkede Meieriedamen, paa hvem den hele Bei fra Dumfries af ikke havde gjort det allerbehageligste Indtryk — „thi gjorde han det, saa kunde han komme til at lede længe førend han fandt sig en Meierske, om han saa var den eneste Hertug i hele England. Jeg har ikke forladt min Condition og mine Venner, for at komme her og see Været staae og crepere paa disse Bjerge der, i de snævre Grifstier, som I siger, Hr. Archibald, eller klavre op ad Fjeldtoppene, som et Egern paa en Stang."

Archibald svarede hertil: „at han havde ikke skabt Høiene, og heller ikke vidste nogen Naade at

faae dem bort paa; men hvad Boeligen angik, saa vilde de ret snart komme til Hertugens Huus paa en overmaade smuk Øe, som hed Roseneath, hvor de skulde oppebie en Skibseilighed, der kunde bringe dem til Juverary, og træffe det Selskab, i hvis Følge Johanne Deans skulde reise til Edinburgh."

"En Øe?" sagde Johanne, der paa sin lange og eventyrlige Vandring dog aldrig havde forladt det faste Land — „saa maae vi da vel sætte over i en af disse Baade, som der ligge — de see ikke meget store ud, og Bølgerne gaae temmelig stærkt, synes mig, og —"

"Min Hr. Archibald," sagde Mistres Dutton, „Det giver jeg aldrig mit Samtykke til; jeg har ingenlunde forpligtet mig til at forlade Fastlandet, og jeg vil derfor have Eder anmodet om, at I befaler Karlene at kjøre rundt om ad den anden Bei til Hertugens Huus."

Ikke ret langt herfra ligger en fuldkommen sikker Sluppe, som tilhører Hertugen," sagde Archibald „saa at I aldeles ikke behøver at have nogen unødvendig Frygt herfor."

„Ja, men nu har jeg Frygt for det," blev Damen ved; „og jeg bliver ved min Paastand, at vi skal følge Landeveien, om den saa end skulde være hele ti Mile længer."

„Det vil have sine store Vanskeligheder," be-

mærkede Archibald, „saasom Roseneath, uheldigviis, er en Dø.“

„Ja, om det saa var tigange en Dø,“ udbrød den forbittrede Dame, „saa kan jeg aldeles ingen Grund indsee til at jeg skulde udsætte mig for at drukne ved at sætte over Vandet derhen.“

„Nei til at I skulde drukne er der sikkert ingen Grund,“ svarede den ubevægelige Archibald; „men vel til at lade Eder sætte over, saasom det er umueligt at komme derhen til Lands.“ — Fast bestemt at efterkomme sin Herres Befaling, gav han Rudsken et Tegn med Haanden, og nu forlod de Landeveien, og kjørte ned til endeel tætliggende smaae Fiskerhytter, ved hvilke de fik Dø paa en Challuppe, der saae noget mere stadselig ud, end de andre, de forhen havde seet; den førte et Flag, hvori stod et Bildsviinshoved med den hertugelige Krone over, og ved Stranden stod et Par Søemænd, der ventede paa de Reisendes Ankomst, og ligesaa mange Høilændere.

Bognen standsede, og Folkene begyndte nu at spænde Hestene fra; med et meget imponerende Bæsen gav Archibald Befaling til at læsse Bagagen af Bognen, og lade det lille Fartøi dermed, og spurgte een af Søemændene, „om Caroline havde ligget der længe?“

„Hun kom sidst fra Liverpool, og har nok

været her i fem Dage — hun ligger nede ved Greenock," svarede Karlen.

„Saa lad Heste og Vogn kjøre ned til Greenock," sagde Archibald, „og hold Eder færdige til at indskibe Jer, for at tage til Inverary, naar jeg sender Eder Bud; Hestene kan staae i min Fætter Duncan Archibalds Stald saalænge. — Mine Damer," lagde han til, „jeg maa anmode Dem om at holde dem færdige, thi vi have ingen Tid at spille."

„Mistress Deans," sagde den inverariske Meierke, „J maa giøre, som J selv finder for godt; men før skal jeg blive siddende her den hele udsøgne Nat igiennem, før jeg skal betroe mit Liv til den maledede Eggeskæl der. — Karl — hør, Karl (dette sagde hun til en Høilænder, som just var i Begreb med at bære en Rejsekuffert bort) det er min Kuffert, Du der har faaet fat paa, og det er min Væske, og det der er min Sadelhynde, og de syv Byldter og den Papiirpose, der ligge — og understaaer J Eder at røre ved noget af alt det, saa skal J faae med mig at bestille."

Høilænderen saae først den Talende lige i Øinene, og dreiede derpaa sit Hoved om mod Archibald, og da denne ikke gav ham noget Kontra-signal, løftede han Kufferten op paa sine Skuldre,

og traskede afsted med Mistress Duttons Effecter, som han meget vaersomt lagde ned i Baaden, uden at tage nogen videre Notice af den vrede Dame, eller give sig den Umage at høre paa hendes Indvendinger, som han formodentlig aldeles ikke forstod, og tilvissé ikke havde bekymret sig synderligen om, dersom han end havde forstaaet, hvad det var hun sagde.

Da Fasten var bleven godt stuvet i Rummet, hjalp Archibald Johanne Deans ud af Bognen, og ikke uden en Emule Frygt paa sin Side lod hun sig bære gjennem Brændingen ud i Baaden. Kamertjeneren vilde derpaa vise sin anden Ledsageriske samme Høflighed, men hun lod ham reent ud vide, at hun aldeles ikke vilde forlade Bognen, og blev nu siddende der ganske allene, og truede alle dem, hun fik fat paa, baade Bedkommende og Ubedkommende, med at sagsøge dem for Løn og Kostpenge, og Skadeserstatning for havte Udgifter, og regnede efter paa Tingrene, hvor mange Kjoler og andre Klædningsstykker, hun nu meente at komme til at tage Afsteed med for stedse. Archibald fandt det ikke Umagen værdt at forsøge paa at gjendrive hendes Paastand (hvilket gjorde, at den gode Dame kom i endnu hæftigere Forbittrelse), men talte blot et Par gærlige Ord til sine Høilændere; disse snue Bjerghvoere nærmede sig nu Bognen meget

forsigtigen, uden at gjøre nogen Mine til at foretage sig det ringeste ved hende, og grebe nu paa eensgang saa eftertryffeligen fat paa den Gjenstridige, at al hendes Modstand og Sprellen var til ingen Nytte; hvorpaa de toge hende paa deres Skuldre i en næsten horizontal Stilling, traskede afsted med hende ned til Stranden, og bære hende gjennem Brændingen ud i Baaden, uden at afsøie hende anden Fortræd, end at hendes Klæder bleve en Smule forkrøllede — men den Forbauselse, Skræk og hæftige Brede, hvori hun kom, var saa voldsom, at hun i flere Minuter ikke var istand til at mæle et Ord. Derpaa sprang Mændene ombord, og kun een høi, ras Karl blev tilbage paa Stranden, indtil han havde stødt Baaden fra Land, hvorpaa han med et Spring tumlede ind i Baaden til sine Kammerader. De grebe nu fat paa Marerne, og lagde fra Land; derpaa hidsede de Seil, og styrede under lystig Søemandssang ud ad Bugten.

„J — J skotske Kanalje,“ skreeg den opbragte Meierke til Archibald — „hvor tør J understaae Jer at behandle en Dame af min Stand, saaledes?“

„Madame,“ svarede den Tiltalte med uendelig Koldsindighed; „det er nu paa den høie Tid, at J faaer at vide, at vi ere paa Hertugens

Grund, og at der blandt disse Karle ikke er een eneste, som vilde betænke sig paa, at kaste Eder ud af Baaden ligesaa hurtig, som de have sat Eder i den, saafremt det var Hans Naades Villie."

„Saa bevare mig du min Gud i Himmerige!" udbød Mistress Dutton; „o, gid jeg dog blot aldrig havde indladt mig paa at følge med Jer hid!"

„Det vilde have været rigtigt, om J havde betænkt det en Kjende for, Mistress Dutton," sagde Archibald; „men jeg maa ellers sige Eder, at Høilandene vil J vist ogsaa finde har deres Behageligheder. J vil nu faae et halvt Dussin Malkepiger under Eders Kommando i Juverary, og faaer J Lyst, saa kan J gierne jage et Par af dem ud i Søen; thi Hertugens fornemste Betjente have næsten ligesaa meget at sige, som han selv."

„Nei, Hr. Archibald, saadant noget, maa jeg sige, er jeg ikke vant til; men jeg faaer vel see til at gjøre mit Bedste. — Er J ogsaa vis paa, at Baaden ikke synker med os? — Herre du min Gud! den ligger jo ganske paa den ene Side, synes mig!"

„Vær J kun roelig for det," sagde Archibald, i det han med en meget vigtig Mine tog sig Sængslet i Edinburgh IV.

en god Priis Tobak — „Glydefloden har ved dette Overfartssted et gammelt Bekjendtskab med os, eller vi da med den, hvilket jo løber ud paa eet; vi behøve ikke at være bange for, at her skal tilstøde nogen af vore Folk nogen Ulykke. Vi skulde egentlig have sat over fra hiin Side, men det gik ikke an, formedelst Uroelighederne i Glasgow, der vilde gjøre det meget uveligt for Hertugens Folk at drage igjennem Byen.“

„Mistress Deans,“ sagde den velstalsfsindede Meierke til Johanne, der sad just ikke i den allerroeligste Sindssforfatning, ved Siden af Archibald, som selv styrede — „er I ikke bange, Mistress Deans, for disse vilde Mandfolk med deres nøgne Knæer, og for denne Møddeskal af et Fartoi, der hopper op og ned, ligesom en Skummeskee i en Mælkebøtte?“

„Nei — nei, jeg er ikke, Madame, svarede, Johanne, stammende en Smule; „jeg kan just ei sige jeg er bange; thi jeg har seet Høilandsfolk førend i Dag, skjøndt jeg aldrig før har været dem saa nær; og hvad Faren paa det bundløse Hav angaaer, da troer jeg der er et Forsyns Styrelse med os saavel paa Vandet, som paa Landet.“

„Nu — ja, saaledes!“ sagde Mistress Dutton — „Det er dog ret en deilig Ting, at have lært at læse og skrive, for saa har man altid saa-

danne smukke Ord ved Haanden, naar det gjøres
nødigt."

Archibald glædede sig særdeles meget over at
hans kræftige Forholdsbegreber havde gjort saa god
Virkning paa den egenfærdige Meierke, og som en
velopdragen og godmodig Mand, bestræbte han sig
for paa en lemfældigere Maade at hævde den Ind-
flydelse, han havde vundet ved en rigtig nok noget
voldsom, men høist gavnlig Fremgangsmaade.
Han forestillede eftertryffeligen, hvor aldeles ugrun-
det al hendes Bekymring og Frygt var, og viste
hende den fuldkomne Umuelighed af at lade hende
blive allene tilbage paa Strandbredden, siddende i
den tomme Bogn; og dette loffedes ham da og-
saa saa godt, at der herskede den bedste Forstaaelse
imellem den allerede, førend de landede paa
Koseneath.

Femte Kapitel.

— — „Har Lykken, eller
Rettere sagt Forsynet, ledt vor Baad,
Imod alt Haab, til en saa yndig Havn?"

Fletcher.

Derne, der ligge i Clydes Flodbugt, til hvilke man
nuomstunder hver Dag kan komme uden ringeste

Banskelighed paa de mangfoldige Dampbaade med deres gjennemrøgede Bimpler, vare i vore Forsædres Tid halv ubekjendte Egne, hvorhen ingen Rejsende kom, og som i det Hele bleve besøgte af overmaade faa Mennesker. Deres Udseende er vel ikke særdeles udmærket skjønt, men dog rigt paa Afverling. Arran, en bjergrig Ø eller Alpeland, er fuld af de meest majestætiske og romantiske Situationer. Bute er skovrig, og har et mere venligt Udseende. Og Cumranysholmene, der danne ligesom en Contrast til begge hine, ere græssgroede, flade og bare, og danne den vestlige Punct af den ligesom naturlige Dæmning, der gaaer langs ned ad Clydefirth, dog paa mange Steder vidt adskilte ved det mellemstrømmende Hav. Rosenath, der er smalle, end de foregaaende Øer, ligger høiere oppe i Flodbugten henimod dens vestlige Strand, ikke langt fra Udløbet af den Indsøe, man kalder Gare-Loch, og nær ved Langesøe og Loch Seant, eller, som man ogsaa kalder den, Holy-Loch, der snver sig mellem Bjergsiderne i det vestlige Høiland ned mod Clydeflodens Bred.

Paa disse Øer føler man kun faare lidet til de strænge Frostvinde, der ellers udøve deres ødelæggende Magt over Planteriget i den skotske Foraarsmaaned i høi Grad. Naar man undtager den høie bjergfulde Arran, ere de i Al-

mindelighed ikke udsatte synderlig for Atlanterhavets hæftige Storme, saasom de ligge omgivne af Land, og mod Vesten beskyttes af det i Havet udgaaende Ayrshires Strandbredde. Som en Følge heraf seer man Hængebirken og Sørgepilen, og andre Træer, der springe tidlig ud om Foraaret, grønes der i disse affidesliggende Egne saa frisk og yppigt, som man intetsteds i de østlige Distrikter kan see; og Luften paa disse Øer er saa mild, at man kan anbefale dem som et sundt Opholdssted for Mennesker, der lide af tærende Sygdomme.

Fremfor de øvrige af disse Øer er Roseneath især saa udmærket ved sine maleriske Naturskønheder, at Greverne og Hertugerne af Argyll, fra de ældre Tider af, have valgt den til deres midlertidige Opholdssted, og toge da deres Qvarteer i en Jægerboelig eller Fiskerhytte, som siden, lidt efter lidt, blev omdannet til et Pallads. Men dengang, da vort lille Fartoi, som vi mod Enden af foregaaende Kapitel forlode paa Overfarten over Clydefirth, nærmede sig Øens Bredder, fandtes endnu ingen saadan prægtig Boelig paa dette Sted.

Da de kom nærmere ved Landingspladsen, der for en Deel var bedækket med gamle Ege, der vel ikke vare høie af Væxt, men havde store vidtudsprede Grene, og mellem hvilke man saae en Mængde Hæffelkrat, bleve de vaer, at der stod to

til tre Mennesker paa Stranden, der syntes at vente paa deres Komme. . Johanne lagde neppe engang Mærke til disse Personer, og hendes glade Forbauselse var derfor overvæltende stor, da hun, baaren af Folkene gjennem Brændingen til Strandbredden, der blev modtagen i sin Faders aabne Arme.

Denne Overraskelse var næsten for stor, til at hun skulde kunne troe sine egne Sandser — den havde formegen Lighed med en lykkelig Drøm, til at hun skulde kunne troe sig i den virkelige Verden. — Hun rev sig ud af hans fastomslungende Kjerlighedssfulde Favntag, traadte et Skridt tilbage, og saae stivt paa ham, for at overbevise sig om, at det ikke var et Blendværk. Men det var uimodsigeligen den fromme David Deans selv i egen Person, i sin bedste lysblaae Søndagskjole, med brede Metallknapper, Best og Beenklæder af samme Sort Løi, og store Kamascher af tykt, graat Klæde — Det var hans store blaae lavlandske Hue, som han skjød tilbage paa Hovedet, i det han løftede sine Øine op mod Himmelen, med Udtryk af uendelig Taknemmelighed — De graae Lokker, der stak frem under den høie, furede Pande, det klare, blaae Øie, der blinkede frem under de graae, bukkede Øienbryne, Ansigtstrækkene, der ellers vare saa alvorlige og strænge, men nu

udtrykte den høieste Grad af Overraskelse, Glæde og Taknemmelighed — alt dette tilhørte uimodsigelig den gamle David Deans.

„Johanne — min egen Johanne — mit bedste, mit dydefuldeste Barn — Herren, Israels Gud, være din Fader, thi jeg er neppe værdig at have dig til Datter mere! Du har udfriet os af vort Fangenskab; Du har igjen skaffet vort Hjem dets tabte Ære — Gud lønne dig, mit Barn, med de rigeste Velsignelser, der ere os lovede! Ja han har alt velsignet dig ved det store Gode, han brugte dig som Redskab til at udføre.“

Lærere ledsagede disse Ord, saa lidet blodhjertet David Deans end ellers var. Archibald havde af fiintsolende Opmærksomhed trukket sig tilbage, saa at kun Skoven og den nedgaaende Sol vare Vidner til Udbruddet af deres inderlige Tøleiser.

„Og Effie? og Effie da, kjære Fader!“ saaledes afbrød Johanne af og til hans Udtryk af glad Taknemmelighed.

Det skal Du faae at høre — det skal Du nok faae at høre“ — sagde David Deans hurtig; men atter og atter gjentog han Udbruddet af sin inderlige Taknemmelighed mod Himlen, fordi den havde ledet Johanne trykkeligen tilbage fra et Land, hvor Prælatisternes Fordærvelse og Skismatikernes

Rjætterte gik i Svang; havde udfriet hende fra Farerne paa Veien, og fra Løverne, der lurede paa hendes Stier.

„Og Effie?“ gjentog atter og atter den hjærte-
lighedsfuldt hengivne Søster. „Og — og — (Gjer-
ne vilde hun her have sagt Butler, men hun und-
veeg den ligefremme Efterspørgsel) — og Misses
Saddletree og Hr. Saddletree — og Dumbiedikes
og alle andre Venner?“

„Alle vel, alle vel — Gud i Himlen være
lovet!“

„Og — Hr. Butler — han befandt sig ikke
saa ganske vel, dengang jeg reiste hjemmefra?“

„Han er kommen sig igjen; han er fuldkom-
men rask.“

„Gud være lovet! — men — o kjæreste Fa-
der, Effie? — Effie da?“

„Hende faaer Du aldrig mere at see, mit
Barn,“ svarede David i en høitidelig alvorlig Tone;
„Du er nu den eneste friske Green, der er til-
bage paa det gamle Træ. Herren lade dig blom-
stre og grønnes!“

„Hun er død! — hun er myrdet! — Bee
mig, jeg kommer forsilde!“ udbrød Johanne, og
vreed sine Hænder.

„Nei, Johanne,“ svarede den Gamle i den
samme høitidelige melankolske Tone. „Efter Kjø-

det lever hun, og hun er befriet for de jordiske
Lænker; o, gid hun ogsaa levede i Nanden, og ei
var endnu besnæret af Satans Baand!"

„Herren bevare os!" udbrød Johanne —
„Har den Ulykkelige været istand til at forlade dig,
for det slette Menneskes Skyld?"

„Ja, det Ord, Du sagde, er kun alt for
sandt," svarede Deans. „Hun har forladt sin
gamle Fader, der har fældet Taarer og bedet for
hende — hun har forladt sin Søster, der har ar-
bejdet og lidt ondt for hende, som en Moder —
hun har forladt sin Moders Afke og sine Fædres
Land, og hun er vandret ud over Grændsen med
denne Belials Søn — hun er gaaet bort med ham
med Glæde." — Han holdt inde; thi en hæftig
blandet Følelse af Sorg og Brede berøvede ham
Mælets Brug.

„Og med den Mand? med det frøgtelige
Menneske!" sagde Johanne. „Og hun har kunnet
forlade os, for at gaae bort herfra med ham? —
O Effie, Effie, hvem skulde kunnet tænke det om
dig, efterat Du saa naadeligen var bleven befriet
og frelst!"

„Hun er bortvandret fra os, mit Barn,"
sagde David Deans, „fordi hun ikke hørte os til.
Hun er en vissen Kvist, og hun vil aldrig kunne
bære Naadens Frugter — en Forsoningsbuk, der

er vandret bort udi Verdens Ørkener, for, som jeg haaber, at tage med sig og bortbære Synderne fra vor liden Forsamling. Verdens Fred ledsage hende, og en bedre Fred, naar hun engang ved Himlens Naade, søger den. — Er hun En af hans Udvalgte, saa vil hendes Time engang komme. Hvad vilde vel hendes Moder have sagt, den ærværdige og berømmelige Matrone, Rebecca M'Naught, hvis Minde er ligerviis som en sødtduftende Blomst i Newbattle, og som et kosteligt Nøgelsekar i Lugtøl? Men nu maa det være saa — lad hende drage bort — lad hende vandre sine egne Veie — lad hende følge sin egen Willie. Herren veed, naar hans Time skal komme. Af gudfrygtige Fædre er hun kommen, og derfor vil hun vel ei friste den Lod, at worde ganske forkastet. Men aldrig, Johanne — aldrig mere maae hendes Navn blive nævnet imellem dig og mig. Hun er forsvunden for os, ligesom Vækken, der udtørres, naar Sommerens Hede kommer, som den taalmodige Hjob sagde — lad hende gaae, og være glemt!”

En melankolsk Tausshed fulgte ovenpaa disse Uttringer. Johanne vilde gjerne have udspurgt ham nøiere angaaende Omstændighederne ved hendes Søsters Bortgang, men hendes Faders Forbud blev fremsagt i en saa strængt forbydende Tone, at hun ei torde det. Hun var allerede paa Veie

til at fortælle ham om sin Sammenkomst med den unge Staunton i hans Faders Huus; men da hun hastigen i Tankerne havde gennemløbet de enkelte Punkter i hans Lernetshistorie, faldt det hende ind, at hun derved snarere vilde bedrove ham endnu mere, end formindske hans Sorg. Hun bortvendte altjaa Samtalen fra denne saa sørgelige Materie, og besluttede ikke at gjøre nogen videre Efterspørgsel desangaaende, førend hun fik Butler i Tale; thi af ham ventede hun da at kunne erholde den udførlige Underretning om alle Omstændighederne ved Søsterens Vortgang.

Men naar skulde hun vel faae Butler igjen at see? Dette var et Spørgsmaal, hun ei kunde lade være at gjøre sig selv, især da hendes Fader, der tydeligen røbede, hvor pijnlijk al den Samtale om hans yngste Datter havde været ham, pegede hen mod den ligeoverfor liggende Kyst af Dumbar-ton-Shire, og spurgte Johanne: „om det ikke kunde være behageligt at leve der?“ hvorpaa han aabenbarede hende, at det var hans Hensigt at flytte sin jordiske Hytte derhen, saasom Hans Naade, Hertugen af Argyle, havde ladet ham adspørge, om han, som en kyndig Landbruger, og velunderrettet i alt, hvad der angaaer Dværg- og Faareavl, havde Lyst til at paatage sig Bestyrrelsen af en betydelig Forpagtning, som Hans Naade havde

besluttet selv at overtage, for at sætte den i bedre Stand, saa den kunde kaste mere af sig."

Johanne blev saare ilde tilmode ved at høre denne hendes Faders Beslutning, „Hun kunde ikke nægte, at det var et godt og saare smukt Land, som havde en munter Veliggenhed mod Vesten, og hun tvivlede heller ikke paa, at Græsgangene maatte være meget gode, saasom Græsset saae saa friskt og grønt ud i Forhold til den megen Tørke, de havde havt. Men det laae dog langt borte fra Hjemmet, og hun var vis paa, at hun mangen Gang vilde komme til at tænke paa de gode Græsgange, fulde af de deiligste Blomster, mellem Bjergene ved St. Leonard."

„Lael ikke mere om det, Johanne," sagde hendes Fader; „jeg skjøtter aldrig om at høre det nævne mere; jeg mener da naar Flytningen er forbi, og alt er afgjort og bragt i Rigtighed. Men jeg har bragt over med mig alle de Kreaturer, som jeg troede du helst vilde beholde. Der er Tusindfryd, og der er din egen spættede Roe, og den anden som du veed nok — ja jeg behøver ikke at sige dig hvorledes du kaldte den — Jeg var ikke istand til at lade dem sælge disse Bæster, skjøndt jeg veed at Synet af dem mangengang vil vække sørgelige Erindringer i vort Hjerte — det er jo ikke de stakels umærlende Dyr's Skyld — og een eller to Køer

til har jeg endnu beholdt, og dem lod jeg Foltene drive foran de andre Væster, at Folt kunde sige, ligesom da Jesse Søn vendte tilbage fra Slaget, „dette er Davids Bytte.“

Ved nærmere Forespørgsel og givne Underretning fik Johanne end mere Leilighed til at beundre sin Ven, Hertugen af Argyles virksomme Velgjørenhed. Han havde besluttet at indrette paa Grænsen af sine uhyre hollandske Eiendomme en Alvs-gaard, hvor han kunde foretage en Deel Landbrugsforsøg, men havde været i temmelig Forlegenhed for at finde en duelig Mand, til hvem han kunde overdrage Opgavet herover. Den Samtale, han paa Tilbageveien fra Richmond havde med Johanne om flere Materier, der angik Landvæsenet, gav ham en temmelig sikker Formodning om at hendes Fader vel maatte være netop saadan en Person, som han ønskede sig, thi hans Erfaringer og vel lykkede Forsøg beraabte hun sig stedse paa. Da den Betingelse, der blev forbunden med Effies Be-naadning, gjorde det meget rimeligt, at David Deans vilde bestemme sig til at forandre Opholdssted, blev da hien Idee end mere levende hos Hertugen, og da han var en Enthusiast, saavel i Landbruget, som i Godgjørenhed, saa meente han at kunne tilfredsstille begge disse sine Tilboieligheder, ved at skrive til en paalidelig Mand i Edinburgh, der

havde med hans Sager der at gjøre, at han skulde skaffe sig Underretning om David Deans, Meierieforpagter ved Sanct Leonards, og saafremt han befandt at han var den Mand, han forestillede sig, uopholdelig gjøre ham det Tilbud, paa de meest fordeelagtige Betingelser, at paatage sig Bestyrrelsen af hans Prøve-Gaard i Dumbartonshire.

Uden Dag efter at Effies Benaadning var kommen til Edinburgh, gik Hertugens Kommissionær hen til gamle David Deans, og gjorde ham det ovenanførte Forslag. Deans havde allerede fattet den faste Beslutning at forlade Sanct Leonard; det ærefulde og udtryffelige Tilbud fra Hertugen af Argyle, at forestaae en Drist, hvortil udfordredes saamegen Indsigt og Flid, var i og for sig selv saare smigrende; og end mere fjærkomment var dette Forslag ham, fordi den brave Mand ikke var ganske uden gode Tanker om sin egen Duelighed, og var tilbøielig til at troe, at han ved at paatage sig denne Forretning kunde paa en Maade vise sig taknemlig for den særdeles Maade, der var bleven hans Familie beviist af den argylske Familie. Emolumenterne, hvoriblandt ogsaa den Rættighed at holde selv et temmeligt Antal Creature, vare ikke ubetydelige. Davids kloge Die indsaae tillige, at Veligheden var saare vel skikket til derfra at drive en fordeelagtig Dværghandel paa Høilandene. Vel

stod han fare for at friste Overfald fra Bjergeg-
nene; men Hertugen af Argyles frygtede Mavn
meente han vilde nok kunne beskytte ham, saa han
intet havde at befrygte.

Imidlertid var der dog to Punkter, der op-
vakte Betænkeligheder hos den gamle Mand. Det
første betraf den Geistlige, til hvis Menighed han
kom til at høre; og angaaende denne høistvigtige
Omstændighed blev han paa en Maade, som Læse-
ren strax skal erfare, fuldkommen tilfredsstillet; den
anden vigtige Hindring laae i Tanken om hans
yngste Datters Stilling, da hun jo efter Lovens
Bydende var forpligtet til at forlade Skotland, og
i saamange Aar ikke komme hjem igien.

Den i Lovkyndigheden velbevandrede Kommis-
sionær smilede hertil, og sagde: „at her var jo al-
deles ingen Marsag til at forklare hiin Klausul saa
ligefrem efter Ordene — at, saafremt blot det unge
Fruentimmer forlod Skotland for nogle faa Maas-
neder, eller endog kun saamange Uger og saa til-
føes vendte tilbage til sin Faders nye Opholdssted
fra Besikanten af England, vilde jo Ingen kunne
vide noget om hendes Tilbagekomst, eller i det rin-
geste Ingen, der havde Ret eller Lyst til at lægge
hende nogen Hindring iveien herfor. Hans Maade,
Hertugen, havde arvelig Rettighed til selv at ud-
øve Jurisdictionen i sit Distrikt, og ingen Øvrighed

kunde altsaa forbyde ham at lade opholde sig paa hans Eiendomme hvem han fandt for godt, og han vilde sikkert give dem, der stode under hans Befaling, Ordre til ikke at paadrage hans Datter nogen Fortrædelighed. Naar selvfølgelig hans Datter levede i Høilandene, kunde hun paa en Maade siges at være borte fra Skotland, for saavidt, som hun ikke opholdt sig i de Egne af Landet, hvor den almindelige Lovgivning var gjældende."

David Deans sølte sig ikke saa aldeles fyldestgjort ved denne Maade at betragte Sagen paa; men Effies Undvigelse, der fandt Sted tredie Nat efter at hun var kommen ud af Fængselet, gjorde hans Ophold paa Sanct Leonards Bjerg saa medbydeligt for ham, at han nu uden videre Betænkning indlød sig i det ham gjorte Forslag, og deltog med Glæde i den Plan, Hertugen selv havde lagt, at overraske Johanne, for at gjøre denne Forandring af Opholdssted mere interessant for hende. Hertugen havde givet Archibald Underretning om disse Foranstaltninger, og befaleet ham, at handle overensstemmende med de Forskrifter, der fra Edinburgh skulde blive ham meddeelte, ifølge hvilke han da ogsaa bragte Johanne Deans over til Roseneath.

Fader og Datter talte med hinanden om disse Anliggender, idet de snart stode stille, snart vandrede langsemt hen mod Baaningshuset, der laae om-

givet af Træer, omtrent en halv Miils Wei borte fra den lille Bugt, ved hvilken Baaden var landet.

Da de vare komne Huset temmelig nær, fortalte David Deans sin Datter, med noget der lignede et undertrykt Smil, thi videre drev hans Ansigt det aldrig i at udtrykke den Glæde han følte, at der boede baade en velbyrdig Gentleman der, og en velærværdig Gentleman. Hvad den velbyrdige Herre angik, da var det Hans Velbaarenhed Lairden af Knocktarlitie, som var den første Ørighedsperson i Grevskabet under Hertugen af Argyle, en høi landst Adelsmand, der, som David meget befrygtede, havde en Snæv af den samme Feil, som fandtes hos de fleste af den Slags Folk, nemlig et opfarende og hæstigt Sind, og en vis Ringeagt for de høiere Anliggender, der betræffe Menneskets aandelige Vel, og følgerig ogsaa en temmelig Grad af Mansjyge i Henseende til denne Verdens gode Ting, uden strængt Hensyn til Ejendomsretten — men, forresten kunde han være en ret brav, omgjængelig Mand, som Klogskab bød dem at leve i god Forstaaelse med; thi Høilandsfolkene, sagde han, vare nogle opfarende, meget opfarende Mennesker. Hvad den velærværdige Person angik, han talte om, var det en Candidat, som Hertugen af Argyle havde havt den Naade at udnævne til Præst ved den Sog-Sængstet i Edinburgh IV.

nekirke hvortil de hørte, og han vilde rimeligviis blive meget velkommen for de fristeligssindede Mennesker i Menigheden, der hungrede efter aandelig Manna, saasom de i lang Tid havde maattet lade sig nøie med den bedærvede høilandiske Sæd, som Duncan Mac Donough, den sidste Geistlige de havde havt, udsaaede blandt dem — en Mand, som baade Søndag og Værkdag begyndte sin Gjerning med Brændeviinsflasken — Men om denne vor nuværende Præst har jeg ellers nok ikke nødig at fortælle dig ret meget; thi, saavidt jeg veed, kjenner du ham nok allerede fra forrige Tider af — og der seer jeg ham just komme os imøde."

Han havde Ret; hun havde virkelig seet ham før; thi det var — Ruben Butler i egen Person, der stod for hende.

Sjette Kapitel.

„Ei meer du din Søsters Nafn faaer see;
Du har hende favnet for sidste Gang."

En Elegie.

Denne anden Overraskelse var ogsaa bleven Johanne beredt af den samme ædelmodige Belynder,

der havde ladet hendes Fader forflytte fra Sanct Leonards Bjerg til Bredderne af Gare-Loch. Hertugen af Argyll var ikke den Mand, der skulde glemme den Taknemlighed, En af hans Forfædres Testamente ligesom havde gjort ham til Pligt; og den gamle Bibel-Butlers Sønneson skulde nyde Frugterne af den Tjeneste, denne havde viist Hertugens Bedstefader. Sognepræsten til Knocktarlitie var just dengang død, og Hertugen havde strax besluttet at overdrage Ruben Butler den ledigblevne Betjening. Han havde derfor givet sin Kommissiønær de nødvendige Forholdsordrer i saa Henseende, og overdraget ham at tilbyde Butler Embedet, saasom fremt han fra den moralske Karakter og Duelighedens Side befandtes at være værdig dertil. Ved nærmere Undersøgelse fandt man ligesaamegen Aarsag til at være tilfreds med ham, som man havde været med David Deans, med Hensyn paa den Post, han skulde beklæde.

Ved denne Befordring havde Hertugen af Argyll beviist sin Veninde og Klientinde, Johanne, en større og væsentligere Tjeneste, end han selv formodede, saasom han herved bidrog til at bortrødde de Indvendinger mod deres Giftermaal, Faderen havde, og som Hertugen ikke kunde have den allerringeste Formodning om.

Vi have forhen bemærket at David Deans havde nogen Fordom imod Butler; Grunden hertil torde vel uden Tvivl være denne, at han havde en Slags Formodning om, at den fattige Hjelpeskole-mester vovede at have gode Tanker til hans Datter. Dette var nu, ifølge David Deanses Anskuelser, en Synd i Forsættet, om dette saa end aldrig skulde komme til nogen virkelig Udførelse. Men den levende og virksomme Deeltagelse, Butler havde vlist ham under hans ulykkelige Forsætning, efterat Johanne havde begivet sig paa Veien til London, og hvortil han altsaa troede Butler ei kunde have anden Bevæggrund, end personlig Hengivenhed for ham selv, havde bidraget særdeles meget til at formilde den Bitterhed, hvormed David Deans stundom taledede om Ruben Butler. Og endnu medens han var saaledes fordeelagtig stemt for denne, fandt en anden Begivenhed Sted, som havde særdeles megen Indflydelse paa den Gamles Sindelag mod ham.

Saa snart Deans havde forvundet det andet Stød, Effie havde givet ham ved sin hemmelige Undvigelse, var det hans første og fornemste Forretning, at faae samlet og tilbagebetalt de Penge, som han var Lairden af Dumbiedikes skyldig, deels for hans Udlæg ved Effies Proces, og deels for dem Johanne havde laant af ham til at bestride

Reiseomkostningerne med til London. Lairden selv, hans Ganger, den tressede Hat, og Tobakspiben, havde i meget lang Tid aldeles ikke ladet sig see paa St. Leonard; saa at David, for at faae sin Gjeld betalt, saa sig nødsaget til i egen Person at begive sig til Herregaarden Dumbiedikes.

Her bemærkede han strax en usædvanlig Støi og Travelhed. Her var Arbeidsfolk ifærd med at rive de gamle Tapetserier ned, og ophænge andre i deres Sted, her blev der gjort Forandringer, hiit det gamle istandsat, og alting vasket og ophvidtet, saa at han havde megen Møie med at kjende den gamle Herregaard igjen, hvor Dovenskab og Læns-
hed ellers havde deres Sæde. Lairden selv, fore-
kom det ham, var heel forvirret; og omendskjøndt han blev venstabelig modtaget af ham, saa syntes ham dog, at savne noget af den fordums Hjerte-
lighed, som han ellers altid pleiede at vise den gamle David Deans. Ligerviis var der foregaaet en Forandring ved Lairdens hele Udvortes, skjøndt David ikke ret kunde gjøre sig Ræde for, hvori denne bestod — nogen Forbedring var der skeet i Henseende til Snittet paa hans Klæder, og en vis Pyntelighed syntes at finde Sted ved ham, som David aldrig før havde bemærket. Selv den gamle Hat saa mere friskfyragtig ud; Opfæst-
ningen var nye, Tressen var bleven aspuddet, og

istedet for at dingle enten bagover eller forover paa Lairdens Hoved, som den før, alt efter Omstændighederne, havde gjort, saa sad den nu heel politisk trykt ned for Diet paa den venstre Side.

David Deans kom frem med sit Erinde, og talte ham Pengene til. Dumbiedikes kastede een af dem paa Bordet, og lyttede til Klangene, veiede den anden i Haanden med stor Nøiagtighed, og afbrød David, der var ifærd med at anstille Betragtninger over Judas Befrielse af Fangenskabet, med det Spørgsmaal, om det ikke forekom ham som om disse Par Guineer saae ud til ikke at være ret ægte. Da han var bleven beroeligt angaaende denne Punkt, havde puttet sine Penge i Posen, og undertegnet en Qwittering, henvendte han sig, efter nogen Betænkning, til David, med det Spørgsmaal: „Johanne har formodentlig skrevet Eder noget til, min kjære Mand?“

„Angaaende Pengene, mener J vel?“ sagde Deans — „ja, det forstaaer sig, det har hun gjort.“

„Og hun sagde intet videre, mig angaaende?“ spurgte Lairden.

„Nei, ikke videre, end at hun, som en god Christen, ønskede Eder alt mueligt Godt — hvad andet mener J da, hun skulde have sagt?“ svarede David, der nu med glad Længsel ventede, at

Lairdens lange Frierie (om ellers hans langvæ-
rige Dinglen i Hælene paa Johanne fortjener
saa activt et Navn) nu omsider skulde blive til
Alvor. Rigtig nok var det denne Materie han
vilde tale om, men der kom noget ganske andet
frem, end David Deans havde ventet.

„Ja, ja, hun veed vel selv bedst, hvad der
ligger hende paa Hjertet. Jeg har jaget Jennie
Walchristie og hendes Sødsvendebarn paa Porten.
Det var noget Fandens Kram; de stjal baade Meel
og Malt fra mig, og lod Bogumændene snyde mig
for Kullene — I Morgen skal jeg have Taard, og
paa Søndag bliver jeg viet i Kirken.“

Hvilke Følelser der nu end opsteeg i Davids
Sjel, saa var han dog for stolt, og havde formegen
Følelse for sin egen Værdighed, til at han i Miner
eller Ord skulde lægge sin ubehagelige Forbauselse
for Dagen.

„Saa ønsker jeg Eder, at han, som tildeler
Lykke og Belsignelse, maa skænke Eder den —
Egtestand er en hæderlig Stand.“

„Og jeg kommer ind i en hæderlig Familie,
David; det er Lairden af Lickpelfs yngste Døt-
ter — hun har Stool ved Siden af vor i Kirken,
og derved kom jeg paa det Udfald at tage hende.“

David Deans havde nu intet her mere at
gjøre, end atter at gratulere Lairden, og smage et

Glas af hans Brændeviin, og vandrede saa tilbage til St. Leonard, knurrende paa Beien over de menneskelige Ting's Ubestandighed, og Menneskenes letforanderlige Sind. Det Haab, at Johanne skulde engang, seent eller tidlig, blive Lady Dumbiedikes, havde han, til Trods for sig selv, alt mere og mere fattet og næret, uden at han ret vidste, hvorledes. I det mindste var det forekommet ham rimeligt, at dette var en Forbindelse, som hans Datter, naar hun selv fandt for godt, kunde faae istandbragt, saasom det jo blot beroede paa hende at give sin tause Elsker et opmuntrende Blik — og nu var det aldeles forbi med disse hans Forventninger. David kom hjem i en Sindsstemning, der ingenlunde var en ellers saa god Mand værdig. Han ærgrede sig over Johanne, fordi hun ingen Opmuntring havde givet Herremanden — han ærgrede sig over Herremanden, fordi han skulde behøve Opmuntring til sligt — og han ærgrede sig over sig selv, fordi han var istand til at ærgre sig over saadanne Ting.

Da han kom hjem, fandt han et Bud fra den Mand, der havde med Hertugen af Argyles Sager at gjøre, som lod ham vide, at han ønskede at tale med ham, for at faae Kontrakten mellem dem bragt i fuldkommen Rigtighed. Han var altsaa nødt til, efterat have hvilet sig en liden Stund,

at gaae til Edinburgh, saa at den gamle May Hettly bemærkede: „at hun var bange for at alt dette vilde tage Livet af hendes Høsbonde, siden han jo kom til at gaae Benene af sig paa den Maade.“

Da Forretningerne, betræffende Nolsgaardens Forpagtning og Beskyrelse vare tilendebragte, og David Deans spurgte Hertugens Kommissiøner om, hvorledes det forholdt sig med Guds Ords Forkyndelse der paa Stedet, underrettede denne ham om, at Hans Naade havde besluttet at gjøre en særdeles agtærdig ung Mand, Ruben Butler, til Præst i det Segn, til hvilken Nolsgaarden hørte. —

„Ruben Butler!“ udbrod David — „Ruben Butler, Hjælpelærer hos Skolemesteren i Liberton!“

„Ja, netop ham,“ svarede den anden; „Hans Naade har hørt ham rose, som en meget fortræffelig Mand, og har desuden fra hans Bedstefaders Tid af visse Forpligtelser imod ham; saa Præster vil nok saa det saa godt, som jeg har Befaling til at skaffe Ruben Butler det.“

„Forpligtelse? — Hertugen? — og mod Ruben Butler. — Ruben Butler indsat til virkelig Evangeliets Forkynder i den skotske Kirke!“ udraabte David Deans i en uendelig Forbauselse;

thi de Vanheld, der hidtil havde forfulgt Ruben Butler ved alle hans Foretagender, havde vant den Gamle til at betragte ham som et af Lykkens Stifbørn, som hun finder sin Glæde i at forfølge, og tilsidst aldeles styrte i Støvet.

Vi ere maaskee vel aldrig saa tilbøielige til at fatte fordeelagtige Tanker om vore Venner, som naar vi mærke, at de staae i større Gunst og Ansæelse hos Menneskene, end vi havde kunnet formode. Da han havde faaet Bished om, at det virkelig forholdt sig saaledes med den lykkelige Forandring, der var foregaaet i Ruben Butlers Stil-
ling, yttrede han sin meget store Glæde over denne heldige Begivenhed, og undlod ikke at tilskrive sig selv den Fortjeneste, at have været første Marsag hertil.

„Det var mig,“ sagde han, „der raadede hans Bedstemoder, som kun var en meget simpel og jevn Kone, til at lade ham studere, for at blive Geistlig; jeg forudsagde dengang, at saafremt Gud vilde unde ham Held til hans Bestræbelser, saa vilde han blive en brav Støtte for Kirken. Han har sagtens gjort sig endeel til af sine verdslige Kundskaber; men en god Dreng er det, og han er ingen overfladisk Person; som de Geistlige nuomstunder ere, saa, om I finder Een bedre, end Ruben

Butler, er jeg vis paa, at I vil finde ti, der ere
flettere end han."

David Deans tog nu Afsked med Forretningsmanden, og vendte hjem; han glemte endog, hvor træt og mødig han var over de forskjellige speculative Betragtninger, hvortil hiin høist uventede Efterretning gav ham Stof. Den brave David Deans saae sig nu nødt til, som det er gaaet saamangen for Mand, at forsøge paa at indrette sine theoretiske Grundsætninger overensstemmende med de nærværende Omstændigheder; og det gik ham, som det almindelig pleier at gaae andre store Mænd i saadanne Tilfælde, naar det er deres alvorlige Forsæt — han kom ret godt istand dermed.

„Kunde Ruben Butler, uden at besvære sin Samvittighed, modtage denne Befordring til Præst i den skotske Kirke, da denne, (efter Davids Mening) for nærværende Tid var den civile Magts tiltagne, uberettigede Myndighed undergiven?" Dette var det fornemste Spørgsmaal, han opfattede; og han betragtede det med megen Opmærksomhed. — „Den skotske Kirke var vel berøvet sit Grundbjælke, og betaget sit fulde Artillerie og Selvstændigheds Banner, men endnu fandtes der dog ivrige og redelige Ordets Forkyndere, opmærksomme Tilhørere, og uagtet al den Fornærmelse og

Krænkelſe, der var den tilføiet, fandtes der dog ikke Mage til denne Kirke paa hele Jorden."

David's Betænkeligheder havde været altfor mange og altfor kritiske, til at han ſkulde have beqvæmet ſig til, ganſke at forene ſig med noget af de afvigende Partier, ſom af forſkjellige Grunde havde aldeles afſondret ſig fra den nationale Kirke. Han havde ofte ſtaaet i Forbindelſe med ſaadanne Mænd blandt den indſatte Geiſtlighed, ſom hælde= de meeft til den gamle præſbyterianſke Kirkes Mo= del og Principer fra Aaret 1640. Og omendſkjøndt der i dette System var mange Puncter, ſom trængte til Forandring og Forbedring, ſaa erindrede han ſig dog, at han, David Deans ſelv, havde vel været en ringe Laſmand for den gode Sag, paa lovlige Veie; men uden at forfalde til den mod= ſatte Yderlighed, nemlig Overdrive'ſe og Separatiſterie. Altsaa ſom en Fiende af alle Separatiſter, kunde han ikke med Grund undslaae ſig for at leve i en venſtabelig Forbindelſe med en Præſt af den nuværende ſkotske Kirke — ergo, kunde Ruben Butler gjerne modtage Præſtcaldet i Knechtarlitie, uden derfor at miſe hans Venſkab eller Yndefi — quod erat demonſtrandum.

Men nu kom han til det andet høiſvigtige Punct, nemlig betræffende den verdslige Patronatsret, ſom David Deans altid havde paaſtaaet

var en dem ved List og Magt paatvungen Misbrug, der tjente til at fordærve og bedrage en heel Menighed, blot for at flæde en Sogneherres Ryg, og fylde hans Bug.

Dette Kald altsaa fra Hertugen af Argyle, saa værdig og høit anseet en Adelsmand han end var, maatte dog betragtes som et Lem af Afgudsbilledet, og en Frugt af det onde Træ, og paa ingen Maade kunde David Deans blive sine gamle Grundsætninger troe, saasnart han skulde finde saadant et Foretagende lovmæssigt. Dersom det derimod skulde hende sig, at Menighedens Medlemmer selv kom eensstemmigen overeens om at kalde Ruben Butler til deres Præst, saa syntes det ikke saa ganske afgjort, at Udvælsen af hiin ulyksalige Patronatsret kunde være nogen gyldig Grund for ham, til at unddrage dem den aandelige Bistand, han ellers som Geistlig kunde have ydet dem. Og dersom ogsaa de Ældste skulde give ham Udgang til dette Kirke-Embedet, mere med Hensyn paa Patronatsretten, end paa Menighedens eensstemmige Kald, saa var det en utilladelig Handling, som de selv maatte svare for, saa umoralsk den end efter hans Mening maatte være. Men dersom nu Ruben Butler modtog Betjeningen paa Grund af, at den blev ham tilbuden og overdragen af dem, han var kaldet til at undervise, og som udtrykke-

ligen havde yttre deres Ønske at faae ham til Lærer, saa meente David Deans, at Butler ikke behøvede at gjøre sig nogen videre Betænkkelighed over denne Sag — og saaledes kom da David, efter nøie Overveielse, ogsaa paa det Nene med dette Punct, især ved Hjælp af det fortræffelige Ord: der som.

Men endnu var der een Anstødssteen i Veien, nemlig den Geds Afslæggelse til Regjeringen, som blev affordret den indsatte Præst, og hvorved han maatte erkjende en crastianisk Konge og Parlament, og indrømme Lovmæssigheden af den incorporerende Forening mellem England og Skotland, ved hvilken dette sidste Rige var blevet et Lem og en Deel af det første, hvor Prælatisterie, Papisteriets Søster, havde grundfæstet sin Throne, og hævet sine Horn gjennem Wispehuen. Dette var Symptomer paa Affald og Rjætterier, hvilke ofte bragte David Deans til at udbryde: „o, vee mig! vee mig! — mit Hjerte er gennemstunget!“ Og det raandt ham i Tankerne, at en gudelig Matrone var bleven udbaaren af Lugthuuskirken i saa dyb Besvimelse, at hverken lugtende Band eller andre Midler kunde vække hende, blot ved at høre de forargelige Ord: „Saaledes er for godt fundet af Herrerne over de aandelige og verdslige Anliggender“ — der bleve sagte fra en skotsk Prædikestoel

i Indledningen til Bekjendtgjørelsen angaaende Op-
løbet mod Porteous. Denne Ceds Afslæggelse var
altsaa en saare ugudelig Eftergivenesshed, der for-
tjente at straffes med de værste Forbandelser —
en Synd, og en Snare, og Fare og Frafald. —
Imidlertid blev dog denne syndige Ced ikke altid
affordret. Vedkommende havde Hensyn til deres
egen æmne Samvittighed, saavel som til deres Brø-
dres, og først i en sildigere Periode drev man med
Strængthed paa dette Lovbuds Opfyldelse til Trods
for alle Generalforsamliger og Presbyterier. Nu
kom igjen det forsonende Ord David Deans for-
træffeligen til Hjælp. Der som en i Embede ind-
sat Geistlig ikke blev opfordret til at vise denne
utilladelige Fæielighed, der som han paa en lov-
lig Maade havde faaet Udgang til Kirken, uden
at trænge sig derind, og med rigtig Indsættelse,
saa, saa, naar alt kom til alt, meente David, at
han nok kunde, uden at overtræde sine Forpligtel-
ser, modtage Sjelesørgerembedet for Menigheden i
Anocktarlitie, med alle dertil hørende Emolumenter.

selv de bedste og meest oprigtigssindede Mænd
føle i saa høi Grad den Indflydelse, de udvortes
Omstændigheder have paa deres Grundsatninger, at
det vilde være altfor uskaansomt handlet, om vi
gave os til nærmere at undersøge, hvilken Andeel
den faderlige Egenfjærlighed havde i denne sindrige

Maade at betragte den hele Sag paa, i Forhold til hans forudfattede Meninger. Lad os engang tage David Deanses Stilling i Betragtning. Han havde uvelig mistet sin ene Datter, og den ældste, hvem han var saa saare meget skyldig, var ved Dumbiedikes's pludselig fattede Beslutning, bleven berøvet det store Haab, David paa hendes Begne havde gjort sig om at skulle blive Herskerinde over hiin betydelige Eiendom. Just som denne uheldige Omstændighed paa en sørgelig Maade syffelsatte hans Sjæl, fremstillede Ruben Butler sig for hans Lærer — ikke meer den sultne, lugslidte Skolemester-Vicarius, men den velbemidlede, trivelige Præst i det store Knoctarlitie, elsket af sin Menighed — exemplarisk i sit Levnet — kraftfuld i sin Lærdom — opfyldende sine Pligter, som Religionslærer saa fortræffelig, som endnu ingen Præst før ham havde gjort det i Høilandene — bortvændende Mennesker fra Synden, som en Faarehund driver Hjorden fra de farlige Steder — en Vndling af Hertugen af Uigyle, og en Mand, der havde en Gudtægt af otte hundrede Pund Skotsk, foruden store Tiender in natura. Her var der Udsigter til et Partie, som i Davids Lærer kunde tigange opveie den feilslagne Forventning i Henseende til Dumbiedikes, forsaavidt som vor Meierieforpagter paa St. Leonards Vjerg ansaae en dygtig Ordets

Tjener for at være langt mere værd, end en Mand, der ikke havde andet at være stolt af, end sine Landeiendomme. Den Omstændighed, at Johanne maaskee nok selv vilde foretrække Foreningen med Butler, kunde have været ham endnu een Grund mere, ved dette Valg, saafremt det var faldet ham ind at tænke derpaa; men det var noget, som aldrig var faldet den gode Mand ind, at raadføre sig med hendes egen Følelse i saadanne Sager, ligesaa lidt som han troede det kunde være mueligt, at hun kunde i dette Anliggende være af nogen anden Mening end han selv.

Resultatet af alle disse hans Betragtninger blev da nu dette, at han fandt sig beføiet til selv med egen Haand at lede og styre hele denne Sag, og, saafremt det skulde befindes at være mueligt uden syndig Eftergivenhed eller Forargelse og Farsæld af hvilket som helst Slags, da at give Menigheden i Knoctarlitie en agtværdig Sjelesørger. Ifølge denne sin fattede Beslutning, lod han, ved en agtværdig Kjørnemølskhandler i Libberton, Ruben Butler anmode om at umage sig til ham. Ikke engang for dette sit Sendebud var det ham mueligt at dølge den stigende Følelse af selvtilfreds Vigtighed, saa at endog Manden, da han havde udrettet sit Verinde hos Skolemesteren, lagde til:

Sængstet i Edinburgh IV.

„at Forpagteren paa St. Leonard sikkert maatte have en meget vigtig Nyhed at meddele ham, thi han saa særdeles veltilfreds ud.“

Man kan let begribe, at Butler strax efterkom David Deanses Ønske. Han var af en simpel, ligefrem Karakter, udrustet med naturlig Godmodighed; men i dette Tilfælde bidrog Kjerlighed til at gjøre ham endmere søielig og eftergivende. Han havde faaet Nys om den særdeles Naadesbeviisning, Hertugen af Argyll havde tiltænkt ham, og det med Følelser, som kun det Menneske kan slutte sig til, der af egen Erfaring veed, hvad det er at faa Udsigter til at befries for andres Ringgeagt og for Fattigdom, og komme i en uafhængig og hæderlig Stilling. Han besluttede derfor hos sig selv, at den gamle Mand skulde have Tilladelse til at blive i den veltilfredse Formening, at han var den første, der gav ham Underretning om denne saa vigtige Begivenhed; og til samme Tid overveiede han ogsaa, at det vilde være rigtigst, at lade David Deans, naar de kom til at tale om denne Sag med hinanden, udbrede sig herover med al den Bidtøftighed, han fandt for godt, og taale alt, hvad han fremkom med, uden at afbryde eller modsige ham, da han derved udsatte sig for at forbitte ham mod sig. Denne sidste Beslutning var i Grunden ogsaa den klogeste han kunde tage; thi

endstjøndt der vel vare mange Betænkeligheder og Indvendinger, David for sig selv kunde opløse til sin egen fuldkomne Tilfredshed, saa vilde han dog nok ingenlunde have givet nogen sit Bifald, om denne havde uddraget samme Slutning, som han selv — og at indlade sig i nogen Strid med ham herom, indsaae Butler nok vilde kun være at bestyrke ham for stædse i de Meninger, han forsøgte paa at bevise ham Ugyldigheden af.

David Deans modtog sin Ven med særdeles megen Selvsigtighed og Bærdighed, hvilken den Ulykke, der saalænge havde forfulgt ham, hidtil havde forjaget fra hans Udvortes; men nu antog han atter det samme myndige Væsen, som han i fordums Dage havde viist mod Enken Butler, og hvormed han havde foreskrevet hende Regler for hendes Jordlodders Dyrkning ved Beersheba. Med megen Vidtløftighed underrettede han nu Ruben om sin Beslutning, at forlade sit nuværende Opholdssted, og flytte til Dumbartonshire, for at paatage sig Bestyrrelsen af en Aalsgaard for Hertugen af Argyll, og opregnede med megen Velbehagelighed de forskjellige Fordele, denne forandrede Stilling vilde bringe ham; men forsikkrede derhos den taalmodige Tilhører, at den vigtigste af alle hans Bevæggrunde dertil havde været denne, at

han formeente, ved sin store Indsigt i alt hvad der angik Nægavlen, at kunne gjøre Hans Naade, Hertugen af Argyle saare betydelige Tjenester, til Gjengjæld for al den Godhed han havde udviist mod hans Familie „under de sidste ulykkelige Tildragelser“ — og ved disse Ord fordunklede en Laare den gamle Mands muntre, selvtilfredse Blik.

„At sætte en uvidende Høilænder til at bestyre saadan en Post, gik jo ikke an; thi hvad kunde man vente sig af ham andet, end at han vilde blive en saadan Overhyrde, som den ugudelige Edomiter Doeg? Men saalænge dette graae Hoved staaer i Spidsen derfor, saa skal der blive sørget for Hjorden fra det mindste til det største, saagodt, som om det var Pharaos fede Kser. — Og nu min gode Dreng, Ruben, naar I nu seer, at vi maa oprykke vore Telte, og drage til en fremmed Egn, saa vil I komme til at kaste et sorgfuldt Blik efter os, og tænke paa hvem I nu skal faae at raadføre Eder med angaaende Eders Handel og Wandel i disse farlige Tider, hvor Trufald er saa almindeligt; og sikkerlig vil det da rinde Eder i Hu, at den gamle Mand, David Deans var det Medskab, Himlen betjente sig af, for at lede Eder bort fra det Kjetterie og Schismatismerie, som Eders Faders Huus fandt sin Glæde

i at besmitte sig med. Mangengang vil I sikkert altsaa, naar Befymringer og Fristelser og Plager trænge ind paa Eder, I, som kun endnu er en ung Recrut, der førstegang hører Allarmtrommen røres, savne den gamle, gjæve, erfarne Veteran, som har fristet Feldttogets Besværligheder saamangen heed Dag, og hørt Ruglerne saamangen Gang suse om Ørene."

Det er temmelig sandsynligt, at Ruben Butler her ved sig selv har gjort den stiltiende Bemærkning, at hiint Sidehug til hans Fædres særdeles Grundsatninger kunde have været sparet, og at han har havt Selvfølelse nok til at formene, at han, med sine Aar og sine Kundskaber, nok selv skulde kunne styre sin egen Cours, uden at behøve den gode David Deanses Hjælp til at føre Roeret. Dog svarede han intet videre hertil, end at han udtrykte sin Corrig over, at han nu skulde skilles fra sin gamle, hengivne og prøvede Ven.

„Ja, men hvad er vel derved at gjøre, min kjære Mand?" blev David Deans ved, i det han fremtvang et Slags betydningsfuldt Smil i sit Ansigt — „Hvad kan vi vel gjøre ved det? Jeg er sikker paa, at I ikke kan sige mig nogen Udvei. Det maa I nok overlade til andre Folk, min gode Ruben, til Hertugen af Argyle og mig. Det er en herlig Ting at have gode Venner her i

Verden — hvormeget bedre at have En hinsides denne Jord!”

David, hvis Fromhed, Skøndt den undertiden ikke blev anvendt ganske paa rette Sted, var ligesaa reen, som den var ivrig, og hvis Næring var bleven til Bane hos ham, hævede ved disse Ord sit Blik mod Himlen, og holdt inde i sin Tale. Ruben Butler tilkjendegav hvor saare behageligt det vilde være ham, at blive underrettet og veiledet i dette saa vigtige Anliggende af en oprigtig Ven, og David tog nu igjen til Orde.

„Hvad tænker I vel nu, Ruben, om en Kirkebetjening, en virkelig Kirkebetjening under Kirkesagernes nuværende Forfatning? Saafermt en saadan blev Eder tilbuden, troer I da, I uden Samvittigheds-skrupler vilde kunne modtage den? Jeg spørger kun saa, for at erfare Eders Mening om den Sag.”

Butler svarede: „at saafermt han skulde faae Udsigt til at kunne erholde et saadant Embede, vilde han sandsynligviis allerførst raadføre sig med sine egne Bøner, om han fandt sig selv duelig til at forestaae det Sogne-Embede, han blev kaldet til; og dersom det forekom ham, at fra denne Side intet kunde være at indvende, saa kunde hans Ven nok selv indsee, at det i alle andre Henseender maatte være høist fordeelagtigt for ham.”

„Rigtig, Ruben, meget rigtig, min Dreng —

Eder's egen Samvittighed maatte J først raadføre Eder med ; thi hvorlunde skulde den være en due-
lig Lærer for andre, som selv er saa ukyndig i Skriften, at han med Gridskhed griber efter den Fordeel, et godt jordisk Kald kunde forskaffe ham, saasom Penge og Boelig og Levnetsmidler, som i aandelig Betydning jo ikke er hans — eller gjør Kirken til et Skalkeskjul for sine egennyttige Hensigter? Men jeg vil sørge bedre for Eder, end som saa, og i Særdeleshed maa J ledes til at betænke, hvor farligt det er i alle Henseender at handle efter eget Lykke og Overlæg, thi det kan give Anledning til flemme Misgreb, til Rjætterie og Frafald baade til Høire og Venstre. Skulde J alt-
saa, Ruben, komme i en saadan betænkelig Stil-
ling, saa omendstjændt J maaskee er kyndig i de jor-
diske Tungemaal, saasom det, der taltes i Rom, hvilket nu omstunder er det Sted, hvor det afføye-
lige Papisterie sidder paa sin Throne i Purpur-
klæder, og det, der brugtes blandt Grækerne, for hvem Evangeliet's Forkyndelse var en Daarlighed, saa er J dog endnu et ungt Menneske, og J maa der-
for lyde Eder's Belynderes Ord, som vist vil raade Eder til, at følge de gamle, kloge og erfarne Be-
kjenderes Veiledning, som har lært, hvad det er at snige sig om mellem Høie og i Moradser, og i

Huler og Sumpe, og som, for at blive Sandheden troe, satte deres Liv i Bøve."

Butler svarede hertil: „at da han eiede en saadan Ben, som han troede at torde stole paa at have i den gode gamle Deans selv, der var en Mand, som havde oplevet og været Vidne til de mange Omvæltninger, der i de senere Tider havde fundet Sted, saa vilde det være utilgiveligt, om han ikke betjente sig af hans Erfarenhed og gode Raad."

„Nok sagt, Ruben — nok sagt, svarede David Deans med inderlig Tilfredshed og Selvfølelse — „og om det nu traf sig, at J kom i saadan en Stilling, som den jeg før nævnte, saa vilde jeg visseligen ansee det for min Pligt, at gjennemgaae den hele Sag nøiagtigen med Eder, og gjøre Eder opmærksom paa al den Brøst og Bræk og Synd, der nuomstunder finder Sted ved vor Kirke, og eftertryffeligen lægge Eder det paa Hjerte, uden at fortie det ringeste."

Nu var David Deans kommen ret i sit Element. Han begyndte fra allerførst af, og gjennemgik den hele skotske Kirkes Historie gjennem alle dens forskjellige Forandringer — og til sidste Slutning maatte Ruben Butler høre den meest udførlige, og med oplysende Anmærkninger forsynede Fortælling om en Lildragelse, som han saa mangfol-

dige Gange tilforn havde døiet — nemlig om David Deanses Fængsling i Jernburet i Lugthuset ved Kanongate, samt Marsagen dertil.

Vi vilde begaae en stor Uretfærdighed mod vor Ven, David Deans, om vi forbigik Fortællingen om en Tildragelse, som han selv ansaae for saa berømmelig en Deel af hans Livs Historie. En drukken Dragon af den kongelige Garde, Francis Gordon ved Navn, havde opjaget en fem til sex af de sig skjulende Whigs, hvoriblandt ogsaa var vor gode Ven, David; men da han havde tvunget dem til at staae stille for sig, og netop var ifærd med at give sig i Kæft med dem, fyrede en af Mændene en Pistol af mod ham, saa at han faldt død til Jorden. David pleiede at trække paa Smilet, og ryste med Hovedet, naar nogen spurgte ham, om det var ham, der havde været det Redskab, hvorved Himlen udryddede denne ugudelige Forsølger af Jorden. Virkelig maatte ogsaa Æren for denne Gjerning tilkomme enten ham, eller den i hans Øine saa berømmelige Patrick Walker. Ingen af dem roste sig ganske ligesom af at have bragt Francis Gordon til evig Taushed, saasom der nærved Edinburgh levede nogle hidsege Hoveder blandt Livgardistens Slægtninge, hvilke det nok kunde være faldet ind at tage alvorlig Hævn; men benægte for sig selv, eller tilstaae den Anden den For-

tjeneste at have paataget sig dette active Forsvar for deres Troesbekjendelse vilde de dog ikke. David sagde, at var det ham, som affyrede Pistolen, saa vidste han dog, at det var første Gang, han havde gjort sligt, og at det ogsaa vilde blive den sidste — Og hvad Patrick Walker angaaer, da veed man, at han yttrede sin Forundring over, at saa lille en Pistol skulde kunne være istand til at dræbe saa stor en Mand.

Efterat have udbredt sig saa vidtløftig over Kirkens Forsatning under dens fortvarende Blomstren, og langvarige Hensalmen, kom endelig David Deans, der vilde have gjort enhver anden Tilhører, end sin Datters Elsker, utaalmodig, til at udvikle sine egne Meninger og Grundsætninger, der skulde tjene til at vejlede hans Ben til Erkjendelse af det Rigtige, med Hensyn paa hans Ultraae efter at komme som Geistlig ind i et Kirke-Embed. I denne Hensigt fremsatte den gode Mand en saadan Mængde casuistiske Proibemer, forudsatte saa mangfoldige urimelige Tilfælde, gjorde saa fin og critisk en Distinction mellem venstre Haand og høire Haand — utilladelig Eftergivenhed og aabenbar Graftald — at han omsider, efterat have gjort den rette Wei ikke stort bredere, end en mathematisk Linie, saae sig nødt til at blive ved den meget indlysende Sætning, at enhver Mands egen Samvit-

tighed var den bedste Styrmand for ham, saasnart han havde faaet et rigtigt Begreb om, hvor vanskelig den Galt var, han nu skulde begive sig ud paa. Han opregnede Exempler for og imod, Argumenter, som kunde bevise Tilladeligheden og Utilladeligheden af at modtage et Præstefald under Kirkens saa at sige revolutionære Forsatning, og det med langt mere Udførlighed for Butler, end han havde udviklet dem for sig selv. Og han sluttede nu endelig med, at han burde overveie denne Sag, og lade sig lede af sin egen Samvittigheds Udsagn, i at bestemme, hvorvidt han under saadanne Omstændigheder, som den nærværende, troede at kunne paatage sig et Sjelesørger-Embedet, uden at handle tværtimod sin egen indvortes Overbeviisning om hvad der var Ret eller Uret.

Da nu David var omsider bleven færdig med al denne vidtløftige Passiar, som kun af og til var bleven afbrudt ved enkelte Ord, eller korte Udtryk af Ruben Butler, fandt Taleren selv til sin største Forbauselse, at den Slutning, han meget naturligen ønskede at faae uddraget, syntes ham nu langt fra ikke bygget paa saa uimodsigelige Grunde, som han troede at finde, dengang han for sig selv afhandlede denne Sag.

Denne David Deanses Skjæbne, at komme langt mindre sikkert til det forønskede Resultat, da

han mundtliggen udviklede sine Sætninger for andre, end da han stiltiende giennemgik Sagen for sig selv, tjener til et herligt Beviis for Rigtigheden af den Sætning, at Debatter over vigtige Anliggender bør føres offentligen og mundtliggen. Thi Mandens egen Følelse og forudfattede Mening virker som oftest saa stærkt, at han lettelig bringes til at lempe sig i sine Slutninger efter disse, da han derimod, naar han er nødsaget til at udvikle Sagen for en anden, maa, for at synes at være upartisk, ogsaa fremsætte alt, hvad der kan siges imod hans egne Synspuncter, med større Noiagtighed, end naar han blot gjennemgaaer den for sig selv. Da nu David Deans saaledes havde fremsat, hvad han havde at sige for og imod denne Sag, troede han sig forpligtet til at forklare sig endnu tydeligere, og lade Ruben Butler vide, at det var ikke noget blot mueligt Tilfælde, han her havde fremsat, men et virkeligt, angaaende hvilket Ruben Butler nu maatte fatte en Beslutning — og at det forholdt sig saaledes, kunde han takke Davids egen og Hertugen af Argyles Indflydelse for.

David Deans blev endogsaa temmelig overrasket ved at høre Ruben Butler besvare denne hans Meddelelse med den Erklæring, at han vilde tage sig denne Nat til nsiere at overveie alt, hvad han i saa god en Mening havde sagt ham, og derpaa

gise ham et bestemt Svar følgende Morgen. Faderfølelsen fik ved denne Leilighed Bugt med David. Han overtalte Butler til at blive hos ham denne Aften — han lod fremsætte paa Bordet een, ja to Glaser gammelt, stærkt Øl, noget, som ellers saare sjelden skede — han talte om sin Datter — om hendes gode Egenskaber — hendes Huusholderisshed — hendes Glid — hendes kjærlige Hengivenhed. Han ledte Butler saa viensynligen til at aabenbare ham sine Følelser for Johanne, at det allerede førend Aftenen heldede, var afgjort mellem dem, at hun skulde blive Ruben Butlers Brud; og omendkjønt de ikke fandt det aldeles passende at afgjøre strax, hvad Butler havde forlangt sig en Nats Betænkningstid til, saa syntes det dog at være fuldkommen afgjort mellem dem, at han skulde modtage Sognekalderet i Knocktarlitie, forudsat, at Menigheden selv var saa villig til at antage ham, som Hertugen havde været til at kalde ham. Ungaaende Eeden, da kom de overeens om, at det kunde være tidnok at overvie den Sag, naar den skulde blive ham affordret.

Mange Indretninger bleve den Aften aftalte mellem dem, hvilke og siden bragtes i behørig Orden ved Hjælp af Hertugen af Argyles Kommissionair, der ogsaa tilkjendegav dem Hans Naades Ønske, at de begge vilde indfinde sig paa Nofes-

neath, for der at modtage Johanne, naar hun kom tilbage fra London.

Dette Tilbageblik paa de Begivenheder, der kronede Johanne Deanses og Ruben Butlers roelige Kjerlighed med et heldigt Udfald, fuldstændiggjor vor Fortælling, indtil deres allerede omtalte Møde paa Øen.

Syvende Kapittel.

„Jeg kommer,“ sagde han, „min Lyst, mit Liv,
Og — Du meest dyrebare Navn — min Liv !
Din Faders Hus, din Slægt forlade Du,
Mit Hjem, og Mine dig tilhøre nu.“

Logan.

Johannes og Butlers Møde under saadanne Omstændigheder, der syntes at love deres lange, troefaste Kjerlighed den bedste Løn, var i høi Grad rørende, men ikke saameget ved nogen ualmindelig Hæftighed i deres Følelser, som ved disses simple, rene Fromhed. David Deans, hvis Praxis undertiden ikke stemmede saa ganske overens med hans Theorie, underholdt dem først med Bemærkninger over Ægteskabets ufordeelagtige Sider, opregnede

dem Exempler paa, hvor let det var istand til at forlede forresten brave Mand til at lade deres Iver for den gode Sag fare, og bemærkede, at den skotske Kirkes udmærkede Stundartholdere, saasom Cargill, Peden, Cameron og Kenwick, endskjøndt de vel aldrig ligesrem fraraadede en saadan Forbindelse, dog ansaae Wielsen, som den af deres geistlige Forretninger, der var dem mindst behagelig. Imidlertid meente David Deans (og han havde ved sit eget Exempel noksom bekræftet denne Mening) at Ægtestanden, skjøndt en Snare for Mange, dog i Grunden var en hæderlig Stand, saafremt man ei var udsat for Farer og Forsølgelser, og saa sig istand til at give Børnene Underhold og Opdragelse — „Dg derfor,“ sluttede han noget afbrudt, i det han henvendte sig til Johanne og Butler, der med blodrøde Ansigter havde staaet og hørt paa hans vidtløftige Afhandling om den hellige Ægtestands gode og flette Sider, „vil jeg nu lade Eder være ene og underholde Eder med hinanden.“

Saa som deres Samtale i Centrum, saa saare underholdende og vigtig den sikkert end var for dem selv, dog neppe kunde interessere Læseren synderlig, forsaavidt den angik deres nærværende Følelser og Udsigter for Fremtiden, saa vil vi her forbigaae den, og kun omtale de Efterretninger, Johanne

erholdt af Butler, angaaende sin Søsters Undvigelse, hvorved hun kom til Kundskab om mange Vilmstændigheder, som det havde været hende umueligt at erfare noget om af sin Fader.

Butler fortalte hende da, at Effie havde opholdt sig i det faderlige Hus ved St. Leonards Bjerg, de tre første Dage efter at hendes Benaadning var kommen til Edinburgh — at den første Sammenkomst mellem David og hans vildfarende Datter, hvilken fandt Sted endnu førend hun kom ud af Arresten, havde været i høieste Grad rørende; men Butler kunde derhos ikke opgive den Formodning, at den Gamle, da han saa sig sikker for at miste hende paa saa skrækkelig en Maade, havde begyndt at ville udøve en strengere Disciplin mod hende, og at hun, som af Naturen var hæftig og utaalmodig, og end mere blev det, ved det hun følte, at Grettesættelsen var i Grunden vel fortjent, derover snart havde tabt Taalmodigheden, og ei længer været istand til at udholde denne Stilling.

Tredie Nat efter sin Ankomst til St. Leonard undveeg Effie hemmeligen, og der var intet Spor at see af den Wei, hun paa sin Flugt havde taget. Smidlertid reiste dog Butler afsted, for at opspore hende, og fik endelig, efter mojsommelig Sogen, Nys om, at hun havde taget Weien til en lille Landingsplads ved en ubetydelig Flod, som falder

ud i Havet imellem Dalkeith og Edinburgh. Dette Sted, hvor man siden har anlagt en Havn og som er bleven omgivet af mange Landgaarde og Baaningshuse, kaldes nu Portobello. I hine Tider var der kun øde Almindinger til begge Sider, bedækkede med Tjørnekrat, og der kom ingen dertil uden Fiskere, og af og til Smuglere med deres Smaafartøier. Et saadant havde man seet ligge paa Luur i Bugten paa den Tid, da Effie var gaaet hemmellig hjemme fra, og Butler fik sikker Underretning om, at netop den selvsamme Aften, da hun var undvogen, var der bleven sat en Baad i Land fra Fartøiet, og denne Baad havde derpaa bragt et Fruentimmer ombord. Da nu Folkene paa Skibet ikke satte Varer i Land der, men strax lettede Anker og seilede bort, syntes der ikke at kunne være nogen Tvivl om, at hine jo maatte være nogle af den berøgtede Robertsons gamle Kamerader, og at de vare komne derhen blot i den Hensigt at føre Effie bort med sig.

Dette fik strax derpaa Butler end mere Visshed om, da han fik et Brev med Posten, hvilket var underskrevet E. D., men hverken angav noget Sted eller Dato. Det var meget slet baade stilet og skrevet. Effie havde aldrig haft nogen Færdighed i at udtrykke sig skriftligen, og hendes Ortho-
Sængstet i Edinburgh IV.

graphie var saare feilfuld; men her kunde man tydeligen mærke, havde Søesnygen bidraget til, at gjøre det Hele endnu slettere. I dette Brev var der, som ved alt, hvad den ulykkelige Pige foretog sig, eller sagde, noget, der fortjente at roses, og andet der fortjente at dables. Hun sagde deri: „at det var hende umueligt at taale den Tanke, at hendes Fader og Søster skulde forlade Hjem og Fødeland, eller blive deelagtige i den Skam, der var kommen over hende — at, dersom hendes Byrde var tung, saa var hun selv Skyld i, at den var bleven hende paalagt, og hun var derfor berettiget til at bære den allene — at det kunde ikke være dem behageligt for Fremtiden at leve sammen med hende, eller for hende at leve med dem, efterdi ethvert Ord af hendes Faders Mund erindrede hende om hendes Overtrædelse, og var færdig at gjøre hende vanvittig — at hun allerede i de tre Dage, da hun opholdt sig i St. Leonard, havde været paa Veie til at gaae fra Sind og Sands — hendes Fader meente det sikkert godt med hende og med alle Menneſker, men han var ikke istand til at fatte hvor smertelige de Dolkesik vare, hvormed han gjennemborede hendes Hjerte, ved at lade hende høre hendes Forseelse — Havde Johanne været hjemme, saa vilde det vist være gaaet bedre; thi Johanne var som en Engel fra Himmelen, der

heller vil begrave en Synders Fald, end tilregne ham hans Overtrædelser. Men hun vilde nu aldrig mere faae Johanne at see, og det tyktes hende var det haardeste Slag af alle dem, der hidtil havde rammet hende. Paa sine Knæ vilde hun bede Nat og Dag for Johanne, baade for det hun i hendes Unliggende havde gjort, og for det hun havde fundet uværdigt for sig at gjøre; thi hvor skrækkeligt maatte det ikke have været for hende i denne Stund, naar hun skulde have det at bebreide sig, at hun havde ved sin Brøde været Marsag i, at den skyldfrie Johanne havde, for at redde hende, overtraadt en hellig Pligt! Hun ønskede, at hendes Fader vilde give hendes Søster al den Eiendom, der ellers tilkom hende selv efter hendes Moder; thi hun havde ved en skriftlig Afstaaelse, som var i Hr. Novitts Hænder, opgivet alle sine Fordringer og Rettigheder — Jordisk Rigdom var een af hendes mindste Betsymringer for Fremtiden, og der var heller ingen Sandsynlighed for, at hun nogensinde vilde komme i Nød og Trang — Dette troede hun vilde bidrage til at det blev lettere for Johanne at sætte eget Bøe; og umiddelbar efterat have brugt dette Udtryk, tilønskede hun Butler alt mueligt Godt, til Gjengjæld for hans hjærlige Sindelag mod hende. Hvad hende selv angik, sagde

hun, vidste hun vel, at hendes Skjæbne ikke vilde blive ganske forrigfrie, men hun var selv efter eget Overlæg gaaet den imøde, saa at hun ei kunde ønske at andre skulde have Medlidenhed med hende. Men for at heroelige sine Venner, vilde hun dog lade dem vide, at hun ingen utilladelig Wei skulde betræde — at den, der havde tilføiet hende den største Krænkelse, nu var villig til at gjøre den Uret, han havde begaaet mod hende, god igjen, saavidt det stod i hans Magt; og hun vilde i adskillige Henseender blive bedre faren, end hun havde fortjent. Dog ønskede hun, at hendes Familie vilde lade sig nøie med denne Forsikkring fra hende, og ikke gjøre sig selv forgjæves Uleilighed med videre at efterspore hende.

David Deans og Butler følte sig kun saare lidet heroeligede ved dette Brev; thi hvad kunde de vel vente sig af den ulykkelige Piges Forening med saa berygtet et Menneske, som Robertson var; og at det var ham, der hentydedes til i Brevet, kunde de ikke drage i Tvivl. Vilde det ei være sandsynligt, at hun kom til at blive Deeltagerske i og endelig et Offer for hans tilkommende Forbrydelser? Johanne derimod, som kjendte Georg Stauntons Stilling og virkelige Rang, betragtede sin Søsters Forsatning med mere haabefuldt Blik. Hun spaaede sig godt af den Tilfældighed, hvormed han havde sørget for

at faae Effie afhentet, og hun var overbevist om, at han havde ladet sig vte til hende. Og naar dette fandt Sted, syntes det ogsaa umueligt, at han, med sine fornemme Forbindelser og den lykkelige Stilling, han havde i Bente, skulde atter gribe til sin forbryderiske Haandtering, især da, saaledes som Sagerne nu stode, hans Liv beroede paa, hvorvidt han selv bevarede sin Hemmelighed, hvilket blot kunde skee ved at forandre sin Levemaade ganske, og i Særdeleshed ved at skey Dngang med alle de Mennesker, der havde kjendt Arvingen til de Billinghamiske Eiendomme under Navn af Robertson, denne forbovne og til Deden dømte Forbryder.

Hun fandt det rimeligst, at deres Beslutning var at drage bort fra Landet for nogle Aar, og ei komme tilbage til England førend de kunde vide, at den hele Sag med Porteous var forglemt. Det var saaledes intet Under, at Johanne saae sin Søsters Flugt og tilkommende Skjæbne fra en mere trøstelig Side, end Butler og hendes Fader vare istand til; men hun troede sig dog ikke berettiget til at meddele dem den Trøst, hun selv havde med Hensyn paa, at Effie ikke vilde være udsat for at lide Mangel, eller Robertson for at fristes til at begynde sit gamle Levnet igjen. Hun kunde nemlig ikke meddeele dem, hvad hun selv

troede herom, uden tillige at røbe den Hemmelighed, hun fandt det nødvendigt for Effies Sikkerheds Skyld at fortie, nemlig at Georg Staunton og Georg Robertson var een og samme Person. Og desuden var den Tanke allerede frygtelig nok, at Effie havde indladt sig i Forbindelse med et Menneske, der var fordømt for en grov Forbrydelse, og, om han blev greben, vilde blive domfældt for Mord, hvor høi end nu hans Rang var, og hvormeget han end fortrød sine Handlinger. Hertil kom endnu den sørgelige Betragtning, Johanne maatte anstille for sig selv, at da nemlig hun kjendte den hele sørgelige Hemmelighed, vilde det være rimeligt, at han, for at skaae sin egen Følelse, og af Frygt for egen Sikkerhed, neppe vilde tillade hende nogensinde mere at faae den arme Effie at see. Efterat have læst og atter gjennelæst sin Søsters Afskedsbrev, gav hun sin Kummer Luft ved en Strøm af Taarer, som Butler forgjæves prøvede paa at hemme, ved at vise hende al muelig kjærlig Opmærksomhed. Men endelig saae hun sig nødsaget til at afstørre sine Øine, saasom hendes Fader, der troede nu at have givet de tvende Elskende Tid nok til at være allene i, kom ud fra Huset, og nærmede sig dem, i Selskab med Kaptein Knockdunder, eller som hans Benner for Northeds Skyld kaldte ham Duncan Knock (Slags-

broderen), et Navn, som han ved adskillige Ungdomsbedrifter havde gjort sig aldeles værdig til at bære.

Denne Hr. Duncan af Knockdunder var en Mand af allerstørste Bigtighed paa Den Roseneath, og de paa det faste Land beliggende Sogne, Knocktarlitie, Kilmun og flere — ja hans Magt, som øverste Befalingsmand, strakte sig endog lige til Cowal, hvor dog hans Myndighed blev noget indskrænket ved en anden Befalingsherre. Ruinerne af det faste Bjergslot Knockdunder kan man endnu see paa en ud over Holy-Loch hængende Klippe. Duncan gjorde sin høieste Eed paa, at det havde været et kongeligt Slot — forholdt dette sig saaledes, saa maa det i det ringeste have været eet af de mindste af den Slags, da det hele Rum indenfor Murene ikke udgjorde mere end 16 Fod i Firkant, og dannede saaledes en latterlig Kontrast til Murenes Tykkelse, thi disse vare i det mindste 10 Fod i Gjennemsnit. Men saaledes, som det var, havde det dog forskaffet Duncans Forfædre Titel af Kapitain, der var det samme, som Fæstningskommandant. Disse havde været Befalingsmænd der paa Stedet under Familien Argyll, og besadde en arvelig Jurisdiction, der vel i Grunden var temmelig ubetydelig, men i deres egne Øine syntes at være af største Bigtighed, og som de udøvede

med en Iver, der mangengang overstreed Lovens Bydende.

Den nærværende Repræsentant for denne gamle Familie var en bredskuldret, lavstammet Mand paa omtrent halvtredsfindstyve Aar, hvis Fornøielse det var at forene i sin Person den høilandiske og den lavlandiske Nationaldragt; thi han bar paa sit Hoved en stor Paryk, ovenpaa hvilken man saae en drabelig Cocardehat, som var stærkt bebræmmet med Guldtræsser; men hans øvrige Paaflædning derimod bestod af en Plaid og Philabeg. Duncans District hørte for en Deel til Høilandene, og for en Deel til Lavlandene; og man maa altsaa formode, at han forenede begge disse Egnes Nationaldragter i sin Paaflædning, for paa den Maade at lægge for Dagen at han ingen Partiskhed var besjelet af, hverken mod Trojaner eller Tyrier. Men denne Uovereensstemmelse gav ham et noget besynderligt og latterligt Udseende, da man ved første Blikkast skulde troe, at Legemet og Hovedet tilhørte to ganske forskellige Personer; det saae ud, som En bemærkede, der havde været Vidne til de fangne Insurgenter's Henrettelse i Aaret 1715, som om en jacobitisk Herremester, der vilde bringe Martyrerne til Live igjen, havde i Hastværk taget en Engelskmands Hoved og sat paa en Høilanders Krop. For at gjøre Skildringen af denne Mand

fuldstændig, maae vi tilføie, at den lavstammede Hr. Duncans Bæsen røbede endeel Opblæsthed, og hans kobberfarvede Næses skjevendte Stilling tilkjendegav, at han var ligesaa hengiven til vredladent Overmod, som til Brændeviin.

Da hans Værdighed var med faste Skridt traadt hen til Johanne og Butler, sagde han: „Jeg tager mig den Frihed, Hr. Deans, at byde Eders Datter velkommen — thi det er formodentlig denne unge Pige, her staaer — paa Grund af min Embedsstilling kysser jeg enhver smuk Pige, der kommer til Roseneath.“ Efter disse Galanterieudtryk, tog han sin Skraae ud af Munden, gav Johanne et dygtigt Smadsk, og bød hende velkommen i Hertugen af Arghyles Distrikt. Derpaa vendte han sig til Butler med disse Ord: „Nu maa I sætte iver, og samles med Sognefolket ud paa Dagen, thi de længes nok efter at faae Arbeidet fra Haanden med Jer, og saa faae sig en Hjertestyrkning ovenpaa, tænker jeg; vi gaae sjelden tørhalsede fra vore Forretninger her tillands.“

„Og Lairden“ — begyndte David Deans.

„Kapitainen, Menneſke, Kapitainen,“ afbrød Duncan ham — „der er ikke eet eneste Menneſke, der veed, hvem I taler om, saafremt I ikke bruger den rette Benævneſe; man ſkal give enhver

Gentleman den Titel, der tilkommer ham, min gode Mand."

„Nu saa Kapitainen da," sagde David, „forfikkrer mig, at Kaldet er fuldkommen eensstemmigt fra Menighedens Side ; der fandt den fuldkomneste Harmonie Sted imellem dem heri, Ruben."

„Ja, jeg formener, at det altsammen var saa harmonisk, som det kunde være, naar den ene Halvdeel af Folkene snaddrede Sarisk, og den anden halvdeel Gæliste, ligesom en Flok Strandmaa-ger og Graagjæs før en Storm. Den maatte være meget kyndig i Sprogene, som skulde kunne forstaae alt, hvad de godt Folk sagde ; men det veed jeg, at Enden paa det forstod jeg, og det var sagtens ogsaa det Bedste af det altsammen — nemlig: „længe leve Mac-Callummore og Duncan Knockdunder!" Og hvad Eenstemmigheden af Kaldet angaaer, da gad jeg nok gjerne vidst, hvem der kunde give de Karle Lov til at kalde nogen Ting eller noget Menneske anderledes, end Hertugen og jeg selv finder for godt."

„Ikke destomindre," sagde Butler, „saafremt nogen af Sognesfolkene skulde gjøre sig Skrupler, hvilke undertiden kan opstaae i de oprigtige Beskjenderes Sjæl, saa skulde det være mig særdeles kjær, om jeg kunde faae Leilighed til at prøve paa at overbevise dem om —"

„Na, bekymre I Eder aldrig om det, min lille Mand,“ afbrød Duncan Knock ham — „Lad I mig sørge for den Ting. Skrupler, siger I! nei, vi har lært dem andet, end at gjøre sig Skrupler over det, som er deres Pligt og Skyldighed. Og skulde saadant noget finde Sted, som I siger, saa skal I see hvor Eders oprigtige Bekjendere, som I kalder dem, blive dukkede under Kjolen paa min Baad, saa det skal have en Skik — Jeg tænker nok Vandet i Holyloch vil kunne vaske Skruplerne af dem, ligesaa godt, som det faaer Lopperne af en Puddelhund — Ja Fanden annamme mig!“ —

Det øvrige af Duncans Trudsel table sig i en huul, brummende Lyd, som han fremgurglede af Struben, og som tilkjendegav den, der torde være af anden Mening end han, at han nok kunde have Lyst til at bruge en egen Slags Beviisførelse. David Deans vilde dog sikkerlig have indladt sig i Strid med ham, betræffende en christelig Menigheds Ret til selv at vælge sin egen Sjelesørger, hvilket, efter hans Mening, var eet af de allervigtigste og sikreste af deres Privilegier; men han var atter kommen i en dyb Samtale med Johanne, og med mere Interesse, end han pleiede at tale om Ting, der ikke angik hans egen Syssel eller Religionsmaterier, udspurgte han hende om de enkelte Tildragelser paa hendes Reise til London. Denne

Omstændighed var sikkerlig ogsaa af megen Vigtighed for Bedligholdelsen af det nylig indgaaede Venstreb mellem ham og Kapitain Knockdunder, hvilket efter Davids Formening grundede sig paa dennes Afgtelse for hans Dygtighed i at forestaae en stor Landhuusholdning, men som i Sagen selv havde sin Oprindelse af den særdeles Anmodning, Duncan havde faaet fra Hertugen, gjennem hans Agent, om at behandle David Deans og hans Familie med Afgtelse og Opmærksomhed.

„Og nu, I Herrer,“ sagde Duncan i en noget befalende Tone, „maa jeg anmode Eder om at komme ind og spise til Middag, thi der sidder Hr. Archibald inde, og er færdig at døe af Hunger, og et sarrist Kvindemenneske, der gloer, som om Pinene skulde fare ud af Hovedet paa hende, af Frygt og Forundring, som om hun aldrig havde seet en Gentleman før i Philabeg.“

„Og Ruben Butler,“ sagde David, „vil formodentlig helst snart gaae hjem til Sit, for at berede sig til den vigtige Dag i Morgen, at hans Gjerning maa svare til Dagens Værdighed, og være et Offer af velbehagelig Lugt for det agtværdige Presbyterium.“

„Na, snak bare ikke saa, min Mand, I kender de Folk ikke ret, mærker jeg,“ afbrød Kapitain Duncan ham; „der er ikke een. Eneste af dem, som

vilde give Lugten af den varme Vildtpostei, som jeg kan lugte (her snøstede han i Veiret med sin Stumpnæse) den hele Bei fra Huset, for alt det, som Hr. Butler eller nogen anden er istand til at sige dem."

David gjorde en vred Grimace, men da han betænkte, at han havde at bestille med en Gallio, som han sagde, saa troede han det ei vilde være Umagen værd at indlade sig i nogen Strid med ham. Alle fulgte nu med Kapitainen til Huset, og satte sig der rundt om et velbelæst Middagsbord. Den eneste Omstændighed, der ved denne Tildragelse fortjener at bemærkes, er denne, at Butler læste Bordsbønnen, som Knochdunder fandt for lang, og David Deans dadlede formedelst dens Korthed, hvoraf den venlige Læser vil kunne selv uddrage den Slutning, at den havde netop den behørig Længde.

Sttende Kapitel.

„Nu slaa I Davids Psalmer op,
Høitidelig at synge!"

B u r n s.

Dagen derpaa var den højst vigtige Dag, da Ruben Butler, ifølge den skotske Kirkes Form og Ritual,

fulde ordineres til Sognepræst for Menigheden i Knocktarlitie. Og Enhver tog saamegen Andeel i denne Begivenhed, at de Samtlige, paa Mistress Duttons nær, Meierske til Inverary, vare meget tidlig oppe om Morgen.

Heres Vært, hvis Appetit var ligesaa tilfredsigg og hæftig, som hans Gemyt, undlod ikke strax at indbyde dem til at deeltage i en kraftig Froekost, hvorved man fandt i det ringeste et Dousin forskjellige Anretninger af Mælk, en stor Mængde koldt Kød, en heel Deel haardtkogte og blødkogte Æg, en stor Bøtte fuld af Smør, en mægtig Hobben stegte og ristede Sild, friske og saltede, samt Thee og Kaffee for dem, som havde Lyst dertil, thi det kostede ikke stort videre, end den Umage at lade det bringe i Land, forsikrede Verten, i det han med et snue Blik pegede paa en lille Kutter, der laae under Kysten.

„Er det da tilladt at drive Smughandelen saa aabenlyst her?“ spurgte Butler — „jeg skulde dog være af den Formening, at dette har en skadelig Indflydelse paa Folkets Moralitet.“

„Hertugen, min Hrr. Butler, har ikke givet mig nogen udtrykkelig Befaling til at standse denne Handel,“ svarede Øvrighedspersonen, der med disse Ord troede at have sagt alt, hvad der behø-

vedes at siges for at forsvare sin Ligegyldighed i denne Henseende.

Butler var en klog Mand, der indsaae, at man intet udretter ved ubetimeligen at tage til Gjenmæle mod en Ting; og paa Grund heraf fandt han sig beføiet til ei at indlade sig videre i denne Materie.

Allerede vare de halvfærdige med Froekosten, da Døren foer op, og ind raslede Mistress Dolly, saa nydelig, som en blaae Kjole og kirsebærfarvede Livbaand kunde gjøre hende.

„Th, see, god Morgen, Madame,“ sagde Cere-mouiemeesten; „nu, I skal saamænd ingen Skade tage af det I staaer for tidlig op.“

Damen fremførte sin Undskyldning for Kaptain Knockdunder, som hun behagede at kalde deres Hr. Bert — „men, som vi pleie at sige i Ches-hire,“ lagde hun til — det gik mig ligesom Borgemeesteren i Altringham, der maatte blive liggende i Sengen, medens hans Beenklæder bleve gjorte istand; thi Pigen tog feil, og bragte mig den urette Pakke op, og saaledes den ene efter den anden, indtil hun endelig traf paa den rigtige, som var den sidste. Nu, vi skal da vel allesammen i Kirke i Dag, kan jeg troe? — Med Forlov, tør jeg være saa frie at spørge, om det er Etik og Brug for Gentlemen her i Nordlandene at gaae til

Kirke med Skjorter paa, Hr. Kapitain Knock-
dunder?"

Kapitain af Knockdunder, Madame, om jeg
maa bede; thi jeg har aldrig i mit Liv lagt under
for nogen i Slagsmaal; og hvad mit Skjort an-
gaaer, saa har jeg til tjenstlig Efterretning i Sinde
at gaae netop saaledes i Kirke, Madame; for
skulde jeg blive liggende i min Seng, ligesom Eders
Borgemester, hvad det nu var I kaldte ham, saa-
længe til mine Buxer vare blevene istandgjorte, saa
kom jeg til at ligge der hele mit Liv igjennem,
saasom jeg aldrig har havt saadant noget paa min
Krop, tiere end togange i mine Dage, hvilket jeg
herved maa bemærke; det var da Hertugen kom
hid med Hertuginde, som man da maatte rette sig
efter, og da laante jeg et Par Beenklæder af Præ-
sten for de to Dage, Hans Naade behagede at op-
holde sig her — men saadan Tvang har jeg ikke
i Sinde at paalægge mig mere, for nogen Mands
eller Dames Skyld paa hele Jorden, undtagen
naar Hendes Naade skulde komme her igjen, det
forstaaer sig, da fordrer Respekten det."

Meieriedamen gloede paa ham, men svarede
ikke eet eneste Ord til denne ligefremme Erklæring,
og gav sig nu ifærd med at overbevise Selskabet
om at den forrige Dags Tildragelser ingensinde havde
berøvet hende Appetiten.

Da Maaltidet var til Ende, foreslog Kapitain Knochdunder, at man skulde gaae ombord paa en af Baadene, for at Mistress Johanne kunde besee sit tilkommende Opholdssted, og selv undersøge, om de nødvendige Indretninger vare gjorte der og paa Nolsgaarden, til at imodtage disse Huses tilkommende Beboere.

Morgenens var henrykkende skøn, og Skyggerne af de høie Klipper hvilede roeligt paa Bugtens speilblanke Glade, som ikke bevægedes af et eneste Bindpust, som om det kunde været en Indsøe. Ikke engang Mistress Dutton plagedes mere af sin forrige Frygtsomhed. Archibald havde givet hende et Nys om, at der, naar Kirketjenesten var forbi, skulde være et stort Traktement, og det var noget som den gode Dame fandt største Behag udi; og hvad Vandet angik, saa var det jo saa stille, som om det var Themsen, de gjorde en Lystfart paa.

Da nu altsaa det hele Selskab havde indskibet sig i en stor Baad, som Kapitainen kaldte sin ferspændige Kareth, og som blev fulgt af en mindre, som han kaldte sin Genspænder, satte den galante Hr. Duncan sig ved Roeret, styrede lige op mod den gammeldags Kirke i Knochtarlitie, og kom ved sex raske Roerkarles Hjælp hurtig afsted med hele sit Følge. Efterhaanden, som de nærmede sig

Strandbredden, syntes Høiene at vige tilbage, og en lille Dal udbredte sig for deres Øine, gennemstrømmet af en ikke ret bred Elv, der kom ned fra Bjergene. Landskabet var yndigt, og syntes ligesom af Naturen dannet for et roeligt Hyrdeliv, og svarede i Udseende og Karakter til et Malerie, som en nu næsten glemt Skotsk Digter har givet os:

„Med roelig Fart henrulled Elven klar,
 Ei skummende, men yndig-blid den var;
 Ved Bredden høie Træer i frodigt Flor,
 Gjenløde sødt af lifligt Fuglechor;
 Dalstetten strakte sig et Bueskud,
 Ga videre, med frodig Græsgang ud;
 Gevntskraanende steg' Høien ned, besat,
 I skøn Afverling, med sit grønne Krat,
 Og Faar og Kær og Geber gik i Fred,
 Og græssed skareviis ved Elvens Bred.“

De steg nu i Land i dette høilandiske Arcadien ved Udløbet af hiin Strøm, som vandede den yndige og fredelige Dal. Indvaanere af forskjellige Klasser indfandt sig for at gjøre Kapitain von Knockdunder deres ærbødige Opvartning, en Hylding, som han altid betragtede som en dem paaliggende vigtig Pligt, og for tillige at see de nye Kolonister. Nogle af disse Mænd vare ret Folk efter David Deanses Sind, Ældste i Kirkesessionen, ivrige Bekjendere fra Lennox, Lanarkshire, og Ayrshire, hvem den forrige Hertug af Argyle havde

forundt Tilflugtssted i denne Udkant af sit Distrikt, til Belønning for de Forfølgelser, de havde udstaaet, da de forenede sig med hans Fader ved hans uheldige Forsøg i Maret 1686. Saadant Selskab var en Lækkerbidsten for David Deans, han ret kunde gotte sig med; og havde det ikke været for denne Omstændigheds Skyld, vilde man sikkert have hørt ham sige: „at Kapitain Knockdunder kunde være istand til med sine Eder at jage ham ud af Landet, saa frygteligt var det for et tænkende Menneſke at høre paa hans Sværger og Banden ved den allerringeste Anledning.“

Foruden hine Personer, hørte der ogsaa til Sognet et Slags mere vilde Menneſker, nemlig Bjerghoere fra de omkringliggende Høilandſegne; de talte gælisk, gik bevæbnede, og bære høilandſk Dragt. Men Hertugens alvorlige Befalinger havde bevirket ſaa god Orden og Roelighed i diſſe Egne af hans Distrikt, at Gælerne og Saxerne levede, ſom Naboer, i den bedſte Forſtaeſſe med hverandre.

Førſt beſøgte Selskabet Præſtegaarden. Den var gammel, men godt vedligeholdt, og laae tæt omringet af en Lund af vilde Figentræer; foran laae en med Træer vel forsynet Hauge, hvorom den lille Eiv ſnoede ſig, og denne kunde man deels

see fra Vinduerne, deels skjultes den af Træer, Krat og levende Gærder. Vel saae Huset selv ikke saa fordeelagtigt ud, som det havde kunnet, hvis ikke den forrige Beboer havde ladet det forfalde; men siden havde der dog været Arbeidsfolk, som under Opsyn af Kapitainen og paa Hertugen af Argyles Bekostning, satte det i Stand igien. Det gamle Huusgeraad var bleven borttaget, men Hertugen havde paa sin egen Brig, Caroline, ladet bringe derhen et simpelt men smukt og fuldstændigt Sæt af alt hvad der hørte til Indboe, og man var nu ifærd med at sætte det i Orden, i de forskjellige Værelser.

Den værdige Herr Duncan fandt her en herlig Leilighed til at vise sin Myndighed; øienblikkelig gav han sig ifærd med Arbeidsfolkene, og gav Alle dem, der hørte ham, et saare høit Begreb om sin Magt og Værdighed, idet han truede Bedkommende med svære Straffebøder for deres Seendragtighed. „Slap de med at faae det Halve af Arbeidslønnen afdraget, lod han sig forlyde med, saa kunde de endda være glade; thi naar de vare saa skjodesløse i at forrette hans og Hertugens Arbeide, maatte han være gal, om han gav dem fuld Betaling; og troede de at have noget at klage, saa kunde de søge deres Ret efter Loven, saa skulde de see hvad de fik.“ Arbeidsfolkene krummede ydmy-

geligen deres Kng for den strænge Befalingsmand, og søgte at tale ham til Rette i al Underdanighed; og omsider maatte da Kapitain von Knoekdunder beqvemme sig til at vise sig naadig igien, især da Butler forestillede ham, at det var hans Ordinationsdag, og at Folkene rimeligviis allesammen havde i Sinde at gaae i Kirke.

„Nu, ja da, Herr Butler,“ sagde han, „men træffer jeg dem endnu eengang saa skjædesløse og dovne ved mit Arbeide, saa Ganden tage mig, om Kirken skal kunne tjene dem til Undskyldning — hvad for Pokker har saadant Gavtyvemark at bestille i Kirken andre Dage, end Søndagen, naar Hertugen og jeg behøve dem til vor Tjeneste?“

Man kan let slutte sig til med hvormegen Tilfredshed og Glæde Butler saa ind i Fremtiden, og dvælede ved den Tanke, at skulle leve her i denne eensomme Dal, hædret af en Menighed, hvis Lærer han blev; manget saare betydningsfuldt Blik blev verlet mellem ham og Johanne, hvis godmodige Ansigt end mere forskjønnedes ved den undseelige og dog tilfredse Mine, hvormed hun gik om, og besaae alle de Værelser, hun om ikke ret lang Tid skulde falde sine. Derpaa gik Selskabet hen at besee det Baaningshuus, der var bestemt for David Deans; og her kunde Johanne mere

utvungen yttre sin Fornøielse og Beundring over alt hvad hun saae.

Med inderlig Glæde bemærkede Johanne at hendes Faders Bolig ikke laae længere, end et Vøsseskud borte fra Præstegaarden; thi det vilde have gjort et Skaar i hendes Lyksalighed, om hun var kommen til at boe langt borte fra sin Fader, skjøndt hun paa den anden Side havde mægtige Grunde til ei at ønske, at han og Butler maatte komme til at boe i eet Hus sammen. Men saaledes i denne Afstand fra hverandre var det netop hun havde ønsket de maatte komme til at leve.

Jorpagterhuset var opført efter en forbedret Plan, og indrettet med Hensyn paa den størst muelige Bequemmelighed og Nytte. Løtved laae en lille, men udmærket god Kjøkkenhauge, og ved Siden af den en Frugthauge; i Huset forefandtes et fuldstændigt Sæt af de bedste Nølsredskaber, man efter de Tidens Begreber havde, — kort, alt var saaledes, at David Deans ikke kunde andet end finde sig særdeles vel fornøiet dermed, især naar han sammenlignede det med hvad han havde haft i Woodend og paa Sanct Leonards Bjerg. Bygningen havde en meget høiere Beliggenhed, end Præstegaarden, og vendte med Forsiden mod Vest. Fra Vinduerne havde man en vild, henrivende Ud-

figt over den lille Dal, hvor Præsteboeligen hævede sig betydeligt over de andre Huse, over den sig krummende Elv, og over Flodbugten med de tilgrændsende Indsøer, og romantiskdeilige Øer. Høiene i Dumbartonshire, som engang havde været beboede af den stolte, mægtige Clan, Mac-Farlanes, høiede sig betydeligen paa hiin Side af Dalen, og fjernt henne til Høire saae man de mørke, mere gigantiske Fjelde i Argyleshire, og mod Søesiden Urrans grupperede, lysplintrede Klippetoppe.

Johanne havde maaskee af Naturen ingen afgjort Sands for det Maleriske ved et Landskab, og i det mindste var den ingeniunde bleven vaft eller dyrket; intet Under derfor, at hun glemte alle disse Naturskønheder ved Synet af den gamle troe May Hettley, som i det samme aabnede Døren, reenlig klædt, med sin brune Søndagskjole paa, og blaae Forklæde for, der sad peent og glat paa hende. Den troe, gamle Tjenestepiges Glæde over at see Johanne igjen var ligesaa hjertelig og hæftig, som dennes ved at see hende; og i største Hast forsikkrede hun hende nu om: „at hun havde seet baade den Gamle selv og Væsterne saa godt til Bedste, som hun havde formaaet.“ May fik Johanne bort fra det øvrige Selskab, og var ikke seen til at trække hende ned med sig i Stalden, for at indhøste den forventede Nøes for sin Omhyggelig-

hed mod Kreaturene. Johanne i sit Hjertes eensfoldige Simpelt ved glædede sig ret inderlig over at see Nørget igien, og vor Heltindes stumme Favørter, Gowans og de andre, røbede at de kjendte hende, ved at vende sig om mod hende, og med et venligt Brøl besvare hendes sædvanlige Kjerter og Tiltale.

„Selv de ufornuftige Kreaturer glæde sig over at see Eder igien Johanne,“ sagde May; „men det er da intet Under, thi I er saa god baade mod Dyr og Menneſker. Men nu maa jeg vel vænne mig til at kalde Eder Mistress, Johanne, ſiden I har været i London, og ſeet Hertugen og Kongen og mange ſaadanne Storfolk. Men ſagtens kommer jeg vel ſnart til at ſætte et nyt Navn bag efter Mistress,“ lagde den Gamle til med et poliſt Smil, „for Deans vil I vel ikke vedblive at hedde ret længe?“

„Kald mig Eders egen Johanne,“ ſvarede hun, „ſaa kan I være viſ paa at jeg veed, hvem det er I taler til.“

I Etal den ſtod der blandt de andre Kreaturer, ſom de der beſaae, et, hvilket Johanne betragtede ſaalænge, indtil Taarene kom hende i Øinene. May, der havde lagt Mærke hertil, og deelte hendes Følelſe, gjorde i en nedſtemt Tone den Bemærkning, at den gamle Deans ſelv havde udtaget dette Dyr

til egen Oppasning og viste sig altid omhyggeligere for det, end for alle de andre. — „Dg jeg saae tydelig,“ lagde Vigen til, „at han gjorde det just naar han var meest bedrøvet, og havde den største Grund til at være det. Herre Gud! en Faders Hjerter er en underlig Ting! Mangen en Bedrøvelse har han havt for det stakkels ulykkelige Barns Skyld — jeg tænker han beder meget mere for hende, end for Eder; thi hvad skulde han vel kunde bede for Eder om, uden at I maatte blive velsignet og belønnet, som I fortjener? De Par første Dage efterat vi var kommen her, sov jeg i Kammeret ved Siden af Stuen, og da var han for det meste hver Nat ilde tilmode, og jeg kunde mangengang høre hvorledes han af og til sukede: „Effie, Effie! du stakkels, vildfarne Barn!“ — og alt saa var det: „Effie! Effie!“ — O, du min Gud, dersom det forfæstede arme Barn vilde vende tilbage, hvor glad vilde da den gamle Mand slagte sin bedste Kalb — skjøndt det maa jeg sige den brogede Roes Kalb bør ikke egentlig tages af i de tre første Uger endnu.“

Dg derpaa forlod hun denne Materie, og begyndte at udbrede sig med den for saadanne Mennesker egne Bidtløstighed om alt øvrigt, til Huusvæsenet henhørende.

Johanne besaae enhver Ting i Stald og Spi-

sekammer, og tilkjendegav May sin Tilfredshed med den Maade, hvorpaa Alt var blevet besørget og bestyret i hendes Fraværelse. Derpaa gik hun tilbage til det øvrige Selskab, der alle gik og besøgte det Indre af Huset selv, paa Butler og David Deans nær; thi disse havde begivet sig hen til Kirken, for der at møde i Kirkeforsamlingen med de Ældste, og bringe Alt i Orden til Dagens Høitidelighed.

Det Indvortes af Forpagterboeligen var overmaade net og ordentligt, og svarede fuldkommen til det Ydre. Hertugen havde egentlig ladet det bygge og indrette til Opholdssted for en troe Betjent, som var af god Herkomst; men denne var død nogle faa Maaneder efter sin Ankomst derhen, saa at alt befandtes i den bedste Stand og Orden. Men i Johannes Soveværelse stod der en Dragkiste, som i høi Grad vakte Mistress Duttons Nysgjerrighed, thi hun var sikker paa, at det, der stod uden paa: „Til Mistress Johanne Deans i Munchingower, Knecktarlitie Eogn,“ var skrevet af Mistress Temple, Hertugindens egen Kammerfrue. May Hettley kom frem med Nøglerne i et forseglet Futræl, der havde samme Udskrift, og til hvilket der var hæftet en Seddel, som tilkjendegav at Dragkisten og hvad deri fandtes, var „til Johanne Deans, til Erindring om hendes Veninde, Hertug-

inden af Argyle og de unge Frøkener." Kisten blev, som Læseren let kan tænke, aabnet i største Hast, og man fandt den fuld af alle Slags Alædningsstykker af bedste Sort, saaledes som de vare brugelige for et Fruentimmer af Johannes Stand; ved de fleste Ting var Giverindens Navn paahæftet, ligesom for at gjøre Johanne opmærksom paa, at det ikke blot var det hele Huus i Almindelighed, men Enhver enkelt i den ædle Familie i Særdeleshed, der tog saamegen Andeel i hendes Skjæbne. Alt opregne alle de forskjellige Stykker, og benævne ethvert af dem ved dets rette og rigtige Navn, vilde være, at gjøre Forsøg paa noget, som endnu ikke Nogen har været at give sig af med, hverken i bunden eller ubunden Stil, ikke at tale om, at alle disse gammeldags Benævnelser kun vilde blive lidet forstaaelige og oplysende for vore Modehandlerværker nuomstunder. Imidlertid skal jeg dog meddele Gemfrue Marthe Bustbody, min gode Veninde, en nøiagtig Inventarieliste over Dragkistens hele Indhold; saasom hun har lovet, at ville forsyne mig med et fuldstændigt Navneregister med hosføiede Forklaringer i behørig Form, saafremt Publikum skulde synes at yttre nogen Lyst til at erholde nærmere Oplysninger, denne Sag betræffende. Her vil jeg for det første lade mig nøie med at forsikre mine Læsere, at Gaven var Giverne

aldeles værdig, og passende til den Stand, hvori Johanne skulde indtræde; alt var saare smukt og net, og end ikke det ringeste Stykke forglemt, af alt hvad der kunde henregnes til en Præstemadames Garderobe.

Det ene Stykke efter det andet blev fremtaget, afgivet Betænkning over og beundret, især af May Hettley, som erklærede, at hun var overbevist om, at Dronningen selv nok ikke havde flere eller smukkere Klæder — den inderarske Mejeriske derimod undlod ikke at tilkjendegive en Deel Misundelse, hvilken hun lagde for Dagen, ved at udbryde i en ugrundet, dadlende Kritik over de forskjellige Artikler, eftersom de bleve fremlagte for Tilskuernes Øine. Men endnu tydeligere yttrede hun denne uelskverdige, skjøndt just ikke unaturlige Følelse, da der endelig paa Bunden af Kisten befandtes en Kjole af hvidt Silketoi, som vel var meget simpel gjort, men dog, som sagt, af hvidt Silketoi, og det af fransk Silke ovenikjøbet, og med en Naal var der hæftet en Seddel dertil, hvorpaa stod skrevet, at Kjolen var en Gave af hendes Ven Hertugen af Argyle, der ønskede at hun vilde bære den, den Dag hun skulde staae Brud.

Nu var det den gode Mistress Dutton plad umuligt at holde sig længere — hun hvidskede til Archibald, at det var dog en herlig Ting, at være

født i Skotland; „alle hendes Søstre,” meente hun, „og dem havde hun et halvt Dussin af, kunde gjerne være blevne hængte allesammen, uden at nogen skulde sende hende saameget, som et Kommetørklæde.”

„Eller uden at J gjorde Eder den ringeste Umage for at frelse deres Liv, Mistress Dolly,” svarede Archibald, fortrædelig. — „Men det forundrer mig, at vi ikke endnu høre Klokkerne ringe,” lagde han til, idet han saa paa sit Uhr.

„Hvad, Fanden, er det J falder paa, Herr Archibald?” svarede Kapitain von Knockdunder; „vil J have at Folkene skal begynde at ringe, før end de veed om jeg er færdig til at gaae i Kirke? Troe J mig, jeg skulde saa Klokkeren til at æde Klokkerebet i sig, dersom han understod sig at gjøre det. Men længe J efter at høre Klokkeren ringe, saa vil jeg lade mig see uden for Døren, saa skal J strax saa Eders Puske opfyldt.”

Som sagt, saa sket. Ikke før vare de komne udenfor, og Kapitainens guldbræmmede Hat havde ladet sig tilsyne, ret ligesom Hesperus, naar den gaaer frem bag den dugfulde Høi, før man hørte den skrattende Lyd (thi Klang kunde man ikke kalde det) af Klokkerne fra det gamle moosgroede Taarn, og denne Klappren vedblev uafbrudt den hele Tid, medens de gik til Kirken; og Duncan opmuntrede

dem imidlertid til at tage deres Magelighed iagt, „da han kunde indestaae dem for at der skulde ikke blive begyndt paa Legen, førend de kom.“

Saa snart de vare komne til Kirken, og vare traadte ind i den hertugelige Stool, ophørte Klokkeren at ringe, og nu satte de sig alle ned, med Herr Duncan i Spidsen, paa David Deans nær, der allerede havde valgt sig en Plads blandt de Ældre.

Alt give Læseren en udførlig Fortælling om Dagens hele høitidelige Handling, vilde være for vidtløftigt og kjedsommeligt; jeg vil derfor her kun anføre, at alt gik meget ordentligt og lovformeligt til, og at den Prædiken, som blev holdt i denne Anledning, havde den Lykke endog at finde den kritiske David Deanses Bisald, omendskjøndt den kun varede fem Kvarteer, hvilken Tid han ellers ansaae for at være noget for kort for en aandelig Tale.

Prædikanten, som var en Geistlig, der i mange Henseender stemmede overeens med David i religiøse Anskuelser, forsvarede sig i en privat Samtale med ham, mod den Bemærkning at Talen ikke var lang nok, dermed, „at han havde lagt Mærke til, at Kapiteinen gavede noget forfærdeligt af Kjedsommelighed, og at han befrygtede, at det kunde vare længe, inden den gode Mand betalte

ham den befalede Tiende, dersom han opholdt ham for længe i Kirken.

David ærgrede sig over at saa kjødelige Bevæggrundene kunde have Indflydelse paa en ellers dygtig Prædikants Tanke- og Handlemaade. Dog var der endnu een Omstændighed, der havde været ham en Skandal under Tjenesten.

Saa snart Menigheden, efter den almindelige Bøn, havde sat sig ned, og Præsten havde oplæst sin Text, begyndte den naaderige Herr Duncan at rode om i en Skindpose, som han havde hængende foran sig ved Bæltet, og fremtog en lille, stumpet Tobakspibe af Jern, hvorhos han næsten ganske høit gjorde den Bemærkning: „Jeg har glemt min Tobaksdaase hjemme. Lachlan, gaae du hen til Clachan for mig, og skaf mig for et Par Skilling Rultobak.“ Strax udraktes sex Arme, hvis Ejermænd, med et ærbødighedsfuldt Blik, tilbøde den høie Befalingsmand at benytte sig af deres Tobakspunge. Med et naadigt Bifaldsnik behagede det ham at tage den ene af dem, stoppede derpaa sin Pibe, slog Ild med sin Pistolflindt, og gav sig nu til at røge i al Mag, saalænge Prædikenen varede. Da den var forbi, slog han Asken ud af Piben, lagde den igien i Skindposen, leverede Tobakspungen tilbage til Ejermanen, og deeltog saa, med

al muelig Andagt og Opmærksomhed, i Slutningsbønnen.

Gudstjenesten var nu forbi, og Butler blev indsat til Sognepræst for Menigheden i Knockarlitie, med alle de til Kaldet hørende Privilegier og Afgiftsfriheder. David havde imidlertid kun ved Blik, Mine og en sagte Murren givet sit Mishag tilkjende over Kaptain Knockdunder's uanstændige Opførsel, men nu kunde han ikke bare sig længer, og sagde sin Mening desangaaende reent ud til Jasak Meiklehose, en af de Ældre, hvis ærværdige Udseende og høie, graae Paryk havde bragt David til at søge nærmere Bekjendtskab med ham — „Det sømmede sig ikke for en vild Indianer,“ sagde han, „og langt mindre for en Christen, og en Mand af Stand, at sidde saadan i Kirken og smøge sin Pibe, som om det kunde være et Bertshuus han var i.“

Meiklehose rystede paa Hovedet, og indrømmede ham, „at det rigtig nok var langt fra at være sømmeligt. Men hvad skulde man gjøre ved det? Kaptainen var ikke god at komme til Rette med, og at tale om det, eller nogen anden Ting, der ei behagede ham, det var ligejøm at slaa Band paa en Gaas. Desuden havde han jo meget at sige i Distriktet, og uden hans Hjælp var det umueligt at hamle op med Høilandsfolkene, siden

han havde al Magten i Hænderne, og var en dygtig Karl, naar det skulde gjælde."

"Ja, det kan altsammen være ganske sandt, Naboe," svarede David Deans; "men Ruben Butler er ikke den Mand, jeg har anseet ham for, dersom han ikke lærer min gode Kapitein at ryge sin Pipe andetsteds, end i Guds Hus, saalænge Tjenesten varer."

"Det er dog bedst at fare med Lempe," sagde Meiklehose; "og dersom en læg Mand tør give en velstuderet Person et godt Raad, saa torde det nok være bedst, at han betænkte sig en Stund paa at give sig i Raast med Knockdunder — Den maa have en langskafet Eke, som skal kunne søbe Raal med Fanden. Men de er alt paa Veien hjemad, seer jeg; skynder vi os ikke, saa gaaer Gæstebudet vor Næse forbi."

Uden at svare fulgte David med sin Ven; men Erfaringen syntes nu allerede at lære ham, at der i Dalen ved Knocktarlitie, ligesom alle andre Steder i Verden, fandtes Anledning nok til at bedrøve og ærgre sig. Han var saa fordybet i Betragtningen over, hvilke Midler man vel bedst kunde anvende, for at faae Duncan Knockdunder til at iagttage den tilbørlige Sammelighed i sin Udfærd under den offentlige Gudstjeneste, at han

Sængslet i Edinburgh IV. 10

ganske og aldeles glemte, at gjøre Efterspørgsel om Butler var bleven opfordret til at underskrive den offentlige Cød til Regjeringen.

Der ere de, som have villet paastaae, at den Mangel paa Opmærksomhed, han ved denne Leilighed viste, var overlagt og frivillig; men jeg for min Person troer, at dette vilde været stridende mod min Ven David Deanses simple, ligefremme Karakter. Imidlertid har jeg heller ikke, saamegen Umage jeg end har gjort mig derfor, været istand til at komme efter, om den Formular, der ærgrede den Gamle saameget, virkelig er bleven forelagt Butler til Underskrift, eller ikke. Kirkebogen kunde have skaffet nogen Oplysning i denne Henseende, men den blev uheldigviis tilintetgjort af en vis Donacha Dhu na Dunaigh i Aaret 1746, som man paastaaer, med Duncans Tilladelse, der ønskede paa denne Maade at udlette Erindringen om en vis Dames Svaghed — ja nogle paastaae endogsaa det skede efter hans udtrykkelige Opfordring.

Niende Kapitel.

„Nu hørtes Støi og Larm og Skrig
Af samlet Flok i Huset.
En flur paa Maden kasted' sig,
En Anden saae i Kruset.
Om lærde Ting, mens Vinen steg,
Begyndte de at stride;
Når Enden paa den hele Leeg
Var bleven Riv og Qvide.“

Burns.

Et kosteligt Maaltid var tilberedt paa Hertugen af Argyles Beføstning, til Bederqvægelse for de ædle Herrer, der havde været behjælpelige ved Ruben Butlers Indvielse til Præst — og desuden var næsten samtlige Sognefolk af nogen Betydning indbudne. Imidlertid saae man ved Gjæstebudet ikke andet, end hvad man i Distriktet selv kunde skaffe tilveie; thi det stod i Duncan von Knoekdunder's Magt, at tilveiebringe derfra alt, hvad der behøvedes til et godt og fuldstændigt Maaltid. Der var jo smaat og stort Qvæg nok paa Høiene, og fersk og Saltvandsfisk i Søer, Bække, og Flodmundinger; Vildt af alle muelige Slags fra det mindste til det største, kunde man skyde saameget af, som man vilde, i Hertugens

Skove, Moradser og paa Hederne — hvad Drikke-
vare angik, da flød hjemmebrygget Øl strømmes-
viis, som om det kunde været Vand; uden Afgift
kunde man i hine lykkelige Dage have nok af
Brændeviin; ja endogsaa hvid Wiin og franske Wi-
ne havde man for intet, eftersom Hertugen af Ar-
gyles vidtudstrakte Forstrandsret gav ham Adkomst til
alle de Vine paa Gade, som dreve op paa Kysten
af hans Distrikt eller paa Øerne, ved foresaldne
Skibbrud der. Kort, det forholdt sig ganske saa-
ledes, som Duncan med Selvtilfredshed fortalte, at
Gjæstebudet ikke kostede Mac-Callummore een eneste
Skilling af hans Lomme, og var ikke destomindre
baade herligt og endog overflødigt.

Hertugens Sundhed blev høitideligen drukken
i en dygtig Vocal, og David Deans raabte nu,
maaſkee for første Gang i sit hele Liv, et dygtigt
Hurra med, da man besvarede Skuddene, under
hvilke Skaalen blev udbragt. Ja, saa glædesvul-
met var hans Hjerte ved denne mærkværdige Lei-
lighed, og saa oplagt var han til at vise sig over-
bærende, at han ikke engang røbede den ringeste
Uvillie, da tre Sækkepibere begyndte at spille op:
„Nu kommer de Campbells.“ Den nye ind-
satte Præstes Sundhed blev drukken under lig-
nende Uresbeviisninger, og en almindelig Latter
gjenlød over den hele Sal, da en af hans Em-

bedsbrødre med et skjelmst Blik lagde til: „og
saa en god Kone til vor Broder, at hun kan
holde Præstegaarden i Orden.“ — Ved denne Lei-
lighed fødtes for første Gang et Ekjemt paa David
Deanses Læber; men formodentlig har Fødselen
været forbunden med mange Beer, thi han gjorde
en heel Deel stemme Grimacer med sit Ansigt, og
stammede heel meget i sin Tale, før han kunde
saae disse Ord frem: „at da den gode Dreng nylig
var bleven viet til sin aandelige Brud, saa vilde
det være for haardt at true ham med en kjødelig
Brud endnu samme Dag.“ Disse Ord ledsagede
han med en hæst, kort Latter, og blev saa med eet
taus og alvorlig igjen, som om han selv stammede
sig over dette Udbrud af Lystighed.

Efter at endnu et Par Skaaler vare tømt,
begave Johanne og Mistress Dolly, med flere af
Egnens Damer, som havde bæret Festen med de-
res Nærværelse, sig tilbage til David Deanses nye
Boelig i Muchengower, og lode de gode Herrer
blive allene ved Glasfen.

Ved Gjæstebudet vedblev fremdeles at herse
megen Lystighed. Vel var Samtalen, saalænge
Duncan ledede den, just ikke saa ganske canonisk;
men David Deans undgik at saa nogen Vergrelse
derover, ved at indlade sig med en af sine Naboer
i den gamle Historie om Forfølgelserne i Ayrshire

og Lanarkshire under Indfaldet af Høilænderne. Den kloge Hr. Meiklehoſe advarede dem af og til forſigtigen om ikke at tale for høit om den Sag, „ſaaſom Duncan Knock's Fader havde været med paa dette Tog, og var kommen tilbage velforſynet med Bytte; og kjendte han Duncan ſelv ret,“ meente han, „kunde det nok hændes, at han ogſaa havde været paa Færde der.“

Imidlertid tog den lyſtige Støi alt mere og mere Overhaand, og gik næſten over til Wildſkab, hvorover de ældre og alvorligere Mænd i Selskabet lidt efter lidt ſnege ſig bort, ſaa godt de kunde. David Deans ſlog ſig til dette Partie, og Ruben Butler ſaae ſig ængſtelig om efter en Leilighed til at følge ham. Men Duncan Knock-dunder, der, ſom han ſagde, havde Lyſt til at ſaae at ſee, hvad den nye Præſt duede til, havde ikke i Sinde, at lade ham ſlippe ſaa let, men holdt ham faſt ved Siden af ſig, og paſſede meget nøie paa ham, medens han med høflig Paafaaelighed og Tvang fyldte hans Glas lige til Randen, ſaa tidt han fandt Leilighed dertil. Omſider da det allerede heldede ſtærkt ad Aften, kom en ærbødig Embedsbroder til at ſpørge Archibald om, naar de kunde haabe at ſee Hertugen, dette tam carum caput, ſom han benævnedes ham, paa Roſeneath. Duncan Knock, der var var bleven temmelig for-

virret i Hovedet, og, som man let kan tænke, ikke stak ret dybt i Skolevidenskaberne, hørte kun halvt hvad der blev sagt, og faldt nu paa det Jufald, at den talende Person havde villet anstille en Sammenligning imellem Hertugen af Argyll og Sir Donald Gorme af Sleath — han fandt denne Sammenligning høist fornærmende, begyndte stærkt af snøfte, og lavede sig til at komme i Lidenkab.

Da den Geistlige søgte at forklare ham hvad det var, der var meent, svarede Kapitainen: „Jeg hørte jo selv med mine egne Øren, at Ordet Gorme blev nævnet — Mener I maaskee jeg ikke kan kjende Gælisæ fra Latin?“

„Nei, det lader det ikke til, Herre,“ svarede Præstemanden (thi nu blev han ogsaa vred) i det han med største Koldblodighed tog sig en Priis Tobak.

Den naadige Duncans Kobbernæse begyndte at faae megen Lighed med Phalaris's glødende Øre; og medens Archibald gjorde alt, hvad han kunde, for at bringe Fred og Forlig mellem de stridende Parter, og hele Selskabets Opmærksomhed var henvendt paa Tvisten, passede Butler sit Snit, og sneeg sig uformærket bort.

Han fandt Fruentimmerne i Muckingower i ængstelig Forventning efter, at Gæsterne snart maatte bryde op; thi vel var det bestemt saaledes, at Da-

vid Deans skulde blive i Mushingower om Natten, og Butler opslaae sin Boepæl i Præstegaarden, men for Johanne var der endnu ikke gjort saadanne Anstalter i hendes Faders Huus, at hun for det første kunde blive der, og hun skulde derfor, for et Par Dages Tid, tilbage til Jagthuset paa Roseneath, af hvilken Aarsag der ogsaa var givet Befaling til at holde Baadene færdige til om Aftenen. De ventede nu altsaa paa, at Knochdunder skulde komme fra Gæstebudet; men Tusmørket faldt paa, og endnu var der ingen Kapitain at see. Endelig kom Archibald, der som en galant Mand, vel vogtede sig for at drive Selskabeligheden for vidt; og han paalagde nu Damerne indstændigen, at de strax maatte vende tilbage til Roseneath, ledsagede af ham, da han bemærkede, at efter den lystige Forfatning at dømme, hvori Kapitainen befandt sig dengang han forlod ham, vilde det være et stort Spørgsmaal, om han havde i Sinde at forlade Gæstebudet førend ved Daggrye, og at han, om det end skede, dog upaatvivlelig vilde blive et meget slet Selskab for Damer. Den lille Baad laae færdig til deres Tjeneste, og endnu var det ikke blevet saa mørkt, at jo en Lysitour paa Banbet vilde være ret behagelig.

Johanne, der satte særdeles megen Tillid til Archibalds Klogskab, var strax villig til at bifalde

dette Forslag; men Mistress Dally paastod med megen Beskedenhed, at hun ei vilde gaae over i en lille Baad — kunde de faae det store Fartoi, meente hun, vilde hun nok være med, men hvis ikke, valgte hun heller at sove under aaben Himmel, end gaae eet eneste Skridt videre. Alt tale Dolly til Nette med det Gode, det var noget, som ikke led sig gjøre, og Archibald fandt det ikke forbundet med saamange Vanskeligheder at skaffe hende sit Ønske opfyldt, at han skulde ville gribe til voldsomme Forholdsregler. Han bemærkede, „at det vel egentlig ikke var saa aldeles rigtigt at staa de Kapitainen for Hovedet, ved at tage ham hans store Baad bort; men saasom det var til Damerne's Brug, lagde han meget høflig til, meente han nok man kunde tage sig den Frihed; saameget mere, som den lille Baad vilde være langt bekvemmere for Kapitainen, da man kunde faae den flot, naar det skulde være, baade i Ebbe- og Flodtiden — den store Baad kunde altsaa være til Mistress Dallys Tjeneste.“

Ledsagede af Butler, begave de sig nu altsaa ufortøvet paa Veien til Stranden. Det varede en Tid lang, før end Baadsfolkene kunde blive samlede, og før end Selskabet kom vel ombord, og Maren blev lagt ud, steg Maanen frem bag Høiene, og kastede sine blege Straaler paa Mare-

bladene og de sagtelig hentrillende Bøer. Men Natten var saa klar og roelig, at Butler, da han sagde Johanne Farvel, ikke i mindste Maade følte nogen Uroelighed for hende — ja, hvad som mere er, ikke engang Mistress Dolly følte den ringeste Bekymring for sin egen Sikkerhed. Luften var mild, og viftede venlig, som en Sommerlustning, over de kjølige Bølger. Maaneksinnet oplyste med svag Glans det yndefulde afvejlende Landskab, ved dets fremspringende Fjorberge og Bugter rundt omkring dem, og den store blaaegraae Bjergkjede i Baggrunden; medens ethvert Slag af Alarnerne frembragte i Vandet det lysende Ekin af Straaleglans, som man almindelig kalder Søeild.

Dette Phænomen satte Johanne i største Forundring, og moerede hendes ledsager meget; og snart styrede de nu ind i den lille Bugt, der dannes ved den fremspringende, skovbegroede Landtunge, der syntes ligesom at træde ud i Søen, for at byde dem velkomne.

Den almindelige Landingsplads var omtrent en Fjerdingvei borte fra Jagthuset; Ebben tillod ikke, at man lagde med den store Baad lige tæt ind til den Hob løsliggende Stene, der tjente istedet for Bolværk, men Johanne, som var dristig og behændig, sprang ikke destomindre strax i Land. Mistress Dolly derimod vægrede sig paa det bestem-

teste ved at sætte sit Liv i saadan Fare, og den artige Hr. Archibald gav derfor Befaling til, at Baaden skulde lægge om til et beqvemmere Landingssted, skjøndt det laae temmelig langt borte fra den Vads, hvorved de nu vare. Dog vilde han selv gaae i Land med Johanne, for at ledsage hende til Jagthuset. Men da det var umueligt at tage feil af den smalle Stie, der førte fra Strandbredden hen til Skoven, og hun ved Maanelyset tydeligen kunde skimte een af de hvide Skorstene, der ragede op over Træerne, som omgav Bygningen, saa frabad Johanne sig med Taknemmelighed hans artige Tilbud, og opfordrede ham til at ledsage Mistress Dolly, der mere trængte til hans Hjelp, da hun var i et fremmed Land, hvor Veiene vare ubekjendte for hende.

Dette var ogsaa en lykkelig Omstændighed, der bidrog til at frelse den arme inderariske Meieresses Liv, saafremt det ellers er sandt, hvad hun mere, end een Gang høitideligen forsikrede, at hun upaatvivleligen vilde være død af Frygt, dersom hun var bleven allene tilbage i Baaden med de sex Høilændere i deres korte Skjorter.

Natten var saa særdeles yndig, at Johanne, istedet for at gaae ligesrem ad den korteste Wei til Jagthuset, blev staaende og saae paa Baaden, mens den lagde igjen fra Land, og roede ud i den

lille Bugt — hendes ledsageres mørke Skikkelser blev alt mere og mere utydelig for hende, eftersom de kom længere bort, og længe lyttede hun til Roerfarlenes melankolske Sang, der alt svagere og svagere naaede hendes Øre, indtil endelig Baaden gjorde et Slag om Skovnæsset, saa hun intet mere kunde høre eller see til den.

Endnu en Tidlang blev Johanne staaende i samme Stilling, og stirrede udover Søen. Det vilde endnu vare nogen Tid, sluttede hun sig til, inden hendes ledsagere kunde naae Jagthuset, efterdi Veien dertil fra Strandbredden var bleven betydelig længere for dem, da de steg ud ved det andet Landingssted, end for hende; og hun havde saameget at tænke paa, at hun ei frygtede for at komme til at kjede sig i sin Eensomhed.

Den forunderlige Forandring, som en Tid af saa Uger havde frembragt i hendes Stilling, fra Skam og Kummer, ja fast Fortvivlelse til Hæder, Glæde, og en frydefuld Udsigt til en endnu lykkeligere Fremtid, stod levende for hendes Ejel, og fyldte hendes Øie med Taarer. Dog var det ikke Glæde allene, der fremlokkede disse — menneskelig Lykfsalighed er aldrig fuldkommen; og jo bedre, jo ædlere Mennesket er, desto mere Deeltagelse føier det ved andres Ulykke, hvem de have kjære, just naar deres egen Stilling er den modsatte af hines.

Johannes Tølelser henvendtes snart paa hendes arme Søsters Skjæbne — hun, der, som Barn, havde opvaakt saa store Forhaabninger — der var bleven elsket med saa inderlig, ja maastee overdreven Ømhed — hun var nu landsflygtig, og, det som værre var, tvungen til at rette sig efter en Mands Villie, af hvis Tænkemaade man havde kun alt for gyldig Grund til at vente det Værste, — en Mand, der selv i de Gieblikke, naar han syntes at føle den bittreste Sorg over sine Handlinger, dog aldrig havde noget Spor til sand christelig Fortrydelse.

Medens hendes Tanker vare sysselsatte med disse sorgelige Betragtninger, forekom det hende, som om hun blev en mærk Skikkelse vaer, der syntes at arbeide sig frem gjennem det tykke Krat paa hendes venstre Haand. Johanne studsede, og de mange Fortællinger om Syner og Spøgelses, der skulde have vilst sig for den eensomme Vandrer i rædsomme Skikkelser, just til saadan Tid og paa saadanne Steder, fyldte med eet hendes Sjel med Forfærdelse. Figuren traadte frem, og da den kom til at staa mellem hende og Maanen, kunde hun skjelne, at den havde Liighed med et Fruentimmer. En dæmpet Stemme hvidskede to Gange efter hverandre: „Johanne! Johanne!“ — Var det virkelig — kunde det være hendes Søsters

Stemme hun herte? — Hørte hun endnu til de Levende? eller havde Graven aabnet sig for og udladt sin Beboerske? — Førend hun endnu kunde blive enig med sig selv om Sandsynligheden heraf, styrtede Effie, lyslevende, i hendes Arme, kastede sig op til hendes Barm, og bedækkede hendes Ansigt med tusinde Kys. „Jeg har vandret her,“ sagde hun, „som en Mattens Qland, for at faae dig at see, og intet Under er det, om du holdt mig for at være en saadan. Jeg vilde kun vente her, for at see dig komme forbi, eller faae Lyden af din Stemme at høre; men engang endnu at tale med dig, Johanne, det var meer, end jeg fortjente, meer, end jeg vovede at bede om.“

„O, Effie! hvorledes kommer du her saa ene, og paa denne Tid ved den vilde Strand? Er det ogsaa virkelig dig selv, der staaer for mig?“

Noget af Effies fordums overgivne Munterhed stak frem gjennem Maaden, hvorpaa hun besvarede Johannes Tvivl, i det hun nappede hende sagtelig i Armen, for at overbevise hende om, at hun intet Gjenfærd var — Og nu omfavnede begge Søstre hinanden paa nye, og loe og græd paa eengang omfaps.

„Men nu maa du følge med mig op til Sagthuset, Effie,“ sagde Johanne, „og fortælle, mig, hvorledes det er gaaet dig — Jeg har gode

Benner der, som for min Skyld vil tage vel imod dig."

„Nei, nei, Johanne," svarede Søsteren sørgmodig; „Du kan maaskee nok have glemt, hvad jeg er — et landsforviist, fordømt Menneske, som nyelig med Nød og Næppe er bleven frelst fra Galgen, hvor jeg havde fundet min Død, hvis Du ikke havde været den modigste og frommeste Søster, der nogensinde havde været til — Nei, ikke engang om der ingen Fare var for mig selv derved, vilde jeg nærme mig nogen af dine store Benner."

„Der er ingen Fare derved for dig — tro mig, der skal ingen Fare være," sagde Johanne med sin Paatrængenhed. — „D, Effie, vær dog ikke saa egensindig; lad dig dog sige — vi skal være saa glade og lykkelige hos hinanden."

„Jeg har fundet al den Lykkelighed, jeg fortjener paa denne Side Graven; nu, da jeg har faaet dig at see, Johanne," svarede Effie hende; „og om der end aldrig var den ringeste Fare for mig derved, saa skal dog ingen sige om mig, at jeg, som har mistet mit gode Navn og Rygte, kommer til dig, for at beskæmme min Søster blandt hendes fornemme Benner."

„Jeg har jo ingen fornemme Benner," svarede Johanne — „ingen Ven, som jo ogsaa er din

Ben tillige — Ruben Butler og min Fader — O, ulykkelige Pige, vær dog ikke stivsinnet, og vend ikke andengang din sande Lykke Ryggen. Andre Mennesker skal ikke faae dig at see; kom, følg hjem med mig til dine egne, trofaste Venner; bedre er det dog at søge Lys under en gammel Hække, end i den nyrplantede Skov."

„Det er forgæves at du taler saaledes til mig, Johanne — som jeg har redet, maa jeg nu ligge — jeg er gift, og maa nu følge min Husbonde, enten det saa gaaer mig galt eller godt."

„Gift, Effie!" raabte Johanne — „ulyksalige Skabning! og det med denne farlige Mand?" —

„Lys, lys!" sagde Effie, holdt hende Haanden for Munden, og viste hen mod Krattet — „han er dernede," hviskede hun.

Disse Ord sagde hun i en Tone, der noksom røbede, at hendes Mand allerede havde vidst at indjage hende Frygt for sig, ligesom han havde opvakt Kjærlighed hos hende. I samme Øieblik traadte en Mandsperson frem fra Krattet.

Det var den unge Staunton. Saa svagt end Maanen skinnede, kunde Johanne dog see, at han var godt klædt, at hans Udvortes og Bæsen røbede en Mand af Stand.

„Effie," sagde han, „vi har nu ikke ret megen Tid at vente længer. Fartøiet vil til at

lægge ud fra Bugten snart — nu maae vi afsted —
Jeg haaber din Søster vil tillade mig at hilse paa
hende."

Men Johanne traadte tilbage med en indvortes
tes Følelse af Afstøje. „Nu, som I vil," sagde
han; „det gjør da ikke stort til Sagen; om I end
i Ord og Miner yttreder Eders Uvillie imod mig,
saa røber Eders Handlinger dog intet Had; og
jeg takker Eder for den Afgøelse, I har havt for
min Hemmelighed, da eet eneste Ord af Eders
Mund (og jeg i Eders Sted vilde have sagt det)
havde kostet mig Livet. Ordsproget siger, at man
ikke skal betroe sin Hustru nogen Hemmelighed,
hvorpaa Belfærd og Liv beroer — min Hemmelig-
hed kjende to, baade min Kone og hendes Søster,
og dog skal aldrig Frygt for at røbes forstyrre min
Søvn."

„Men er I ogsaa virkelig gift med min Sø-
ster?" spurgte Johanne, i største Tvivl og Ueng-
stelighed; thi den stolte, ukjærlige Tone, hvori han
talte, syntes at bestyrke selv hendes værste For-
modninger.

„Ja, jeg er virkelig og lovformelig gift med
hende, og under mit rette Navn," svarede
Staunton.

„Og Eders Fader? — Eders Venner?"

„Og min Fader og mine Venner maae trøste sig hverken med mere eller mindre, end at gjort Gjerning ei staaer til at ændre,“ svarede Staunton. For nærværende Tid er det min Hensigt, at afbryde alle mine farlige Forbindelser, at lade mine Venner heroelige sig, for det første holde mit Giftermaal skjult for dem, og forlade Landet for nogle Aar. I en rum Tid vil I formodentlig altsaa ikke høre fra os — om I ellers nogensinde kommer til at høre fra os mere. I maa betænke, hvor saare farligt det kunde være for os, at begynde en Brevverling, thi alle Mennesker vilde dog strax gjætte, at Effies Mand er den — ja, hvad skal jeg kalde mig — er den, som dræbte Por-teus.“

„Haardhjertede, lettsindige Mand!“ tænkte Johanne ved sig selv — „og med et Menneske af saadan Tænkemaade skal Effie tilbringe sit jordiske Liv! — hun saaede Storm, og hun vil høste Hvirvelvind!“

„Tænk ikke ondt om ham,“ sagde Effie, i det hun traadte nogle Skridt tilbage mod Johanne, saa at Staunton ei kunde høre dem, „tænk ikke alt for ondt om ham, Johanne, han er jo dog god mod mig — saa god, som jeg fortjener det; og han har fast besluttet at opgive sin vilde Haandtering. Græd derfor ikke mere over Effie; hun

har det bedre, end hendes Gjerninger havde fortjent. Men du, o du! — hvorledes skal du kunne blive lykkelig nok? Aldrig bliver du det, før du kommer til Himmelen, hvor alle Væsner ere ligesaa gode, som du selv er! Johanne, lever jeg, og gaaer det mig vel, saa skal du høre fra mig — og hvis ikke, saa glem, at der nogensinde har levet en saadan Skabning, til din Plage — Farvel — farvel — farvel Johanne!”

Med disse Ord løsrev hun sig af sin Søsters Arme og traadte hen til sin Mand — de snege sig hurtigen ind mellem Krattet, og Johanne saa intet mere til dem. Det hele Optrin forekom hende, som et Syn, og næsten skulde hun have været paa Veie til at ansee det for et saadant, hvis hun ikke, strax efterat de havde forladt hende, havde hørt Lyden af Mareslag, og seet en Baad, der skyndte sig at naae det lille Smugler-Fartoi, som laae ved Mundingen af Bugten. Paa et saadant Skib var det, Effie var gaaet om Bord i Portobello, og Johanne kunde nu ingen Tvivl nære om, at det var det Skib, som, ifølge Stauntons egen Uttring, skulde bringe dem til det faste Land.

Omendskjønt det vel ikke var let at afgjøre om hiint Nøde, medens det varede, forarsagede Johanne Deans meest Sorg eller meest Glæde, saa

er det dog vist, at den Stemning, hvori hun tilsidst kom, ved at anstille sine Betragtninger derover, ikke var ubehagelig. Effie var nu gift — hun var, efter almindelig Talebrug, bleven en honnet Kone — det var een vigtig Omstændighed; det lod til, at hendes Mand var paa Veie til at forlade den lastefulde Bane, paa hvilken han saa længe havde styrtet frem med fortvivlede Skridt — Det var det andet trøstende Punct; og hvad hans endelige, fuldkomne Omvendelse angik, da manglede han ikke Forstand til at indsee sit eget Bedste, og Gud vidste bedst, naar det kunde skee.

Med saadanne Betragtninger søgte Johanne at trøste sit bekymrede Sind med Hensyn til Søsterens Skjæbne for Fremtiden. Med sin Ankomst til Jagthuset, fandt hun Archibald noget ængstelig over hendes Udeblivelse, og paa Veie til at gaae ud, for at søge efter hende. En stærk Hovedpine tjente hende til Undskyldning for at hun gik til Sengs, og saaledes fik hun Leilighed til at skjule for sine ledsagere den voldsomme Sindsbevægelse, hvori hun befandt sig.

Med denne Bortgang undgik hun tillige et Optrin af en anden Art. Thi ret som om alle Elags Gigger var et farligt Befordringsmiddel, baade til Søes og Lands, saa hendte det sig, at Knockdunders blev af en anden Vaad stødt om:

fuld, hvortil hans egen, hans Skibsfolks og Passagerers Drukkeskab bidrog særdeles meget. Knochdunder med et Par andre Gæster, som han havde taget med sig, for i deres Selskab at ende Lystigheden med nok en Svir i Jagthuset, fik sig en for dem høist tjenlig Kjølhaling; men da Mandskabet paa den Baad, der havde bragt dem til at fuldseile, hjalp at fiske dem op igjen, skede der intet Havarie af Betydenhed, undtagen at Kapitainen mistede sin guldgalonerede Hat, i hvis Sted han følgende Dag satte en ziirlig, høilandsk Hue paa sit Hoved — en Forandring, der baade frydede særdeles meget den høilandske Deel af hans Underhævende, men tillige havde en god Indflydelse paa hans eget Udseende. Mangfoldige vare de forførdelige Trudler om Hævn, som den naadige Duncan af Knochdunder næste Dags Morgen udstødte mod Baaden, som var stødt an paa dem; men saasom hverken den, eller det lille Smuglerfartoi, hvortil den hørte, lod sig see mere i Bugten, var han nødsaget til at lade den Ekamplet blive siddende paa sig. Dette var saameget desto haardere, sagde han, fordi han var overbevist om, at denne Ulempe var bleven ham tilføiet med frit Forsæt, saasom disse Kjæltringer havde sneget sig bort, efterat de havde bragt i Land alt det Brændeviin og hver en Theekasse, de havde havt ombord; og

og han vidste, at der havde været Folk i Land, som havde spurgt meget omstændeligen om, naar Baaden skulde sætte over, naar den skulde tilbage, og saa videre.

„Men lad mig møde dem eengang endnu her i Bugten,“ lagde Duncan til med majestætisk Bredde; „saa skal jeg lære dette Maanestkins Pak, disse Karnailler, at holde af Veien for mig — ja, Fanden annamme mig, skal jeg saa!“

Tiende Kapitel.

„Hvo, Herre, ængstes vil af Hoffets Uroe,
Naar her i yndig Egn han leve kan?“

Shakespeare.

En temmelig lang Tid efterat Ruben Butler paa bedste og fordeelagtigste Maade havde indrettet sig i sin Præstegaard, og Johanne D...s var flyttet ind til sin Fader i Muckingower (hvilket Mellemtidssrum vi vil overlade til enhver fornuftig Læser's Ekjennende at udfylde saaledes, som ret og rimeligt kunde være) — og efterat der tvende Gange var bleven lyst fra Prædikestolen for dem, og de andre Formaliteter iagttagne, blev dette agtværdige

Par, efter saamange Mars Benten, omsider forenet ved Ægteskabets hellige Baand. Ved denne Leilighed satte gamle David Deans sig djærveligen imod al Slags Misbrug af Sækkpiber, Fioliner og Dandsen, til største Vergrelse for Kapitain Knockdunder, der sagde: „at havde han kunnet troe, det vilde blive saadant et forbandet Nvækerlag, saa skulde han nok have vogtet sig for at sætte Foden over deres Dørtærskel.“

Og der blev saamegen Forbittrelse siddende i den naadige Duncans Hu fra denne Leilighed af, at han siden ikke undlod, naar han kunde komme til, at yttre sin Uvillie betræffende dette og andre flere saadanne Puncter; og den Strid, som reiste sig herover mellem ham og David Deans, vilde vel ikke være bleven saa snart bilagt, dersom ikke et Besøg, Hertugen tilfældigviis kom til at gjøre paa Roseneath, havde endt den. Men Hans Naade viste ved denne Leilighed den gamle Deans saa særdeles megen Gunst, og Mistress og Hr. Butler saa udmærket en Afgtelse, at Knockdunder fandt det politisk rigtigt at forandre sin Tone mod den Første. -

Mellem sine Venner pleiede han siden den Tid at udtrykke sig saaledes angaaende Præsten og hans Kone, „at det var virkelig ret brave Folk, kun lidt vel strænge i deres Meninger, men for

Præstefolk var da endelig det bedre, naar galt skulde være, end at helde til den modsatte Side." Hvad David Deans angik, da sagde han til hans Nøes, „at han forstod sig fortræffelig paa alt, hvad der henhørte til hans Dont; og han kunde ogsaa forresten være en ret brav Karl, naar han bare vilde holde sin Mund med det forbandede Cameronianske Glidderfladder, som ikke engang var saa meget værdt, at en honet Mand skulde gjøre sig den Umage at banke det ud af Hovedet paa ham, enten ved Fornuftgrunde eller paa andre Maader." Ved nu at undgaae alle Stridsmaterier, levede saaledes den hele Deanske Familie i god Forstaaelse med den naadige Hr. Duncan Knockdunder, skjøndt han endnu mangen Gang ærgrede den gamle Deans ved det høist forargelige Exempel, han gav Menigheden, da han endnu af og til, naar det var koldt om Vinteren tog sin Pibe med, og smøgede i Kirken, og naar det var hedt om Sommeren, faldt i en roelig Søvn, som varede saalænge Prædikenen stod paa.

Mistress Butler, som vi nu egentlig ikke mere burde kalde ved hendes Døbenavn Johanne, naar vi blot kunde lade det være, viste i sin Ægtestand den samme overlegne Kvælighed og hengivne Kjerlighed — den samme naturlige enfoldige Indsigtfuldhed og nyttige Virksomhed — fort, alle de huseglige gode

Egenskaber, som hun, i sin ugifte Stand, altid havde givet saa saamange Prøver paa. I Lærdom søgte hun ingeniunde at maale sig med Ruben Butler, men saa var der neppe heller nogen Kone, der havde saa ubegrændset Erbødighed for sin Mands Kundskaber, som hun. Hun gjorde ingen Fordring paa at forstaae hans Forklaringer over Theologiens Sætninger; men derimod var der vel ingen Sognepræst i den hele presbyterianske Kirke, der saae sit simple Vord saa godt og ordentlig besat, sine Klæder og Liinned i saa god Stand, sin Kamin saareen og net, sin Dagligstue saa ordentlig, og sine Bøger saa godt afstøvede.

Naar det hendte sig at han talte til Johanne om Ting, denne ikke forstod — og (thi Manden var kun et Menneske og havde desuden været Skolelæmester) han talte undertiden vidt og bredt over en Sag, lidt mere i Skolelæstertone, end han havde høvt nodig — saa hørte hun med roelig Taalmodighed paa ham; men var det Ting, der angik det daglige Liv, de kom paa Tale om, eller saadanne, som der blot behøvedes en god, sund naturlig Forstand til at fatte, da var hendes Synsmaader ofte langt rigtigere, og hendes Bemærkninger skarpsindigere, end hans. Alt Mistress Butler, naar hun undertiden kom ud i Selskaber, ikke udmærkede sig ved sin Levemaade, er noget, som

følger af sig selv. Men hendes godmødige Forekommenhed, hendes naturlige sunde Forstand og muntre Lune, hvortil kom en vis elskværdig Livlighed i hendes Bæsen, erstattede Savnet af hiin Politur, saa at hun vandt alle de Menneskers Bifald, med hvem hun kom til at omgaaes. Omvendt skøndt hun altid med største Omhu og Paapassenhed selv besørgede sine Huusholdningsager, saa saa man dog i hende altid den reenslige, nette og ordentlig klædte Huusmoder, og aldrig den smudsede Kokkepige. Naar hun i denne Anledning fik en Kompliment af Duncan Knock, som svær paa, „at han troede Alferne maatte hjælpe hende, siden hendes Huus altid var saa net og blankt, skøndt man aldrig saa nogen gaae og gjøre reent,“ saa svarede hun med Beskedenhed, „at man kunde faae meget besilt, naar man gjorde alt til rette Tid.“

Hertil svarede da Duncan, „at han af sit ganske Hjerte ønskede, at hun vilde lære Tjenestetøserne i Jagthuset den Kunst, thi aldrig var han istand til at see at Bærelserne bleve vaskede, undtagen naar han engang imellem var færdig at flaae sine Skinnebeen itu paa Vandspandene — Ganden annamme det Vak!“

Om Sager af mindre Betydning kan Læseren ikke vente at vi her skulde fortælle ham meget. Man vil selv let kunne slutte sig til, at Østene til

Hertugen bleve lavede med største Omhyggelighed, og modtagne saa naadigen, at Forsendelser skede til ham hvert Aar. Erkjendtlighedsbeviser for modtagen Velvillie og Godhed bleve ligeledes sendte til Mistress Wickerton, og til Mistress Glass, og med disse to venstabeligsindede Damer fortsattes en fortroelig Brevverling.

Vi maa her ikke undlade at bemærke, at Mistress Butler, efter fem Aars Forløb havde skaffet sin Mand tre Børn, to Drenge og en Pige, alle nogle raske, funde velsignede Unger, med dejligt Haar og blaae Øine. Drengebørnene bleve kaldte David og Ruben, hvilke Opkaldelser var ganske og aldeles efter den gamle David Deanses Hoved, og den lille Pige blev, efter Moderens udtrykkelige Forlangende, i Daaben kaldet Euphemia, hvilket vel ikke var Faderen og Bedstefaderen saa ganske med, men de elskede begge Johanne for høit, og følte sig hende alt for meget forpligtede, til at de skulde indvende noget mod et Ønske, hun udtrykkelig gjorde. Dog tilfagde en vis Følelse dem, at Barnet aldrig burde nævnes ved Navnet Effie, og de kaldte hende derfor altid Femie, en i Skotland ligesaa almindelig brugt Forkortelse af Euphemia.

Saaledes henrandt i stille Roelighed deres pralsrie, men lykkelige Liv, hvis Glæder kun forstyrredes (foruden ved de Smaaubehageligheder og

huuslige Smaaeforger, for hvilke selv det ensformigste Liv aldrig er frit) af to Omstændigheder, der undertiden afbrød Mistress Butlers Tilfredshed — „Men uden disse,“yttrede hun, „vilde hun have været alt for lykkelig, og maaskee“ lagde hun til, „kunde det ogsaa være nødvendigt, at een og anden Ubehagelighed her i Verden mindte hende om, at der var et bedre Liv efter dette.“

Den første af disse Omstændigheder var den, at der mellem hendes Mand og hendes Fader undertiden opkom enkelte Tvistigheder, og det, uagtet den gjensidige Afgtelse og Hengivenhed, de havde for hinanden, og deres fælleds Kjærlighed til hende — ja selv uagtet den Overeensstemmelse, der fandt Sted mellem dem i Henseende til rene og strænge Begreber om de Presbyterianske Grundsætninger. David Deans var, som Læseren af det Foregaaende erindrer, temmelig fordomsfuld, og paastaelig paa sine Meninger, og da han havde vilst saamegen Selvbeherfskelse, at han havde modtaget en Plads i Kirkesessionen under den vedtagne Form, saa troede han, at nu paalaae den Forpligtelse ham dobbelt, at lægge tydeligen for Dagen, at han, ved at handle saaledes, dog ingenlunde, hverken i Theorie eller Praxis, var afvejen fra et eneste Punkt, som han tilforn havde kæmpet for. Nuhen Butler, paa den anden Side, havde vel af

muelig Afgtelse for sin Svigersfaders Grunde og Meninger, men var dog af den Troe, at det rigtigste var, at glemme alt Separatistierie og alle Tvistepuncter, og derimod arbejde saameget mueligt paa, at forene alle Partier med hinanden, naar de kun vare oprigtige Befjendere. Hertil kom endnu, at han, som en Mand og velsluderet Geistlig, ikke altid fandt Behag i at rette sig efter sin ulærde Svigersfaders Forskrifter, og, som Præst, troede han det ei passende, at synes altid at staae under Kommando af en af de Ældre i hans eget Sogn. En noget stolt, men ædel Betragtning bidrog ogsaa undertiden til at vække hans Modsigelseslyst noget mere, end han ellers vilde have yttret den. „Mine Embedsbrødre,“ tænkte han, „kunde let falde paa at troe, at jeg rettede mig efter og smigrede for den gamle Mand, med Hensyn paa Arven, saafremt jeg ved enhver Leilighed gav efter for ham; og desforuden er der mange Anliggender, i hvilke jeg ikke, med god Samvittighed, kan lade hans Meninger have Indflydelse paa min Fremfærd. Jeg kan ikke give mig af med at forfølge gamle Sjællinger for Hererie, eller gjøre Undersøgelser blandt de Unge om forargelige Historier, som bør og kan blive skjulte.“

Denne Forskjellighed i Meninger gav undertiden Anledning til at Butler maatte høre Webreis

dels af sin Svigerfader; og af og til kunde det da vel ogsaa hændes, at deres Ordstrid tog en temmelig alvorlig og uvenstabelig Vending. Ved alle saadanne Tilfælde var Johanne den, der maatte bringe Forlig og Enighed igjen tilveie imellem de stridende Parter; og naar den ene af disse beklagede sig for hende, hørte hun altid opmærksomt til, og stræbte saa heller at undskyde, end egentlig ligefrem at forsvare den anden.

Sin Fader forestillede hun, at Beskjenderne fra hine Forfølgelses Dage, som i Farens Stund vare blevne udrustede med særdeles Gaver, og havde sanket sig mangehaande Erfaringer, vel kunde undvære Boglærdommen; men at dette derimod ikke kunde være Tilfældet med de Yngre, som Ruben, der maatte føle sig forpligtede til i Skrifter og kloge Mænds efterladte Bærker at søge den Kundskab og Erfaring, som de ellers ikke vare istand til at forhverve sig; og paa denne Maade hændte det mangengang, at to døgtige Mænd kunde komme til at see een og samme Ting fra forskjellige Synspunkter, skjøndt de i Hovedsagen vare enige.

Hertil pleiede da gamle David Deans, med et Suk, at svare: „Ik, mit Barn, saadanne Ting veed Du kun lidet af; men det veed jeg, at den store, berømmelige John Scrimgeour, pleiede mangengang af sit ganske Hjerte at ønske, at de fleste

Bøger vare blevne brændte, paa Bibelen nær. Ruben er en brav og retskaffen Dreng, det veed Du jo, jeg aldrig har nægtet; men det er vist, at han ikke hævder den christelige Kirke-disciplin, naar han ingen Frettesættelse giver Margery Kittlesides og Mory Mac-Rand, for deres forargelige Levnet, under det Paaskud, at de, ved at gifte sig saamen, have gjort deres Forseelse god igjen. Og see, saa har vi der Mily Mac-Clure, som gaaer omkring med sine Troldomskunstler, og spaaer Folk i Hænderne, og udlægger Drømme, og forudsiger tilkommende Ting — er det ikke en stor Skam for et christeligt Land, at saadant et Menneske ikke bliver brændt, som en Hæx? Nei, Tugt og Disciplin maa der holdes over."

„Ja, jeg tør nok sige, Fader, at I har Ret deri," var det Svar, Johanne næsten altid ved saadanne Leiligheder gav ham; „men nu maa I endelig komme ned til Præstegaarden, og spise med os til Aften. De smaae Børn, de Stafker, ere saa utaalmodige efter at Bedstefader skal komme til dem; og Ruben og jeg sove aldrig roeligt den Nat, naar I og han har haft noget udestaaende med hverandre."

„Nei, ikke noget udestaaende, Johanne; Gud forbyde det!" svarede den Gamle da, og strax tog

han saa sin bedste Søndagskjole paa, og fulgte med sin kjære Datter ned til Præstegaarden.

Med sin Mand gif Missess Butler, ved saadanne Leiligheder, mere ligesvem tilbærks, for at bringe Enighed tilveie. Ruben havde særdeles megen Afgtelse for den gamle Mand's Grundsætninger, og Hengivenhed for hans Person, forenet med Taknemmelighed mod ham for hans tidlig udviste Godhed. Mangengang behøvede derfor hans Kone blot at erindre ham paa en lempelig Maade om hans Svigerfaders høie Alder, indgroede Fordomme, ulærde Opdragelse og huuslige Sorger. Den sidste af disse Betragtninger stemte især altid Ruben Butler til Eftergivenhed og Forlig, for saavidt dette kunde finde Sted, uden at han derved kom til at erklære sine egne Grundsætninger for urigtige; og saaledes havde vor Heltinde den Fortjeneste at kunne med Rette henregnes blandt de Fredsstiftere, for hvem det hellige Løfte er gjældende, at de skulle arve Himmeriges Rige.

Den anden Omstændighed, der bidrog til at formindke Johannes Glæde over hendes ellers lykkelige Liv, var den, at hun aldeles intet havde hørt om sin Søsters Skæbne og Etilling, endskjøndt der nu vare henrundne henved fem Aar siden hun tog Afsked med hende paa Strandbredden af Den Roseneath. En uafbrudt Brevverling var der ikke

at vente skulde have Sted imellem dem, og med Hensyn paa begges Stilling havde det vel heller ikke været ønskeligt; men Effie havde dog givet hende det Løfte, at saasnart hun levede og det gik hende godt, skulde hun lade sin Søster høre fra sig. Dette var ikke slegt, og altsaa befrygtede hun, at Effie enten maatte være død, eller befinde sig i en sorgelig Forsatning. Hendes lange Tausshed syntes hende saaledes at være et slemt Forvarsel, og hun, som aldrig havde kunnet glemme den hjærlige Omhed, hvormed de altid havde elsket hverandre, svævede nu i den piinligste Uroe. — Endelig fik hun den Underretning, hun saa ængstelig havde længtes efter.

Kapitain Knockdunder havde gjort en Forretningsreise oppe i den høilandiske Deel af Sognet, og var paa Tilbageveien taget ind i Præstegaarden. Medens han her sad, og gjorde sig tilgode med en Blanding af Mælk, Honning, Brændeviin og Vand, som han udtrykkelig havde forlangt, og som han paastod, „at Johanne tillavede langt bedre, end nogen anden Kone i Skotland,“ — thi i alt hvad uskadeligt var, søgte hun at rette sig efter dem, der vare omkring hende — sagde han til Butler: „Det er saamænd sandt, Præst, jeg har et Brev enten til Eder eller Eders Hustru — jeg fik det Sængslet i Edinburgh IV.

dengang jeg sidst var i Glasgow; Postpengene beløber sig til otte Skilling, som J enten maa betale mig strax, eller see til at vinde fra mig i et Spil Schak."

Dette Glags Spil havde Hr. Whackbairn, Butlers Principal ved Skolen i Libberton, holdt meget af; og Ruben gjorde sig endnu som Præst meget til af sin Færdighed heri, og spillede det undertiden, omendkjøndt David Deans, hvis Begreber i enhver Henseende vare strængere, end Butlers, pleiede at ryste med Hovedet, og sætte et suurt Ansigt op, naar han saae Brædtet ligge i Dagligstuen, eller Børnene gaae og lege med Briskeferne. Mistress Butler vilde vel stundom lægge det tilside, for at han ei skulde faae Pien derpaa; men da sagde gjerne Butler til hende: „lad Du det kun ligge, Johanne, jeg gjør mig aldeles ingen Samvittighed over at bruge denne eller anden saadan uskyldig Udspredelse, for at recreere mig efter mine alvorlige Studeringer, og stundom end mere alvorlige Forretninger, som Præst. Jeg vil derfor ikke have, at nogen skal troe, naar han seer Brædtet er sat tilside, at jeg driver i Smug, hvad jeg ingenlunde skammer mig ved at gjøre aabenlyst, saalænge jeg ikke misbruger det. Nil conscire sibi, Johanne, det er mit Balgsprog —

hvad man ikke anseer for urigtigt, skal man ikke lægge Skjul paa."

Dette var nu Butlers Mening; han modtog altsaa Kapitainens Opfordring til at spille et toskillings Partie Schak med sig, og rakte sin Kone Brevet med den Bemærkning, at saafremt det var fra hendes Veninde, Mistress Wickerton, saa maatte hun have forbedret sin Haand særdeles meget, hvilket var noget usædvanligt hos Mennesker i hendes Alder.

Mistress Butler lod nu Mændene sidde ved deres Spil, gik ud, for at gjøre nogle Anstalter til Aftensmaaltidet, saasom Duncan havde ladet sig forstaae med, at han nok vilde blive Natten over i Præstegaarden, og nu satte hun sig roelig hen og læste Brevet. Det var ikke fra Mistress Wickerton, og aldrig saasnart havde hun seet flygtig paa et Par af de første Linier, før hun fandt det nødvendigt at gaae ind i sit Sovestue, for uforstyrret at gennemlæse Brevet.

Ellevte Kapitel.

„Lykkelig er Du; bliv det steds;
Og misund ikke mig;
O, at jeg var, som Du, tilfreds,
Saa tryk, saa lykkelig!“

Anonymous.

Brevet, som Mistress Butler, da hun var kommen ind i sit Værelse, med Forundring og ængstelig Forventning begyndte at gennemlæse, var upaatvivlelig fra Effie, uagtet det kun var undertegnet „E.“ og uagtet baade Stil, Skrift og Retskrivning var ikke allene langt bedre, end Effie nogensinde havde kunnet gjort det, da hun, uagtet al sin Livlighed, kun havde gjort maadelige Fremskridt i Skolen, men overgik endogsaa alt, hvad hendes mere sindige Søster i denne Henseende var istand til at bringe tilveie. Brevet var skrevet med en smuk latinsk Haand, som dog var noget stiv og kunstlet. Orthographie og Stilemaade røbede en Person, som var bevandret i gode Skribenters Læsning, og levede blandt dannede Mennesker. Det lød saaledes:

Min bedste Søster!

„Saameget jeg end vover derved, kan jeg dog ikke andet, end skrive Dig til, for at underrette

Dig om, at jeg endnu er i Live, og hvad min Stilling i Verden angaaer, har en høiere Rang, end jeg ventede eller fortjente at naae. Derfont Formue, Anseelse og en håderlig Stand kunde gjøre et Fruentimmer lykkelig, besidder jeg alt, hvad dertil udfordres; men Du, Johanne, som Verden sætter langt nedenfor mig i alle disse Hensender, er meget lykkeligere, end jeg. Jeg har Tid efter anden fundet Leilighed til at blive underrettet om dit Velgaaende, kjære Johanne; havde det ikke været Tilfældet, veed jeg ikke hvorledes jeg skulde holde det ud. Med inderlig Glæde hører jeg, at din Familie tiltager. Os har Himlen ikke fundet værdig til en saadan Betsignelse; to Børn ere, det ene efter det andet, blevene os berøvede, og vi ere nu børnløse — Guds Villie skee! Men havde vi kun beholdt et Barn, vilde det maaskee kunnet forjage hos ham de tungsindige, mørke Tanker, der gjør ham saa frygtelig for sig selv og andre. Dog, lad ikke dette ængste dig, Johanne; han er endnu stedse god imod mig, og min Tilstand er langt bedre, end jeg fortjener. Du vil sikkert falde i Forundring over min bedre Opdragelse; men dengang jeg var udenlands, havde jeg de bedste Lærere, og jeg anstrængte mig, da jeg saa, at mine Fremfærdt gjorde ham Glæde. Han er god, Johanne; havde han kun ikke saameget, der bedrøver ham,

især naar han seer tilbage. Naar jeg selv kaster et Blik tilbage, finder jeg stedse et Glimt af Trøst; og det er Tanken om en Søsters ædelmodige Udfærd, som ikke sveeg mig, da alle andre forlode mig. Du har faaet din fortjente Løn. Du lever lykkelig, agtet og elsket af alle dem, der kjende Dig, medens jeg maa tilbringe mit Liv under et falskt, opdigtet Navn, og har ene og allene Bedrag og Usandhed, som ved eet eneste ulykkeligt Tilfælde kan blive opdaget, at takke for den udvortes Afgjættelse jeg nyder. Han har forestillet mig for sine Venner, som Datter af en Skotlænder af fornem Byrd, der var bleven landsforvriist i Anledning af Viscounten af Dundees Krige, og han foregiver, at jeg er bleven opdragen i et skotsk Kloster; virkelig har jeg ogsaa levet saalænge paa et saadant Sted, at jeg godt er istand til at spille den Rolle, han har givet mig. Men naar en Landsmand træffer mig, og begynder at tale, som de alle gjøre, om de forskjellige Familier, der vare indviklede i Dundees Foretagende, og at spørge om mine Forbindelser, og naar jeg saa seer hans Øie stift sætter paa mig med saadant et Udtryk af voldsom Ungest, saa er jeg af Skræk mange Gange paa Veie til at røbe mig selv. Godmodighed og belevet Tilbageholdenhed have hidindtil reddet mig, da de have hindret Folk fra at trænge ind paa mig med

saadanne Spørgsmaale, der satte mig i saa stor en Forlegenhed. Men hvorlænge — af, hvorlænge vil dette vel være Tilfældet! — Og bringer jeg denne Skam over ham, saa vil han hade mig — han vil myrde mig, saa kjær jeg end er ham; thi han er nu ligesaa iverfyg over sin Families Hæder, som han før var ligegyldig mod den. Jeg har været fire Maaneder i England, og har mange Gange havt i Sinde at skrive Dig til; men jeg har maattet lade det være, da jeg vilde udsætte os for den største Fare, saafremt Brevet skulde blive opsnappet. Men nu kunde jeg ikke længer lade det være, hvormeget jeg end vover derved. Forrige Uge saae jeg din store Ven H. af N. Han kom ind i min Loge, og satte sig ved Siden af mig; og der var noget i Skuespillet, som bragte ham til at tænke paa Dig. Milde Gud! han fortalte hele din Reise til London til alle dem, der vare i Logen, men henvendte især Taler til mig Ulyksalige, der havde givet Anledningen til den. Dersom han havde vidst, dersom han havde kunnet gjætte hvem det var, han sad ved Siden af, og til hvem det var han fortalte denne Begivenhed! Jeg udholdt at høre paa ham med et Mod, som det, hvormed Indianeren staaer ved Pælen, medens de sønderslider hans Fibrer, og udborer hans Dine, og medens han smiler roeligen ved enhver af hans Pine-

res veludtænkte Opfindelse. Men endelig blev det mig formeget, Johanne; jeg fik ondt; man tilregnede deels Heden, der var, og deels min overvættede Følsomhed denne Afmagt, og jeg vidste saa godt at forstille mig, at jeg bestyrkede begge disse Formodninger — alt maatte jeg jo gjøre, for ei at blive opdaget. Til al Lykke var han der ikke; men imidlertid har dette Tilfælde foraarsaget, at jeg nu oftere bliver sat i Angst. Jeg er nemlig ofte nødsaget til at være i Selskab med din Belynder, denne store Mand; og sjelden seer han mig, uden at tale om E. D. og J. D. og M. B. og D. D., som Personer, i hvis Ansiggender min elskværdige Følsomhed bringer mig til at tage saamegen Andeel. Min elskværdige Følsomhed!! — Og saa den letfærdige, ligegyldige Tone, hvormed Mennesker af den store Verden nuomstunder tale om Ting, der skulde gjøre meest Indtryk paa Hjertet! Alt høre min Fordrydelse, min Svagbed, min Afmagt, mine Bønners Uforstændighed, ja endog saa dit heroiske Foretagende, min Johanne, tales om i den spægende Tone i det fornemme Selskabeliv — Nei, alt, hvad jeg forhen maatte lide, er ikke at sætte i Ligning med denne pünliche Forsætning; da var det Hug og Slag, nu derimod pines jeg til døde med hvassse Maalestik. Han — jeg mener H. af A. — reiser næste Maaned Nærd efter for

at tilbringe Jagttiden i Skotland; han har sagt mig, at han under alle Omstændigheder har besluttet at tilbringe een Dag i Præstegaarden. Vær saa paa din Vagt, og forraad Dig ikke selv, om han skulde komme til at tale til dig om mig; forraad Dig, siger jeg; ak! Du har intet at forraade, intet at frygte. Det er E., hvis Liv nu engang staaer i din Haand; det er E., som Du skal frelse fra at blive berøvet sine laante Tjære, opdaget, brændemærket og foragtet, først maaskee af ham, som har sat mig paa denne svimle Høide. Hoslagte vil Du modtage to gange aarlig fra mig — vægre Dig ei ved at modtage det — det tilhører mig selv, og det skal blive fordoblet, saafremt Du trænger dertil. Maaskee kan det være Dig til nogen Nytte; mig kan det ikke gavne."

„Skriv mig nu ret snart til, Johanne, at jeg ikke skal gaae i den skrækkelige Uvisshed om mit Brev er kommen til Dig, eller er falden i Uvedkommendes Hænder. Aldresser Svaret kun til L. S., i Convolut til Høiærbærdige George White-rose, i Kloster-gaden i York. Han staaer i den For-
mening, at jeg fører Brevverling med en eller anden af mine fornemme jacobitiske Bekjendtere i Skotland. Hvor vilde hans Kind blusse af højpræstelig og jacobitisk Stoltthed, dersom han fik at

vide, at han var Agent, ikke for Euphemia Setoun af det adelige Huus Winton, men for E. D. Datter af en cammeronianst Meieriebestyrer! — Johanne, endnu kan jeg vel stundom lee; men Himlen bevare Dig fra den Slags Lystighed! Vor Fader — jeg mener din Fader — vilde sige, at den var liig den tomme Bragen af Torneqviste; men Tornene beholde deres Braad, de blive usfortærede af Jlden. Farvel, min kjæreste Johanne! Vilis ikke dette Brev til noget Menneske, ikke engang til Hr. Butler. Jeg har al muelig Hoiagtelse for ham; men hans Grundsætninger ere alt for strænge, og min Stilling er saaledes, at man maa fare lempelig med mig. — Jeg forbliver din hengivne Søster
E."

I dette lange Brev var der meget, som satte Mistress Butler i Forbauselse, og ikke mindre, som bedrøvede hende. Alt Effie, hendes Søster Effie, skulde saa ligesrem omgaaes med Hertugen af Argyll, og det, som det syntes, uden at det var nogen Medladdenhed fra hans Side, det klang saa høist forunderligt i hendes Øren, at hun endogsaa tvivlede paa, at hun havde læst rigtigt. Heller ikke var det mindre forbausende, at hun i en Tid af fire Aar skulde have gjort saa store Fremskridt i Henseende til sin Dannelse. Johanne var beskeden nok til at indrømme, at Effie, naar hun gad have

dermed at gjøre, var langt mere lærenem, end hun selv, men saa var hun paa den anden Side ogsaa langt flygtigere, og havde derfor gjort mindre hurtige Fremskridt. Kjærlighed, eller Frygt, eller Nødvendighed, hvad det nu var, havde nu tvunget hende til at anstrænge sig, og saaledes havde hun indhentet det Forsømte.

Det, som i det hele Brev behagede Johanne mindst, var de Spøer af sletskjult Egenkjærlighed, hun syntes at opdage deri. „Maaskee," sagde Johanne ved sig selv, „havde hun aldeles ikke ladet os høre noget fra sig, dersom hun ikke havde været bange for, at Hertugen, naar han kom herhen, skulde faae at vide, hvem hun er, og lære at kjende alle de fattige Frænder hun her har; men Effie, stakkels Menneſke, har fulgt sit eget Hoved, og de, som gjøre dette, tænke mere paa sig selv, end paa deres Næste — Jeg veed ikke om jeg skal tage imod hendes Penge, eller ei," lagde hun til, i det hun tog op fra Gulvet en Banknote paa 50 Pd. St., som var falden ud af Brevet. — „Vi have, hvad vi behøve, og det er jo ligesom hun vilde betale mig, for at faae mig til at tie; det behøver hun ikke, jeg skal ikke sige noget, der kunde være hende til Skade, ikke for alt det Guld, der er i London. Og saa skulde jeg ikke torde fortælle Præsten noget herom? Jeg kan ikke indsee, hvad

Grund hun kan have til at være saa bange for sin egen gode, ærlige Svoger, og hvorfor jeg ikke skulde have saamegen Afgtelse for Butler; jo, nu vil jeg just fortælle ham det, saasnart denne Sviregast af en Kapitain er seilet sin Vej i Morgen. — Men hvorledes er det fat med mig?" sagde hun, i det hun traadte tilbage, efterat have gaaet et Par Skridt hen mod Døren, for at see til Herrerne — „nei saa slet kan jeg dog vel aldrig være, at jeg skulde blive misundelig over Effie, fordi hun er bleven en fornem Dame, og jeg ikke andet, end en simpel Præstekone? Og alligevel er jeg gnaven, som et Barn, istedet for jeg skulde takke Gud, der har befriet hende fra Skjændsel og Armod og Forbrydelse, som det var kun alt for rimeligt, at hun vilde være bleven styrket i."

Derpaa satte hun sig ned paa en Stool, lagde sine Hænder overkors over Brystet, og sagde til sig selv: „fra dette Sted vil jeg ikke reise mig, før jeg er kommen i en bedre Stemning;" og saaledes blev hun da siddende, bortrev med Kraft Sløret fra de Bevæggrunde, der havde frembragt dette uvenlige Sindelag mod hendes Søster, bragte sig selv til at skamme sig over dem, og at ansee som en Belsignelse de fordeelagtige Forandringer, der vare foregaaede i hendes Søsters Skjæbne, medens de Ubehageligheder, der vare forbundne derz

med, maatte betragtes som nødvendige Følger af de Bildfarelser, hun for lang Tid siden havde gjort sig skyldig i. Og saaledes lykkedes det hende at neddæmpe den Følelse af Joversyge, som ganske naturligt var opstaaet i hendes Sjæl, ved Tanken om, at Effie, der saalænge havde været Gjenstand for hendes Bekymring og Medlidenhed, med eet havde svunget sig i Beiret saa høit op over hende, at hun endog nærede en ængstelig Bekymring for, at man skulde opdage det nære Slægtskabsforhold, hvori de stode til hinanden.

Efterat hun havde ganske neddæmpet dette usædvanlige Udbrud af Egenkjærlighed, traadte hun ind i den lille Dagligstue, hvor hun fandt Herrerne i Begreb med at ende deres Spil, og hørte nu af Kapitainen Bekræftelse paa den Røghed, der var bleven fortalt i Brevet, at nemlig Hertugen af Argyle snart kunde ventes paa Roseneath.

„Han vil finde Sumpfugle og Loddere i stor Mængde omkring ved Muckingower, og sandsynligvis vil han finde for godt at spise her i Præstegaarden, og tage Natteleie her, som han har gjort før.“

„Han er ogsaa fuldkommen berettiget dertil, Kapitain,“ sagde Johanne.

„Ja,“ svarede Kapitainen, „men saa gjorde I vel i, at sige Eders Fader, det stakkels Mennes-

ſke, at han ſkal have alle ſine Væſter i god Orden, og jage alt ſit cameronianſke Nonſens ud af ſit Hoved for et Par Dages Tid, om han ellers kan være ſaa ſoielig; thi naar jeg taler til ham om de umælende Dyr, ſaa ſvarer han mig med et Sted af Bibelen, hvilket er noget, ſom ikke anſtaaer en honet Mand, undtagen han gaaer i ſaadan Kjole, ſom i Hr. Butler."

Jugen forſtod ſig bedre, end Johanne, paa at give det Slags venlige Svar, der forhindre Hidsighed og Trætte; hun smilede kun til hans Ord, og yttrede det Haab, at Hans Naade vilde finde ſig fuldkommen vel fornøiet med alt det, hendes Fader havde at tage vaere paa.

Kapitainen, der havde i Spillet tabt til Butler det hele Beløb af Poſtpengene for Brevet, var i den ærgerlige Sindſtemning, hvori den Tabende ofte kommer, og ſom man maa undſkyldte hos dem.

„Og Hr. Butler, endſkjøndt I jo nok veed, at jeg ellers ikke beſatter mig med hvad der bliver forhandlet ved Ederſ Kirkemoder, ſaa maa I dog tillade mig at bemærke, at det er min Billie, at Millie Mac Clurn fra Deephaugh ikke maa blive ſtraffet ſom Her, i Betragtning af, at hun allene ſpaaer Folk deres Skjæbne, og ikke gjør Nogen lam eller blind, eller tilføier dem anden Fortrød."

„Konen,” svarede Butler, „er, efter min Fors-
mening, ingen Her, men en Bedrageriske; og det
er kun med Hensyn herpaa hun er indstævnet at
møde for Kirkeforsamlingen, for at faae hende til
at lade være at udøve sine Bedragerier mod let-
troende Personer.”

„Jeg veed ikke,” tog den naadige Duncan til
Orde, „hvad hun udøver, eller hvad hendes Be-
dragerier ere; men jeg skulde mene, at dersom
Drengene passe paa hende og dukke hende ned i
Clachanfjæret, saa vil der blive udøvet en meget
bedrøvelig Gjerning — og saa er jeg desforuden
ogsaa af den Mening, at saafremt jeg kommer
selv tredie til Eder ved Kirkeforsamlingen, saa vil
J allesammen komme i en forbandet slem Knibe.”

Butler lod som om han ikke bemærkede denne
Trudsel, og svarede: „at det ei var faldet ham
ind at tænke paa den Fare, at blive mishand-
let af Pøbelstokken, som den stakkels Kone udsattes
for, og at han nu derfor heller selv vilde give
hende en privat Trettesættelse, end lade hende kom-
me frem for Kirkeforsamlingen.”

„Det var at tale, som en fornuftig og honet
Mand,” bemærkede Duncan, og saaledes gik den
Aften hen uden nogen Riv og Uenighed.

Følgende Dags Morgen, da Kapitainen havde
faaet sig sin dygtige Morgensnaps til Livs, og var

taget bort i sin Exspender, overveiede Johanne atter om hun skulde gjøre sin Mand bekjendt med Indholdet af Søsterens Brev. Men hun blev afkræftet derfra ved den Betragtning, at hun paa denne Maade kom til at røbe ham hele den frygtelige Hemmelighed, da han dog paa Grund af sin offentlige Stilling i Staten ikke var fikket til at være Medvider deri. Butler havde allerede havt gyldig Grund til at formode, at Effie var undvegen med den samme Robertson, som havde været en af Anførerne ved Portcous-Oplobet, og som var bleven dømt til at døe, formedels det ved Kirkaldy begangne Røveri. Men det vidste han ikke, at denne Person var den samme, som Georg Staunton, der nu igjen var fremtraadt i det borgerlige Selskab med den Rang, der oprindeligen tilkom ham. Johanne havde anseet Stauntons egen Bekjendelse som hellig; hun betragtede nu sin Søsters Brev fra samme Synspunkt, og besluttede altsaa ikke at meddele noget Menneſke, hvad det indeholdt.

Ved atter at gjennemlæse Brevet kunde hun dog ikke andet, end anstille sine Betragtninger over den vaklende og ubehagelige Stilling, hvori de Menneſter leve, der paa ulovlige Veie have svunget sig i Veiret, og over de Forskandsninger og Forsvarsbærker af Falskhed og Bedrag, hvormed de nedtages til at betrygge og omgive deres usikre

Fordele. Men hun troede sig dog ikke berettiget til at afløre sin Søsters sande Historie; det vilde jo ikke bidrage til at erstatte Nogen et Tab, siden hun ei havde tilranet sig andres Eiendomme; og den eneste Følge deraf vilde være den, at hendes Søsters Lykke blev tilintetgjort, og hendes gode Navn forspildt i det borgerlige Selskab. Havde hun været klog, meente Johanne, vilde hun have søgt Censomhed og et stille Liv — dog det stod jo ikke i hendes Magt at vælge. Hvad de tilsendte Penge angik, da meente hun, at hun ei godt kunde sende dem tilbage, uden at synes stolt og ukjærlig. Efterat hun nøie havde overveiet dette Punct, besluttede hun derfor at anvende dem, hvor bedst Leilighed dertil gaves, enten til at opdrage sine Børn bedre, end hun ellers kunde, eller ogsaa til at forsøge deres Arv engang i Tiden. Hendes Søster havde jo nok, var høiligen forpligtet til at understøtte Johanne paa hvad Maade hun bedst kunde, og Tilbættet blev gjort paa saa ligefrem og naturlig en Maade, at det ikke fortjente at forkastes af overdreven Delicatesse. Johanne skrev nu strax til sin Søster, lod hende vide, at hun havde modtaget hendes Brev, og yttrede det Ønske at høre fra hende saa tidt, som det kunde skee. Ved at meddele hende sine egne Smaaenheder, der især

Sængsler i Edinburgh IV. 13

angik huuslige Sager, befandt Johanne sig i en ikke ringe Forlegenhed; thi undertiden anførte hun Undskyldninger for at hun fremkom med Ting, der vare for ubetydelige til, at en Dame af Stand skulde lægge Mærke dertil, og med eet besindede hun sig saa igjen, at alt, hvad der angik hende, ogsaa maatte være Effie kjær at erfare noget om. Brevet adresserede hun til Hr. Whiterose, og lod det bringe paa Posthuset i Glasgow ved en af Sognefolkene, som havde Forretninger i denne Bye.

Ugen efter kom Hertugen af Argyle til Rose-neath, og kort derpaa lod han dem underrette om sit Forsæt, at jage der i Naboelauget, og ved den Leilighed tage sit Nattequarteer i Præstegaarden, hvilken Ære han et Par Gange tilforn havde beviist dens Beboere.

Effies Formodning slog fuldkommen rigtig ind. Neppe havde Hertugen sat sig ned ved Mistress Butlers høire Haand, og selv paataget sig at skjære de fortræffelige fede Kyllinger for, som ved denne Leilighed vare blevene aftagne, før han strax begyndte at tale om Lady Staunton af Willingham i Lincolnshire, og om den megen Opsigt, hendes Bid og Skønhed gjorde i London. Paa meget af dette var Johanne forberedt; men Effies Bittighed! det var noget, som var hende aldeles ubegri-

beligt, da hun intet Begreb havde om, hvad det er man kalder sin Tone blandt de høiere Stænder.

„Hun har været alle Selskabers Primadonna, den straalende Soel, den almindelige Skaal i denne Winter,“ sagde Hertugen; „og, i Sandhed, hun var ogsaa den meest elskværdige Dame, der var at see ved Hoffet paa Geburtsdagen.“

„Paa Geburtsdagen! og ved Hoffet!“ Johanne kunde neppe komme til sig selv af Forbauselse, da hun i det samme tænkte paa sin egen Audience, med alle de dermed forbundne særdeles Omstændigheder, og fornemmelig paa Marsagen til den.

„Jeg nævner denne Dame i Særdeleshed for Eder, Mistress Butler,“ blev Hertugen ved, „fordi der er noget i hendes Stemme og Ansigtstræk, der mindede mig om Eder; skjøndt ikke naar I seer saa bleg ud, som nu — I har anstrængt Eder over Eders Kræfter — kom, I maa svare min Skaal i et Glas Vin.“

Dette gjorde hun, og Butler bemærkede nu: „at det var et farligt Smigrerie af Hans Naade, at fortælle en simpel Præstekone, at hun ligner en skøn Dame ved Hoffet.“

„Hoho, min kjære Butler,“ sagde Hertugen, „jeg mærker I begynder at blive jaloux; men

det er sandelig for silde nu, thi J veed nok, hvor længe jeg har været en af Eders Kones Beundrere. Men, alvorlig talt, der er imellem dem den Slags uforklarlige Liighed, som man finder i Ansigter, der forresten ikke ligne hinanden."

"Der blev den farlige Deel af den smigrende Kompliment tilintetgjort," bemærkede Butler.

Johanne, der følte hvor upassende det var, at hun blev siddende ganske taus, tvang sig nu til at sige: „at Damen maaskee var hendes Landsmandinde, og at det i det Tilfælde kunde være Udtalen, som forarsagede denne Liighed."

"Ja, deri har J fuldkommen Ret," svarede Hertugen; „hun er født i Skotland, og taler med Skotsk Accent, og undertiden kommer hun uservarende med et eller andet Provincialudtryk, som klæder hende ret nydeligt."

"Man skulde dog troe," svarede Præsten, „at det maatte klinge noget plumt i den store Hovedstad."

"Nei, paa ingen Maade," sagde Hertugen; „J maa nemlig ikke troe, at det er det brede, grove Skotske, som bliver talt i Cowgate i Edingburgh, eller i Gorbals. Den omtalte Dame har ogsaa kun levet meget kort Tid i Skotland; hun er bleven opdragen i et Kloster udenlands, og taler det rene Høfskotske, som var almindeligt i mine yngre

Dage; men det er nu saa aldeles gaaet af Brug, at det klinger næsten som en ganske forskjellig Mundart."

Uagtet den ængstelige Forvirring, hvori Johanne befandt sig, kunde hun dog ikke andet, end undre sig over, hvorledes selv de Mennesker, der ellers dømme rigtigst over andres Liv og Karakter, kan lade sig mislede af deres forudfattede vrange Meninger. Imidlertid blev Hertugen ved: „Hun er af det ulykkelige Buntounske Huus; men da hun er bleven opdragen udenfor Skotland, har hun ingen Leilighed havt til at lære at kjende sit eget Stamregister, og hun skylder mig den Underretning, at hun nedstammer fra de Setons af Windygoul. Jeg vilde give meget til, I kunde have seet, hvor yndigt hun rødmede over sin egen Uvidenhed. Gjennem hendes fornemme, ædle Bæsen stikker af og til frem et Glimt af overdreven Undseelse og klosterlig Uvidenhed, om jeg ellers tør bruge det Udtryk om hende; men det klæder hende usigelig godt. I vilde see i hende Rosen, som har blomstret, uberørt, inden det kydske Klosters Ringmure, Hr. Butler."

"Ut flos in septis secretus nascitur hortis &c." undlod Butler ikke i Hast at lægge til; medens hans Kone neppe kunde overbevise sig om, at alt det, der her blev sagt, og der af saa compe-

tent en Dommer, som Hertugen af Argyle, gjaldt Effie Deans.

Imidlertid besluttede hun dog at skaffe sig nogen Erstatning for den Ængstelse, hvori hun for Diebliffet befandt sig, ved at faae saa nøiagtig en Underretning, som mueligt, angaaende sin Søsters Forfatning; og hun spurgte derfor om, hvorledes det da forholdt sig med den af Hertugen saa beundrede Dames Ægtefælle.

„Han besidder store Rigdomme,“ svarede Hans Naade; „han er af gammel Familie, og har et ret dannet Væsen; men han er langt fra ikke saa almindelig yndet, som hans Gemalinde. Nogle paastaae at han kan være ret behagelig; men jeg, for min Person, har aldrig fundet ham saaledes. Snarere skulde jeg troe om ham, at han er tilbageholden, fuld af Luner og hengiven til Tungfindighed. I sin Ungdom, fortæller man, skal han have været meget vild, og hans Helbred er ikke den bedste; dog seer han endnu ret godt ud — han er en stor Ven af Eders Lord Deputerede i Kirkesagerne, Hr. Butler.“

„Da er han Ven af en overmaade agtværdig og hæderlig Mand,“ svarede Butler.

„Viser han selv ogsaa saamegen Beundring for sin Frue, som andre Folk gjør?“ spurgte Lord. Hanne med dæmpet Stemme.

„Hvem? — Sir Georg? — Ja, han skal, efter Sigende, være meget forelsket i hende,” svarede Hertugen; „men jeg har dog bemærket, at hun skjælver noget, naar han seer hende stift i Øinene; og det pleier ikke at være noget godt Tegn. — Men jeg kan ikke sige Eder, hvor jeg forbauses ved denne Lighed mellem Eder og Lady Staunton baade i Blikket og i Stemmen. Man skulde næsten falde paa at troe, I vare Søstre.

Johannes martrende Forlegenhed tiltog nu i saa høi Grad, at det ikke var hende mueligt at dølge den længer. Hertugen af Argyll, der ifølge sin Hjertens Godmodighed troede, at Marsagen her til var den, at han, mod sin Willie, havde bragt hende til at tænke paa sin Families Uheld, blev inderlig bedrøvet derover. Men han var en altfor vel opdragen Mand til at han skulde gjøre det værre ved at fremkomme med nogen Undskyldning herfor, og skyndte sig med at bringe en anden Materie paa Bane; han talte da med Butler om adskillige Tvistepunkter, der fandt Sted mellem denne og Duncan Knockdunder, og tilstod, at denne hans værdige Substitut undertiden var lidt for paastaaelig, og stundom gik vel vidt i sin Tver.

Butler nægtede ikke, at Manden havde sine Fortjenester, men bemærkede dog derhos, „at han

paa den gode Herre nok kunde anvende disse Ord
hos Poeten Marucinus Asinius:

”Manu —

Non belle uteris in joco atque vino.”

Samtalen begyndte saaledes at dreie sig om
Sognets Anliggender, og der forefaldt nu intet
videre, som det kunde interessere Læseren at blive
underrettet om.

Folgte Kapitel.

„Mit Hoved gav de en ufrugtbar Krone,
Dg lagde vissent Scepter i min Haand,
For at afvristes mig ved fremmed Arm,
Da ingen Søn skal arve det.”

Macbeth.

Efter denne Tid fortsatte Søstrene deres begyndte
Brevverling, da de et Par Gange om Aaret
modtog og besvarede Breve fra hinanden, hvorved
de dog maatte iagttage den strængeste Forsigtighed,
at ingen skulde opdage det. Lady Stauntons
Skrivelser omtalte hendes Mand's tiltagende Svag-
gelighed og Mismod; hendes egen Munterhed syn-
tes ogsaa at have lidt noget Skaar; og blandt de
Omstændigheder, hun meest opholdt sig ved, var

især den, at de savnede Børn. Georg Staunton, hvis Gemyt i det Hele var meget hæftigt, havde fattet Afstøje for den nærmeste Arving, da han havde grundet Mistanke om, at denne havde ophidset hans Venner imod ham, medens han var fraværende; og han erklærede derfor, at han havde i Sinde at testamentere Willingham med alle tilliggende Herligheder til et Hospital, for at denne listige Øretuder og Bagvasker ikke skulde arve saameget, som en Lønde Land af det Hele.

„Havde han kun Børn,“ yttrede den ullykkelige Kone, „eller var hiin ullykkelige Dreng bleven i Live, saa vilde han dog have nogen Bevæggrund til at virke og leve; men Himmelen har nægtet os denne Belsignelse, fordi vi ikke fortjente den.“

Om dette Punct dreiede sig ideligen hendes Klager, som fyldte Brevene, der kom fra Willingham's store, men melancholske Hal til den lille, men roelige og lykkelige Præstegaard i Knocktarlattie. Saaledes henrandt flere Aar. John, Hertug af Argyle og Greenwich døde, i Aaret 1743, beklaget af alle, men af ingen mere, end af Butters Familie, mod hvilken han havde vlist saa høi Grad af Belvillie. Efter ham fulgte hans Broder, Hertug Archibald, som de vel ikke stode i saa næie Forbindelse med, som med hiin; men som dog ikke unddrog dem den Godhed og Beskyttelse, de havde

nydt af hans Broder. Dette gjordes ogsaa snart mere nødigt, end nogensinde tilforn; thi ved Udbruddet og Dæmpningen af Oprøret 1745 blev det Distrikt, som grændsede nærmest til Høilandene, temmelig haardt medtaget. Mennesker, som Nøden havde tvunget til at gribe til en fortvivlet Leve-maade, opsloge deres Boepæl i de faste Steder nærved Lavlændene, der nu blev Gjenstanden for deres røveriske Streiftog; og der var neppe een eneste Dal i det romantiske og nu saa fredelige Høiland omkring ved Perth, Stirling og Dumbar-tonshire, hvor ikke een eller flere af hine havde sat sig fast.

Blandt dem, der meest plagede Eognet Knocktarlitie, var især en vis Donacha Dhuna Dunaigh, eller Sorte=Duncan, den Dnde, som vi allerede før engang have nævnet. Denne Karl havde før drevet Kjedelstikkerprofessen, og, som flere af hans Kammerader, flakket om i disse Egne; men da al borgerlig Orden ophørte ved Borgerfri-gens Udbrud, opgav han sin Haandtering, og havde han før været en halv Tyv, saa blev han nu en heel Røver; han stod som oftest i Spidsen for en tre til fire raske unge Karle, og da han selv var fjæk, forslagen, og kjendte alle Bjergpasserne deromkring, drev han sin nye Profession til over-

maade megen Fordeel for sig selv, og til største Plage for Egnens Indbyggere.

Alle vare enige om, at Duncan af Knockdunder engang kunde meget beqvemt have faaet fat paa denne Donacha; thi der var i Sognet endeel raske unge Menneſker, der havde forenet sig under Argyles Banner i Toget med ham, og ved flere Leiligheder udviist megen Kjærlighed. Hvad deres Anfører betraf, da var der ingen, der tvivlede om hans Mod, men man var ogsaa almindelig overbevist om, at Donacha havde vidst at vinde ham for sig, noget, som paa den Tid aldeles ikke var usædvanligt i Skotland. Og dette maatte man saameget desto snarere falde paa at troe, siden David Deanses Hjorde (der vare Hertugens Eiendomme) bleve urørte, medens Tyvene bortdreve Præstens Qvæg. Endnu eensgang blev der gjort Forsøg paa at udøve en lignende Voldsdaad, og Hjorden var allerede begyndt at drives bort, da Butler saa sig nødtvungen til i dette Tilfælde at sætte sin geistlige Værdighed tilside, samlede en Deel af Naboerne, og fik igjen fat paa Qvæget. Dette Tog blev anført af David Deans i egen Person paa en høilandsk Kleppert, omgjordet med et bredbladet Slagsværd, og lignede sig derfor (thi han undlod ikke at tilskrive sig selv Æren for det hele Foretagende) ved David, Jesse Søn, da han gjenerobrede Siglags

Bytte fra Almalekiterne. Denne modigen udførte Beslutning havde den gode Virkning, at Donacha en Tidlang holdt sig i tilbørlig Afstand; og uagtet man ideligen hørte tale om hans Streiftog til forskjellige Steder, saa var denne Egn dog ikke udsat mere for hans Røverie. Hans Magt vedblev dog, og man hørte af og til tale om ham, og i Aaret 1751 blev han ogsaa befriet fra hiin Tvang, som den anden David havde paalagt ham; thi i dette Aar blev den ærværdige Patriark fra St. Leonard hjemkaldt til sine Fædre.

David Deans døde mæt af Dage og Ære. Hvad Aar han var født, vidste man ei med Visshed; men der er megen Sandsynlighed for, at han har naaet de halvfems; thi han talte ofte om de Begivenheder, der tildroge sig paa samme Tid, som Slaget ved Bothwell = Broe stod, som om de vare forefaldne i hans Levetid. Man vil endogsaa paastaae, at han selv var med i dette Slag; thi engang, da en drukken jacobitisk Laird yttrede sig paa en ufordeelagtig Maade om de Wigger ved Bothwells Broe, lod David ham med en barsk Mine vide, at han maatte tage sig iagt siden der sad En lige ved Siden af ham; og Butler maatte ved denne Leilighed bruge al sin Overtalelse for at bilægge Tvistigheden.

Han henstumrede i sin elskede Datters Arme,

tafnemmelig for alle de Goder, hvormed Forsynet havde velsignet ham i denne Sorgens Dal — og tafnemmelig tillige for de Gjenvordigheder, der havde mødt ham; thi, sagde han, dem havde han fundet nødvendige for at tæmme den aandelige Stolthed og Lillid til sine egne Egener, hvilket var den Side, hvorfra den Onde især angreb og fristede ham. Med inderlig Hjertelighed bad han for Johanne, for hendes Mand og Familie, og at hendes fromme Omhue for den stakkels gamle Mand maatte blive belønnet med mange Dage paa Jorden, og Lyksalighed hinsides Graven; derpaa bad han en inderlig Bøn, som de, der kjendte hans Familiebegivenheder, kun alt for godt forstode, at Sjelenes Hyrde, naar han samlede sin Flok om sig, ikke vilde glemme Lammet, som havde forvildet sig fra Hjorden, og var løbet hen mod Ulvens Strube. — Han bad for det nationale Jerusalem, at Fred maatte herske i Landet og Lykke i Paladserne — for Huset Argyle, at det maatte gaa det vel, og for Duncan Kneekdunder, at han maatte blive omvendt. Derpaa taug han, da hans Kræfter forlode ham, og siden udlod han sig ikke tydelig om nogen Ting. Man hørte ham vel mumle noget om nationalt Graftald og om Udskielser til Høire og Venstre, men, som May Hettly bemærkede, var han ikke ret ved Samling dengang; og

det er sandsynligt, at alle disse Uttringer kun vare en Følge af gammel Bane, og at han døde, forsonet med alle Mennesker.

Uagtet den høie Alder, hvori han døde, var Tabet af ham dog et haardt Stød for Johanne. En stor Deel af sin Tid havde hun anvendt paa at sørge for hans Helbred og efterkomme hans Ønsker, og det forekom hende, som om en Deel af hendes Forretninger her i Verden vare til Ende, da den gode gamle Mand ikke var mere. Hans efterladte Formue, der beløb sig til næsten femtenhundrede Pund i rede Penge, kom Familien i Præstegaarden tilgode. Men at faae disse Penge anvendt paa den fordeelagtigst muelige Maade, var noget, der satte Butler i ikke liden Forlegenhed og Betvæmling.

Et Par Mile fra Præstegaarden laae et lille Gods, Craigsture, som just da var at faae; dette havde Butler Lyst til, men der blev forlangt 2,500 Pund Sterling derfor, en Sum, som det rigtig nok var værdt, men som vilde nøde ham til at gjøre et Laan, hvilket han var bange for, da Creditor maa-see kunde uformodentlig opfige ham Kapitalen, eller hans Familie komme i Forlegenhed, om han selv faldt fra.

„Dersom vi nu altsaa havde flere Penge, mener Du da, at vi burde kjøbe det gode Eng-

stykke, hvor Græsset kommer saa tidlig frem om Foraaret?" spurgte Johanne.

„Ja, min Gode; og Knockdunder, som forstaaer sig godt paa sligt, raader mig særdeles meget dertil.“

„Godt, Ruben,“ sagde Johanne, „saa maa Du nu igjen slaae op et Sted i Bibelen, som Du engang før gjorde, da Du var i Forlegenhed for Penge.“

„Ikke, Johanne,“ svarede han, i det han med et hjærtligt Smil trykte hende i Haanden, „ikke engang de bedste Mennesker kan nuomstunder gjøre Mirakler mere, end eengang.“

„Det vil vi faae at see,“ sagde Johanne roeligen, og gik ind i sit Kabinet, hvor hun havde en stor Mængde til Huusbrug henhørende Sager staaende, røddede en heel Deel Glasfer og Kar tilside, og kom nu frem med en sprukken bruun Trækaade, overbunden med et Stykke Læder. Den syntes at indeholde en Mængde beskrevet Papiir, som laae uden nogen Orden henkastet i dette forunderlige Skrivergemme; men imellem alt dette hittede Johanne en gammel Spændebibel, som havde fulgt David Deans paa hans Omvanden i hans unge Dage, og som han havde foræret Johanne, da hans Pene bleve saa svage, at han maatte betjene sig af en mere storstilet Bibel. Denne rakte

hun nu Butler, der forundret havde lagt Mærke til alle hendes Bevægelser, og bad ham see efter, hvad Bogen maaskee kunde gjøre for ham. Han lukkede Spænderne op, og til hans store Forbauselse faldt en Deel Banknoter paa 50 Pund St. ud, som havde ligget hist og her mellem Bladene, og nu flagrede omkring ud over Gulvet. — „Jeg havde besluttet ikke at fortælle Dig noget om min Formue, Ruben,“ sagde Johanne, der ikke kunde bære sig for at smile over hans Forundring, „førend paa min Dødsfeng, eller naar vi maaskee engang kom i Nød. Men nu er det bedre, at vi anvende dem til at kjøbe os det deilige Stykke Land for, end at de skulde blive liggende her til ingen Nytte.“

„Men hvor i al Verden er da Du kommen til alle de Penge, Johanne? — Du, min Gud, her er jo over 1000 Pd. St.“ sagde han, i det han tog Bancoscedlerne op og talte dem.

„Om der saa end var hele 10,000, saa har jeg faaet dem paa en ærlig Maade,“ svarede Johanne; „hvormeget der er, det veed jeg ikke; men det er alt, hvad jeg har faaet. — Og hvad det angaaer, hvorledes jeg er kommen til det, saa er det skeet i al Ærlighed — som jeg siger Dig. Men det er en Hemmelighed, som angaaer flere Mennesker, end mig selv; ellers havde Du for længe siden

faaet det altsammen at vide; spørge mig mere derom maa Du ikke, Ruben; thi jeg har ikke Lov til at gjøre nogen videre Forklaring derover til Nogen."

„Men saa svar mig kun paa dette ene," sagde Butler — „Er alt dette ogsaa virkelig din egen, retnæssige Eiendom, som Du har Tilladelse til at anvende paa hvad Maade, Du selv finder for godt? — Er det mueligt, at intet andet Menneske, foruden Dig selv, kan have nogen Fordring paa denne saa betydelige Sum?"

„Det var mit, og jeg havde fuldkommen Ret til at gjøre dermed, hvad jeg selv fandt for godt," svarede Johanne; „og jeg har allerede benyttet mig af denne min Rettighed derover; thi nu er Pengene dine — Dog vil jeg bede Dig om, at lade en god Deel af denne Sum komme Jemie tilgode efter vor Død."

„Ja, det forstaaer sig, det skal see som Du onsker det. — Men hvor i al Verden kunde Du ogsaa falde paa at gjemme din Skat paa saadant et Sted?"

„Ja, see det er en af mine gammeldags Manerer, som Du kalder dem, Ruben. Jeg tænkte som saa, at skulde Donacha Dhu gjøre et Indbrud hos os, saa vilde Bibelen sagtens være det,

han sidst gav sig ifærd med her i Huset; men om det skulde hænde sig, at der saaledes faldt flere Penge ned til mig, og det kan ikke være saa ganske umueligt, saa skal jeg strax lade dig faae dem, og saa kan Du gjøre af dem, hvad Du selv vil."

„Og Du paaستاer med Bestemthed, at jeg ikke maae have Lov til at spørge dig om, hvor Du har faaet alle disse Penge fra?" sagde Butler.

„Nei, Ruben, det maa Du paa ingen Maade gjøre; thi spurgte Du mig ret meget derom, saa kunde jeg maaskee ikke tie med det, og det vilde være ilde gjort af mig at røbe denne Sag."

„Men siig mig kun," blev Butler ved, „er der nogen Omstændighed forbunden hermed, som ikke er dig behagelig?"

„Der kommer baade Glæde og Sorg med Verdens Rigdomme, Ruben; men nu maa Du ikke tale mere om dette; der paaligger mig ingen Forpligtelse med Hensyn til disse Penge, og ingen kan gjøre nogen Fordring mere paa dem."

„Ja, i Sandhed," udbød Ruben, da han atter havde talt Pengene over, som for at undersøge om han ogsaa virkelig torde troe sine egne Ord — „aldrig har nogen Mand i Verden haft saadan en Kone, som jeg; Betsignelsen er kommen ind i mit Huus med hende."

„Nei, aldrig," svarede Johanne, „siden der

fortryllede Prindsesses Lider, som der fortælles om i Fæehistorien, der kammede Guldstykker ud af sit Haar paa den ene Side, og Sølvpenge paa den anden. Men gaae nu din Vej, Præst, og gjem Pengene, og staae ikke saaledes med dem i Haanden, at alle kan see, hvad det er Du har, ellers maa jeg ønske, at de laae i min gamle Kande igjen; jeg er bange for, at vi saa let kunde komme til at skyde en hvid Pind efter dem, for vi boe alt for nær ved Høilandet, til at man maa troe om os, at vi har Penge i Huset. Og saa maa Du prutte brav med Knockdunder, som har Godset at sælge; vær nu ikke saa ensfoldig, at lade ham mærke noget af denne uventede Rigdom, men lad, som om Du er nødt til at laane Penge selv, for at faae Kjøbesummen bragt tilveie."

Denne Johannes Advarsel viste heel tydelig, at, uagtet hun ikke forstod ret at benytte de Penge, hun fik mellem Hænderne, havde hun dog noget af sin Fader Davids Enuehed i verdslige Anliggender. Ruben Butler var selv en fornuftig Mand, og fulgte derfor sin Kones gode Raad.

I Hast udbredte sig i det hele Sogn Rygtet om, at Præsten havde kjøbt Craigsture; og nogle ønskede ham til Lykke, medens derimod Andre be-
drøvedes over, at det skulde gaae fra de gamle

Eiere. Butlers Embedsbrødre, der hørte, at han var nødsaget til at foretage sig en Reise til Edinburgh, hen mod den nærførestaaende Vindse, for at inddrive Arven efter David Deans, hvormed han skulde klarere Kjøbesummen for sin nye Eiendom, benyttede sig af denne Leilighed, og udnævnte ham til at møde, som deres Deputerede med Fuldmagt, ved den geistlige Generalforsamling, der sædvanlig bliver holdt henimod Udgangen af Mai Maaned.

Trettende Kapitel.

„Men hvo er det? hvad Ting fra Landet, eller
Fra Havet — liigt en Kvinde synes det —
Der saadan smykt, og isørt Munterhed,
Hidstævner over Søen?“

Milton.

Ikke ret længe efter hiin Tildragelse med Bibelen og Bankosedlerne, viste Lykken, at den ogsaa var istand til at sætte Mistress Butler selv i Forbauselse, ligesaavel, som hendes Mand. Præsten, der havde mange forskellige Forretninger at besørge ved sit høist sjældne Besøg i Edinburgh, saae

sig nødt til at reise hjemmefra henimod Slutningen af Februar, og befrygtede endda, at han vilde finde knap Tid nok til inden Vindsen at faae fat paa gamle David Deanses forskjellige Debitorer, af hvis Lomme han maatte hente en betydelig Deel af Kjøbesummen for den nye Eiendom.

Johanne befandt sig nu i den for hende uvante Forfatning at være allene i det stille Hjem, og denne Eensomhed følte hun end mere nu, da hun havde mistet den gode gamle Fader, der før hjalp Manden at dele hendes Bekymringer. Hendes Børn maatte nu især trøste hende, og ved dem hang hun med ufravendt Opmærksomhed.

Et Par Dage efter Butlers Bortreise hendte det sig just, at medens hun havde en Deel hushøllige Forretninger at iagttage, hørte hun en Strid mellem Børnene, der blev ført med saamegen Jovialitet, at hun fandt det nødvendigt, at blande sig i Sagen. Alle fremførte nu deres Klager for hende. Femie, som dengang endnu ikke var ti Aar gammel, beskyldte David og Ruben for, at de med Magt vilde tage hendes Bog fra hende; hvortil David og Ruben svarede: „at det ikke var en Bog for Femie at læse, thi den handlede om en ond Kvinde.“

„Hvem har Du faaet den Bog fra, Du lille Strik?“ spurgte Mistress Butler. „Hvor tør Du

understaae dig at gaae hen, og tage Faders Bøger, naar han ikke er hjemme?"

Men den lille Dame blev ved at holde fast paa det forkrøllede Blad, hun havde i Haanden, og svarede: „at det ikke var nogen af Faders Bøger, og at May Hettly havde taget det af Osten, der kom fra Inverara; „thi, som man nok kan vide, fandt der en venstabelig Forbindelse og gjensidige Høflighedsbeviser Sted mellem Præstefamilien og Mistress Dolly Dutton, der nu førte Navn af Mistress Mac Corlindale.

Johanne tog Twistes Blev fra Femie, for selv at undersøge, hvad det var, hun gav sig af med at læse; men hvor forbauset blev hun ikke, da hun fandt følgende Overskrift over det fuldtrykte Ark: „Den sidste Tale og Bekjendelse af Margarete Mac Cram eller Murdockson, henrettet paa Harabeehøien ved Carlisle den 1737.“ Det var netop et af de Papirer, som Archibald havde kjøbt i Longtown, og som Dolly af puur Deconomie havde frelst fra at blive brændte; et Par Exemplarer havde hun endnu beholdt tilbage, og i dem havde hun nu seet sig nødt til at indpakke et Par særdeles gode Oste, som vare blevne sendte til Knocktarlitie.

Allerede Overskriften var nok til at vække Johannes hele Opmærksomhed; og Fortællingen selv

spændte denne i saa høi Grad, at hun strax rev sig løs fra Børnene, løb opad Trappen til sit eget Værelse, og lukkede Døren i Laas, for ei at blive forstyrret i sin Læsning.

Fortællingen, der syntes at have været opsat, eller i det mindste være bleven rettet af den Geistlige, der beredede den nlyksalige Kvinde til Døden, angav som Marsag til hendes Domfældelse: „den forbryderiske Deeltagelse, hun havde havt i det gyselige Røveri og Mordgjerning, der var bleven udøvet for to Aar siden nær ved Halthwistle, for hvilket den berygtede Frank Lewitt var bleven arresteret af Retten i Lancaster. Hendes Kammerad, Thomas Luck, sædvanlig kaldet Tyburn Tom, var fremtraadt som Vidne mod hende, og saaledes var hun bleven overbevist; men Mange vare dog af den Mening, hvilken ogsaa Margaretes Udsagn i hendes Dødsstund stadfæstede, at Tom selv var den egentlige Gjerningsmand.

Efter en omstændelig Beretning om den Forbrydelse, for hvilken hun blev henrettet, fandtes der en kort Fortælling om hendes Liv og Levnet. Hun var fød i Skotland, og havde ægtet en Soldat af det cameronianske Regiment, som hun lang Tid havde ledsaget i Feldten, og der uden Tvivl faaet Smag paa at røbe, og det grusomme Gemyt, hun siden lagde for Dagen. Hendes Mand-

fik siden Afsked . og kom derpaa i Tjeneste hos en velfornemme Sogneherre i Lincolnshire , hvor hun vidste at forskaffe sig denne agtværdige Families Tillid ; men denne tabte hun en Deel Aar efter sin Mand's Død , paa Grund af , at hun befordrede sin Datters ulovlige Forstaaelse med den unge Stamherre , saavel som fordi man havde hende stærkt mistænkt for at have handlet ilde med et Barn . Datteren havde bragt til Verden , i den Hensigt saaledes at skjule dennes Forbrydelse for Verdens Øine . Derpaa førte hun et oafstakende Liv baade i England og Skotland , stundom under Paaskud af at spaae , stundom drivende Handel med indsmuglede Vare , men i Grunden som Hælerske , og af og til som Deeltagerke i Tyverier . Mange af disse Misgjerninger pralede hun siden af , efterat hun var bleven overbevist for Retten ; men een Omstændighed især var der , som hun syntes at føle en særdeles Glæde over , skjøndt stundom blandet med et Slags Samvittighedsnag . Medens hun nemlig boede i en af Forstæderne ved Edinburgh , blev en ung Pige , som en af hendes Medforbundne havde besvangret , overgivet til hendes Varetægt , og denne var derpaa hos hende bleven forløst med et Drengbarn . Hendes Datter , der , siden hun havde mistet sit eget Barn , altid havde været halvskjantet borttog den stakkels Piges Barn , hvilket hun an-

saae for sit eget, hvis Død hun undertiden ikke kunde blive overbevist om.

Margarete Murdockson angav, at hun i lang Tid var af den Mening, at hendes Datter virkelig havde taget Barnet af Dage i sit Banvid, og at hun meddeelte Faderen denne Underretning; men siden fik hun at vide, at en omflakkende Betlerstue havde modtaget det af hendes Datter. Hun følte et Slags Samvittighedsnag over, at have berøvet Moderen hendes Barn, især fordi denne nær var bleven straffet med Døden, da hun, efter de skotske Love, blev anlagt som mistænkt for Barnemord. Da man spurgte hende, hvad Fordeel hun vel kunde have af at udsætte den ulykkelige Pige for at blive straffet for en Forbrydelse, hvori hun var aldeles uskyldig, svarede hun, at de dog vel ikke vilde have, at hun skulde udsætte sin egen Datters Liv for Fare, for derved at redde et andet Menneskes; thi hun vidste ikke, hvorledes hun kunde være bleven straffet, efter de skotske Love, for at have borttaget et andet Fruentimmers Barn. Dette svar syntes dog ingenlunde fyldestgørende for den Geistlige, og ved at trænge mere ind paa hende, kom ham nu under Veir med, at hun nærede et uforsonligt og hævnbegjærligt Had mod den unge Person, hun havde begaaet hiin uretfærdige Handling imod. Men Papiret tilkjendegav, at hvad

andet hun denne Materie angaaende havde tilstaaet, det havde hun under fire Pline betroet den agtbare og høiærværdige Archidiaconus, der havde gjort sig saa særdeles megen Umage for hendes Omvendelse. Efter hendes Henrettelse, saae Johanne af omtalte Document, var hendes titomtalte Datter, der var almindelig bekjendt under Navn af Madge Wild-fire, bleven mishandlet af Pøbelen, der holdt hende for Deeltagerste i Moderens Ugjerninger, og for en Troldqvinde, og det var med Nød hun blev reddet af dens Hænder ved Politiets Hjælp.

Dette var Hovedindholdet af hiint Document, der indeholdt en for Mistress Butler saare vigtig Underretning, saasom det gav den fuldkomneste Oplysning om hendes Søsters Uskyldighed i Henseende til den Forbrydelse, hun var bleven fordømt for. Vel havde hverken Johanne eller hendes Mand, ja ikke engang hendes Fader, nogensinde kunnet troe, at hun, saalænge hun havde sin fulde Samling, skulde været istand til at lægge umoderlig Haand paa det uskyldige Barn; men der hvilede et tykt Mørke over denne Sag, og hvad der kunde være foregaaet i et affindigt Øieblik, det var frygteligt at tænke paa. Desuden, om de end selv vare nok saa fast overbeviste om Effies Uskyld, havde de dog intet Middel havt til ogsaa at overbevise Verden derom;

og dette skede nu ved den døende Forbryderskes egen Tilstaaelse angaaende denne Sag.

Efterat have takket Gud for en Opdagelse, der var saa dyrebær for hendes omtfælende Hjerte, begyndte Johanne at overveie, hvad der vel kunde være videre ved denne Sag at gjøre. Det første, der faldt hende ind, var at vise sin Mand Papi-
ret; men foruden det, at han for Øieblikket ikke var hjemme, og at Sagen var af den Bestaaffenhed, at den ei skriftlig burde omhandles, saa betænkte hun ogsaa, at han ikke var saa nøie underrettet om den hele Sammenhæng, at han kunde fælde nogen afgjørende Dom desangaaende; hun fandt det derfor rigtigst strax at meddele sin Søster selv Underretning herom, for at hun kunde overlægge med sin Mand, paa hvad Maade de bedst kunde benytte det givne Vink. Hun sendte nu ogsaa et overordentligt Bud til Glasgow, med et Brev, hvori laae Margarete Murdocksons Bekjendelse, adresseret, som sædvanlig, til Hr. Whiterose i York. Med ængstelig Forventning længtes hun efter at faae Svar fra Effie, men forgjæves; Po-
sten bragte hende intet, og hun overveiede nu be-
kymret de forskjellige Marsager, der kunde tænkes til Lady Stauntons Længsle. Alt hun havde sendt hiint Papiir bort fortrød hende ogsaa meget, baa-
de fordi hun befrygtede, at det mueligen kunde

være faldet i Uvedkommendes Hænder, og fordi hun saaledes havde mistet det vigtige Document, der saa aldeles kunde bevise hendes Søsters Ufkyldighed. Hun betænkte allerede om det ikke var bedst at meddele sin Mand den hele Sag, og udbede sig hans Raad deri, da et uformodet Tilfælde bragte hende til at opgive dette Forsæt.

En Morgenstund, efter Frokosten, gik Johanne med sine Børn ned at spadserere ved Stranden. Med eet raabte Drengene, hvis Syn var skarpere, end hendes, „at Kapitainens Gerspænder kom styrende lige mod dem, med Damer ombord.“ Baa-den kom nærmere, og Johanne opdagede, at der vare to Damer, der sad ved Siden af den naadige Hr. Duncan, der selv førte Roeret; og hun fandt at Høfligheden fordrede, at hun gik hen til Landingsstedet, for at modtage de Ankommende, saameget mere som hun saae Kapitainen selv, i fuld Pynt og Militærdragt, forrette opvartende Kavalleris Tjeneste — Han havde sine Sækketjener med sig, Hertugens Flag med Bildornehovedet i, vaiede fra Masten, og det Hele viste, at der maatte være noget særdeles paa Færde.

Da Mistress Butler kom nærmere hen til Stedet, hvor de vare stegne i Land, bemærkede hun, at Kapitainen viste en ualmindelig Opmærksomhed mod Damerne; de syntes at ville komme hende

imøde, Kapitainen et Par Skridt foran, og efter ham de to Fruentimmer, af hvilke den ene, som var høiere og saae ældre ud, lænede sig paa den anden, der lod til at være en Kammerpige eller Spvarteriske.

Da de mødte hverandre, sagde Hr. Duncan med en meget vigtig Mine, og al den høilandiske Belevenhed, han kunde opdrive, „at han maatte bede Mistress Butler om Tilladelse til at forestille hende Lady — — ja, jeg har sandelig glemt Eders Navn, min naadige Dame.“

„Det er ikke nødvendigt at nævne mit Navn, Herre,“ svarede Damen; „Mistress Butler vil jo alligevel være fuldkommen underrettet. Hertugens Brev — “ Og da hun bemærkede, at Johanne saae noget forvirret ud derved, vendte hun sig igjen til Duncan, og sagde i en noget stræng Tone: „Har I da ikke affendt Brevet i Gaar Aftes, Herre?“

„Nei, min Sandten, det har jeg ikke; og jeg maa bede Eder gunstigt undskylde, at det ikke er skeet; men sandt at sige, Madam, troede jeg det kunde være tidsnok i Dag, saasom Mistress Butler altid er rede til at modtage Fremmede — og den store Baad var ude at fiske — og Gigen var gaaet til Greenock for at hente Brændevin — og — men her er Hans Naades Brev.“

„Giv mig det, Herre,“ sagde Damen, i det hun tog det ud af Haanden paa ham; „siden I ikke har fundet det beleiligt for Eder at opfylde min Begjæring om at sende det iforveien, saa vil jeg selv overrække det.“

Mistress Butler betragtede med spændt Opmærksomhed og en vis uforklarlig Følelse af særdeles Interesse denne Dame, der talte i saa myndig en Tone til den mægtige Mand, som syntes at have al muelig Ærbødighed for hendes Willie, og strax tilbagegav Brevet med de Ord: „som I gunstigen behager Madame.“

Damen var omtrent af Middelsstatur, smukt voksen, skjøndt ikke ganske smækker, og hendes Arme og Hænder særdeles deilige. Hendes Bæsen var utvunget, værdigt og bydende, og røbede høj Herkomst og fornem Omgang. Hun var iført Reisehabit; havde en graae Kastorhat paa, og et Slør af flanderste Kniplinger. To Tjenere i riigt Livree staae ud til at høre til hendes Følge.

„Da I ikke har faaet Brevet, Madame, der skulde tjent mig til Unbefaling hos Eder — thi jeg formoder det er Mistress Butler jeg har den Ære at tale med — saa vil jeg heller ikke overlevere Eder det, førend I har været saa god at lade mig træde ind i Eders Huus uden det.“

„Ja, i Sandhed, Madame,“ sagde Knochdun-

der; „der kan ikke være den allerringeste Tvivl om, at Mistress Butler gør det med Glæde. — Mistress Butler, dette er Lady — Lady — — disse forbandede Sydlandsnavne løbe En ogsaa ud af Hovedet saa hurtig, som en Steen ruller ned ad en Bakke — men jeg troer hun er af Skotsk Herkomst, hvilket er saameget desto bedre — og saavidt jeg veed er Damen af Huset — “

„Hertugen af Argyle kender min Familie meget nøie, Herre,“ sagde Damen i en Tone, der syntes beregnet paa at faae Hr. Duncan til at tie; i det mindste havde den strax denne Virkning.

Der var noget i den fremmede Dames hele Væsen, Tone og Udfærd, der gjorde samme Indtryk paa Johannes Sjel, som en levende Drøm, der foregjøgler os Virkeligheden paa en forvirret Maade. I den Fremmedes Gang og Udvortes, saavel som ogsaa i hendes Stemme syntes hun at finde nogen Lighed med sin Søster, og da hun løftede Sløret op, saae hun Træk, som ikke kunde andet, end opvække de meest levende Erindringer hos hende.

Den Fremmede maatte være i de tredive, men Paaklædning og Pynt understøttede hendes Udvigheder saa godt, at man gjerne kunde tage hende for ikke at være ældre, end eet og tyve Aar. Hendes Udfærd var saa roelig og værdig, at saa

tit Mistress Butler troede at see nogen Liighed mellem hende og sin ulykkelige Søster, blev hun igjen bragt fra denne Forestilling ved at betragte den Selvbeherfskelse og roelige Bestemthed, der var udbredt over den Fremmedes hele Bæsen. Uden at tale eet Ord gik hun med hende hen til Præstegaarden, fordybet i mange forvirrede Betragtninger, og længselsfuld efter at faae fat paa Brevet, som hun stode paa vilde forklare hende hele dette ubegribelige Optrin.

Den Fremmede vedblev imidlertid at vise sig som en Dame af Stand, og som En, der havde studeret Naturen og Konstens bedste Frembringelser, beundrede hun de forskjellige, skjønne Udsigter paa Veien. Endelig lagde hun Mærke til Børnene.

„See, hvilke to smukke Bjerghoere — Det er formodentlig Eders Madame?“

Johanne svarede ja. Den Fremmede drog et Suk, og endnu et, da de bleve hende forestillede ved deres Navne.

„Kom hid, Femie,“ sagde Mistress Butler, „og see dog op.“

„Hvad hedder Eders Datter, Madame?“ spurgte den Fremmede.

„Euphémie,“ svarede Mistress Butler.

„Jeg meente det Navn blev paa Skotsk almindelig sammendraget til Effie,“ sagde den Frem-

mede i en Tone, som trængte Johanne til Hjertet; thi dette ene Ord mindede hende mere om hendes Søster, end den Fremmedes hele øvrige Væsen og Udfærd havde gjort.

Da de vare komne til Præstegaarden, gav Damen Mistress Butler Brevet, som hun havde taget ud af Haanden paa Kapitain Knockdunder; hun trykkede hendes Haand, i det hun rakte hende det, og sagde i det samme høit: „maaskee Madame, vil I være af den Godhed at give mig noget Melk.“

Johanne gik ud, men paalagde May Hettly og David at sørge for sine Gæsters Fornødenheder, og skyndte sig op paa sit eget Værelse, for at læse Brevet. Convoluten indeholdt en Anmodning fra Hertugen af Argyle til Mistress Butler, om at modtage venstkabeligen en fornem Dame, Lady Staunton af Billingham, der havde været en nøie Bekjendt af hans afdøde Broder, og som af Lægerne var bleven tilraadet at drikke Gjedemelk for sin Sundheds Skyld, hvorfor hun havde besluttet at bære Jagthuset paa Roseneath med sin Nærværelse, medens hendes Gemal foretog sig en liden Reise i Skotland. Men i denne Couvert, som var bleven tilstillet Lady Staunton uforseglet, laae der tillige et Brev fra denne Dame selv, hvilket hun havde

Sængler i Edinburgh IV.

Brevet for at forberede sin Søster paa denne Sammenkomst, og som skulde være tilstillet Johanne forrige Dags Aften, hvis ikke Kaptainens Ligeegyldighed havde holdt det tilbage. I denne Skrivelse blev der sagt, at de Nyheder, der i Johannes sidste Brev vare blevene meddeelte, havde syntes hendes Mand saa vigtige, at han strax besluttede at anfille nærmere Undersøgelse, betræffende den i Carlisle gjorte Bekjendelse, og om det ulykkelige Varns Skjæbne; ved den indstændigste Begjæring havde hun endelig saagodt som aftrunget sin Mand Tilladelse til at opholde sig et Par Uger hos sin Søster, eller i Nærheden af hende, medens han fortsatte sine Efterforskninger, af hvilke han, skjøndt neppe med nogen gyldig Grund, haabede et heldigt Udfald — dog var denne Tilladelse bleven givet hende kun under den Betingelse, at hun skulde iagttage det strængeste Incognito.

Da Johanne havde læst dette Brev, ilede hun ned fra sit Kammer, længselfuld efter at trykke sin Søster til sit Hjerte, og dog tillige frygtsom for at forraade hendes Hemmelighed. Effie modtog hende med et Blik, hvori der laae inderlig Kjærlighed, men tillige stræng Vaersomhed, og hun begyndte strax en Samtale.

„Jeg har fortalt Herr — Kaptainen — denne gode Herre her, mener jeg, Mistress Butler, at

hvis I kunde overlade mig et Værelse i Eders Huus, og et Sted til Ellis at sove i, og til mine to Tjenere, saa vilde jeg heller blive her, end i Jagthuset, som Hans Naade har været saa god at tillade mig at benytte mig af. Man har givet mig det Raad, at jeg skulde opholde mig saa nær, som mueligt, ved de Græsgange, hvor Gjederne opholde sig."

„Jeg har forsikket Hendes Naade om, Mistress Butler," sagde Duncan, „at endskjøndt det umueligt kunde gjøre Eder nogen Uleilighed at tage imod Nogen, der besøgte hans Naade, eller mig, saa vilde hun dog kunne have det langt bedre i Jagthuset; og hvad Gjederne angaaer, da kan de godt blive hentede derhen, thi det er dog langt rimeligere at man lader dem komme did, end at saa fornem en Dame skulde umage sig hen til dem."

„Nei, paa ingen Naade maa man lade Gjederne hente derhen for min Skyld," sagde Lady Staunton; „jeg er vis paa at Melken vil være allerbedst her." Og dette sagde hun med den skjodesløse Ligegyldighed, som røber En, der er vis paa at et blot Bink om hans Godtbefindende er istand til at omstøde alle Argumenter.

Mistress Butler forsikrede hende i største Hast

omt at hendes Huus, saaledes som det var, stod ganske og aldeles til Lady Stauntons Tjeneste; men Kaptainen vedblev at gjøre Indvendinger.

„Hertugen,“ begyndte han, „har tilskrevet mig, at —“

„Jeg skal selv afgjøre den Sag med Hans Naade.“

„Og saa er der alle de Sager, som ere blevne sendte derhen fra Glasgow.“ —

„Det Nødvendigste maa sendes herover til Præstegaarden — Jeg maa udbede mig af Mistress Butler, at faae anvist mine Bærelser, og anmode Kaptainen om at besørge mine Sager bragte herhid fra Roseneath.“

Og dermed gjorde hun et Knix for den arme Duncan, der strax forsoiede sig bort, sigende ved sig selv: „Gud fordømme den engelske Uforskamthed! tager hun ikke Præstegaarden i Besiddelse som om den hørte hende selv til; og taler hun ikke til en Gentleman, som om det var En af hendes Tjenere — Ganden skulde annamme hende! — Og saa ligger der Daadyret, som blev skudt for hendes Skyld — dog, det vil vi sende over til Præstegaarden; det er ikke mere, end Høfligheden fordrer, siden jeg har bragt den gode Mistress Butler saadant fornemt Slæg paa Halsen.“ Og, med denne gode Hensigt, gik han ned til Stranz

den, for strax at give Befaling til hvad der skulde gøres i denne Anledning.

Imidlertid fandt Sammenkomsten Sted mellem begge Søstrene; den var saare hjertelig, og enhver af dem lagde sine Følelser for Dagen paa en Maade, som svarede til deres forskjellige Karakterer. Johanne var saa betagen af Forundring, ja endog af ærbødig Undseelse, at Forbauselsen næsten overvældede hendes inderlige Glæde, og gjorde den taus. Effie derimod loe og græd, og raabte og hulkede, og klappede i Hænderne af Glæde, og alt det i den korte Tid af nogle faa Minuter, idet hun ganske overlod sig til sine hæftige udbrydende Følelser, som ellers ingen forstod bedre, end hun, at tæmme til Tid og Sted.

En Time forsvandt som et Øieblik for dem under gjensidige Uttringer af Æmhed og Henrykkelse; og nu blev Lady Staunton vaer at Kaptainen gik med utaalmelige Skridt op og ned udenfor Vinduerne. „Der har vi den kjedsommelige Høilænder paa Halsen igien,“ sagde hun; „jeg vil bede ham være af den Godhed at bære os med sin Fraværelse.“

„O nei, o nei!“ sagde Mistress Butler i en bønlig Tone; „du maa ikke støde Kaptainen for Hovedet.“

„Støde for Hovedet?“ gjentog Lady Staun-

ton; „aldrig har endnu Nogen faldet paa at blive
støot over hvad jeg siger, eller foretager mig, min
Gode; men siden du vil saa have det, saa skal jeg
see til at holde det ud med ham.“

Nu blev Kaptainen strax venstabeligen an-
modet af Lady Staunton om at blive der, og spise
med dem. Han modtog Indbydelsen, og viste ved
denne Leilighed mod den fornemme Dame en Op-
mærksomhed og ærbødig Belevenhed, der stak me-
get snurrigt af mod den skjodesløse, halvbydende
Familiaritet, han tillod sig mod Præstemadammen.

„Jeg har ikke kunnet formaae Mistress But-
ler,“ sagde Lady Staunton til Kaptainen, da Jo-
hanne tilfældigviis var ude, „til at lade mig tale
det ringeste om nogen Erstatning for al den Ulei-
lighed, jeg gjør hende med saaledes at bestorme
hendes Huus, og rykke derind med en heel Gar-
nison.“

„Da skulde jeg mene,“ sagde Kaptainen, „at
det vilde klæde Mistress Butler, som er en meget
velopdragen lille Kone, overmaade ilde, at sætte
en Dame i nogen Beføstning, naar hun kommer
fra mig, eller Hans Naade, thi det løber da ud
paa et. Men betræffende Garnisonering, saa hu-
sker jeg nok i Maret fem og fyrgetyve, da jeg med
tyve af mine Karle kom til at ligge i et Huus i
Inver-Garry — det var sandelig nær løbet galt af.“

„Med Eders Tilladelse, Herre — Hvorledes mener I vel jeg skulde kunne holde den gode Kone skadesløs for alt dette?“

„Na, det har I aldrig nødig at tænke paa — bekymre Eder kun ikke det ringeste om nogen Skadeserstatning. — Der var jeg nu da i Huset i Inver-Garry, og Folkene deromkring vare just ikke de meest velsindede, saa jeg begyndte at frygte for det værste, og saa —“

„Kjænder I disse Dreng, jeg mener Butlers,“ sagde Lady Staundon, „saa nøie, at I kan sige mig om Nogen af dem er skiftet til at gaae i Krigstjeneste?“

„Jeg kan ikke sige det med Visshed, Madame,“ svare Knockdunder — „Jeg, som nu mærkede hvorledes det var fat med Folkene, og desuden hørte Lyden af en Sækkepibe i Skoven, jeg befalede strax mine Karle at see efter deres Geværer, og saa —“

„Thi,“ sagde Lady Staunton, uden at lade som hun engang hørte hans Fortælling, „dersom dette skulde være Tilfældet, saa vilde det være en let Sag for Georg at skaffe En af dem en Plads ved Armeen, saasom vi aldrig have overhængt Ministerne om noget, men altid været Regjeringen til Tjeneste, hvor vi kunde.“

„Ja, med Eders Tilladelse, Madame,“ sagde

Kaptain Duncan, der begyndte at smage paa dette Forslag, „see, der har jeg en Brodersøn, Duncan Mac-Gilligan, en dygtig og velvoren Karl, der er saa stor, som begge Butlers Drenge tilsammentagne, ham kunde nok Sir George ogsaa bede om en Plads for ved denne Leilighed, Umagen blev jo den samme.“

Lady Staunton behagede ikke at besvare dette givne Bink uden ved et betydningsfuldt Blik, der ikke var af den Bessaffenhed, at det skulde give Manden nogen Opmuntring.

Johanne, der nu traadte ind i Værelset, kunde ikke komme sig igien af sin Forundring over Forskjellen mellem den hjælpelese og fortrøblede Pige, hun havde set liggende paa en ussel Straacseng i et Fængsel, ventende en sørgelig og voldsom Død, eller den, som hun havde ved Midnatstider taget Afsked med, som en uheldelig Flygtning, og nu det elegante, yndige Fruentimmer, der her stod for hende. Det var ikke saameget Ansigtstrækkene, hvori hun forekom hende hiin Effie saa aldeles ulig, som i det hele Væsen, i Blik og i Aldfærd. Og da de vare blevne alene, (thi Lady Staunton generede sig ikke for ligesvem at vise Kaptainen Døren, under Paaskud af Træthed) kunde Johanne ikke bære sig for at yttre sin Forundring over den

Lethed og Utsvungenhed, hvormed hun vidste at spille sin Rolle.

„Det er intet Under, Kjære Johanne,” svarede Lady Staunton roelig, „at dette forbauser dig, som fra Barnsbeen af aldrig har afveget fra Sandheden; men du maa betænke, at jeg nu i hele femten Aar har maattet vænne mig til at paatage en anden Karakter, end min virkelige, saa at jeg jo endelig maa kunne gjøre dette med Lethed.”

„Virkelig forekom det ogsaa Mistress Butler, i de Par første Dage, medens Glæden endnu satte Søsterens Sind i saa voldsom Bevægelse, at hendes Aldfærd aldeles ikke svarede til den haabeløse Tone, der havde hersket i hendes Breve. Vel blev hun rørt til Taarer ved Synet af sin Faders Grav, der betegnedes ved en simpel Steen, erindrende hans Fromhed og Dyder; men mindre betydelige Omstændigheder vakte ogsaa hendes levende Deestagelse. Hun moerede sig ved at gaae om i Meieriet, ved hvilket hun saalænge havde været Medhjælperke, og havde nær selv robet sig for May Hettly, ved ubetænksomt at forraade sin Rundskab om den berømte Dunloperostes Tillavelse. Men da saadanne Smaaeadspredelser ophørte at moere hende, saa Johanne kun altfor tydeligt, at det Anstrøg af Munterhed, hvormed hun ligesom vilde kaste et Slør over sin ulykkelige Forsatning,

i Grunden ikke hjalp hende mere, end den brogede Uniform nytter Soldaten, naar den skjuler et dødeligt Saar. Der var Øieblikke, i hvilke hendes fortvivlede Sindssforsatning endog syntes at overgaae den Beskrivelse, hun selv havde givet derover i sine Breve; og Johanne indsaae nu alt for klarlig, at hvor glimrende hendes Søsters Lod end lod til at være, var det dog intet mindre, end misundelsesværdigt.

Smidlertid var der dog noget, hvori Lady Staunton fandt Udspredelse og Trøst. Hun nærede nemlig stor Beundring for Naturens Skønheder — en Følelse, som lader dem, der ere begavede dermed, glemme mange Livets Ubehageligheder. Ledfaget af de to Drenge foretog hun sig lange og trættende Vandringer i Bjergegnene i Naboelauget, og besaae der Dale og Bandsald, og andre Naturscener og Mærkværdigheder, som laae affides mellem Fjeldene. Mangengang, naar sørgmodigt, og fortrædeligt Lune overfaldt hende hjemme i Præstegaarden, hvor tidt endogsaa de Bestræbelser, man gjorde sig, for at opmuntre hende, satte hende i en vranten Stemning, tog hun begge Drengene med sig, og oplivede atter sit Sind i den frie Luft; disse gjorde alt for at vise hende Dumbartonshire fra den fordeelagtigste Side, saa at der næsten ikke var en Bjergdal, som de jo havde ført hende hen til, medens hun til Gjengjæld fortalte

dem om hvad hun havde seet i fremmede Lande, og hvad hun kunde vise dem, naar de engang besøgte hende i Willingham.

Engang, da Ruben var fraværende, fulgte David alene med Lady Staunton paa en saadan Udvandring, og lovede at vise hende et Bandsfald mellem Bjergene, større og høiere, end noget af dem, hun hidtil havde taget i Øiesyn. For at komme derhen, maatte de foretage sig en Vandring af fem stive Mile*), ad ubanede Veie, som dog lettedes dem ved den mangfoldige og afvejlende Udsigt, snart over Fjeldegne, snart over Flodbugten med dens Øer, og snart over fjentliggende Indsøer, Klipper og Alfgrunde. Desuden lønnede Beskuelser af den mærkværdige Naturscene selv dem nok som for alle Vandringens Besværligheder. En betydelig Vandmasse styrtede sig i eet Drag ud over en sort Klippe, der dannede en paafaldende Kontrast til den skumhvide Fod; og omtrent tyve Fod i Dybden nedenfor havde en anden Klippe sig, der hindrede Vædet fra at naae Bandsfaldets Bund. Strømmen, der i en Hvirvel styrtede sig ud meget længere nede, snoede sig rundt om Klippen, der betog den Udsigten af det hele Fald, og rullede derpaa med brusende Fart ned giennem den steenfulde Bjergdal. De, der finde Behag i saa-

*) Engelske; hvoraf lidet over fire gaae paa en dansk Mill.

danne Naturscener, have altid Lyst til at undersøge disse saa nærved, som mueligt, og Lady Staunton spurgte derfor David, om han ikke troede det var mueligt, at de kunde komme til at see Afgrunden nedenfor, hvori Vandmassen styrtede sig. Han svarede, at han rigtig nok vidste et Punkt, hvorfra man paa den anden Side af den i Beien staaende Klippe kunde besee hele Faldet, men at Beien derhen var meget steil, glat og farlig. Dette uagtet, fik Nysgjerrigheden Overhaand, og hun bad ham føre hende derhen; han opfyldte hendes Begjæring, og det gik nu afsted over Stene og Fjeldspidser, men snart kunde de ikke gaae mere, og maatte begynde at klatre, medens David ængsteligen anviste hende de Steder, hvor hun bedst kunde holde sig fast.

Som Søefugle hang de fast ved den glatte Klippe, og kom paa denne Maade endelig omkring paa den anden Side af den, og nu saae de det hele Fald ligesom sig; dette frembød her et frygtelig skjønt Syn, thi med rædsom, uafsladelig Susen, Buldren og Lorden styrtede det fraadende, i det mindste hundrede Fod dybt under deres Fødder, ned i det sorte Bjerghækken, der saae ud som Krateret af en Vulkan. Vandets Skummen og Graaden, der gjorde det umueligt for dem at see Gjenstandene omkring dem, den rokkende Bevægelse af den

høie Klippe, hvorpaa de stode, det usikre Godfæste de havde, thi der var knap Plads nok for deres Fødder, gjorde saa hæstigt Indtryk paa Lady Stauntons Sandser og Indbildningskraft, at hun raabte til David, at hun var paa Veie til at styrte ned, hvilket sikkert ogsaa vilde være skeet, dersom han ikke havde holdt paa hende. Han var en rask, og af sin Alder stærk Dreng; men han var dog kun fjorten Aar gammel, Lady Staunton torde ikke sætte ganske Lid til hans Kræfter og hendes Stilling begyndte nu at synes hende virkelig farlig. Han var ikke vant til at befinde sig i saa rædsom en Forsatning, og hvor læt kunde derfor ikke hendes Angst ogsaa smitte ham; og i dette Tilfælde vilde det useilbarlig været ude med dem begge. Forfærdet, udstødte hun nu et lydeligt Skrig, skjøndt uden Haab om, derved at hidkalde Nogen til Hjælp. Men til hendes Forbauselse blev Skriget besvaret ved en saa skingrende og gennemtrængende Piben, at den tydelig kunde høres, uagtet Vandfaldets Støien.

I dette Forfærdelsens og Forvirringens Øieblik saae de stirre ned paa dem, fra et Fjeldstykke ovenfor, et menneskeligt Ansigt, fortladende, og med graaeagtigt Haar hængende ned over Panden og Kinderne, med tykt uredt Skjæg og stærkt haarbegrøet.

„Det er den Ende!“ raabte Drengen, der nær havde mistet al Kraft til at holde paa Lady Staunton.

„Nei vist ikke, nei!“ udbrød denne, der ikke lod sig forfærde ved saadanne Forestillinger, og nu havde faaet sin Fatning igjen, som hendes farlige Stilling havde berøvet hende — „det er et Menneſke — for Guds Skyld, min Ven, kom os til Hjælp!“

Mennesket blev ved at stirre paa dem, men svarede intet; og et Øieblik efter viste sig ved Siden af ham en anden Skikkelse, nemlig en ung Dreng, der ligeledes var mørkladen og fulsværtet i Ansigtet, og havde et sort uredt Haar, som hang ned i Marelokker, hvilket gav det hele Ansigt et vildt og grumt Udseende. Lady Staunton gjentog sin bønliche Anmodning, i det hun med mere Anſtrængelse holdt sig fast ved Klippen, da hun mærkede, at hendes Førers overtroiske Frygt satte ham ud af Stand til at være hende til nogen Hjælp. Formodentlig havde Buldret af Vandfaldet overdøvet hendes Stemme, thi hun saa det unge Menneskes Læber bevæge sig, som om han svarede hende, men hun kunde ikke høre den ringeste Lyd af hans Mund.

Et Øieblik efter viste det sig, at han havde forstaaet hendes Begjering, hvilket da heller ikke

var vanskeligt var for ham, naar han betragtede hendes Stilling og Gebærder. Den Unge forsvandt, og strax efter blev en Stige af flettede Vidier, omtrent otte Fod lang, hidsat ned til hende, hvorhos han gav ved Tegn David at forstaae, at han skulde holde den fast, medens Damen steg op. Fortvivlelsen giver Mod; Lady Staunton, der saae, at her var intet andet at gjøre, betænkte sig ikke paa at stige op ad dette farlige Redskab, og da Mennesket, der saa betimeligen var blevet sendt hende til Frelse, troeligen understøttede hende, kom hun uskadt op paa Høiden. Dog saae hun sig ikke engang om der, førend hun saae, at hendes Søstersøn med Raskhed og Behændighed fulgte hendes Exempel, endsskjøndt der nu ikke var nogen, der kunde holde Stigen fast for ham. Da hun blev vaer, at hun befandt sig uden Fare, saae hun sig om, og gøs ufrivilligen ved Synet af det Selskab, hun fandt sig i, og Stedet hun stod paa.

Det var en Glade ovenpaa Fjeldtoppen, omgivet paa alle Sider af bratte, dybe Svælg og udoverhængende Klipper, og som neppe Noget skulde kunnet falde paa fandtes der, da den syntes utilgængelig fra alle Kanter. Den var for største Delen bedækket med et stort Fjeldstykke, der havde løsrevet sig fra en af de overhængende Klipper, og var i Faldet bleven saaledes fasthænt

gende ved de andre, at den kom til at danne en
 kraanende Hvalving, der hældede ud over Klippe-
 fladen, paa hvilken de stode. Endeel tørt Mos og
 Røv, der laae henstrøet under dette vilde, ugle
 Lag, tjente til Leie (thi man kunde ikke kalde det
 Seng) for Beboerne af denne Kede. Begge disse
 blev Lady Staunton nu vaer. Den ene, han der
 saa betimeligen var kommen hende til Hjelp, en
 hoi, stærk, ung Bildmand, stod opreist ligesom hen-
 de; han var iført en pjaltet Plaid og Philabeg,
 uden Skoe, Strømper, Hat eller Hue; istedet for
 en saadan bar han sit Haar i en tyk Fletning, der
 var saa stærk, at den kunde modstaae Hugget af
 et Sværd. Hans Øie var funklende og kjæft, hans
 Holding ædel og utvungen. Han lagde ikke syn-
 derlig Mærke til David Butler, men stirrede
 forundret paa Lady Staunton, der formodent-
 lig overgik i Dragt og Ekshenhed alt, hvad han
 nogensinde før havde seet. Den gamle Mand,
 som de først havde faaet Øie paa, blev liggende
 i den samme magelige Stilling, i hvilken han før
 havde stirret ned paa dem, kun at han nu dreiede
 Hovedet op mod dem, som han laae der, og be-
 tragtede dem med den dorste, sorgløse Ligegyldig-
 hed, der udgjorde Hovedtrækket i hans mørke og
 grove Ansigt. Han saa ud til at være en vel
 voksen Mand, men var ligesaa slet klædt, som den

ynge; han havde pjaltede Tartans Pantalons paa, og en viid, løshængende, lavlandsk Kjortel.

Altting saae frygtelig vildt og uheldvarslende ud omkring dem. Under Hvalvingen, der dannedes af den udoverhængende Klippe, var der en Kulild, paa hvilken stod en Destilleerkjedel endnu i Raag, og nær derved endeel Smeddeværktsøi, saasom Hammere, Blæsebælge, en bevægelig Ansvolt og Knibetænger; tre Geværer med Tilbehør stode opstillede mod Fjeldvæggen under den udoverhængende Klippe; en Dolk, tvende Sværd, og en Lochaberøre laae adspredte rundt omkring Jlden, hvis Blus kastede et rødtligt Skjær paa det nedstørtende Skum og Støvregnen, der steeg op fra Vandfaldet. Da Drengen havde tilfredsstillet sin Nysgjerrighed ved at stirre paa Lady Staunton, hentede han en Stenkrug og et Drikkebæger af Horn, fyldte den med Brændeviin, endnu heedt fra Distilleerkjedelen, og bød den først til Lady Staunton og siden til David. Begge undslog sig for at drikke, og nu nedskyllede den unge Bildmand selv Drikken, der vel kunde have fyldt tre almindelige Glas. Derpaa hentede han fra Hjørnet af Hulen en anden Stige, hæftede den fast paa den modstaaende Klippe, og gav Damen et Tegn til, at hun skulde stige opad den. Hun gjorde saa, og befandt sig nu paa en bred Bjergs-

flade, nær ved Brinken af den Fjeldkloft, igjennem hvilken Elven styrter sig. Hun kunde see den piilsnare Strøm skyde sig brat ud over Klippen, som den flagrende Man paa en vild Hest, men den lavere liggende Platform, fra hvilken hun var stegen op, var hun ei istand til at sene.

David slap ikke saa let op, som hun; Drenge, enten det nu var for Spas eller af Dandskab, rystede Stigen dygtigt, i det hiin steg op, og syntes at moere sig kostelig over den unge Butlers Skræk, saa at, da begge vare komne op, betragtede de hinanden med temmelig uvenskabelige Øine. De talte ingen af dem eet Ord. Den unge Kjedesflicker eller Taterdreng, viste sig meget opmærksom mod Lady Staunton, og hjalp hende op ad den farlige bratte Hæding, som de endnu maatte bestige, fulgte af David Butler, indtil de endelig alle tre lyffelig kom over Svælget hen paa det faste Bjerg, hvis Sider vare bedækkede med Lyng og løshængende Skifersteenplader. Saa smalt var Fjeldsvælget, af hvilket de vare stegne op, at de aldeles ikke, undtagen naar de stode langt ude paa Randen, kunde see denne farlige Kloft, heller ikke var Piet istand til at finde Vandfaldet, skjøndt man tydelig hørte den hule tordnende Larm deraf.

Lady Staunton, der nu saae sig befriet fra Faren for Strømmen og Fjeldet, blev snart af en

anden Marsag sat i Bekymring, da David og hendes Ledsager saae med biftre Blik paa hinanden; thi skjøndt David var i det mindste et Par Aar yngre, end denne, og meget lavere af Væxt, var han dog en stærk, velbygget og uforsagt Dreng.

„Du er Sortekjölenes Søn nede fra Knoctarlitie,“ sagde den unge Bildmand; „kommer du her eengang til, saa skal vi sparke dig ned ad Brinken, som en Godkugle.“

„Lang er Du, men dertil er Du for kort,“ svarede den unge Bøtler uforsærdet, i det han med roeligt Blik maalede sin Modstanders Høide; „Du er formodentlig Svarte-Donachas Unge; kommer Du engang ned i Dalen, skal vi skyde dig, som en Steengeed.“

„Hils din Fader,“ blev Drengen ved, „og siig ham, at det er det sidste Sommerløv, han skal faae at see — han skal blive straffet for alt det Onde, han har gjort os.“

„Jeg tænker, han skal opleve endnu mangen Sommer, og gjøre Jer endnu meget mere,“ svarede David.

Der vilde maaſkee være forefaldet endnu værre Optrin, hvis ikke Lady Staunton var traadt hen mellem dem med sin Pengeping i Haanden, og havde udtaget en Guinee, af hvilke der var flere i den,

som man kunde see gjennem Nettet, saavelsom i den anden Ende deraf endeel Sølvpenge.

„Det hvide Sølv, Madame, det hvide Sølv,“ sagde den unge Bildmand, da Lady Staunton rakte ham Guldet, hvis Værd han formodentlig ikke kjendte. Derpaa holdt hun Sølvpengene i Haanden; Drengen snappede dem med Begjærlighed, og gjorde et Slags Buk, der skulde betyde Tak og Farvel.

„Lad os nu skynde os afsted, Lady Staunton,“ sagde David; nu har de seet Ederes Pengepung, og saa holde de sig ikke roelige.

De ilede nu afsted det bedste de kunde; men de vare ikke komne eet eller to hundrede Skridt nedefor Høien, førend de hørte nogen raabe paa sig; og da de vendte sig om, fik de Øie paa baade den gamle Mand og den yngre, der med hastige Skridt satte efter dem; den første bar endog et Gevær paa Skulderen. Til al Lykke lod just en Jæger, en af Hertugen af Arghles Dyrehavsvogtere, der havde været henne at fange Wildt, sig see paa Toppen af Bakken. Da Banditterne fik Øie paa ham, bleve de staaende, og Lady Staunton skyndte sig hen til ham, og bad ham tage hende og David under sin Beskyttelse. Han lod sig lettelig overtale til at ledsage dem hjem; men neppe kunde engang Synet af hans Riæmpefigur og ladede

Riffel give Damen det tabte Mod og Besindelse tilbage.

Donald lyttede med en meget betænksom Mine til Fortællingen om deres Eventyr; og paa Davids Spørgsmaal, om han havde havt nogen Mistanke om, at Lateralne vilde snige sig bag efter dem, svarede han med største Roelighed: „ja, jeg skulde sandelig næsten troe, Hr. David, at jeg har havt en Slags Ahnelse om saadant noget, skjøndt jeg ikke kan sige det med nogen Visshed. Men jeg kommer ofte der mellem Høiene; og de ere ligesom Vesperne, de stikke ikke andre, end dem, der komme dem alt for nær; saa at jeg for min Deel undgaaer, saavidt mueligt, at see dem, undtagen naar jeg har nogen bestemt Forretning for Mac Callummore eller Knockdunder, for see det er en anden Sag.“

De naaede Præstegaarden først temmelig langt ud paa Aftenen; og Lady Staunton, der havde døiet meget baade af Skræk og Udmattelse, lod sig aldrig forlede mere til at begive sig saa langt bort mellem Fjeldegnene, for at tilfredsstille sin Begjærighed efter at see Naturscener, uden med stærkere Efferte, end David allene, skjøndt hun ved denne Leilighed havde erfaret, at han var fuldkommen skicket til Krigsstanden, saasom han lagde den

første Uforfærdethed for Dagen, saasnart han var bleven overbevist om, at det kun var et Menneske, og ingen ond Aand han havde med at gjøre.

Fjortende Kapitel.

— — „Hvad seer Du der,
Der saa har skrækket Dig, og jaget Blodet
Bort fra dit Ansigt?“

Henrik den Femte.

Vi see os nu nødsagede til at føre vore Læsere tilbage til Edinburgh, hvor Generalforsamlingen just var ifærd med sine Beraadslagninger. Det er noksom bekjendt, at en skotsk Adelsmand sædvanlig bliver udnævnt til at repræsentere Kongens Person ved denne Forsamling (High Commissioner), og at han nyder en Godtgjørelse for at vedligeholde den udbortes Værdighed og Gjæstfrihed, som Hans Majestæts Repræsentant. Enhver, der enten ved Rang eller Embedsfilling er udmærket fremfor Mængden, i eller i Nærheden af Hovedstaden, pleier almindelig hver Morgen at indfinde sig hos ham, for at gjøre ham sin Opvartning, og at gaae med ham i høitideligt Optog hen til det Sted, hvor Landemødet holdes.

Den Adelsmand, hvem denne Post da var betroet, var hændelsesviis just en fortroelig Bekjendt af Sir Georg Staunton, og i Selskab med ham betraadte denne nu Edinburghs Gader første Gang efter den ulyksalige Nat, da Porteous blev henrettet. Som han der gik paa høire Haand af Majestættens Repræsentant, bedækket med Guld og Broderie, og alle Værdighedstegn, der tilkjendegive Rang og Rigdom, drog den fremmede engelske Herres smukke, skjøndt noget afkræftede Udseende Alles Bine paa sig. Hvo skulde vel have gjenkjendt under denne aristokratiske Form, den plebejiske Høiforræder, som, forklædt i Madge Wildfires Pjalter, havde anført den frygtelige Oprørshob til den bestemte Hævnjærning? Det var ingen Muelighed i at dette kunde blive Tilfældet, endog om En af hans gamle Kammerader, et Slags Mennesker, hvis Liv sædvanligen er af saare kort Varighed, skulde hændelsesviis have undgaaet den tidlige Død, der pleier at blive Forbryderes Lod.

Sir Georg Staunton kunde derfor igjen betræde de Steder, der havde været Vidne til hans fordums udskiende Handlinger, uden at frygte for at blive opdaget, eller engang mistænkt. Men hvilke Følelser, der ved denne Leilighed bemestrede sig hans eget Hjerte, vil vi overlade til Læseren selv at gjøre sig en Forestilling om. — En saare

vigtig Bevæggrund var det ogsaa, der havde ledt ham til at udsætte sig for saamange paa-
indringer.

Johannes Brev til Lady Staunton, hvormed fulgte den før omtalte Bekjendelse, havde bragt ham til at reise til Byen Carlisle, hvor han ogsaa endnu havde fundet Archidiaconus Fleming i levende Live, som var den Mand, i hvis Hænder hui Bekjendelse var bleven nedlagt. Den høi-ærværdige brave Mand, der, efter Fortjeneste, nød almindelig Agtelse, betroede han sig til, og tilstod, at han var selv Fader til det uhyggelige Barn, som Madge Wildfire havde ryddet af Veien; han fremstillede ham denne ulovlige Forbindelse, som Følgen af en ungdommelig Lætsindighed, hvilken han nu længtes efter at gjøre god igjen, ved, om muligt, at komme efter hvad der var blevet af Barnet. Efter at have besindet sig noget paa de angivne Omstændigheder, erindrede den Geistlige sig, at den uheldige Kvinde havde skrevet et Brev til Georg Staunton den Yngre, Esquire, til Sogne-
residentsen Willingham ved Grantham; at han strax havde affendt det til det opgivne Sted, men at det derfra var blevet sendt tilbage med en Paa-
tegning fra Hans Høiærværdighed Hr. Staunton, Sogneherren til Willingham, af det Indhold, at han ikke kjendte nogen Person af det Navn, hvor-

paa Udskriften lød. Men dette var forefaldet just paa den Tid, da Georg for sidste Gang, havde sneget sig bort fra sin Faders Hus, for at indhente Effie, og han maatte derfor tilregne sig selv dette Uheld, som blev forarsaget ved den grundede Forbittrelse, der bragte Faderen til ei at ville vedkjendes ham. Dette var da atter en Leilighed, hvorved han maatte bøde for sit ustyrlige Sind; thi var han bleven i Willingham blot et Par Dage længer, havde han faaet Margarete Murdocksons Brev, hvori hun tydeligen havde beskrevet det Qvin-
demenneskes (Annaple Bailzous) Person og Tilholdssteder, til hvem hun havde overleveret Barnet. Man saa tydelig af dette Brev, at Meg Murdockson havde afgivet denne Bekjendelse, ikke saameget fordi hun angrede sin Ugjerning, som fordi hun ønskede ved Sir Georg Stauntons eller hans Faders Understøttelse at kunne sikke sin Datter Madges Udkomme for Fremtiden. Hun havde, stod der udtrykkelig i Brevet, fortalt Georg Staunton alt, hvad han kunde ønske at faae at vide, angaaende sit Barn, fordi hun stolede paa, at han derved vilde lade sig bevæge til at sørge for hendes vanvittige, hjælpeløse Datter; thi hun kjendte Verden for godt, til at forlange at nogen skulde gjøre noget for intet. Hvad det angik, at hun ikke havde omtalt denne Sag før, da havde hun

saameget at gjøre Regnskab for i den anden Verden, at hun gjerne kunde tage dette med.

Den Geistlige fortalte, at Meg var død i samme fortvivlede Sindssorfatning, hvori hun havde levet; stundom yttrede hun vel et Slags Anger over at have været Skyld i at Barnet var bortkommet, men tiere gav hun dog at forstaae, at det smertede hende inderlig at Moderen ikke var bleven hængt. Et Chaos af Ildgjerningslyst, Hævngjærrighed og Bekymring for hendes Datters Skjæbne for Fremtiden havde betaget hendes Sjæl; og denne instinctmæssige Modersfølelse, som hun havde tilfældes med Løviinden og Hyænen, var det eneste Spoor af blidere Følelser, man kunde opdage hos denne vilde Kvinde.

Da Doctor Fleming fik Forbryderstens Brev sendt tilbage fra Lincolnshire, skrev han til en Ven i Edinburgh, og bad ham meddele Underretning om den ulykkelige Piges Skjæbne, hvis Barn var bleven bortstjaalet, og af ham fik han da at vide, at hun var blevet benaadet, og havde, tilligemed sin hele Familie, trukket sig tilbage til en affides Egn i Skotland, eller ogsaa aldeles forladt Landet. Og hermed var da Eagen henlagt, indtil, paa Sir Georg Stauntons Anmodning, den Geistlige igjen opsogte Margrete Murdocksons Brev,

og bragte ham det, tilligemed andre Underretninger, han havde indhentet angaaende denne Sag.

Hvilke Følelser der nu end bestormede Georg Staunton, ved at blive bragt i Erindring om denne ulykkelige Tildragelse, og ved at høre fortælle om den beklagelsesværdige Piges Skjæbne, som han havde styrtet i Ulykke, saa havde han dog endnu saameget af sin gamle ubøielige Halsstarrighed tilbage, at han lukkede sit Øie til for alt andet, og tænkte kun paa, om mueligt, at opspore sin tabte Søn. Sandt var det vel, at det vilde være saare vanskeligt at bringe ham tilveie, uden at fortælle langt mere om de ved hans Fødsel forbundne Omstændigheder, og hans Forældres uheldige Skjæbne, end han med Sikkerhed for sig selv kunde gjøre. Dog, tænkte han, lad ham først blive opdaget, og siden befundet værdig til at anerkjendes af sin Fader, saa vil der nok findes Udveie til at undgaae saadan Fare. Sir Georg Staunton havde Frihed til at adoptere ham som Søn, om han fandt saa for godt, uden at gjøre Noget bekjendt med hine sørgelige Tildragelser ved hans Fødsel; eller han kunde let faae udvirket en Parlamentsact, der erklærede ham for lovmæssig Arving, og berettigede ham til at føre Faderens Navn og adelige Vaa- ben. I Grunden var Barnet, efter de skotske Love, allerede at ansee som retmæssig Arving,

efterdi Faderen siden havde taget Moderen til Ægte. Halsstarrig, som han var i sine Beslutninger, var det nu Georg Stauntons eneste Ønske, at faae sin Søn opdaget, om end dette skulde frembringe en nye Række af Ulykker, ligesaa sørgelige som dem, der havde været Følger af hans Tab.

Men hvor var det unge Menneske at finde, som Skjæbnen saaledes maaskee vilde skjænke denne gamle Families Navn og Rang? Paa hvilken Hede slakkede han om, og i hvilken ringe Dragt var han skjult? Ernærede han sig maaskee ved farlig Smaahandel, eller, som Dagelønner, med tungt Arbeide, eller var han maaske Røver og Tyv? Disse Spørgsmaale var Sir Georg, uagtet alle sine ængstelige Undersøgelser, ikke istand til at faae besvarede. Mange Folk kunde vel endnu erindre sig, at Annaple Bailzon havde vanket om i Egnen, som Betsleresse og Spaaeqvinde; nogle mindtes endog at de i Aaret 1737 eller 1738 havde seet hende med et spædt Barn paa Armen; men nu var det allerede mere, end ti Aar siden at hun havde forladt den Egn, og begivet sig til en fjerntliggende Kant af Skotland, hvor hun var barnefødt. Skotland var det altsaa Georg Staunton maatte søge til; i Glasgow sagde han sin Kone Farvel, indtraf i Edinburgh just paa den Tid da Generalforsamlingen

holdtes, og blev ved sit Bekjendtskab med Regjeringsens høie Repræsentant nødt til at vise sig mere offentlig, end han havde besluttet, eller var opslagt til.

Ved hiin Herres aabne Taffel var Sir Georg kommen til at sidde ved Siden af en Geistlig af et værdigt Udvortes, og hvis hele Væsen, Kjønt ganske ukunstlet, røbede en dannet Mand. Det var Ruben Butler. Det havde ingenlunde været Sir Georgs Hensigt at gjøre sin Svoger til sin Fortroelige, og det havde glædet ham overvættets meget, da hans Kone i et Brev forsikkrede ham om, at Mistress Butler aldrig havde røbet for noget Menneske, ikke engang for sin egen Mand, den Fortælling om hans Liv og Levnet, han havde meddeelt hende i Willingham's Præstegaard. Men dog var det ham ret kjær, ved denne Leilighed at lære at kjende en Mand, han stod i saa nær Forbindelse med, uden at denne vidste hvem han var, og at kunne fælde en afgjørende Dom om hans Karakter og Indsigter. Han saa meget, og hørte endnu mere, der maatte give ham meget høie Begreber om Butler. Han fandt at han var særdeles høit agtet af sine Embedsbrødre, saavel som af de verdslige Herrer, der havde Sæde paa det store Landemøde. Han var flere Gange traadt offentlig frem i Forsamlingen, og havde da ydmærket sig

ved en sund Dømmekraft, Redelighed og Embedsdygtighed; tillige beundrede og søgte man ham som en rettroende, og derhos veltalende Prædikant.

Alt dette var den forfængelige Sir Georg Staunton særdeles kjær at høre; thi hans Stoltshed havde altid bragt ham til at ærgre sig over at hans Kones Søster havde gjort saa ringe et Partie. Nu derimod fandt han denne Slægtskabsforbindelse langt ønskeligere, end han havde ventet, saa at han endogsaa betænkte, at hvis det skulde være nødvendigt, i Anledning af sin Søns Gjenfindelse, at vedkjende sig dette Familieforhold, vilde det jo klinge ret smukt, at Lady Staunton havde en Søster, der under Familiens nedtrykte Forfatning, havde giftet sig med en skotsk Geistlig, der var høit anset blandt sine Landsmænd, og en Mand, der havde Indflydelse i Kirkens Anliggender.

Disse Betragtninger var det, som, da Lord-Repæsentantens Selskab brød op, bevægede Georg Staunton til at anmode Butler om at følge hjem med ham til Lawnmarken, og drikke en Kop Kaffee, idet han foregav at han ønskede, at erholde nogen udførligere Underretning om den skotske Kirkes Indretning. Butler lovede at ville følge ham, men dog under den Betingelse, at han undervejs maatte have Tilladelse til at gaae ind hos en Bekjendt,

som han logerede hos, for at bede denne undskyldte, at han ikke kunde komme hjem og drikke Thee med ham.

De gik op ad Høisrædet sammen, og kom til Gattigbøssen, som staaer udsat der, for at minde dem, der nyde Frihedens Gode, om de arme Fangers sørgelige Forsatning. Sir Georg blev staaende stille her et Øieblik, og Dagen efter fandt man en Banknote paa 20 Pd. Et. i Blokken.

Da han naaede Butler igjen, fandt han denne stirrende paa Indgangen til Lugthuset, og som det syntes, i dybe Tanker.

„Det seer ud til at være en dygtig stærk Dør,“ yttrede Sir Georg, for dog at sige noget.

„Ja, det er den, Herre,“ svarede Butler, der dreiede om og gik igjen; „men det var min Ulykke engang at see, at den ikke var stærk nok.“

Idet han sagde disse Ord, saae han paa sin Ledfager, og spurgte ham om han ikke besandt sig vel, og Georg Staunten foregav at han havde været saa ubetænksom at spise Fis, hvilket sædvanlig ikke bekom ham vel. Med godmodig Tjenstagtighed, som den Anden ikke frabad sig, og for end han endnu befandte sig ret hvor han var, førte han Sir Georg ind i et nær ved Lugthuset liggende Hus, til en Ben, hos hvem han havde boet under sit Ophold i Edinburgh, og det var

hverken mere, eller mindre, end vor gode gamle Ben Bartoline Saddle-tree selv, hos hvem Lady Staunton havde tjent en kort Tid som Kramboedspige. Med eet randt dette Sir Georg i Tanterne, og den blussende Rødme af Skam, der nu seirede over Frygten, forjog Bleggheden af hans Kind. Den gode Mistress Saddle-tree stolprede frem, for at modtage den rige engelske Baronet, som en Ben af Herr Butler, og bad idetsamme en aldrende Kone i en sort Kjole, at blive siddende endnu en Stund, men i en Tone, der syntes at udtrykke det Ønske, at hun vilde gaae, og give Plads for Folk, der vare høiere paa Straae, end hun. Imidlertid skyndte hun sig, saasnart hun fik at vide hvad der var paa Færde, at hente nogle hjertestyrkende Draaber, som hun forsikrede 'skulde være ganske probate for alle Slags Tilfælde af Alsmagt. Medens hun var borte, reiste hendes Gæst, Damen i den sorte Klædning sig, for at gaae, men idet hun vilde træde ud, snublede hun over Dørtærskelen, og var falden, hvis ikke Sir Georg Staunton, som stod i Nærheden, høfligen havde grebet hende og ledet hende til Døren.

„Mistress Porteous er bleven meget skrøbelig nu, det Stakkels Skrog,“ sagde Mistress Saddle-tree, da hun kom tilbage med Flasken i Haanden; „det er ikke for det hun er saa gammel

just, men hendes Mand's sørgelige Døds skækkede hende stærkt — I havde da ogsaa noget at bestille med det Opløb, Herr Butler — I gjorde vist bedre i at drikke det hele Glas ud," sagde hun til Sir Georg, „thi mig synes sandelig, at I seer endnu mere ilde ud, end da I kom."

Og han var virkelig ogsaa bleven bleeg, som et Liig, ved at tænke paa at den Kone, han for et Øieblik siden havde taget under Armen, var bleven Enke ved hans Forbrydelse.

„De ere nu satte ud af Kraft alle disse Lovbud, som bleve givne i Anledning af Porteous-Opløbet," sagde gamle Saddle-tree, hvem Podagraen hindrede i at reise sig fra Rænestolen — „ganske ud af Kraft og Gyldighed."

„Det kan jeg dog ikke ret forstaae mig paa, Naboe," svarede Plundamos, „for jeg har hørt Folk sige, at der skulde gaae 20 Aar hen først, og nu skriver vi jo først 51 — Porteous-opløbet var Anno 36."

„I vil dog vel aldrig lære mig hvad Loven siger, fjære Naboe," gjemmelde Saddle-tree — „mig, som fire gange har havt Sager for Retten, og kunde havt fyrgetyve, hvis ikke min Kone havde været. Jeg siger Jer, at om saa Dødsmanden for det hele Oprør stod der, hvor nu denne velsængstet i Edinburgh IV.

byrdige Herre staaer, saa kunde Kongens Advocat ikke gjøre ham saameget, som det allerringeste — det vilde være ganske ulovmæssigt."

„Saa, hold Ederes Mund, Gamle," afbrød Mistress Saddletree ham, „og lad den velbyrdige Herre sidde ned, og faae sig en Kop Theevand."

Men Sir Georg havde allerede faaet mere af deres Samtale, end han skjottede om; og Butzler undskyldte ham, efter hans Ønske, hos Mistress Saddletree, og fulgte ham til hans Logis. Her fandt de en Person, som ventede paa at Herr Staunton skulde komme hjem. Det var En af Kæserens gamle Bekjendte, James Ratcliffe.

Denne Mand havde med saamegen Narvaagenhed, Troeskab og Klygt forestaaet Slutterembedet ved Byens Tugthuus, at han gradviis var stegen opad lige til øverste Opsynsmand, eller som det kaldtes, Captain over Fængselet. Man fortæller endnu om ham, at unge Mennesker, der ved deres lystige Svirelag mere søgte moerende, end egentlig udsøgt Selskab, ofte indbød Ratcliffe, for at faae ham til at forlyste dem med Fortællinger om den overordentlige Snedighed, han havde anvendt ved sine Røverier og Undvigelser. Men han levede og døde, uden igien at følge dette sit naturlige Kald, undtagen i sine Fortællinger ved Wiinflasken.

Under disse Omstændigheder havde en Retsperson i Edinburgh anbefalet ham til Sir Georg Staunton, som en Person, der formodentlig kunde være istand til at besvare en Deel af de Spørgsmaal, han vilde forelægge ham angaaende Annople Bailjou, som, ifølge Sir Georgs Foregivende, med Hensyn til Marsagen til disse hans Efterspørgsler, blev antagen at have stjaalet et Barn paa Besøkten af England fra en Familie, han stod i nær Forbindelse med. Retspersonen havde ikke nævnet Matcliffes Navn, men kun hans Embedstitel, saa at Sir Georg, da man meldte ham, at Kaptainen ved Lughuset stod i Forværelset, og ønskede at faae ham i Tale, intet mindre ventede, end at faae en gammel Bekjendt at see.

Saaledes blev han atter her overrasket paa en ham saare ubehagelig Maade, thi han gjenkjendte strax ved første Øiekast Mandens markerede Ansigtstræk. Smidlertid var Forvandlingen fra Georg Robertson til Sir Georg Staunton dog for stor, til at den ikke skulde havde ført endogsaa Matcliffes gennemtrængende Skarpscenhed bag Lyset, og han bukkede meget dybt for den engelske Baronet og hans Gjæst, haabende, „at Herr Butler gunstigst vilde undskyldte, at han i ham gjenkjendte en gammel Bekjendt.“

„Og, som engang,“ sagde Butler, „beviste min Hustru en temmelig betydelig Tjeneste, for hvilken hun har sendt Jer et lille Beviis paa sin skyldige Erkjendtlighed, som jeg haaber I har modtaget, og ikke forsmaaet?“

„Til Takke modtaget, ja tilvisse,“ svarede Ratcliffe med et listigt Blik; „men I har siden den Tid forandret Eder meget til Eders Fordeel, Herr Butler.“

„Ja saameget, at jeg maa forundre mig over at I kunde gjenkjende mig.“

„Hoho!“ — naar jeg har seet et Ansigt engang, glemmer jeg det ikke saa let,“ svarede Ratcliffe, medens Georg Stanton, bunden til Pælen, ikke saae nogen Mulighed i at undslippe, og i sit Hjerte forbandede hans nølagtige Huskommelse. —

„Og dog,“ blev Ratcliffe ved, „kan undertiden selv det sikreste Øie lade sig bedrage. Der er et Ansigt her i Værelset, som, med Forlov at sige, hvis jeg ikke kjendte den velbyrdige Herre, der eier det, jeg torde have spoeret paa tilhørte en gammel Bekjendt.“

„Det vilde just ikke være smigrende for mig, om det er mig, denne Kompliment gjælder,“ sagde Barontten alvorlig, sat i hæftig Bevægelse ved Tanken om den Fare, han her befandt sig i.

„Paa ingen Maade, paa ingen Maade,“

svarede Ratcliffe, med et meget dybt Bukt; „jeg er kommen, for at modtage Eders Velbaarenheds Befalinger, og ikke for at uleilige Eder med mine ringe Bemærkninger.“

„Godt, godt,“ sagde Sir Georg; „man har fortalt mig, at I veed god Besteed med Politiesager. Jeg ligeledes. For at overbevise Eder herom saa giver jeg Eder her ti Guineer paa Haanden, og lover Eder fem Gange saameget, dersom I kan give mig bestemte Efterretninger om den Person, som findes beskrevet paa dette Papiir, enten død eller levende. Jeg er nødt til strax at forlade Edinburg — send mig derfor skriftligt Svar, adresseret til Herr** , min Commisſionær her paa Stedet, eller til hans Naade, Regjeringens Deputerede.“ Ratcliffe bukkede, og gik.

„Han blev halv vred den fornemme Herre, troer jeg,“ sagde Ratcliffe ved sig selv, „fordi jeg fandt han lignede en gammel Bekjendt — men havde Georg Robertſons Fader levet i Nærheden af den gode Herres Moder, saa veed nok jeg hvad jeg vilde baade tænke og troe, saa høit han end sætter Næsen i Veiret.“

Da Sir Georg var alene i Værelſet med Butler, lod han sin Tjener bringe dem Thee og Kaffe, og spurgte derpaa, efter at have betænkt sig et Par Minuter, sin Gæst om hvorlænge det

var siden han havde havt Efterretning hjemme fra. Butler blev noget forundret over dette Spørgsmaal, og svarede: „at det var en temmelig Tid siden han havde faaet Brev fra sin Kone, da hun ikke holdt meget af at skrive.“

„Ja,“ sagde Sir Staunton, „saa maa jeg være den første, der meddeler Eder den Efterretning at, efter at I er reist hjemmefra, er Eders fredelige Opholdssted bleven foruroeligt noget. Hertugen af Argyll havde nemlig havt den Godhed, at tillade min Kone at opholde sig i Jagthuset paa Roseneath et Par Maaneders Tid denne Sommer, men hun har forladt dette Sted, og er tagen ind i Præstegaarden, for, -som hun siger, at være Gedderne nærmere, hvis Mælk hun skal betjene sig af; men i Grunden, formoder jeg, for at nyde Mistress Butlers behagelige Umgang, hvis Selskab hun foretrækker for den agtbare Herres, der forretter Suspecteartjenesten paa Hertugens Godser.“

Butler svarede hertil, at han ofte havde hørt baade den afdøde og den nuværende Hertug tale med megen Høilagtelse om Lady Staunton, og han glædede sig over at En af hine Mænds Venner vilde tage til Takke i hans Huus — dette vilde kun være en høist ubetydelig Gjengjæld for de mangfoldige Naadesbeviisninger, de havde modtaget af begge Hertugerne.

„Det vil derfor ikke gjøre Lady Staunton og mig mindre til Eders Skyldnere for denne gjæstevenskabelige Modtagelse, min Herre,“ sagde Sir Georg. „Maa jeg spørge, naar I agter at begive Eder paa Hjemveien?“

„Om to Dage,“ svarede Butler, „vare hans Forretninger ved Landemodet tilendebragte; og saasnart han ogsaa havde bragt sine øvrige Anliggender i Byen i Rigtighed, ønskede han at komme afsted saa snart, som mueligt — men han skulde føre med sig en betydelig Sum i Obligationer og rede Penge, og vilde derfor vie til han kunde komme til at reise ifølge med et Par af sine Embedsbrødre.“

„I Følge med mig vil I være sikkrere,“ svarede Sir Georg; „og jeg tænker at kunne komme til at reise i Morgen eller Overmorgen. Vil I bære mig med Eders Selskab paa Veien, tør jeg paatage mig at svare for, at I uden Fare skal komme med Eders Medhavende til Præstegaarden, saafremt I ellers vil tillade mig at tage ind til Eder der.“

Butler tog med Taknemlighed mod dette Tilbud; strax bleve de nødvendige Anstalter truffet, og En af Sir Georgs Tjenere sendt iforveien, for at underrette Præstegaardens Beboere herom; og snart udspredtes nu det Rygte, at Præsten var

paa Hjemveien tilligemed en riig, fornem engelsk Herre, og bragte med sig alle de Penge, han behøvede til at betale sin nye Eiendom med."

Denne pludselige Beslutning at reise til Knocktarlitie havde denne Aftens Tildragelser bragt Sir Georg til at fatte. Han følte snart at han havde vovet for meget, ved at komme disse Steder saaner, der havde været Vidner til hans dumdriftige Voldsgjerninger, og af egen Erfaring kjendte han Ratcliffes fine Næse altfor godt, til at han skulde have Lyst til at støde endnu engang paa ham. De to næste Dage holdt han sig altsaa hjemme, under Paaskud af, at han ikke befandt sig vel, og tog skriftlig Afsked med sin høie Ben, Regjeringsrepræsentanten, hvorhos han angav som Grund til sin uformodentlige, hurtige Afreise, at han vilde benytte Leiligheden til at gjøre Følgeskab med Herr Butler. Med sin Kommissiønær havde han en lang Samtale, betræffende Annaple Bailzon; og Retspersonen, der tillige havde med Familien Argyles Sager at bestille, lovede at samle alle de Underretninger, han ved Hjælp af Ratcliffe eller andre Personer, kunde indhente om hiint Qvinde-menneske og det ulykkelige Barns Skæbne, og saasnart han fik nogen opdaget, der syntes at kunne være af ringeste Bigtighed, da strax at sende et Snarbud til Knocktarlitie desangaaende. Derhos

deponerede Sir Georg en betydelig Sum Penge hos denne Mand, for at befordre Sagens Fremme, og paalagde ham ikke at spare nogen Udgift; saa at han nu kunde stole paa, at Bedkommende vilde gjøre sig al muelig Umage for at opfylde hans Ønske.

Reisen, som begge Svogrene gjorde i Selskab med hverandre, skaffede Sir Staunton flere Behageligheder, end han havde ventet. Sig selv til Trods følte han sig dog lettere om Hjertet, da han havde tabt Edinburghs Laarne af Sigte; og Butlers aabne og naturlige Dmgang og Bæsen var saare vel skikket til at ferjage de tungsindige Betragtninger fra hans Sjæl. Han begyndte endog at overveie om der ingen Muelighed skulde være i at faae sin Kones Familie til at boe i Sogneresidenten i Willingham; det eneste, der kunde være i Veien derfor mente han, var fra hans Side, at skaffe den nærværende Præst et endnu fordeelagtigere Kald, og fra Butlers, at han maatte gaae over til den engelske Kirke — dog fra den Side, troede han, kunde der vel ingen betydelig Hindring tænkes, og saaledes vilde han faae dem i Nærheden af sig. Vel var der ingen Tvivl om, at det maatte være en piinlig Følelse for ham at see saa tit Mistress Butler, som jo kjendte hele hans hemmelige Historie til Punkt og Prikke; men havde han hidtil

ingen Grund havt til at beskylde hende for Nabenmundethed, saa vilde han jo da faae end mere Aarsag til at stole paa hendes Tausshed. Derved vilde desuden, tænkte han, hans Kone komme til at blive i bedre Lune, og mere søielig mod ham, thi undertiden plagede hun ham nu temmelig meget med sin Paastand at ville blive i Byen, naar han ønskede at tage ud paa Godset, da hun foregav til Grund, at hun paa Willingham ganske manglede Selskab — „Madam, De finder jo Deres Søster der,“ vilde han da kunne sige til hende, og saaledes gjendrive hiin hendes ellers grundede Indvending.

Han udforskede nu derfor Butler i denne Henseende, og spurgte ham hvad han syntes om et engelsk Præstekald paa tolv hundrede Punds aarlige Indkomster, hvorved der dog vilde paaligge ham den Forpligtelse, at omgaaes nu og da en Naboe, hvis Sundhed ikke var den bedste, og hvis Sindstilstand ei heller var stedse ganske eens? „Han vilde vel,“ sagde han videre, „af og til støde paa en meget lærd og duelig Herre, der var Præst i den catholske Kirke; men det stolede han paa vilde ikke være nogen uovervindelig Hindring fra hans Side, da han jo selv var en saa oplyst og liberaltænkende Mand. — „Hvad vilde I vel svare

hertil Herr Butler," spurgte han, „saafremt man gjorde Eder saadant Tilbud?"

„Ligesfrem, at jeg ikke kunde modtage det," svarede Herr Butler; jeg finder mig ikke beføiet til at indlade mig i at undersøge de forskjellige Tvistpuncter, der finde Sted mellem de to Kirker; men jeg er selv opdragen i den, jeg nu be-
kjender mig til, har modtaget dens Præsteindvielse, finder mig fyldestgjort ved dens Lærdomme, og vil leve og døe under det Banner, jeg har svøret til."

„Hvormeget indbringer da vel det Kald Eder, I nu har?" spurgte Sir Georg — „I maa ikke tage mig min Driftighed ilde op."

„Omtrent et hundrede Pund om Aaret, det ene Aar med det andet, foruden de tilfældige Emolumenter."

„Og I kan dog betænke Eder paa at bortbytte det for et, der indbringer 1200 Pund, uden at I antager nogen synderlig Forskjel at finde Sted mellem de to Kirker, den skotske og engelske."

„Derom, Herre, har jeg endnu ikke yttret nogen afgjørende Mening; de kan begge være gode, og Naademidler frembyde de sandelig begge, men ethvert Menneske maa handle efter egen bedste Indsigt. Jeg haaber jeg har virket, og endnu fremdeles skal vedblive at virke for Religionen i mit hollandske Segn; og det vilde være høist usor-

lig gjort af mig, dersom jeg, for Bindings Skyld, forlod min Hjord i Ørkenen. Men endogsaa med Hensyn til de timelige Fordele, I omtalte, Sir Georg, maa jeg sige Eder at vi med vore hundrede Pund aarlig hidtil har skaffet os Føde og Klæder, og aldrig savnet nogen Nødvendighed; Nrven efter min Svigerfader og andre Midler have forøget mine Indkomster med en to gange saa stor Sum, som jeg ikke indseer hvorledes vi skal kunne forbruge. — Da vi nu saaledes hverken kan eller ønsker at opbruge 300 Pund om Aaret, saa vil jeg overlade det til Eder selv at dømme, om det vilde være klogt gjort at søge at faae fire Gange saameget."

„Det er Philosophie," sagde Sir Georg; „sligt har jeg vel hørt tale om, men aldrig seet det før nu."

„Det er kun almindelig sund Menneskeforstand," svarede Butler, „der stemmer mere overens med Philosophiens og Religionens Sætninger, end Pedanter og Sværmere ville indrømme."

Sir Georg bragte nu en anden Gjenstand paa Bane, og talte ikke mere om hiint Forslag. Saa mageligt Kjøretøi de end havde, syntes han dog saa udmattet af Reisen, at han var nødt til at blive liggende en Dag over i en liden Flekke, kaldet Mid-Calder, hvor de da gjorde Holdt førstegang

efter at de vare reiste fra Edinburgh. Dagen derpå efter naaede de først Glasgow; saa langsomt gik det med dem.

De reiste nu ned ad Dumbarton til, thi der havde de besluttet at ville lade Bognen blive tilbage, og tage en Baad, der kunde bringe dem hen til Marheden af Præstegaarden, saasom Gare-Loch laae imellem dem og denne, og det desuden ikke var godt mueligt at benytte sig af saadant Kjøretøi paa Veiene i de Egne. Sir Georgs Kammer-tjener og en anden Betjent fulgte dem; de øvrige bleve tilbage ved Bognen. Just som de vare bleve færdige med at bringe alt dette i Orden, hvilket først skede henimod Aftenen fire om Eftermiddagen, ankom et Snarbud fra Sir Georgs Korrespondent i Edinburgh med et Brev; han aabnede det, læste det med Opmærksomhed, og syntes at blive sat i megen Bevægelse ved dets Indhold. Brevet var blevet afsendt kort Tid efter at de havde forladt Edinburgh, men Budet havde ikke truffet paa de Reisende, saasom han kom igjennem Mid-Calder om Natten, og forfællede Hensigten af sin Sendelse da han ankom til Rosencath før de. Han var nu paa Tilbageveien, efter at have ventet mere, end fire og tyve Timer forgjæves. Sir Georg Staunton skrev uopholdelig et Svar tilbage med ham, gav ham gode Drifkepenge, og paalagde ham ikke

at hvile, før han havde leveret Brevet i hans Korrespondents Hænder.

Baaden havde imidlertid ventet en heel Time paa dem, og nu gik de endelig ombord. Det gik temmelig langsomt med deres Søefart, da de maatte roe den hele Wei, og meget ofte lige mod Strømmen; imidlertid udspurgte Sir Georg Staunton Butler om de høilandiske Kjøbere, der havde forurveliget disse Egne siden Aaret 1745. Butler underrettede ham om at mange af disse Mennesker ikke var egentlige Høilændere, men Kjedelslikkere, Latere, og andre flige Folk, der ingen Udfigt havde til at ernære sig, og derfor benyttede sig af den Forvirring, der var opkommen ved Borgerkrigen, Bjergboernes almindelige Misfornøielse, og Politiets flette Forsatning, der gjorde dem det mueligt at drive deres Kjøverhaandtering med største Dumdriftighed. Sir Georg spurgte ham dernæst om deres Levemaade og Sæder, om de ikke stundom ved ædelmodige Handlinger gjorde deres lastefulde Fremfærd god igien, og om de ikke besad saavel de Dyder, som de Laster, der ere vilde Folkeslag egne?

Butler svarede, at man vel stundom opdagede hos dem en Gnist af Ædelmodighed; men det var kun sjelden Tilfældet, og man torde ingeniunde sætte Lid til flige pludselig opblussende Følelser.

Ved denne Anledning kom han, da Sir Georg med en ængstelig Bidebegjærlighed, der satte Butler i Forundring, vedblev at forlange Underretning om disse Materier, til ogsaa at nævne Navnet Donacha Dhuna Dunaigh, som allerede Læseren kender. Sir Georg lyttede med hæftig Deeltagelse til dette Navn, som om han følte en ganske særdeles Interesse derved. Han udspurgte Butler om de ubetydeligste Omstændigheder betræffende denne Mand, hvor stor hans Bænde var, og hvorledes de saae ud, der henhørte til denne. Herom kunde Butler ikke give ham synderlig megen Underretning. Manden havde et Navn blandt de lavere Klasser, men hans Foretagende var der blevet gjort mere af, end det virkelig fortjente; han havde for det meste een eller et Par Karle med sig, men flere, end tre eller fire, forlangte han ikke at commandere over. Forresten vidste han ikke ret meget om ham, og det lidet Bekjendtskab han havde til Personen, var ikke af den Beskaffenhed, at han kunde ønske at lære at kende ham næiere.

„Da skulde jeg dog nok ønske at faae ham: at see een af disse Dage.“

„Det vilde være forbundet med Fare, Sir Georg, undtagen I mener at see ham lide sin fortjente Straf, og det er dog et sørgeligt Syn.“

„Skulde man straffe ethvert Menneske efter

Fortjeneste, hvem gik saa vel frie for Svøben? Men jeg taler i Gaader til Eder. Snart skal jeg paa en tydeligere Maade forklare mig herover, naar jeg først har talt med Lady Staunton angaaende denne Sag. Noer til, Karle," sagde han til Noersfolkene, „det trækker op til Storm."

Virkelig syntes ogsaa alt at bebude et nærførestaaende Uveir: Luften var tung og trykkende, sorte Skyemasser hævede sig langsomt frem i Vesten, bebræmmede af den nedgaaende Sol med ildrøde Kanter, og med rædsom Stilhed syntes Naturen at vente paa Tordenstyens Brud, som den til Døde dømte Soldat venter paa Salven, der skal strække ham til Jorden. Store Regndraaber faldt af og til, og nødte Herrerne til at tage Vaadsmandskapperne paa; men Regnen hørte snart op igien, og en trykkende Hede, der ellers er saa sjelden i Skotland paa den Aarstid, tvang dem strax til at tage den af. „Der er noget høitideligt ved dette langsomt optrækkende Uveir," sagde Sir Georg, „man skulde troe det ventede paa een eller anden vigtig Begivenhed paa Jorden, for at bryde løs med sit forfærdelige Bulder."

„Af," svarede Butler, „hvad er vel vi Menneſker, at Naturens evige Love skulde rette sig efter de ubetydelige Begivenheder, der tilføie os Død eller Lidelse? Tordenstyen vil bryde, naar

den ikke længer kan rumme den brændbare Materie, enten saa, i det Dieblig, en Geed styrter ned fra Arrans Klipper, eller en feirrig Helt falder paa Erens Mark."

„Det er dog en behagelig Tanke at see dette fra et andet Synspunct," svarede Sir Georg, „og at betragte Mennekelivets Skjæbne, som det Hovedpunct, hvorum den hele store Maskine dreier sig. Det er os en ubehagelig Tanke, at vort Liv skal henrinde og synke ned i Forgjængelighedens Hav, ligesom disse store Regndraaber, der for et Dieblig frembringe en kredsformig Bevægelse paa Vandfladen, og saa blive for evig til intet."

„Til intet! — nei, vi skal ikke, vi kan ikke blive for evig tilintetgjorte," sagde Butler, med et Blik mod Himmelen; „Døden kan forandre os, men opløse os ganske formaaer den ikke; den er ifkun Begyndelsen til en nye Tilværelse, hvis Beskaffenhed vil svare til vore Gjerninger paa Jorden."

Medens de saaledes syffelsatte sig med disse vigtige Materier, hvortil det sig mere og mere nærmende Uveir saare naturlig ledte dem, truede deres Reise med at ville blive mere kjedsommelig for dem, end de havde ventet, da hæftige Rastevinde satte Bugten i Oprør, og hindrede Folkene fra at sængsler i Edinburgh IV.

bruge Klarerne med Kraft. De maatte endnu gjøre et Slag udenom et fremspringende Næs, for at naa det almindelige Landingssted; men Baaden var tung og der var grundt Vand, saa der lod til at ville gaae saa lang Tid med, at Stormen nødvendig maatte komme over dem.

„Kunde vi ikke gaae i Land paa denne Side af Næsset, og der søge Lye?“ spurgte Sir Georg.

Butler vidste ikke af noget Landingssted, i det ringeste ikke noget, hvor man kunde komme op over Klipperne, der bedækkede Stranden.

„Tænk Jer om,“ sagde Sir Georg igjen; „Stormen vil blive voldsom.“

„Lys — vie,“ sagde en af Baadsmændene, „see der ligger Smuglerbugten, som vi kalder den — men vi tør ikke lade Præsten vide noget derom; og jeg er heller ikke vis paa om jeg kan styre Baaden sikkert derind, for Bugten er fuld af Stene og Grunde.“

„Styr paa,“ sagde Sir Georg, „saa gier jeg Jer en halv Guinee.“

Den gamle Søemand greb i Roerpinden, og bemærkede, „at hvis de kunde komme derind, gif der en brat Stie op fra Stranden, og efter en halv Times Tid kunde de saa være i Præstegaarden.“

„Er I vis paa, I kjender Veien?“ spurgte Butler den Gamle.

„Ja, for femten Aar siden kjendte jeg den rigtig nok bedre, dengang Dandie Wilson kom her i Bugten med sin nette lille Lugger. Jeg husker nok, at Dandie havde med sig en ung, vild Engelskmand, som de kaldte —“

„Hold Munden og pas paa Roeret,“ raabte Sir Georg, „J sætter os lige paa Møllestenen! — bring den hvide Klippe der i Linie med Kirke-taarnet.“

„Det var som Ganden!“ sagde den Gamle, studsende — „Jeg troer Eders Velbaarnhed kjen-der Farvandet ligesaa godt, som jeg selv — J har havt Eders Næse ved Møllestenen førend i Dag, mærker jeg.“

Imidlertid vare de komne ind i den lille Bugt, der laae skjult mellem Fjeldene, og var saa omgivet paa alle Kanter af Grunde og sunkne Klippestykker, at Ingen, uden de, der kjendte nøie dette Farvand, kunde opdage den eller komme den nær. En gammel, beskadiget Baad laae allerede trukken op paa Stranden inderst inde i Bugten, mellem endel Træer, for at den ei skulde blive seet.

Da Butler fik Øie paa dette Fartoi, sagde han til sin ledsager: „J kan ikke forestille Eder, Sir Georg, hvormegen Umage det har kostet mig, at faae mine stakkels uvidende Sognefolk overbe-

vilste om, hvor strafværdig og farlig denne Smughandel er, omendstjændt De selv kan see alle de skadelige Følger deraf med Deres egne Øine. Jeg veed ikke noget, der har saa saare fordærvelig en Indflydelse paa deres moralske Karakter og religiøse Grundsætninger."

Sir Georg tvang sig til med dæmpet Stemme at sige noget om Ungdommens Hang til eventyrlige Foretagender, og at der ingen Tvivl kunde være om, at mangfoldige af dem kom til bedre Eftertanke, naar de bleve ældre.

"Nei, det er kun saare sjelden Tilfældet, Herre," svarede Butler ham. "Har de taget virksom Andeel i Sligt, og især hvis de have været med ved de voldsomme og ofte blodige Optrin, som deres Haandtering naturligen bringer med sig, saa har det, silde eller tidligt taget en sørgelig Ende med dem; det har jeg altid bemærket. Vor egen Erfaring, saavelsom Skriftens Ord, Sir Georg, lærer os, at Ulykke skal naae Voldgjerningsmanden, og at det blodtørstige Menneske ikke skal leve længe paa Jorden — men støt Eder ved mig, saa skal jeg hjælpe Eder i Land."

Sir Georg trængte ogsaa virkelig til hans Bistand, thi Erindringen om hans forrige Vandet opvaagnede med fuld Styrke hos ham, ved Synet

af denne velbekjendte Bugt. I det de steg i Land, hørte de et fjernt Lordenskrald.

„Det er et Forvarsel, Hr. Butler,“ sagde Sir Georg.

„Et godt Forvarsel,“ svarede Butler smilende — intonuit lævum.“

„Baadsfolkene bleve befalede at skynde sig af alle Kræfter med at komme udenom Næffet til det almindelige Landingssted; begge Herrerne, ledsagede af Tjeneren, gik ad en smal, ubanet Stie gennem en tyk Kratkov, ad Præstegaarden til, hvor Damerne ventede dem med ængstelig Betynning, saasom Sir Georgs Brev havde givet dem Haab om, at de allerede den foregaaende Dag skulde have faaet dem at see. At dette ikke skede, kom deraf, at de Rejsende havde opholdt sig hiin Dag over i Calder.

Ganske uventet lod Kapitain Duncan sig see i Præstegaarden, med tolv haandfaste Karle, alle klædte og bevæbnede paa høilandsk Vis.

„God Morgen, Lady Staunton — staaer vel til, vil jeg haabe? — God Morgen, god Morgen, gode Madam Butler; jeg maa bede Eder være af den Godhed, at give Befaling til, at disse Karle faae noget at spise og drikke; thi vi har været ude i Morges før Daggry, og streift om ved Søe og Morads, og ligemeget har vi udrettet — Guden annamme sigt!“

Med disse Ord satte han sig ned, skød sin Brigadeerparry tilbage, og tørrede sig i Panden, med en saare vigtig Mine, uden i ringeste Maade at lade sig anfægte af Lady Stauntons udtryksfulde, misbilligende Blik, hvorved hun vilde lade ham forstaae, at han tog sig lidt vel mange Friheder.

„Nogen Trøst er det dog for en Mand, naar han har havt et suurt Arbeide for,“ sagde Kapiteinen, i det han med en høflig Mine henvendte sig til Lady Staunton, „at det er skeet i en smuk Dames Tjeneste, eller i en smuk Dames Mand, thi det kommer da ud paa eet — at gjøre Manden en Tjeneste er ogsaa at tjene Konen, det veed Mistress Butler nok.“

„Jeg maa sige,“ svarede Lady Staunton, „siden det lader til at være mig, Eders Artighed skal gjælde, at jeg er meget nysgjerrig efter at vide, hvad Andeel jeg eller Sir Georg kan have havt i Eders Foretagende denne Morgen.“

„Saa, for Ganden! — o, det er sandelig dog alt for grusomt, naadige Fru — som om det ikke var skeet efter udtrykkelig Befaling af Hans Maa- des respectable Agent og Kommissiønær i Edin- burgh, som sendte mig Fuldmagt til at gjøre Jagt paa og gribe Donacha Dhuna Dunaigh, og stille ham for min egen og Sir Georg Stauntons Dom

stoel, for at han kan faae sin forskyldte Løn, jeg mener Galgen, hvilken han da ogsaa fuldeligen har fortjent, ved at indjage Eder, Madam en saadan Skræk, saavel som ogsaa for mindre betydelige Ugjerninger."

„Indjaget mig Skræk!" svarede Lady Staunton; „jeg har jo ikke skrevet Sir Georg et eneste Ord til om Begivenheden ved Bandsfaldet."

„Da maa han have faaet det at vide af andre; for hvad andet kunde gjøre ham det saa magtpaaliggende, at faae fat paa denne Kjeltring, at jeg her maa vade igjennem alle de Moradser og Moser her er i det hele Land, for at faae Fingre paa ham, ligesom om jeg vilde gjøre en fordeelagtig Fangst ved at gribe ham, da dog Enden paa Legen let kunde blive, at jeg fik den Kugle for Panden."

„Kan jeg virkelig troe, at det er efter Sir Georgs Ønske, I er bleven sendt afsted, for at gribe denne Karl?"

„Ved Gud, det er ikke skeet, uden for at efterkomme Hans Velbaarnheds Ønske; for mig maatte det stakkels Dyr gjerne gaaet i Fred og Ro, saalænge han ikke angreb Hertugens Distrikt; men sund Menneskeforstand tilfiger jo, at han baade maa gribes, og hænges op ovenikjøbet, saasnart en fornem Herre, der er Hertugens Ven, ønsker

det. — I Nat fik jeg en Stafette herom; strax sendte jeg Bud til en halv Snees raske Karle, lod dem tage deres Høilandsdragt paa, og saa satte vi ud i Morges, før Solen randt."

„Men hvor turde I lade dem klæde sig saaledes Kapitain," spurgte Johanne," da I jo dog veed, der er udstedten Parlamentsact, som befaler, at ingen maa gaae i høilandsk Dragt?"

„Na, ikke andet — bryd Jer aldrig om det, Mistress Butler — Det er jo ikke mere, end to, tre Aar siden Forordningen kom ud, og hvad behøver saa vi at bekymre os om den her endnu? Desuden hvor er det mueligt for Karlene, at klæbre op ad Bakkerne med disse forbandede Buxer paa — jeg kan ærgre mig en Gulsot paa Halsen, naar jeg seer det! — Nu tænkte jeg da, at jeg kjendte alle Donachas Smuthuller til Punkt og Prikke, og jeg kom hen til det Sted, hvor jeg kunde vide han havde været i Gaar, for jeg saae endnu Løvet, som Pakket havde havt at ligge paa, der laae endnu Aske og Ild efter dem. Jeg kan tænke, de har hørt fra Ben faaet Nys om, hvad der var paa Færde; og saa streifede jeg gjennem hver en Dal og hver en Bjergkloft, som om jeg gik paa Snigjagt efter Raabukke; men ikke saa meget som Fligen af hans Kjole fik jeg Øie paa — Ganden tage ham!"

„Saa er han vist gaaet ned ad Bugten, ad Cowal til,” sagde David; og Ruben, der havde været tidlig om Morgenens ude i Skoven efter Bær, bemærkede, „at han havde seet en Baad ligge udenfor Smughandlerbugten,” et Sted, som Drengene ret godt kjendte, kjendt deres Fader, der ei gjorde saadanne Streiftog omkring, ikke vidste af det at sige.

„Saa vil jeg, ved Gud,” sagde Kapitainen, ikke opholde mig længere her, end til jeg faaer druffet mit Glas Grog; thi det er meget rimeligt, at de nu ere i Skoven. Donacha er en snue Hund; han har sagtens tænkt, at ingen vilde falde paa at søge ham saa nær herved. Nu maa jeg da bede mine Damer undskyldte, at jeg saasnart forlader dem; jeg skal komme tilbage, saasnart som mueligt, og bringe Eder Donacha enten levende eller død, eller i al Fald hans Hoved, hvilket sagtens vil være ligesaa godt. Og saa haaber jeg, at tilbringe en moersom Aften i Selskab med mine Damer, og at faae Revange over Hr. Butler for det Spil Schak, han forleden vandt fra mig — han vil upaatvivlelig snart være her, for ellers faaer han sig en vaad Trøie; det trækker stærkt op, seer jeg.”

Med megen Skraben og Bukken, mange Undskyldninger for at han maatte forlade dem (hvilket

blev ham af ganske Hjerte tilgivet), samt Forsikringer om, at han snart vilde være hos dem igjen (hvorum Mistress Butler aldeles ikke tvivlede, saalænge der var noget tilbage af hendes gode gamle Brændeviin) — tog Duncan Afsked med Damerne, forlod Præstegaarden, samlede sine Karle, og traskede raskest afsted gjennem den tykke uvejsomme Skov, der laae mellem Dalen og Smuglerbugten. David, der for sin Kærlighed og Mod, var særdeles yndet af Kapiteinen, tog Leiligheden iagt, og sneg sig efter ham, for at følge denne store Mand paa hans Streiftog.

Femtende Kapitel.

— „Jeg lod Dig komme,

*

*

*

*

Alt Talbots Navn i Dig opskrives kunde,
Naar saftløs Alderdom, og skranten Svaghed
Paa Smertens Leie havde strakt din Fader.

Men, o, I fiendske, uheldsvangre Stjerner!”

Henrik den Sjette.

Duncan og hans Flok vare ikke komne ret langt paa Veien ad Smuglerbugten til, før de hørte et Skud falde, og strax efter endnu et Par. „Her

maa være nogle forbandede Kjeltringer efter Raadhyrene," raabte Duncan, „hav Dinene med Jer, Karle."

Derpaa hørte de Sværdeklang, og Duncan iilte nu derhen med sine Myrmidoner, og fandt Butler og Sir Georgs Tjenere overmandede af fire Røvere. Sir Georg selv laae henstrakt paa Jorden, med det dragne Sværd i sin Haand. Duncan, der var saa kjæk, som en Løve, affyrede strax sin Pistol mod Anføreren, drog sit Sidegevær, kaldte sine Mænd til Angreb, og rendte sin Kaarde gjennem den af Røverne, som han havde først saaret, hvilken ingen anden var, end Donacha Dhuna Dunaigh selv. De andre Banditter bleve let overmandede paa en ung Dreng nær, der gjorde en for hans Alar beundringsværdig Modstand, og endelig med megen Møie blev tvungen til at overgive sig.

Saasnart Butler var bleven udfriet af Røvernes Vold, iilte han hen til Sir Georg Staunton, for at hjælpe ham op, men han var allerede ganske livløs.

„Et svært Uheld," sagde Duncan; „det bliver nok det bedste, at jeg gaaer i Forveien, og forbereder Damerne derpaa. Hør David, min brave Dreng, du har i Dag for første Gang lugtet Krudt, tag nu mit Sværd, og afhug Dona-

ches Hoved; det vil være en god Øvelse for dig til du engang skal til at gjøre det samme med et levende Menneske — eller nei, lad det være, siden din Fader ikke vil have det; lad ham ligge, det vil maaskee være Lady Staunton en større Satisfaction at see Karlen saa lang, som han er; og jeg haaber, hun vil vise mig den Gunst at indrømme mig, at jeg med Raskhed og Kjæthed forstaaer at hævne en Gentlemans Død."

Dybere Indtryk gjorde denne Tildragelse ikke paa Kapitain Duncan, der, ifølge sin høilandske Kultur og Opdragelse, ansaae denne blodige Skjærmysdsel for en ubetydelig Ting, der ikke var værd at gjøre Ophævelser over.

Vi vil her ikke gjøre noget Forsøg paa at beskrive den aldeles modsatte Virkning, denne ulyksalige Begivenhed gjorde paa Lady Staunton, da det blodige Legeme blev bragt til Præstegaarden, hvor hun ventede at omarme ham frisk og sund. Alt andet glemte hun nu, undtagen at han var hendes Ungdoms Elsker; og at, hvor store end hans Feil havde været i Verdens Øine, havde han dog mod hende aldrig vilst andre, end saadanne, der reiste sig fra Foranderlighed i Lune og Sindssorfatning; en nødvendig Følge af den ubeskrivelig vanstelige Stilling, hvori han befandt sig. I de hæftige Udbrud af hendes Sorg yttrede

hun hele sin Karakteres voldsomme Hæftighed; det ene Skrig udstødte hun efter det andet, og den ene Alsmagt fulgte paa den anden. Den samme Johanne maatte anvende al Forsigtighed, for at hindre hende fra i disse heftige Udbrud af Fortvivelse at røbe Ting, som det var af yderste Vigtighed at holde hemmelige.

Endelig afløste Tausshed og Udmattelse dens vilde Alfsindighed, og Johanne stjal sig nu til hemmelig at tale med sin Mand, og opfordrede ham til at forekomme Kapitainens Indblanding, ved, i Lady Stauntons Navn, at tage den Afledes private Papirer under sit Værge. Til sin største Forbauselse erfoer Butler nu for førstegang, hvilken nær Forbindelse der fandt Sted mellem Johanne og Lady Staunton, hvilken bemyndigede ham til, ja gjorde det nødvendigt, at hindre en Fremmed fra at komme til Kundskab om de særdeles Familieforhold her fandt Sted. I dette vigtige, afgjørende Øieblik viste Johanne sin hele Besindighed og Sjælsstyrke. Medens Kapitainen ved et temmelig langvarigt Maaltid vedervægede sig efter Dagens Møie, og derpaa holdt et kjedsommeligt Forhør, baade paa Engelsk og Gælsk, over samtlige Fanger, og dem, der havde været Vidner til denne sørgelige Begivenhed, benyttede hun Leiligheden til at aflæde sin Svogers affjælede Lege-

me, og faae det ordentlig henlagt. Alf Crucifixet, Rosenkrandsen og den Haarskjorte, han bar paa sin Krop, saae hun nu, at Samvittighedsnag havde forledet ham til at antage den Religion, ifølge hvis Sætninger, man med legemlige Piinsler kan udsone Sjælens Synd. Ifølge sin nære Forbindelse med den Afdøde, tog Butler ikke i Betænkning at aabne og gennemlæse den Pakke Papirer, Sir Georg ved et Snarbud havde faaet fra Edinburgh, og han fandt her nye og i høi Grad forbausende Oplysninger, der bragte ham til at takke Gud, at han havde grebet til saadanne Forholdsregler.

Natcliffe, der havde næie Bekjendtskab med alle Slags Forbrydelser og Forbrydere, og blev tilskyndet ved den lovede Belønning, saae sig snart istand til at komme paa Spoer efter Barnet, der var blevet de ulykkelige Forældre berøvet. Den Kvinde, som Meg Murdockson havde solgt den ulyksalige Dreng til, havde taget ham med sig paa sin Omflakken og Tiggervandringer, indtil hun, da han var en syv til otte Aar gammel, folgte ham til Donacha Dhuna Dunaigh, hvilket Natcliffe havde faaet at vide af en af hendes Kammerader, der sad arresteret i Lugthuset i Edinburgh. Dunacha, der var dreven i alle mulige Forbrydelser, var undertiden Kommissiønær ved en frygtelig Handel, der paa den Tid blev dreven mellem Skotland og Amerika;

for at skaffe Slaver til Plantagerne, da Seelen-
verkoperne, som de kaldtes, i denne Hensigt, bemæg-
tigede sig baade Mænd og Kvinder, men især unge
Drengebørn. Her tabte Ratcliffe Drengen af
Sigte, men han tvivlede ikke paa, at Dunacha
Dhujo kunde give tilstrækkelig Underretning om ham.
Den forhen tit omtalte Retsperson affendte derfor
et Tilbud med et Brev til Sir Georg Staunton,
og et andet til Kapitain Knockdunder med hos-
lagt Fuldmagt til at gribe Donacha, og Anmod-
ning om at gjøre alt, hvad han kunde, i denne
Hensigt.

Da Butler havde erfaret dette, bemestrede de
sørgeligste Ahnelser sig hans Sjel, og han udbad
sig nu af Kapitainen at maatte faae det optagne
Forhør at see, hvilket, efter nogle Indvendinger,
blev ham indrømmet. Dette, tilligemed nogle faa
Spørgsmaal, han gjorde den ældste af Fangerne,
bestyrkede snart Butler i hans sørgelige Formod-
ninger. Uden at indlade os i Biomstændighederne,
ville vi her meddele Læseren det Vigtigste af hvad
han saaledes opdagede.

Dhunacha Dhu havde virkelig kjøbt Effies
ulykkelige Barn i den Hensigt, at sælge det til de
amerikanske Kjøbmænd, som han pleiede at forsyne
med saadanne Slagtoffere. Men der tilbød sig for
Tiden ingen Leilighed dertil; og Drengen, der var

bekjendt under Navn af: *Piberen*, vakte imidlertid nogen Deeltagelse endogsaa hos dette raage og vilde Menneske, maaskee fordi han opdagede hos ham nogle Glimt af samme hevnjærrige, uforfærdede Aand, der besjælede ham selv. Naar *Dhunacha* slog eller truede ham — hvilket gik meget ofte paa — svarede han ikke med Klager og Bønner, som andre Børn, men med Ceder og Trudsel om Hævn — han besad desuden alle de vilde Egenskaber, ved hvilke *Boggarmwols's* Buesvend, havde vundet sin Herres Yndest:

„Lig vilde Dreng, i Røverlag opdragen,
Han drøie Viser sang, beed hvast med Skjæmt,
Dg stak til Bunds bredfulde Bæger ud,
Stout, som var han en Mand, og ingen Dreng.“*)

Kort — *Piberen* var, som *Donacha* udtrykkede sig, *Fandens* egen Yngel, og han besluttede derfor, aldrig at stille sig ved ham. Som en Følge heraf hørte denne fra sit ellevte Aar af til hans Bænde, og tog ofte Deel i dens Voldsgjerninger. Den sidste af disse var en Følge af de Eftersøgelses, som *Piberen's* virkelige Fader lod anstille efter den Person, som hiin var vant til at betragte som saadan. *Donacha Dhu* var i den senere Tid bleven sat noget i Frygt ved de strængere Forholdsregler, man havde begyndt at tage mod

*) I *Mistress Baillies* Sørgeespil; *Ethwald*.

Mennesker af hans Haandtering. Han mærkede godt, at det vilde være ude med ham, naar Kaptein Knockdunder tilfældigviis skulde ophøre med at see gjennem Fingre med ham, og han besluttede derfor at forlade Landet paa en Slup, der tilhørte eet af hine Seelenverkoopers Skibe; men først vilde han dog udføre et dristigt Bovestykke.

Røverens Begjærlighed var bleven end mere vakt ved Efterretningen om, at en riig engelsk Herre havde i Sinde at komme til Præstegaarden — han havde heller ikke glemt hvad Piberen havde fortalt ham om Guldet i Lady Stauntons Børs, eller sit hævnjærrige Had mod Præsten; hvortil kom, at han nærede det Haab tillige at kunne bemægtige sig alle de Penge, som Præsten, ifølge det almindelige Rygte, der gik i Egnen, bragte med sig fra Edinburgh. Medens han overveiede hvorledes han bedst skulde kunne iværksætte dette Forehavende, fik han fra een Kant Underretning om at Skibet, hvormed han vilde gaae bort, skulde strax seile ned fra Greenock; fra en anden Kant, at Præsten og en riig engelsk Herre, med en meget betydelig Sum Penge, bleve ventede i Præstegaarden følgende Dags Aften; og fra en tredie, at han maatte forlade, saa snart, som muligt, sine Smuthuller, og sætte sig i Sikkerhed,

saasom Kaptain Duncan anden Dags Morgen vilde gjøre Jagt paa ham i Dalen med en Flok af sine Mænd. Donacha lagde nu sin Plan med Klogskab og Hurtighed. Han indskibede sig tilligemed „Viberen“ og et Par andre af sin Bando (som han halvt om halvt havde besluttet at sælge til Seelenverkooperne) og styrede ad Smuglerbugten til. Her vilde han i den tilgrændsende Skov holde sig skjult til Mørket faldt paa, da han meente at Ingen vilde søge ham saa nær ved en beboet Egn, og saa bryde ind i Butlers fredelige Boelig, hvor han da vilde paa eengang tilfredsstille baade sin Hævnlyst og Mobbegjærlighed. Naar hans Skurkestreg var falden lykkelig ud, skulde Baaden bringe ham ombord paa Skibet, der saa, ifølge Aftale med Skipperen, uopholdelig skulde lægge fra Land.

Sandsynligvis vilde denne fortvivlede Plan have faaet et kun altfor heldigt Udfald, dersom ikke Sir Georg og Butler, paa deres Gang gennem Skoven fra Smuglerbugten til Præstegaarden, vare blevene dem vaer. Da han nu saa sig robet, og tillige bemærkede at Tjeneren bar et Pengekrin, meente Donacha, at baade det forønskede Bytte og Gjenstanden for hans Hævnngjærrighed var i hans Magt, og angreeb derfor de Reisende uden Betænkning. Der faldt Skud, og Sværd bleve dragne paa begge Sider; Sir Georg fægtede med megen

Tapperhed, men endelig sank han til Jorden, fældet, som der var kun altfor megen Grund til at antage, af den Søn, som han saa længe havde søgt, og nu endelig gjenfandt under saa ulykkelige Omstændigheder.

Medens Butler stod som uden Besindelse, af Skræk over det, han her havde erfaret, lod Knockdunders hæse Stemme sig høre, og satte ham i endnu større Forvirring.

„Jeg vil tage mig den Frihed at udbede mig Tilladelse til at tage Klokkerebene ned fra Taarnet, Herr Butler, da jeg vil give Befaling til at hænge disse Karmaljer i Morgen tidlig, for at lære dem at bære sig fornuftigere ad for Fremtiden.“

Butler bad ham erindre sig, at en Parlamentsact havde ophævet den gamle arvelige Jurisdictionret, og at han derfor maatte sende Forbryderne til Glasgow eller Inverara, for at man der kunde lægge Sag an imod dem. Dette Forslag behagede ingenlunde Kaptainen.

„Jurisdictionsacten,“ sagde han, „havde intet at gjøre uden med Oprørere, og især ikke i Hertugen af Argyles Distrikt, og han vilde hænge alle tre Kjæltringer op i eet Reeb udenfor den gode Lady Stauntons Vinduer, for at hun om Morgenens, naar hun vaagnede, kunde høre den

store Trøst, at see hvor tilstrækkelig hendes Gemal var bleven hævnnet."

Efter mange indstændige Forestillinger fik Butler endelig udvirket saa meget, „at de to Karle skulde blive overgivne til Retten, men hvad den Person angik, som de kaldte Piberen, da skulde han see til at faae ham til at pibe en anden Vise, naar han blev halet op i Støbet, thi det skulde man ikke sige, at en fornem Mand, og det ovenikjøbet en Ven af Hertugen, var bleven myrdet der i Egnen, uden at man i det mindste havde taget to Liv for eet."

Butler bad ham dog at spare Drengen for hans udsødelige Sjæls Skyld; men Duncan svarede, at saadant et Alfsums Sjæl for længe siden var bleven Gandens Ejendom, og man skulde, Ganden annamme ham, give Ganden hvad Gandens var."

Alle Overtalelser vare forgjæves, og Duncan gjorde Anstalter til at lade Forbryderen henrette følgende Dags Morgen. Denne Brødens og Ulykkes Søn blev nu affondret fra sine Kammerader, bundet om Hænder og Fødder, og bragt ind i et affides Bærelse, hvortil Kaptainen havde Nøglen.

I Mattens Stilhed, stod Mistress Butler op, og besluttede at afværge, eller idet ringeste forhale den sørgelige Skjæbne, der truede hendes Søster.

søn; især, dersom hun, ved at tale med ham, opdagede nogen Muelighed i at lede ham til bedre Grundsætninger. Med en Hovednøgle aabnede hun Døren, og stod nu for den forfærdede unge Bildmands Dine, der fast bunden med Kæb, laae som et Faar, der er bestemt til Slagterbænken, paa en Deel Blaar, der vare henkastede i en Krog af Kammeret. Forgjæves søgte Johanne i det mørke, soelbrændte og sodede Ansigts Træk, der beskyggedes af det sorte uredte Haar, at opdage nogen Liighed med den Ene eller den Anden af hans saa smukke Forældre. Dog kunde hun ikke nægte denne ullykkelige, fordærvede Skabning sin Medlidenhed — denne forbryderiske Dreng, hvis sidste Ugjerning, skjøndt han selv ikke vidste det, var et Fadermord. Hun satte Mad til ham paa et Bord, reiste ham op, og løste hans Baand noget, for at lade ham komme til at spise selv. Han udtrakke sine Hænder, røde maaskee af hans egen Faders Blod, og slugte Maden i sig med taus Graadighed.

„Hvad er Eders egentlige Navn?“ spurgte Johanne, for at begynde en Samtale med ham.

„Piberen.“

„Men Eders christelige Navn, som J har faaet i Daaben?“

„Jeg er aldrig døbt, det jeg veed; jeg har aldrig havt andet Navn, end Piberen.“

„Stakkels, ullykkelige, forsømte Dreng!“ udbrød Johanne; „hvad vilde I vel gjøre dersom I undkom fra dette Sted, og undgik den Død, der forestaaer Eder i Morgen?“

„Jorene mig med Røde Robin, eller med Sergeant More Cameron (bekjendte Røveransførere paa den Tid) og hævne Donacha paa alle optærefelige Maader.“

„O, du ullykkelige Dreng,“ sagde Johanne; „veed du vel hvad der vil blive af dig, naar du er død?“

„Ja, da skal jeg aldrig mere lide Hunger eller Kulde,“ svarede Drengen vranten.

„Alt lade ham døe i denne frygtelige Sindsforfatning vilde være at ødelægge paa eengang baade Sjæl og Legeme — lade ham undvige tør jeg ikke — hvad er da her at gjøre? — Men han er Effies Søn, min egen kjædelige Søstersøn — og hans Hænder og Been ere tilsnørede med Baand, saa haardt som de har kunnet — Piner Baandene Eder?“

„Ja, meget.“

„Vilde I gjøre mig noget ondt, om jeg løste dem?“

„Nei — I har jo hverken gjort mig eller Mine noget Ondt.“

„Der maa dog være noget godt ved ham,“

tænkte Johanne — „jeg vil vove at sætte ham i Frihed.“

Hun skar Baandene over — nu stod han opreist, saae sig rundt omkring med en vild Glædeslatter, klappede i Hænderne, og sprang høit i Veiret, som hoverende over at see sig i Frihed. Hans Blik var saa vildt, at Johanne skjælv ved hvad hun havde gjort.

„Slip mig nu ud,“ sagde han.

„Det vil jeg ikke førend I har lovet mig —“

„Da skal jeg faae Jer til at lade os begge to komme herfra.“

Han snappede Lyset fra hende, og stak Ild paa Blaarene, der strax stode i lys Lue. Med et Skrig styrtede Johanne ud; Fangen fulgte hende i Hælene, lukkede et Vindue op paa Gangen, hoppede ned i Haugen, sprang over Gjærdet, pilede som et Dyr afsted gjennem Skoven, og naaede Stranden. Imidlertid fik man Ilden slukt, men Fangen var intetsteds at finde. Johanne vogtede sig vel for at røbe hvormegen Andeel hun havde i hans Undvigelse; men nogen Tid efter erfoer de hans videre Skæbne, der svarede til det vilde Liv, han hidtil havde ført.

Efter mange ængstelige Undersøgelser, fik Butler at vide at Drengen var kommen ombord paa det Skib, hvormed Donacha vilde have reist bort. Men

den gjærrige Skipper, der, ved den Handel, han drev, var bleven hærdet mod alt, hvad man kalder Ærlighed, og var gaaet Glip af den rige Fangst, Donacha havde lovet at komme ombord med, bemægtigede sig Flygtningen, førte ham med sig over til Amerika, hvor han solgte ham som Slave, til en Plantageeier langt inde i Landet. Da Butler fik dette at vide, sendte han en betydelig Sum over til Amerika, for at faae ham frikjøbt, og paalagde Bedkommende at gjøre alt mueligt, for at tæmme hans vilde Tilbøjeligheder, og uddanne de gode Anlæg, der maatte findes hos ham. Men det kom for silde. Det unge Menneske havde været Hovedet for et Oprør, ved hvilket hans barbariske Herre blev dræbt, og han var derpaa flygtet til den nærmeste Stamme af Landets Indfødte. Siden hørte de intet mere fra ham; men man kan med Grund antage at han har levet og er død, som disse Wilde, hvem hans oprindelige Karakter gjorde ham saa skikket til at leve i Forbindelse med.

Da saaledes alt Haab var forbi om at bringe dette unge Menneske tilbage paa Dydens Vej, troede Butler og hans Kone at det ei vilde være tjenligt at meddele Lady Staunton en saa irædsom Tildragelse. Hun levede hos dem mere, end eet Aar, og det meste af denne Tid var hendes Sorg

overvættets hæftig. I de sidste Maaneder henseent
hun i en Sorgmodighed, som hendes Søsters stille,
eensformige Liv ikke var istand til at adsprede.
Til en saadan Levemaade havde Effie aldrig været
stikket; aldeles forskjellig heri fra sin Søster,
maatte hun have adspredende Selskab, for at for-
drive sin Sorg, eller give sin Munterhed frit Spil.
Hun forlod det eensomme Knochtarlitie med Taa-
rer, som sand Hengivenhed afpressede hende, ef-
terat have overøst dets Beboere med alt, hvad
der kunde have noget Værd for dem. Men hun
forlod det dog, og da Skilsmidssens første Smerte
var forvunden, følte Søstrene at den var tjenlig
for dem begge.

Familien i Knochtarlitie vedblev at leve som
før, i sin lykkelige Noelighed, og hørte snart, at
den rige, skønne Lady Staunton var traadt frem
igjen i den store Verden. Dette fik de ogsaa
vægtige Beviser paa; thi David erholdt en Offi-
ceerspost, og da Bibel-Butlers frigerste Aand syn-
tes at besjæle ham, gjorde hans brave Opførsel,
at han paadrog sig fem hundrede unge høilandiske
adelsbaarne Frivilliges Misundelse, der studsede
over hans hurtige Stigen. Ruben lagde sig efter
Korfyndigheden, og steg langsommere, men med
desmere Sikkerhed i Beiret. Euphemia Butler, hvis
Skønhed og Formue, som hendes Tantes Gav-

mildhed havde forøget betydeligen, gjorde et særdeles godt Parti, blev gift med en høilandsk Gods-eier, der aldrig spurgte om hendes Bedstefaders Navn, og blev ved denne Leilighed overøst med Foræringer af Lady Staunton, hvilke gjorde hende til Gjenstand for alle Skjønheders Misundelse i Dumbarton og Argyleshire.

Efterat have gjort Opsigt i den store Verden omtrent i ti Aar, og, som mange i hendes Forsatring, skjult Hjertets Kummer under en glad Mine; efterat have afslaaet flere betydelige Ægteskabstilbud, der bleve hende gjorte, røbede hun sit Hjertes sande Tilstand, ved at begive sig til det faste Land, og opstaae sin Boelig i det samme Kloster, i hvilket hun havde faaet sin Dannelse. Hun tog aldrig Cløret, men levede og døde i streng Afsondring fra Verden, og Udsøvelse af alle den katholske Religions Forskrifter og Bødsøvelser.

Johanne havde forneget af sin Faders Aand til ikke at sørge bitterligen over dette Grafsald, og Butler deelte hendes Bekymring. „Dog,“ sagde han, „var selv en ufuldkommen Religion bedre, end fold Tvivlesyge, eller denne Udspredelsernes forvirrende Stoi, der døver de verdsligssindede Menneskers Øren saalænge, at de tilsidst ikke mere tænke paa deres vigtigste Anliggende.“

Lykkelige ved hinandens Besiddelse, deres
Børns Held, og den Algtelse og Kjærlighed, de
nøde af alle dem, der kjendte dem, levede dette
simple Par elsket, og døde begravet.

Læser! forgjæves har jeg ikke optegnet den-
ne Fortælling, dersom Du finder den tjener til at
oplyse den store Sandhed, at Forbrydelsen aldrig
medfører sand Lyksalighed, om den end kan flæde
sig i udvortes Glands; at Følgerne længe overleve
Misgjerningen, og, ligesom den Myrdedes Skyg-
ger, stedse snige sig i Forbryderens Fodspor; og at
Dydens Stie, skjøndt den sjelden er Veien til times-
lig Storhed, dog altid fører til Fred og sand
Lykke.

